Wyniki i perspektywy

3,4%
PKB

0,62%
płynność

10,17 mln t
sprzedanych produktów

Złoty Listek CSR

W TYM ROZDZIALE:

Otoczenie biznesowe

Kluczowym czynnikiem, który w 2014 r. w sposób istotny oddziaływał na rynek naftowy zarówno na świecie, jak i w Polsce, a tym samym miał znaczący wpływ na wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS, były notowania ropy naftowej i podążające za nimi notowania produktów naftowych.

List Wiceprezesa Zarządu

Rok 2014 upłynął pod znakiem bardzo silnych wyzwań dla spółek z branży paliwowej. Kroki poczynione przez Grupę Kapitałową LOTOS udowodniły, że potrafimy szybko podejmować decyzje pomagające dostosować się do wymagającego otoczenia, aby zapewnić realizowanym projektom oczekiwany poziom opłacalności.

Wyniki segmentów

Przyjęty przez nas model zarządzania segmentowego wpływa na sprawność funkcjonowania oraz zapewnienie synergii kosztowej i przychodowej w skali całej organizacji.

Zrównoważony rozwój

Nasze działania w dziedzinie społecznej, środowiskowej, gospodarczej i relacji z kluczowymi interesariuszami ukierunkowane są na zwiększanie pozytywnego wkładu w rozwój społeczny, minimalizowanie negatywnych skutków działalności oraz maksymalizowanie szans na zrównoważony rozwój w długim okresie.

Otoczenie biznesowe

Rozwój globalnej gospodarki w 2014 r. kształtował się poniżej oczekiwań rynku. Główne gospodarki świata utrzymały wzrost gospodarczy, często jednak poniżej zakładanego tempa zmian. Pozytywnym wyjątkiem w tej grupie państw jest USA, w którym odbicie gospodarcze jest szybsze i silniejsze niż szacował rynek. Negatywnie na tle państw kluczowych wypadła Japonia. Pozytywne oddziaływanie na gospodarkę w krajach rozwiniętych osiągnięto poprzez kontynuację luźnej polityki pieniężnej i utrzymanie płynności rynków. Gospodarka globalna w 2014 r. kontynuowała trend wzrostowy, osiągając szacowaną dynamikę zmian (3,4%) nieznacznie niższą niż oczekiwano w prognozie z kwietnia ubiegłego roku. W 2014 r. dynamika PKB w krajach strefy Euro odnotowała wartość dodatnią na poziomie 0,9%. W Polsce odnotowano wzrost realnego PKB na poziomie 3,4%, co oznacza przyspieszenie tempa wzrostu w odniesieniu do 2013 r. o 1,7 p.p.

Dynamika PKB w latach 2012-2014

	UE	USA	Japonia	Chiny	Rosja	globalnie
2012	-0,4%	2,3%	1,8%	7,8%	3,4%	3,4%
2013	0,1%	2,2%	1,6%	7,8%	1,3%	3,4%
2014E	1,4%	2,4%	-0,1%	7,4%	0,6%	3,4%

Kluczowym czynnikiem, który w 2014 r. w sposób istotny oddziaływał na rynek naftowy zarówno na świecie, jak i w Polsce – tym samym miał znaczący wpływ na wyniki działalności Grupy Kapitałowej LOTOS - były notowania ropy naftowej i podążające za nimi notowania produktów naftowych. W połowie 2014 r. odnotowano odwrócenie rosnącego trendu notowań ropy naftowej. Spadek ceny surowca wbrew oczekiwaniom rynku nie został zahamowany w związku z brakiem decyzji OPEC o ograniczeniu wydobycia – tym samym od czerwca do grudnia 2014 r. notowania ropy naftowej spadły o ok. 50% - co zachwiało rynkiem, w szczególności wydobywczym i m.in doprowadziło do bankructw mniejszych firm wydobywczych i serwisowych, głównie w USA. Tak gwałtowna obniżka cen ropy nastąpiła po prawie czterech latach stabilizacji.

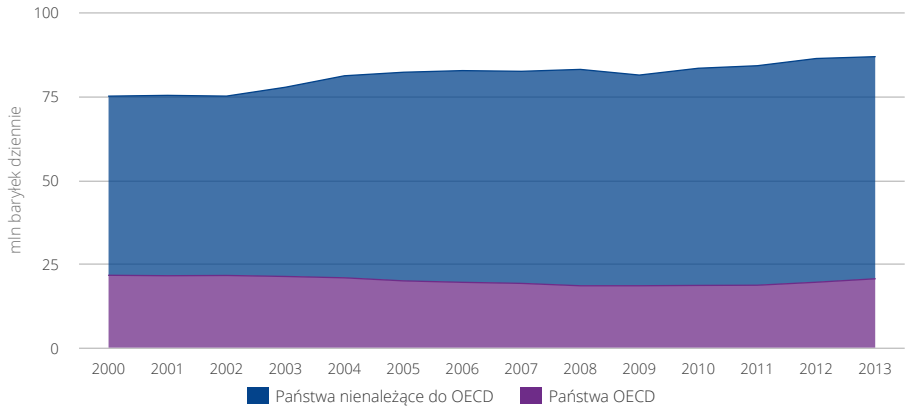
Niestabilna sytuacja na rynku ropy naftowej zmusiła wiele firm i międzynarodowych koncernów do wdrażania programów redukcji kosztów oraz istotnego ograniczenia wydatków inwestycyjnych, m.in. poprzez zawieszenia inwestycji do momentu, w którym sytuacja się ustabilizuje.

W perspektywie długoterminowej zaobserwowano wyczerpywanie się złóż o niskim koszcie wydobycia. Nowe złoża wymagają znacznie większych inwestycji, podnosząc cenę wydobywanej baryłki ropy. Obecnie koncentracja poszukiwań i wydobycia węglowodorów odbywa się z łupków na obszarze USA, ze złóż podmorskich o dużych głębokościach wody oraz podmorskich strefach polarnych. Przewidywana ekspansja wydobycia ropy i gazu z tych obszarów wymagać będzie większych jednostkowych nakładów na wydobywaną baryłkę ekwiwalentną, co może przełożyć się w przyszłości na wzrost ceny rynkowej sprzedaży węglowodorów.

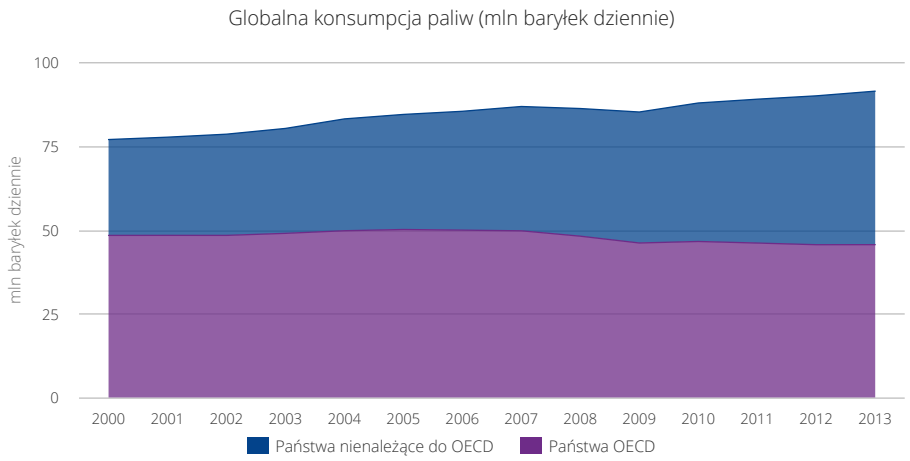
Globalny rynek rafineryjny

Od szeregu lat wzrasta globalna produkcja i konsumpcja ropy naftowej. Następuje przy tym przesunięcie konsumpcji paliw w kierunku krajów rozwijających się, spoza OECD.

Globalna produkcja ropy naftowej (mln baryłek dziennie)

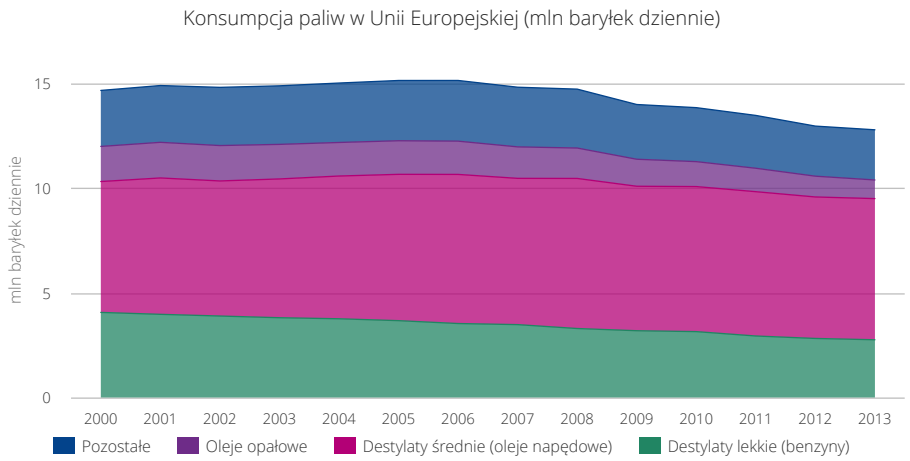

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BP.

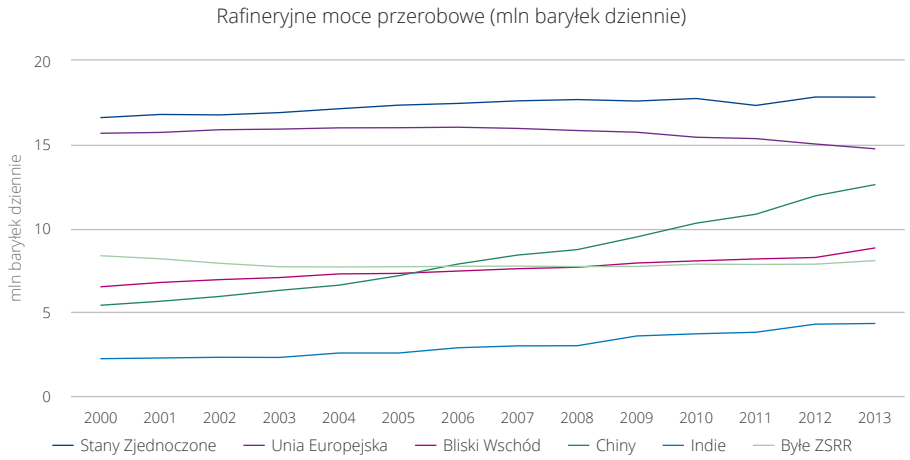
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BP.

Szczególnie konsekwencje globalnych zmian gospodarczych, ale także demograficznych, odczuwa Europa. Popyt na paliwa w Unii Europejskiej od 2007 r. systematycznie spada.

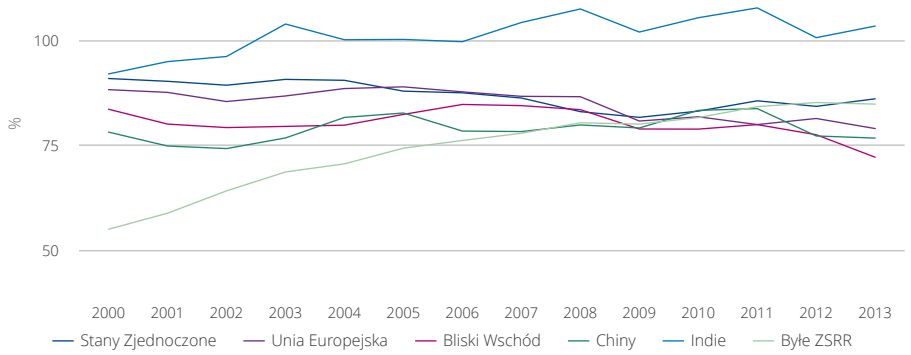
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BP.

W ślad za zwiększającym się popytem na paliwa, zwłaszcza w Azji, idzie rozbudowa mocy przerobowych w rafineriach. Istotne w tym przypadku są inwestycje w Chinach i Indiach - dwóch największych gospodarkach rozwijających się. Rafinerie w Unii Europejskiej podążają w odwrotnym kierunku - konieczna jest redukcja najmniej efektywnych mocy przerobowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BP.

Wykorzystanie rafineryjnych mocy przerobowych (%)

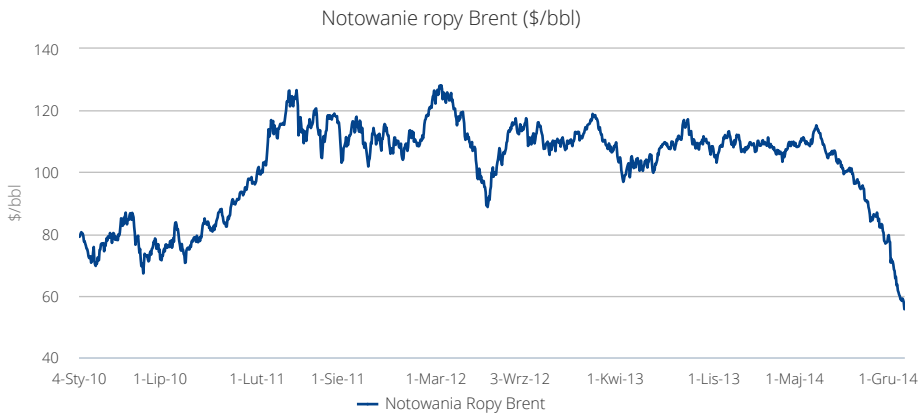
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BP.

W celu zrównoważenia rynku paliw w Europie koncerny paliwowe zamknęły w ostatnich latach szereg rafinerii. Jednakże ilość ta wydaje się niewystarczająca, gdyż wiele europejskich rafinerii ma niską rentowność, a ich moce przerobowe są wciąż dość niskie. Wysokie ryzyko zamknięcia dotyczy szczególnie małych rafinerii o niskim poziomie złożoności, ponieważ rafinerie te mają wysokie jednostkowe koszty operacyjne.

Rok zamknięcia	Nazwa rafinerii	Moce przerobowe (tys. bbl/d)	Właściciel	Kraj
2015	Collombey	72	Tamoil	Szwajcaria
2015	Gela	105	Eni	Włochy
2014	Milford Haven	135	Murphy Oil	Wielka Brytania
2014	Stanlow	55	Essar Energy	Wielka Brytania
2014	Mantova	57	Eni	Włochy
2014	Paramo	20	Unipetrol	Czechy
2013	Harburg	90	Shell	Niemcy
2013	Porto Marghera	80	Eni	Włochy
2012	Coryton	172	Petroplus	Wielka Brytania
2012	Fawley	80	ExxonMobil	Wielka Brytania
2012	Kherson	138	Alliance Oil Co.	Ukraina
2012	Drogobich	78	Ukraine Oil Co.	Ukraina
2012	Petit Couronne	154	Petroplus	Francja
2012	Berre l'Etang	105	LyondellBasel	Francja
2012	Roma	85	Total ERG	Włochy

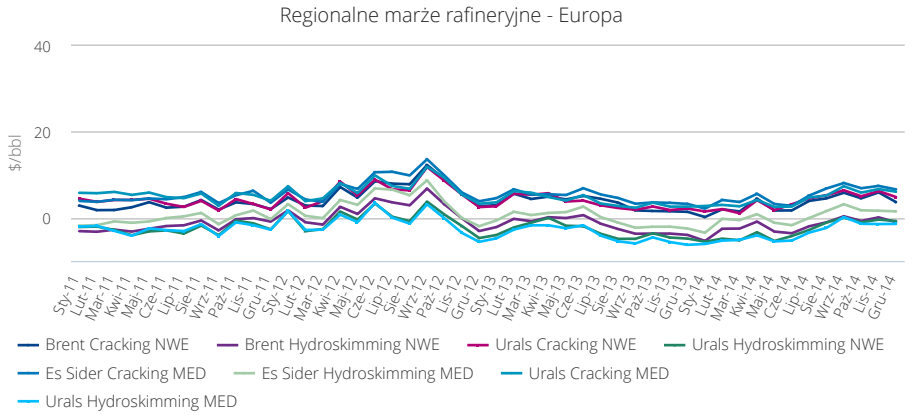
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC.

Koniec 2014 r. przyniósł znaczącą zmianę w tym obrazie. Jej przyczyną była znaczna obniżka notowań ropy naftowej z ok. 110 USD/bbl do poziomu poniżej 60 USD/bbl. Kluczową rolę w tej przecenie odegrały: strukturalna nadpodaż ropy naftowej na rynku (wg szacunków Międzynarodowej Agencji Energii nadwyżka sięgała ok. 0,7 mln boe/d, tj. 0,7%-0,8% światowego zapotrzebowania), zwiększone ryzyko geopolityczne, odejście od polityki bilansowania globalnego popytu i podaży ropy naftowej przez organizację OPEC oraz aprecjacja waluty amerykańskiej.

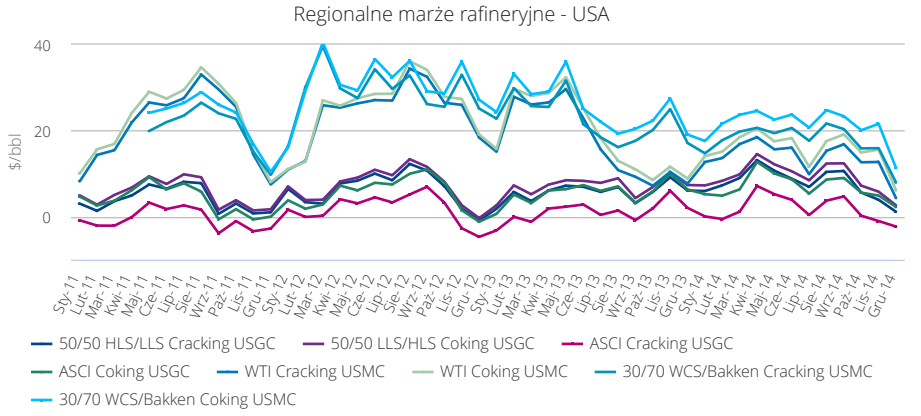

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Thomson Reuters.

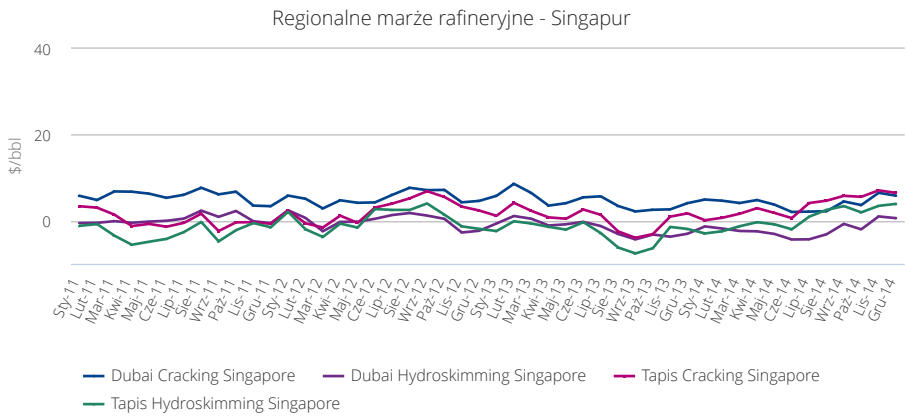
Rafinerie amerykańskie w krótkim czasie utraciły jeden z największych czynników przewagi konkurencyjnej - tani surowiec (wydobywana w Stanach Zjednoczonych ropa łupkowa była znacznie tańsza niż ropa naftowa sprzedawana na rynku międzynarodowym). Z drugiej strony tanie paliwa skłoniły większą liczbę konsumentów do podróżowania, co zwiększyło popyt. W efekcie konkurencyjność rafinerii europejskich zdecydowanie się poprawiła. Marże rafineryjne osiągane przez rafinerie w Europie osiągnęły poziom porównywalny z rafineriami z innych regionów świata.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowej Agencji Energii.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowej Agencji Energii.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowej Agencji Energii.

Międzynarodowy rynek paliw

Zapotrzebowanie na produkty rafinacji ropy wzrosło w 2014 r. globalnie o 0,9%. Zwiększenie popytu odnotowano zarówno w segmentach benzyn silnikowych (1,4%), jak i oleju napędowego (3,1%). Zwiększyło się także szacunkowe zużycie LPG (1,0%) oraz paliwa lotniczego JET (1,9%). Mniejsze natomiast było zapotrzebowanie na lekki olej opałowy (-5,4%).

Konsumpcja paliw na świecie (tys. b/d)

	2012	2013	2014E
Benzyny silnikowe	**22 824**	**23 183**	**23 514**
Olej napędowy	**20 470**	**21 256**	**21 911**
JET	**6 435**	**6 530**	**6 658**
LPG	**7 520**	**7 964**	**8 047**
LOO	**5 710**	**5 302**	**5 013**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, kwiecień 2015 r.

Prognozuje się ogólny wzrost konsumpcji produktów rafineryjnych na świecie o ponad 6,5% do 2020 r. Silny wzrost – w relacji do 2014 r. - szacuje się w odniesieniu do zapotrzebowania na LPG (14%), olej napędowy (13%) oraz paliwo lotnicze JET (12%). Globalna konsumpcja benzyn powinna nieznacznie wzrosnąć (4%). Prognozuje się spadek zużycia lekkiego oleju opałowego (-21%).

Prognozowana konsumpcja paliw na świecie (tys. b/d)

	2014E	2015P	2020P
Benzyny silnikowe	**23 514**	**23 945**	**24 463**
Olej napędowy	**21 911**	**22 497**	**24 680**
JET	**6 658**	**6 805**	**7 463**
LPG	**8 047**	**8 299**	**9 189**
LOO	**5 013**	**4 911**	**3 968**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, kwiecień 2015 r.

Na rynku europejskim w 2014 r. nastąpiło zmniejszenie popytu na produkty naftowe o 1,0%. Szacuje się, iż wzrost zużycia dotyczył oleju napędowego (1,2%), paliwa lotniczego JET (1,6%). Spadek konsumpcji dotyczy benzyn silnikowych (-1,5%) i lekkiego oleju opałowego (-9,7%) oraz LPG (-1,0%). Dynamika zmian konsumpcji paliw w Europie jest odzwierciedleniem sytuacji gospodarczej w krajach UE oraz strefy Euro.

Do 2020 r. prognozowany jest spadek popytu na produkty rafinacji w Europie o 2,7%. Ocenia się, że jednym z powodów będzie znaczący spadek konsumpcji benzyn o ponad 11%. Zmniejszenie zużycia szacuje się także dla rynku lekkiego oleju opałowego (-18%). Jednocześnie oczekuje się wyraźnego wzrostu konsumpcji LPG (7,3%), paliwa lotniczego JET (6,8%), a także oleju napędowego (2,2%).

Prognozowana konsumpcja paliw w Europie (tys. b/d)

	2014E	2015P	2020P
Benzyny silnikowe	**2 110**	**2 071**	**1 877**
Olej napędowy	**5 391**	**5 521**	**5 508**

JET	**1 260**	**1 269**	**1 346**
LPG	**1 104**	**1 114**	**1 184**
LOO	**1 046**	**1 063**	**862**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, kwiecień 2015 r.

W 2014 r. na europejskim rynku samochodowym zanotowano ponad 5% wzrost rejestracji nowych samochodów osobowych, do poziomu 13 mln sztuk. Podobnie w segmencie pojazdów użytkowych odnotowano silny wzrost o 7% (do 1,9 mln sztuk). W grupie rejestrowanych nowych samochodów osobowych utrzymuje się zwiększone zainteresowanie pojazdami napędzanymi olejem napędowym – ich udział w rejestracjach w krajach Europy Zachodniej wynosił ponad 53% w 2014 r. - w porównaniu z 46% w 2009 r.

Rynek paliw w Polsce

Popyt na paliwa na rynku krajowym jest pochodną ogólnej sytuacji gospodarczej kraju i regionu. Krajowy rynek paliw w ostatnich trzech latach zmagał się z rozwojem szarej strefy wywołanym wysokimi cenami paliw oraz spowolnieniem gospodarczym obserwowanym w poprzednich latach. W 2014 r. działania rządu polegające na intensyfikacji kontroli i zmianie przepisów m.in. prawa energetycznego oraz spadek cen odnotowany w drugiej połowie roku, spowodowały, że rozwój szarej strefy nie był tak intensywny jak w latach poprzednich, a oficjalna konsumpcja oleju napędowego wyniosła 11 297 tys. ton, tj. o 0,3% mniej niż przed rokiem. Rzeczywisty rynek oleju napędowego określany jest przez stale rosnącą liczbę pojazdów zasilanych tym paliwem (średnio 7% rocznie) oraz stały wzrost pracy przewozowej. Szacuje się, że obecny poziom konsumpcji oleju napędowego jest na poziomie zbliżonym do 2011 r., kiedy na rynku funkcjonowało ok. 1,5 mln mniej pojazdów zasilanych olejem napędowym.

W 2014 r. krajowy rynek benzyn odzwierciedlał tendencje zachodzące w innych częściach Europy i kontynuował spadek. Zapotrzebowanie na benzynę spadło o 1,7%, do poziomu 3 655 tys. ton. Spadek zapotrzebowania na benzyny wynika głównie ze wzrostu efektywności pojazdów oraz rosnącej atrakcyjności alternatywnego transportu lotniczego. Sytuacja gospodarcza – spadające bezrobocie oraz spadek cen paliw, który miał miejsce w drugiej połowie roku powodowały, że odnotowany spadek zapotrzebowania na benzynę nie był tak głęboki jak w 2013 r.

Rynek substytucyjnego do benzyny LPG w 2014 r. spadł o 1,3% do poziomu 2 292 tys. ton. Rynek LPG w Polsce można określić jako dojrzały – poziom konsumpcji w ostatnich 5 latach oscylował wokół 2 200 tys. ton.

W przypadku lekkiego oleju opałowego 2014 r. był okresem kontunuowania trendu spadkowego z poprzednich lat i spadku popytu o kolejne 15,5% do poziomu 712 tys. ton. Spadek zainteresowania lekkim olejem opałowym wynika głównie z rosnącej popularności alternatywnych paliw grzewczych oraz z wyższych średnich temperatur w okresie grzewczym.

Najszybciej rozwijającym się rynkiem był rynek paliwa lotniczego. Konsumpcja tego paliwa w 2014 r. wzrosła o 15,4%. Rosnąca liczba połączeń lotniczych, ekspansja nowych linii oraz ciągły wzrost liczby pasażerów powodują, że rynek paliwa lotniczego jest perspektywiczny i powinien rosnąć również w kolejnych latach.

Konsumpcja paliw w Polsce [tys. ton]

	2013	**2014E**
Olej napędowy	11 332	11 297
Benzyny silnikowe	3 719	3 655
Lekki olej opałowy	843	712
LPG	2 323	2 292
Paliwo lotnicze	541	624

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPiHN.

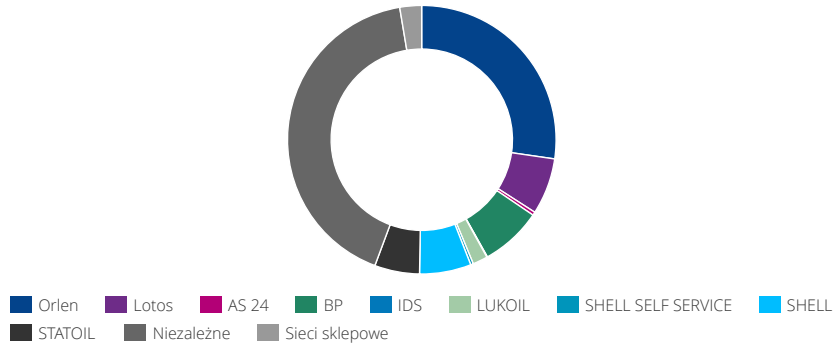
Detaliczny rynek paliw w Polsce

W 2014 r. w Polsce funkcjonowało blisko 6,5 tys. stacji paliw. Podobnie jak w latach poprzednich ponad jedną trzecią stacji paliw stanowiły obiekty krajowych operatorów, 22% stacji paliw działało w sieci koncernu zagranicznego, a 42% stacji należało do operatorów niezależnych. Rozwój sieci stacji koncernów odbywał się poprzez rozbudowę w oparciu zarówno o stacje własne, jak i franczyzowe.

W 2014 r. według szacunków POPiHN z rynku zniknęło 240 stacji niezależnych. Większość obiektów została zamknięta z uwagi na wejście w życie nowych wymagań technicznych dotyczących stacji paliw. Równocześnie odnotowano spadek liczby stacji koncernowych, wynikający głównie z odsprzedaży przez Shell części stacji zakupionych w poprzednim roku od Neste.

Wraz z rozwojem sieci autostrad w Polsce w dalszym ciągu postępował wzrost liczby stacji autostradowych. Na koniec roku liczba Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP) w kraju wynosiła 71.

Stacje paliw w Polsce w 2014 r.

Źródło: Dane POPiHN.

ZOBACZ TAKŻE:

List Prezesa Zarządu

Miarą zaufania akcjonariuszy i potencjalnych inwestorów do zdolności naszego skutecznego działania w warunkach zaburzeń rynkowych i politycznych był sukces oferty publicznej akcji Grupy LOTOS. Było to silne i zdecydowane votum zaufania, jakim akcjonariusze oraz inwestorzy przyjęli program rozwoju Grupy LOTOS.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/list-prezesa-zarzadu>

List Wiceprezesa Zarządu

Mariusz Machajewski - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno–Finansowych

Szanowni Interesariusze,

Rok 2014 był dla światowego sektora paliwowego rokiem dynamicznie zmieniających się warunków makroekonomicznych, których najistotniejszym elementem była przecena notowań ropy naftowej w jego drugiej połowie (spadek notowań ropy Brent DTD ze 111 USD/bbl na dzień 30 czerwca 2014 do 55 USD/bbl na dzień 31 grudnia 2014), pociągająca za sobą spadek notowań produktów rafineryjnych. Zmiany te nie pozostały bez wpływu na działalność Grupy Kapitałowej LOTOS, zarówno w zakresie realizacji strategii biznesowej, jak również raportowanych przez Spółkę skonsolidowanych wyników finansowych.

W 2014 roku położyliśmy silny nacisk na odpowiednie przygotowanie Grupy Kapitałowej LOTOS do realizacji celów rozwojowych. Spółka została dokapitalizowana przy wykorzystaniu emisji akcji z prawem poboru. W jej efekcie pozyskaliśmy 1 mld zł i była to największa oferta zrealizowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w 2014 roku. Środki te zostaną przeznaczone na budowę instalacji opóźnionego koksowania wraz z instalacjami pomocniczymi, realizowane w ramach Projektu EFRA (wg szacunków całkowita wartość tego projektu wyniesie ok. 2,34 mld zł, z czego 530-650 mln zł pochodzi z przeprowadzonej emisji akcji) oraz na zagospodarowanie złóż B4 i B6 zlokalizowanych na Bałtyku, których zasoby sięgają 4 mld m^3 gazu (zakładana wartość nakładów inwestycyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS ma wynieść w tym projekcie ok. 800 mln zł, z czego z emisji ma być przeznaczone 350-470 mln zł). O sukcesie tej transakcji świadczy również duże zainteresowanie akcjonariuszy, którzy wykorzystali 98,3 procent przysługujących im praw poboru oraz równie wysoka, ponad 98 procentowa, redukcja w puli zapisów dodatkowych, co potwierdza zaufanie ze strony naszych akcjonariuszy i poparcie strategicznych projektów, zmierzających do podniesienia wartości Grupy LOTOS S.A.

Skonsolidowane wyniki finansowe według MSSF wykazały straty; rok 2014 zakończył się raportowaną stratą operacyjną (EBIT) na poziomie -1 393 mln zł. Warto jednak podkreślić, że tak niski wynik był konsekwencją szeregu jednorazowych zdarzeń o charakterze niegotówkowym, wynikających głównie ze zmian cen ropy naftowej oraz kluczowych produktów rafineryjnych, powodujących przeszacowanie wartości zapasów, a także dokonania w czerwcu 2014 roku całkowitego odpisu wartości inwestycji na złożu YME. Gdyby „oczyścić" raportowany wynik operacyjny z wpływu wspomnianych wyżej wydarzeń, tzw. efektu LIFO (wyceny zapasów wg średniej ważonej) oraz innych zjawisk o charakterze niegotówkowym, to wynik operacyjny wg LIFO wyniósłby ponad 580 mln zł, a korygując dalej o wartość amortyzacji, tzw. oczyszczona EBITDA wg LIFO wzrosłaby do prawie 1,4 mld zł. Wartość ta pokazuje realną zdolność Grupy Kapitałowej LOTOS do generowania gotówki, w niezwykle wymagających warunkach rynkowych. Co więcej, przepływy pieniężne z działalności operacyjnej na poziomie 1 381 mln zł w pełni potwierdzają postawioną powyżej tezę.

W segmencie poszukiwawczo-wydobywczym kontynuowano prace w ramach zagospodarowania złoża B8. Zdecydowano o zmianie zakresu modernizacji platformy „Petrobaltic" w procesie przebudowy platformy wiertniczej na centrum produkcyjne. Celem było uzyskanie racjonalnej stopy zwrotu z inwestycji, mając na uwadze trudną sytuację na globalnym rynku ropy naftowej. Po przeprowadzeniu odpowiednich analiz zrekonstruowano założenia kosztowe związane z tym przedsięwzięciem. Pozwoli to w efekcie uzyskać oczekiwany wzrost opłacalności ekonomicznej projektu zagospodarowania złoża. W wyniku obniżenia nakładów inwestycyjnych projekt zapewnia zadowalającą stopę zwrotu przy dużo niższym poziomie cen ropy naftowej. W sierpniu 2014 roku zawarto umowy dotyczące finansowania zagospodarowania złoża B8 w formule project finance między B8 Sp. z o.o., Baltic S.K.A. (SPV), Polskimi Inwestycjami Rozwojowymi S.A., Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Bankiem Pekao S.A.

W zakresie pozostałych istotnych projektów segmentu:

- zakończono fazę wyboru koncepcji zagospodarowania złóż gazowych B4 i B6 (dla realizacji projektu kluczowym elementem będzie zapewnienie odbioru gazu wyprodukowanego i przesłanego na ląd gazociągiem),
- kontynuowano wydobycie gazu i kondensatu ze złóż pakietu Heimdal, tj. Alta, Vale, Skirne na Norweskim Szelfie Kontynentalnym,
- wydłużono okres eksploatacji platformy Heimdal do 2034 r., w efekcie zakończonego w czerwcu 2014 r. postoju remontowego platformy (projekt HELP, tj. Heimdal Extension Life Program).

Kluczowym projektem rozwojowym segmentu produkcji i handlu jest Projekt EFRA, czyli tzw. instalacja opóźnionego koksowania (DCU) wraz z

instalacjami towarzyszącymi. Grupa Kapitałowa LOTOS jest w trakcie końcowego etapu prac przygotowawczych do budowy tej instalacji, która bezpośrednio wpłynie na wzrost efektywności przerobu ropy naftowej, poprzez zminimalizowanie produkcji nieopłacalnego ciężkiego oleju opałowego. Po zakończeniu inwestycji produkcja wysokomarżowych produktów wzrośnie o 900 tys. ton rocznie. Zakładamy, że uruchomienie nowej instalacji DCU zwiększy marżę rafineryjną o dodatkowe ok. 2 USD/bbl, w rezultacie pogłębienia przerobu ropy i wynikającej z tego zmiany struktury produktów oraz efektów synergii instalacji DCU z rozbudowaną i zmodernizowaną rafinerią. Planujemy również zbudować do końca 2016 roku instalację do odzyskiwania wodoru (tzw. Węzeł Odzysku Wodoru), co również wpłynie na poprawę marży rafineryjnej.

W ubiegłym roku kontynuowaliśmy rozwój sieci stacji paliw, osiągając na koniec roku liczbę 441 obiektów. Udało nam się poprawić jakość naszej sieci, eliminując obiekty w przestarzałej formule stacji patronackich. Wykonaliśmy tym samym następny krok w kierunku realizacji naszego strategicznego celu 10% udziału w detalicznym rynku paliw, osiągając jednocześnie wyraźny wzrost rentowności sieci.

Rok 2014 upłynął pod znakiem bardzo silnych wyzwań dla spółek z branży paliwowej. Decyzje i kroki poczynione przez Grupę Kapitałową LOTOS udowodniły, że potrafimy szybko podejmować decyzje pomagające dostosować się do wymagającego otoczenia, aby zapewnić realizowanym projektom oczekiwany poziom opłacalności. Zaufanie akcjonariuszy pomogło pozyskać środki na rozwojowe i perspektywiczne projekty inwestycyjne, z których spodziewany zwrot zapewni dalszą budowę wartości i potwierdzi naszą pozycję, jako dynamicznie rozwijającego się koncernu z sektora naftowego w tej części Europy.

Z poważaniem,

Mariusz Machajewski
Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Ekonomiczno–Finansowych
Grupa LOTOS S.A.

ZOBACZ TAKŻE:

Segment finansowy

W segmencie finansowym identyfikujemy ryzyko cen surowców i produktów naftowych oraz cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, ryzyko utraty płynności, walutowe, stopy procentowej, ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych i handlowych, ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania oraz związane z obsługą zadłużenia, a także ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-finansowy>

Wyniki segmentów

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza

Nasze roczne wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego w 2014 r. wyniosło ponad 500 tys. ekwiwalentu ton ropy. Istotny wpływ na wzrost wydobycia miała realizacja wydobycia z aktywów produkcyjnych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym nabytych w ramach pakietu Heimdal.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-poszukiwawczo-wydobywcza>

Działalność operacyjna

Grupa Kapitałowa LOTOS posiada jedną z najnowocześniejszych i najmłodszych rafinerii w Europie. Rok 2014 był kolejnym rekordowym okresem pod względem ilości przerobionej w niej ropy.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-operacyjna>

Działalność handlowa

Rozwój sieci stacji paliw LOTOS i wzrost efektywności sprzedaży przyczynił się do umocnienia naszej pozycji na rynku detalicznym i zwiększenia udziału do 9% na koniec 2014 r., w stosunku do 8,5% osiągniętych w 2013 r.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-handlowa>

Giełda

W 2014 r. Grupa LOTOS dokonała emisji 55.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii D w drodze oferty publicznej. Cenę emisyjną ustalono na 18,10 zł za 1 Akcję Oferowaną. Środki z emisji przeznaczymy na współfinansowanie Projektu EFRA – budowy instalacji opóźnionego koksowania w rafinerii w Gdańsku i zagospodarowanie bałtyckich złóż gazowych.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/gielda>

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza

WYPOWIEDŹ

Rok 2014 to dla segmentu poszukiwań i wydobycia Grupy Kapitałowej LOTOS czas wielu pomyślnych wydarzeń. Ale także okres, w którym odczuliśmy wpływ zmienionych realiów, jakie zapanowały w naszym otoczeniu gospodarczym, zwłaszcza na światowym rynku ropy.

Zbigniew Paszkowicz
Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobycia Grupy LOTOS,
Prezes Zarządu LOTOS Petrobaltic

W ubiegłym roku LOTOS podwoił swój potencjał wydobywczy węglowodorów. Osiągnęliśmy to dzięki zakupowi przez spółkę LOTOS Norge pakietu złóż Heimdal w grudniu 2013 roku. W lutym na Bałtyk dotarła kupiona pod koniec 2013 roku platforma „GSF Monitor". Jest ona znacznie nowocześniejsza niż platforma wiertnicza „Petrobaltic". Może realizować odwierty do długości 9 000 m (Petrobaltic – 6 000 m). Większa długość nóg platformy pozwala operować na wodach o głębokości do 106 m, a po przedłużeniu nóg – nawet do 120 m. Umożliwia to przeprowadzanie przez tę platformę wierceń poszukiwawczych na wszystkich naszych morskich koncesjach. Po sprawnym dostosowaniu do pracy w warunkach Morza Bałtyckiego platforma, która otrzymała nazwę „LOTOS Petrobaltic", rozpoczęła wiosną wiercenia w poszukiwaniu ropy i gazu.

Spółka LOTOS Petrobaltic uzyskała przedłużenie koncesji na eksploatację złoża B3. Będziemy wydobywać z niego ropę i gaz aż do 2026 roku – o 10 lat dłużej niż to wynika z wcześniejszej koncesji i projektów. Szacujemy, że dzięki temu wydobędziemy z tego złoża milion ton ropy więcej. Zapewnia to spółce stałe przychody i stabilizację pozycji finansowej. A stało się to możliwe dzięki wiedzy i doświadczeniu w zakresie optymalnego prowadzenia eksploatacji złoża przez naszych pracowników.

Z konsorcjum banków i instytucji finansowych podpisaliśmy w 2014 roku umowę na finansowanie inwestycji zagospodarowania złoża B8. Ważnym wydarzeniem było dla nas także pomyślne zakończenie emisji akcji Grupy LOTOS. Istotna część wpływów z tej emisji będzie bowiem przeznaczona na inwestycję w zagospodarowanie gazowych złóż B4 i B6 – projekt, który prowadzimy wspólnie ze światowym partnerem CalEnergy.

W minionym roku rozpoczęliśmy również prowadzenie poszukiwania złóż węglowodorów także na lądzie. Ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA podpisaliśmy umowę o wspólnych operacjach na koncesji Górowo Iławeckie i Kamień Pomorski. Współpraca obejmuje wykonanie badań sejsmicznych 2D.

W Norwegii spółka LOTOS Norge złożyła w 2014 roku wnioski o nowe koncesje poszukiwawcze w rundzie koncesyjnej APA 2014. W wyniku jej rozstrzygnięcia uzyskaliśmy udział w jednej koncesji, jako operator.

Na Litwie ustabilizowaliśmy poziom wydobycia ropy przez spółkę LOTOS Geonafta i spółki wchodzące w skład jej grupy kapitałowej. Warto dodać, że LOTOS Geonafta – największe przedsiębiorstwo w branży poszukiwań i wydobycia ropy na Litwie – z zasłużoną dumą i satysfakcją obchodziła w 2014 roku 50-lecie istnienia.

Spółki z Grupy Miliana oraz TSM skutecznie i efektywnie działały w sferze logistyki morskiej, zapewniając sprawną obsługę naszych platform. Dobre wyniki osiągnął w 2014 roku Energobaltic, który z gazu wydobywanego na złożu B3 produkuje LPG oraz ekologiczną energię elektryczną i cieplną zasilającą mieszkańców Władysławowa i okolic.

Od drugiej połowy 2014 roku działamy w nowej, znacznie bardziej wymagającej rzeczywistości ekonomicznej. Szybki spadek cen ropy, który na światowym rynku rozpoczął się w sierpniu ubiegłego roku, spowodował, że musieliśmy rzeczowo i profesjonalnie ocenić oraz zweryfikować nasze plany rozwojowe i ich budżety. Poszukiwania i wydobycie węglowodorów, zwłaszcza pod dnem morza, to inwestycje kosztowne i długoterminowe. W naszych poddanych szczegółowej weryfikacji

projektach uwzględniliśmy nowe realia gospodarcze, pamiętając przy tym o prognozach wieloletnich, zgodnie z którymi w najbliższych latach ceny ropy mogą nie osiągnąć poziomu sprzed obecnego kryzysu.

Ale także w tych zmienionych warunkach przyjmujemy jedno kluczowe założenie: LOTOS nie rezygnuje z inwestycji w poszukiwania i wydobycie węglowodorów. Dotyczy to przede wszystkim naszych strategicznych projektów na Morzu Bałtyckim: zagospodarowania złoża ropy naftowej B8 oraz gazowych złóż B4 i B6. Będą one znacznie trudniejsze, ich realizacja wymaga dużej elastyczności, a jej zakres i tempo są odpowiednio korygowane z uwzględnieniem sytuacji rynkowej. Jednak jesteśmy w tym działaniu konsekwentni.

Nasze wspólne osiągnięcia z 2014 roku, w tym także zdolność szybkiej reakcji na dynamiczne zmiany w otoczeniu gospodarczym, to efekt kompetencji, zaangażowania i wytężonych działań pracowników wszystkich spółek segmentu poszukiwawczo-wydobywczego Grupy Kapitałowej LOTOS. Zawsze w trudnych warunkach najlepiej sprawdza się wartość ludzi. A sytuacja z końca ubiegłego roku po raz kolejny potwierdziła tezę, że to właśnie ludzie są najcenniejszym kapitałem LOTOSU.

Grupa LOTOS prowadzi działalność poszukiwawczo-wydobywczą za pośrednictwem Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic S.A. na terenie:

- **Polski** - LOTOS Petrobaltic wraz ze spółkami zależnymi (B8 Sp z o.o., B8 Sp. z o.o Baltic SKA, Baltic Gas Sp. z o.o. i Wspólnicy SK, Baltic Gas Sp. z o.o.);
- **Litwy** - AB LOTOS Geonafta wraz ze spółkami zależnymi (UAB Minijos Nafta, UAB Manifoldas, UAB Genciu Nafta);
- **Norwegii** - LOTOS Exploration and Production Norge AS.

(zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/organizacja>)

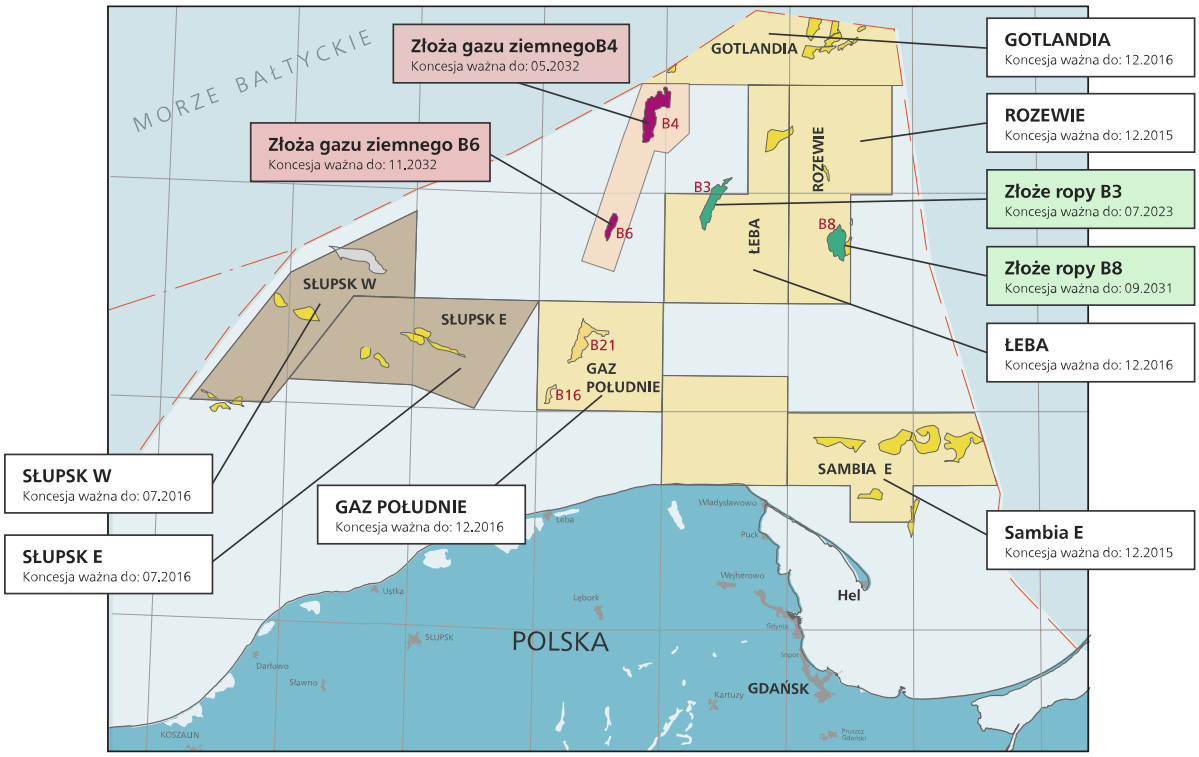
W ramach Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic funkcjonują spółki pełniące działalność pomocniczą: grupa kapitałowa Miliana Shipholding Company Ltd, Energobaltic Sp z o.o. oraz Aphrodite Offshore Services N.V. z siedzibą w Curacao (spółka nie prowadziła w roku 2014 działalności operacyjnej).

Działalność grupy kapitałowej Miliana Shipholding Company Ltd obejmuje usługi logistyki morskiej na rzecz LOTOS Petrobaltic, w tym świadczenie usług magazynowania i transportu ropy naftowej, asysty ratowniczej i przeciwrozlewowej, prac geotechnicznych, pośrednictwa w organizacji usług transportu lotniczego na platformy. Spółka realizuje działalność za pomocą sześciu jednostek własnych: tankowca Icarus III, wielozadaniowych statków St. Barbara, Kambr i Aphrodite I, holowników Granit i Bazalt oraz tonażem czarterowanym od armatorów zewnętrznych. W 2014 roku świadczenia zostały rozszerzone o usługi platformą wiertniczą LOTOS Petrobaltic.

Działalność spółki Energobaltic obejmuje zagospodarowanie gazu towarzyszącego przy wydobyciu ropy naftowej na złożu B3 oraz w przyszłości z innych złóż węglowodorów na Morzu Bałtyckim. Spółka w ramach zakładu Elektrociepłownia Władysławowo produkuje energię elektryczną, cieplną, LPG i kondensat gazowy, wykorzystując gaz towarzyszący z morskiej kopalni ropy B3.

Koncesje w Polsce – Morze Bałtyckie

Koncesje w Polsce – Morze Bałtyckie

LOTOS Petrobaltic posiada:

- koncesje na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża B3,
- udział - poprzez Baltic Gas Sp. z o.o. i Wspólnicy SK - w koncesjach na wydobywanie gazu ziemnego ze złóż B4 i B6,
- udział - poprzez B8 Sp. z o.o. Baltic S.K.A. - w koncesji ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża B8.

Łączna powierzchnia koncesji wydobywczych to ponad 147,84 km^2.

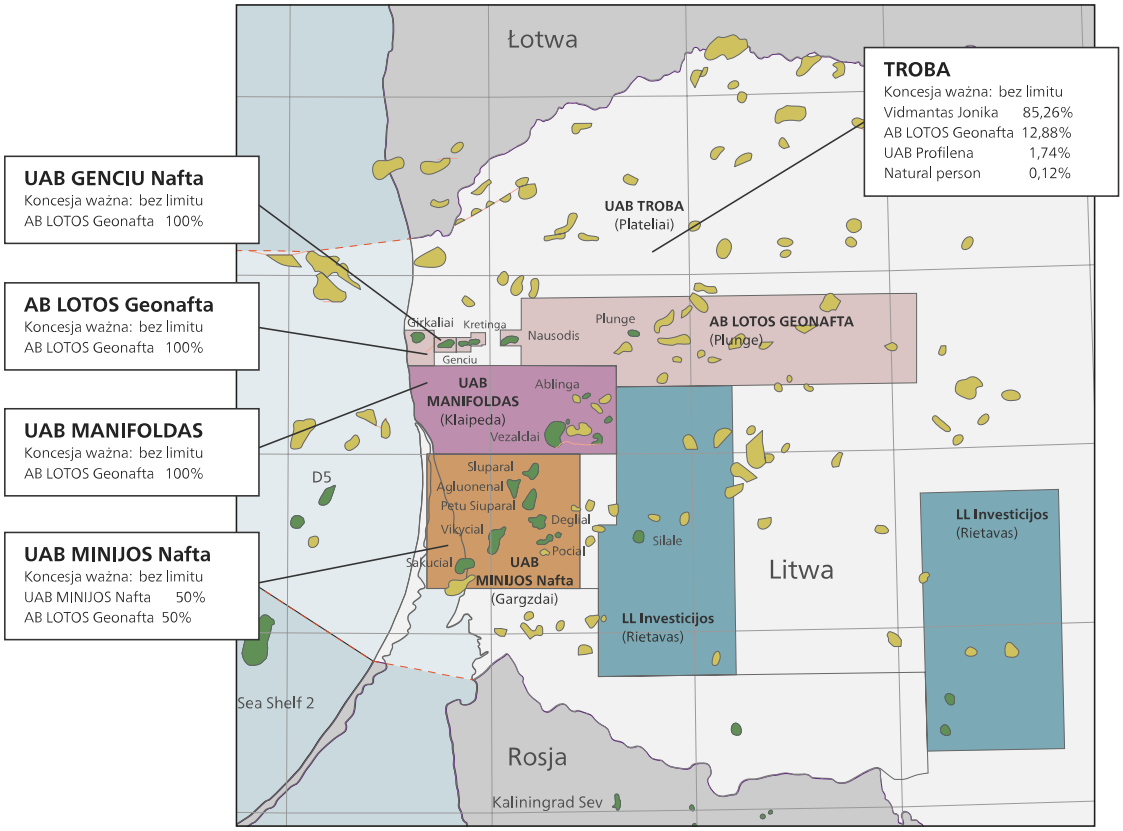
LOTOS Petrobaltic posiada koncesje na poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w polskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego w rejonach: Gotlandia, Łeba, Rozewie, Gaz Południe, Sambia E, Słupsk W i Słupsk E.

Łączna powierzchnia koncesji poszukiwawczo-rozpoznawczych to ponad 7,3 tys. km^2.

W 2014 r. spółka zaprzestała działalności poszukiwawczej w rejonie Sambia W ze względu na brak perspektyw naftowych, co skutkowało wygaśnięciem koncesji.

Koncesje na Litwie

Koncesje na Litwie

Na terenie Litwy, LOTOS Petrobaltic prowadzi działalność za pośrednictwem spółki zależnej AB LOTOS Geonafta, w której LOTOS Petrobaltic posiada 99,99% akcji (1 akcja spółki pozostaje w posiadaniu Grupy LOTOS).

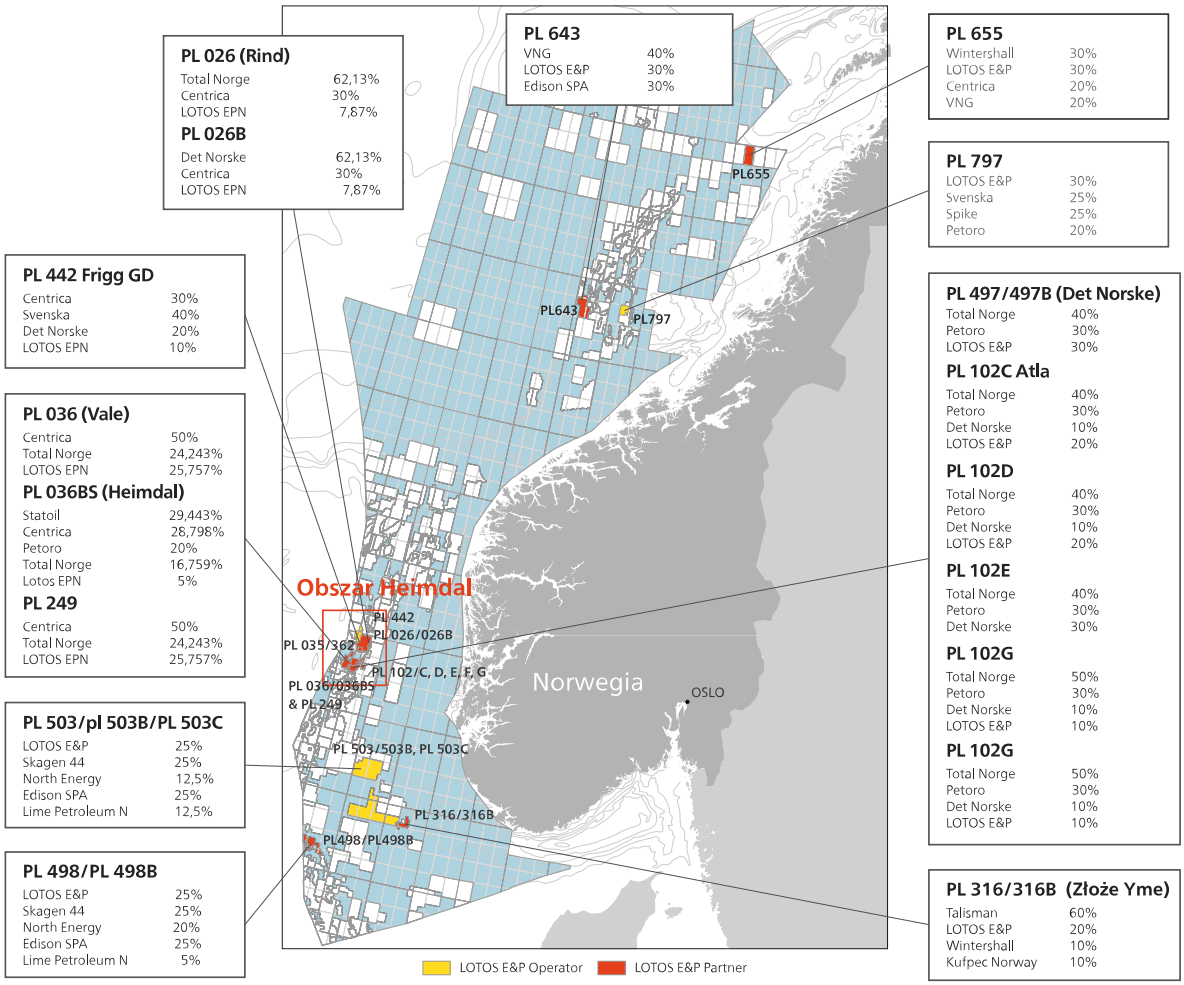
W skład Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta wchodzą:

- UAB Genciu Nafta (100% udziałów),
- UAB Manifoldas (100% udziałów),
- UAB Minijos Nafta (50% udziałów).

Podstawowym obszarem działalności Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta jest poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej oraz świadczenie usług wiertniczych na terenie Litwy. Spółka prowadzi również handel ropą naftową. Łącznie wszystkie spółki z Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta prowadziły eksploatację na koniec 2014 r. z 15 lądowych złóż ropy naftowej.

Koncesje w Norwegii – Norweski Szelf Kontynentalny

Koncesje w Norwegii – Norweski Szelf Kontynentalny

Za rozwój działalności na Norweskim Szelfie Kontynentalnym odpowiada LOTOS Exploration and Production Norge AS (LOTOS E&P Norge) z siedzibą w Norwegii, w Stavanger.

Po zakończonej akwizycji pakietu Heimdal LOTOS E&P Norge jest udziałowcem w 23 koncesjach na poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym: PL 498, PL 498B, PL 503, PL 503B, PL 503C, PL 643, PL 655, PL 442 FRIGG GD, PL 362 FULLA, PL 316/PL 316B YME, PL 249 VALE, PL 026 RIND, PL 026B FRIGG GD, PL 035B FULLA, PL 036 VALE, PL 036BS HEIMDAL, PL 102 SKIRNE BYGGVE, PL 102C ALTA, PL 102D, PL 102E SKIRNE, PL 102F TRELL, PL 102G TRELL.

Na 7 licencjach LOTOS E&P Norge pełni funkcję operatora: PL 498, PL 498B, PL 503, PL 503B, PL 503C, PL 362, PL 035B.

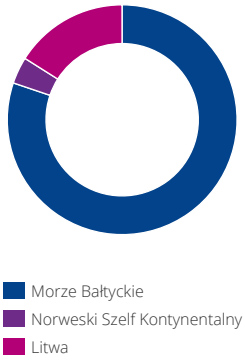
Zasoby ropy i gazu ziemnego

Na koniec 2014 r. zasoby ropy naftowej Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic klasyfikowane w kategorii 2P wynosiły 6,1 mln t oraz 3,985 mln t w kategorii 2C. Zasoby ropy klasyfikowane w kategorii 2P wyniosły na Morzu Bałtyckim, Norweskim Szelfie Kontynentalnym i Litwie odpowiednio 4,9 mln t, 0,23 mln t i 0,98 mln t. Natomiast zasoby ropy klasyfikowane w kategorii 2C wyniosły na Morzu Bałtyckim i Norweskim Szelfie Kontynentalnym odpowiednio 0,085 mln t i 3,9 mln t.

Zasoby gazu ziemnego klasyfikowane w kategorii 2P wynosiły 0,9 mld m^3 oraz 6,4 mld m^3 w kategorii 2C. Zasoby gazu ziemnego klasyfikowane w kategorii 2P wyniosły na Morzu Bałtyckim i Norweskim Szelfie Kontynentalnym odpowiednio 0,39 mld m^3 i 0,51 mld m^3. Zasoby gazu ziemnego klasyfikowane w kategorii 2C wyniosły na Morzu Bałtyckim i Norweskim Szelfie Kontynentalnym odpowiednio 3 mld m^3 i 3,4 mld m^3.

> Łącznie zasoby ropy naftowej i gazu ziemnego na 31 grudnia 2014 r. wynosiły 6,8 mln t o.e. (ang. oil equivalent) w klasyfikacji 2P (pewne i prawdopodobne) oraz dodatkowo 9,3 mln t o.e. ropy naftowej i gazu ziemnego w klasyfikacji 2C (zasoby warunkowe).

Zasoby ropy 2P w 2014r. (tys. ton)

Zasoby ropy 2C w 2014r. (tys. ton)

Zasoby gazu 2P w 2014 r. (mld m^3)

Zasoby gazu 2C w 2014r. (mld m^3)

Wydobycie ropy i gazu ziemnego w 2014 r.

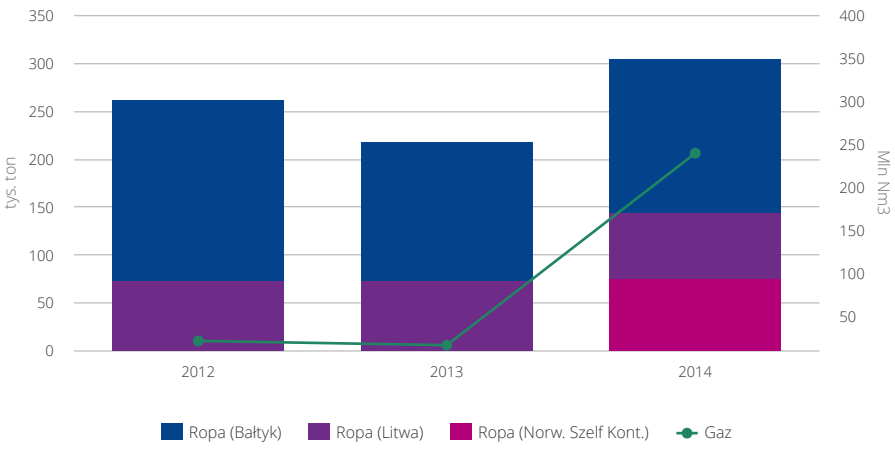
W 2014 r. wydobycie ropy naftowej prowadzone było na Morzu Bałtyckim ze złoża B3, a także ze złóż lądowych na Litwie i Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Wydobycie ropy naftowej wyniosło łącznie 305,2 tys. t, z czego 160,1 tys. t ropy wydobyto ze złóż bałtyckich, 70 tys. t ropy wydobyto na Litwie i 75,1 tys. t ropy w Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Zrealizowane wydobycie było o 86 tys. t wyższe niż w 2013 r., kiedy wyniosło 219 tys. t.

Wydobycie gazu ziemnego prowadzone było na Morzu Bałtyckim ze złoża B3, a także na Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Wydobycie gazu ziemnego wyniosło łącznie 239,2 mln m^3, z czego 17,8 mln m^3 wydobyto ze złoża B3, a 221,4 mln m^3 wydobyto w Norweskim Szelfie Kontynentalnym. Zrealizowane wydobycie było o 222,4 mln m^3 wyższe niż w 2013 r., kiedy wyniosło 16,8 mln m^3.

Istotny wpływ na wzrost wydobycia miała realizacja wydobycia z aktywów produkcyjnych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym nabytych w ramach pakietu Heimdal.

Roczne wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego w 2014 r. to ponad 500 tys. ekwiwalentu ton ropy.

Wydobycie ropy i gazu ziemnego w 2014 r.

Działalność w 2014 r.

Rozwój działalności w segmencie poszukiwań i wydobycia jest priorytetem Strategii Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011-2015. W tym celu prowadzimy działania ukierunkowane na rozwój wydobycia z własnych złóż oraz zwiększenie bezpieczeństwa dostaw surowca dzięki zapewnieniu bezpośredniego dostępu do nowych złóż węglowodorów (pozyskiwanie własnych zasobów w koncesjach poszukiwawczych oraz nawiązywanie współpracy z partnerami posiadającymi już dostęp do złóż ropy naftowej i gazu ziemnego). W celu zapewnienia realizacji celu strategicznego w 2014 r. zrealizowano następujące działania:

W Polsce:

- **Produkcja ze złoża B3**
  Kontynuowano prace wydobywcze ropy naftowej i gazu współtowarzyszącego na złożu B3. Na podstawie decyzji Ministerstwa Środowiska z 23 maja 2014 r. przedłużono ważność koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża B3 na okres 32 lat od dnia jej udzielenia, czyli do 29 lipca 2026 r.

- **Zagospodarowanie złoża B8**
  Realizowano projekt zagospodarowania złoża B8. Zawarto umowy dotyczące finansowania zagospodarowania złoża ropy naftowej B8 na Morzu Bałtyckim w formule *project finance* między B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. (B8 SPV), Polskimi Inwestycjami Rozwojowymi S.A., Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Bankiem Pekao S.A. Minister Środowiska wydał decyzję o przeniesieniu koncesji na wydobywanie ropy naftowej oraz współtowarzyszącego gazu ziemnego ze złoża B8 położonego na obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej Morza Bałtyckiego ze spółki LOTOS Petrobaltic na spółkę B8 SPV. Zarejestrowano podwyższenia kapitału zakładowego spółki celowej B8. Nowo wyemitowane akcje zostały w całości wniesione przez LOTOS Petrobaltic oraz opłacone w formie wkładów pieniężnych i niepieniężnych, w tym w postaci: prawa do korzystania z informacji geologicznej złoża B8, składników majątku wytworzonych w LOTOS Petrobaltic dla zagospodarowania złoża B8 oraz platformy wiertniczej „Petrobaltic".

- **Zagospodarowanie złóż gazowych B4 i B6**
  Prowadzono dalsze prace w celu przygotowania do zagospodarowania złóż gazowych B4 i B6 we współpracy z partnerem CalEnergy Resources Poland. Zakończono fazę wyboru koncepcji zagospodarowania, zakładając wykonanie otworów produkcyjnych przy wykorzystaniu platformy „LOTOS Petrobaltic". Prowadzone były prace nad projektem inżynierskim instalacji morskich i lądowych oraz pozyskaniem możliwości przesyłowych na lądzie.

- **Prace poszukiwawcze na Morzu Bałtyckim**
  Prowadzono intensywne prace poszukiwawczo-rozpoznawcze na obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej Morza Bałtyckiego. W 2014 r. prace geologiczne obejmowały zasięgiem wszystkie posiadane przez LOTOS Petrobaltic koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie oraz na poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Na dwóch koncesjach: Gotlandii i Gaz Południe wykonano prace geologiczne polegające na realizacji wierceń otworów: poszukiwawczego B27-1 i rozpoznawczego B21-2. Otwór poszukiwawczy nie potwierdził przypływu węglowodorów, natomiast otwór rozpoznawczy potwierdził występowanie gazu i kondensatu w akumulacji B21 w głównym poziomie zbiornikowym – piaskowców kambryjskich oraz wykazał potencjał ropny w dodatkowym, węglanowym poziomie zbiornikowym. Na pięciu pozostałych koncesjach realizowano prace projektowe i analityczne. Uzyskano zmianę warunków koncesji Łeba oraz podpisano aneks do użytkowania górniczego. Zmiana warunków koncesji dotyczy wydłużenia okresu trwania koncesji do 14 grudnia 2016 r. oraz zmiany zakresu prac geologicznych. Na koncesji Gaz Południe 12 grudnia 2014 r. uzyskano zmianę warunków koncesji i podpisano ją do użytkowania górniczego. Zmiana warunków dotyczyła wydłużenia jej trwania do 14 czerwca 2016 r. Celem działań jest poszerzanie wiedzy o potencjale naftowym obszarów objętych koncesjami oraz jak największe uszczegółowienie budowy geologicznej potencjalnych obiektów złożowych, niezbędne do zminimalizowania ryzyka poszukiwawczego przed podjęciem decyzji o wierceniu otworów poszukiwawczych lub rozpoznawczych. We wrześniu 2014 r. złożono w Ministerstwie Środowiska wniosek o udzielenie koncesji lądowej na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarze „Młynary" wraz z projektem robót geologicznych.

- **Współpraca z PGNiG**
  W ramach rozwoju działalności na koncesjach lądowych podpisano ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA umowę o wspólnych operacjach na koncesji Górowo Iławeckie w północno-wschodniej Polsce. Współpraca obejmuje m.in. wykonanie badań sejsmicznych 2D o łącznej długości 200,4 km. Wyniki prac mają być ocenione w połowie 2015 r. Na ich podstawie zostanie podjęta decyzja dotycząca ewentualnych kolejnych etapów prac na tej koncesji. Celem poszukiwawczym są potencjalne akumulacje ropy naftowej w utworach kambru. Współpraca na tej koncesji jest kontynuacją działań podjętych w ramach porozumienia o współpracy w działalności poszukiwawczej z 2013 r.

  Współpraca ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA realizowana jest także na koncesji Kamień Pomorski w północno-zachodniej Polsce. W 2014 r. współpraca obejmowała wykonanie m.in. badań sejsmicznych 3D o łącznej powierzchni 110 km^2. Wyniki prac mają być ocenione w połowie 2015 r. Na ich podstawie zostanie podjęta decyzja dotycząca wiercenia otworu poszukiwawczego na tej koncesji. Celem poszukiwawczym są potencjalne akumulacje ropy naftowej w utworach dolomitu głównego i gazu ziemnego w utworach czerwonego spągowca. Podstawą działań na koncesji Kamień Pomorski jest umowa o wspólnych operacjach zawarta pomiędzy PGNiG i LOTOS Petrobaltic w 2013 r.

W Norwegii:

- **Wydobycie ze złóż Heimdal**
  Kontynuowano wydobycie gazu i kondensatu ze złóż pakietu Heimdal, tj. Alta, Vale, Skirne. Efektem zakończonego w czerwcu 2014 r. postoju remontowego platformy „Heimdal" jest wydłużenie okresu jej działania do 2034 r., co zostało potwierdzone stosownym certyfikatem Petroleum Safety Authority Norway.

- **Projekt YME**
  W ramach działań dotyczących projektu YME LOTOS Petrobaltic analizuje możliwe scenariusze prowadzące do odzyskania zainwestowanego kapitału. W szczególności rozważany jest wariant zakładający ponowne zagospodarowanie złoża.

- **Nowa koncesja**
  Złożono wnioski o nowe koncesje poszukiwawcze w rundzie koncesyjnej APA 2014. W wyniku jej rozstrzygnięcia uzyskano udział w koncesji 797, której spółka jest operatorem.

Na Litwie:

- **Prace poszukiwawcze i wydobywcze**
  AB LOTOS Geonafta i UAB Genciu Nafta prowadziły wydobycie ropy naftowej ze złóż lądowych Girkaliai, Kretinga, Nausodis i Genciu.

  UAB Manifoldas prowadziło wydobycie ropy naftowej ze złóż lądowych Auksoras, Liziai, Veziaciai i Ablinga. UAB Minijos Nafta prowadziło wydobycie ropy naftowej ze złóż lądowych Vilkyciai, Pietu Siupariai, Degliai, Pociai, Sakuciai, Agluonei i Siupariai.

  Grupa AB LOTOS Geonafta w 2014 r. skupiła prace geologiczne głównie na rozpoznaniu potencjału naftowego bloku Kłajpeda (należącego do UAB Manifoldas). Zrealizowano dwa otwory poszukiwawczo-rozpoznawcze i dwa otwory eksploatacyjne. Z uwagi na negatywne wyniki jednego z otworów poszukiwawczych, obiekt wyłączono z listy prospektów poszukiwawczych. W pozostałych otworach uruchomiono wydobycie.

Cele na 2015 r.

Nadrzędny cel strategiczny dla segmentu poszukiwań i wydobycia zakłada zwiększenie potencjału wydobywczego do poziomu 24 tys. boe *(barrel of oil equivalent)* dziennie (ekwiwalent 1,2 mln t ropy rocznie) w 2015 r. Planowane działania oparte są o dalszy konsekwentny rozwój na Morzu Bałtyckim, Norweskim Szelfie Kontynentalnym oraz na obszarach lądowych w Polsce i Litwie.

W ramach realizacji strategii, zakłada się następujące kluczowe działania:

Polska

- Kontynuacja wydobycia ze złoża B3 na Morzu Bałtyckim z wykorzystaniem platformy PG-1.
- Kontynuacja prac nad zagospodarowaniem złoża ropy naftowej B8 zlokalizowanego w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej na Morzu Bałtyckim w celu rozpoczęcia wydobywania ropy naftowej ze złoża.
- Realizacja prac poszukiwawczo-rozpoznawczych w celu pełnego rozpoznania potencjału wydobywczego Morza Bałtyckiego.
- Kontynuacja prac zmierzających do zagospodarowania złóż gazowych B4 i B6 w kierunku rozpoczęcia komercyjnego wydobywania z nich gazu ziemnego.
- Dalsza współpraca z PGNIG w celu udziału w poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż konwencjonalnych i niekonwencjonalnych gazu i ropy na koncesjach lądowych. Wyniki prowadzonych prac stanowić będą podstawę podjęcia decyzji o potencjalnym wierceniu otworu poszukiwawczego.

Norwegia

- Realizacja wydobycia oraz zagospodarowania złóż pozyskanych w ramach pakietu Heimdal.
- Realizacja działań w kierunku odzyskania kapitału zainwestowanego w projekt YME.
- Analiza dalszych możliwości akwizycji aktywów na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

Litwa

- W celu pełnego zagospodarowania posiadanych koncesji lądowych planowana jest realizacja wierceń produkcyjnych.
- Analiza możliwości pozyskania nowych koncesji na Litwie.

Perspektywy rozwoju do 2020 r.

Kierunki rozwoju zakładają zwiększenie potencjału wydobywczego do ok. 100 tys. boe dziennie (ekwiwalent 5 mln t ropy rocznie) do 2020 r. oraz dysponowanie w 2020 r. wydobywalnymi, potwierdzonymi zasobami węglowodorów na poziomie ok. 330 mln boe.

W latach 2016-2020 planowany jest rozwój działań przede wszystkim w Polsce, gdzie m.in. zakładane jest pełne rozpoznanie potencjału Morza Bałtyckiego. Jednocześnie prowadzone będą działania w kierunku zwiększenia aktywności na lądzie. Na rynkach międzynarodowych, planowana jest budowa zrównoważonego portfela aktywów i stopniowe zwiększanie rozwoju organicznego. Zakłada się badanie możliwości intensyfikacji wydobycia ze złóż produkcyjnych w Polsce i na Litwie poprzez zastosowanie technik EOR (ang. Enhanced Oil Recovery).

Rozwój segmentu poszukiwawczo-wydobywczego w latach 2016-2020 w Polsce będzie realizowany w oparciu o następujące działania:

- Kontynuacja wydobycia ropy naftowej ze złóż B3 oraz B8 na Morzu Bałtyckim.
- Rozpoczęcie wydobycia gazu ziemnego ze złóż B4 i B6 na Morzu Bałtyckim.
- Pełne rozpoznanie potencjału Morza Bałtyckiego: zakończenie programu badań sejsmicznych, sukcesywne wiercenia poszukiwawczo-rozpoznawcze na rokujących obiektach.
- Przygotowanie i realizacja zagospodarowania rozpoznanych obiektów na Morzu Bałtyckim.
- Wydobycie ze złóż lądowych, rozszerzenie działalność na lądzie poprzez zdynamizowanie zagospodarowania odkrytych obiektów.
- Badanie możliwości intensyfikacji wydobycia ze złóż produkcyjnych w Polsce i na Litwie poprzez zastosowanie technik EOR (ang. Enhanced Oil Recovery).

Kierunkowe plany rozwoju działalności międzynarodowej w latach 2016-2020 zakładają następujące działania:

- Realizacja projektów zagospodarowania rozpoznanych złóż.
- Akwizycje aktywów produkcyjnych oraz aktywów rozpoznanych, przed zagospodarowaniem, z możliwością rozpoczęcia wydobycia w 2020 r.
- Kontynuacja i rozwój wydobycia na Litwie, m.in. zagospodarowanie nowych rozpoznanych prospektów.
- Analiza możliwości rozwoju w nowych obszarach geograficznych.

ZOBACZ TAKŻE:

Segment poszukiwawczo-wydobywczy

W segmencie poszukiwawczo-wydobywczym identyfikujemy ryzyka poszukiwawcze, techniczno-produkcyjne, związane z realizacją projektów oraz finansowe.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-poszukiwawczo-wydobywczy>

Nagrody i wyróżnienia

Kapituła IX edycji konkursu „The Best Annual Report" uznała, iż „Zintegrowany Raport Roczny Grupy LOTOS 2013" to przykład publikacji, na podstawie której można podejmować decyzje inwestycyjne przy stosunkowo minimalnym ryzyku.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/nagrody-i-wyroznienia>

Słownik terminów branżowych

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/uzyteczne-informacje/slownik-terminow-branzowych>

Działalność operacyjna

WYPOWIEDŹ

W 2014 roku Grupa LOTOS kontynuowała prace nad optymalizacją wykorzystania majątku rafineryjnego. W działalności rafineryjnej kluczowe jest dostosowywanie się do panującej na rynku sytuacji popytowej i marżowej przy ponoszeniu jak najmniejszych kosztów operacyjnych.

Marek Sokołowski
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju Grupy LOTOS

Jako że najważniejszą pozycją po stronie kosztów operacyjnych działania rafinerii są koszty energii, był to obszar szczególnie dokładnie analizowany przez Spółkę.

Dynamiczne spadki cen surowców i produktów naftowych w drugiej połowie 2014 roku nie były odzwierciedlone w cenie gazu ziemnego. W związku z tym w tym okresie bardzo zintensyfikowane zostały działania, mające na celu minimalizację zużycia gazu ziemnego jako surowca energetycznego i do produkcji wodoru. Całkowite wycofanie tego surowca nie było możliwe ze względów kontraktowych, ale elastyczność w odbiorze mocy zamówionej była w pełni wykorzystywana.

Spółka podjęła również działania zmierzające do dalszej optymalizacji kluczowych instalacji rafineryjnych. Między innymi w większym stopniu wykorzystywana była nowa instalacja do destylacji ropy naftowej. Charakteryzuje się ona znacznie lepszą efektywnością energetyczną niż starszy ciąg destylacji ropy naftowej. W 2014 roku przeprowadzony był ruch testowy potwierdzający oficjalnie, że nowa instalacja jest w stanie bez uszczerbku dla jakości produktów i integralności mechanicznej przerabiać 585 ton ropy naftowej na godzinę. Oznacza to, że osiągnięty został poziom około 114% nominalnych zdolności przerobowych. W konsekwencji, poprzez maksymalne wykorzystanie nowej instalacji destylacji ropy, spadło zapotrzebowanie na energię na każdą tonę przerabianej w LOTOSIE ropy naftowej.

W celu pełnego wykorzystania efektu realizacji Programu 10+, Grupa Kapitałowa LOTOS jest w trakcie końcowego etapu prac przygotowawczych do budowy w ramach Projektu EFRA tzw. instalacji opóźnionego koksowania (DCU), która bezpośrednio wpłynie na wzrost efektywności przerobu ropy, poprzez zaprzestanie produkcji nieopłacalnego ciężkiego oleju opałowego. Po zakończeniu inwestycji produkcja wysokomarżowych produktów wzrośnie o 900 tys. ton rocznie. Ponadto Grupa LOTOS stanie się producentem nowego produktu - koksu naftowego w ilości ok. 400 tys. ton rocznie.

Instalacja DCU zostanie zgodnie z planem oddana do użytku w 2018 roku. Spółka zakłada, że uruchomienie nowej instalacji DCU zwiększy marżę rafineryjną o dodatkowe ponad 2 USD/bbl w efekcie pogłębienia przerobu ropy i wynikającej z tego zmianie struktury produktów oraz efektów synergii instalacji DCU z rozbudowaną i zmodernizowaną rafinerią.

Istotnym z punktu widzenia operacyjnego projektem, którego realizacja zakończyła się w roku 2014, była budowa Kolejowego Frontu Rozładunku Ropy Naftowej. W grudniu 2014 roku terminal rozładunkowy pomyślnie przeszedł testy i odbiory, co gwarantuje rafinerii Grupy LOTOS możliwość przerabiania ropy dostarczanej drogą kolejową. Jeszcze w grudniu skierowano do przerobu pierwsze tony ropy z polskiego wydobycia dostarczonej przez PGNiG.

Grupa LOTOS planuje również zbudować do końca 2016 roku Instalację Odzysku Wodoru (tzw. Węzeł Odzysku Wodoru). Dzięki tej instalacji przedsiębiorstwo będzie dysponowało większą ilością wodoru niezbędnego do intensyfikacji pracy instalacji hydrokonwersyjnych, co również wpłynie na poprawę marży rafineryjnej.

Łączne nakłady inwestycyjne Grupy LOTOS w obszarze operacyjnym w 2014 roku z uwzględnieniem Projektu EFRA to 80,25 mln zł.

Zakończone zostały prace studyjne nad Fazą Dodatkową Studium Wykonalności kompleksu petrochemicznego. W trakcie tych

analiz optymalizowano konfigurację oraz produkty i surowce Projektu, co zwiększyło jego opłacalność. Prace te dały pozytywne i atrakcyjne wyniki, które zostały przyjęte przez Komitet Sterujący w grudniu 2014 roku. Projekt jest dochodowy i posiada wysokie NPV i IRR, atrakcyjne dla inwestorów i sektora bankowego.

Trudna sytuacja na rynku ropy, gwałtowna przecena produktów petrochemicznych w roku 2014, w tym ceny kształtowane na rynku w wyniku rewolucji łupkowej w USA, oznaczają, że w pierwszej kolejności partnerzy muszą zweryfikować swoje założenia strategiczne oraz plany i dostosować je do uwarunkowań rynkowych.

Wysokości nakładów inwestycyjnych oraz możliwości Partnerów projektu do pozyskania kapitału na to przedsięwzięcie wskazują również na konieczność zaangażowania dodatkowych partnerów.

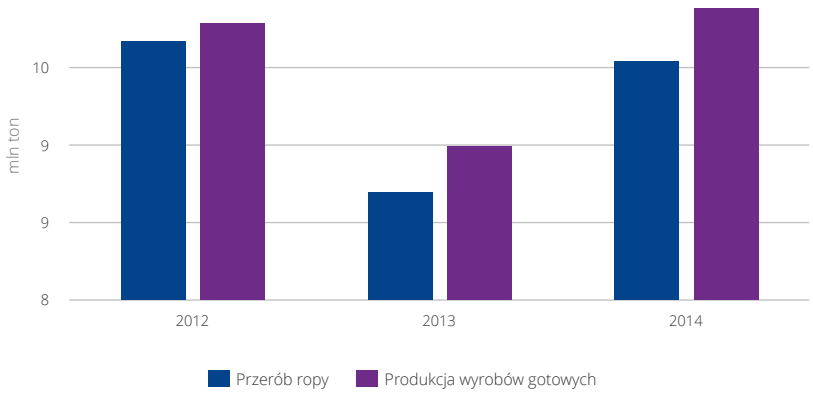
W roku 2015 Grupa LOTOS będzie kontynuować prace nad poszukiwaniem projektu zagospodarowania benzyny surowej w kierunku wysokomarżowych produktów.

Segment operacyjny Grupy Kapitałowej LOTOS obejmuje działalność rafinerii koncernu w Gdańsku – naszego największego zakładu produkcyjnego - oraz spółek zależnych Grupy LOTOS o charakterze produkcyjnym i wspierającym: LOTOS Infrastruktura wraz ze spółką zależną RCEkoenergia Sp. z o.o., LOTOS Serwis, LOTOS Lab, LOTOS Straż i LOTOS Ochrona.

Działalność w 2014 r.

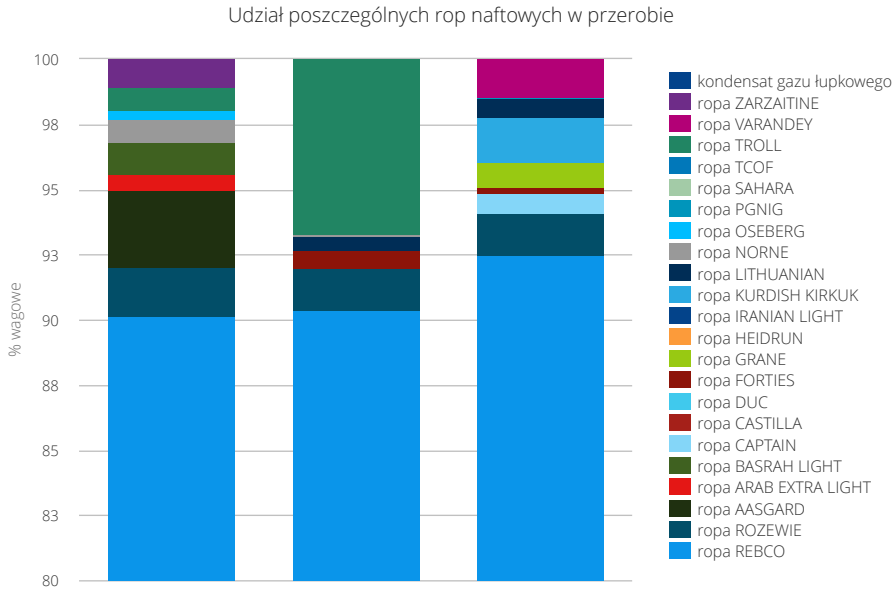
Miniony rok był kolejnym rekordowym okresem pod względem ilości przerobionej ropy w rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku. Przerobiono 9,55 mln ton. Tym samym wykorzystanie nominalnych zdolności przerobowych rafinerii wyniosło 94,2%. Bardzo wysoki współczynnik wykorzystania zdolności przerobowych wynika w dużej mierze z korzystnych marż rafineryjnych w drugiej połowie roku.

Przerób ropy i produkcja wyrobów gotowych w rafinerii Grupy LOTOS

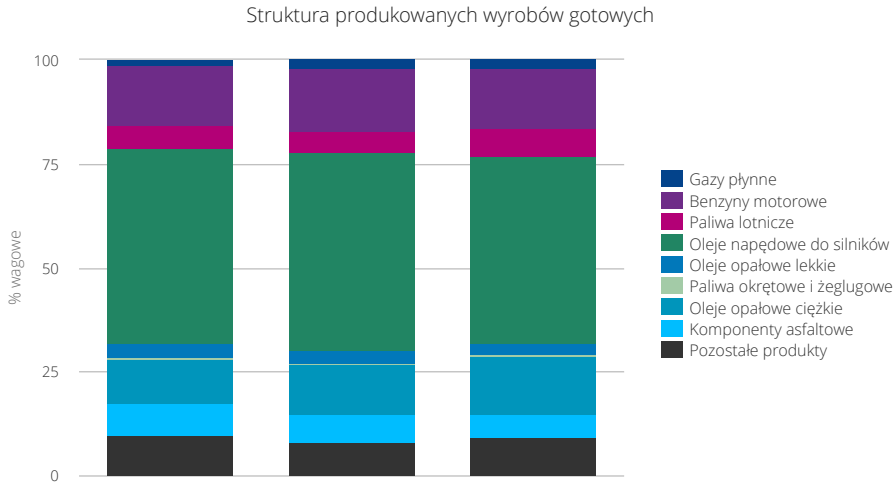

Dominującym gatunkiem przerabianej ropy, podobnie jak w latach ubiegłych, była rosyjska ropa REBCO. Jej udział wyniósł ok. 92,5% i był wyższy niż w latach poprzednich. Był to w znacznej mierze efekt stosunkowo korzystnego dyferencjału cenowego Urals-Brent przez większą część 2014 r.

Pozostałą część surowca stanowiła ropa naftowa importowana drogą morską, w tym ponad 220 tys. ton ropy dostarczonej przez LOTOS Petrobaltic. Dobór gatunków ropy naftowej do przerobu oparty był na procesie optymalizacji produkcji, by wykorzystać nadarzające się okazje na zwiększenie marży przerobowej rafinerii.

Struktura produkowanych wyrobów gotowych stanowi odzwierciedlenie panujących na rynku relacji cenowych oraz popytu na poszczególne produkty. W stosunku do lat poprzednich daje się zauważyć wzrost produkcji paliwa lotniczego, które w 2014 r. było produktem o bardzo korzystnej cenie. Zauważalny jest także spadek produkcji asfaltów, wynikający ze spadku popytu na rynku krajowym. W konsekwencji konieczna była sprzedaż większej ilości ciężkiego oleju opałowego.

Badania i rozwój

Grupa Kapitałowa LOTOS w dziedzinie badań i rozwoju koncentruje się przede wszystkim na projektach związanych ze zwiększeniem efektywności rafinerii, na opracowywaniu technologii tzw. produktów specjalnych, które umożliwiają uzyskanie wyższej marży na przerobie ropy naftowej oraz na modernizacji istniejących i tworzeniu nowych innowacyjnych produktów. Ponadto prowadzone są projekty innowacyjne, obejmujące wdrażanie zaawansowanych technik sterowania instalacjami technologicznymi oraz badania związane z rozwijaniem segmentu wydobywczego.

W ostatnim okresie działalność badawczo-rozwojowa Grupy LOTOS związana była z opracowaniem technologii produkcji baz olejowych grupy II. W 2014 r. realizowano szereg badań laboratoryjnych w kierunku optymalizacji technologii produkcji oleju typu 350N. Rozpoczęto również projekt uzyskania wysokiej czystości rozpuszczalników organicznych w oparciu o destylaty z przerobu ropy naftowej. Wymienione prace badawcze będą kontynuowane w 2015 r.

WYPOWIEDŹ

Projekty badawczo-rozwojowe w Grupie Kapitałowej LOTOS prowadzimy w kilku kluczowych obszarach. Główne kierunki działań to: rozwój i optymalizacja produktów i procesów rafineryjnych, technologie poszukiwania i eksploatacji złóż węglowodorów, rozwój technologii związanych z materiałami stosowanymi w budownictwie, w tym głównie technologii nawierzchni drogowych oraz technologie ograniczania wpływu na środowisko.

Jan Biedroń
Szef Biura Technologii Grupy LOTOS

W 2014 roku w Grupie LOTOS badania skoncentrowane były na opracowaniu technologii produktów niszowych, które ze względu na swoje zaawansowane zastosowania wiążą się z możliwością uzyskania wyższej marży niż w przypadku produktów masowych. Dotyczy to głównie poszukiwania technologii produkcji niskosiarkowych baz olejowych grupy II oraz wysokiej czystości rozpuszczalników organicznych.

W naszej grupie kapitałowej na szczególna uwagę zasługuje nowa grupa produktów - tzw. asfalty WMA (Warm Mix Asphalt) stosowane do budowy nawierzchni drogowych. Jest to rodzina produktów, których istotną zaletą jest stosowanie niższych temperatur technologicznych, co daje wymierne efekty ekonomiczne i środowiskowe. Dodatkowo również z powodzeniem można je stosować w niekorzystnych warunkach klimatycznych.

Ważnym elementem poszukiwania i wdrażania nowych rozwiązań technologicznych i innowacji produktowych jest bez wątpienia współpraca z ośrodkami badawczo-rozwojowymi. Nasza firma od lat współpracuje z ważnymi ośrodkami akademickimi oraz instytutami branżowymi.

Rok 2014 był również wstępem do projektów realizowanych w ramach dużych konsorcjów przemysłowo-naukowych. Grupa LOTOS zawarła z partnerami umowę w sprawie realizacji projektu produkcji i magazynowania wodoru z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii (OZE), który został zakwalifikowany do dofinansowania przez Narodowe Cebtrum Badań i Rozwoju. Mamy również ambitne plany, dotyczące pozyskania środków w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2015-2020. Spółki Grupy Kapitałowej LOTOS aktywnie uczestniczą w konsorcjach, które działają na rzecz powołania regionalnych i krajowych Inteligentnych Specjalizacji. W efekcie naszych starań 9 kwietnia 2015 roku Zarząd Województwa Pomorskiego zarekomendował obszar „Technologie ekoefektywne w produkcji, przesyle, dystrybucji i zużyciu energii i paliw" jako jedną z czterech takich specjalizacji regionu. Oceniam to jako istotny element służący do rozwoju naszych pomysłów w nowatorskie rozwiązania w obszarze energii, osiągnięty wspólnie z regionalnymi partnerami.

Dobra praktyka

W 2014 r. Grupa LOTOS podpisała z partnerami umowę w sprawie realizacji projektu HESTOR. Projekt HESTOR został zgłoszony przez konsorcjum naukowo-przemysłowe do programu GEKON - Generator Koncepcji Ekologicznych i zakwalifikowany do dofinansowania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W skład konsorcjum wchodzą: Grupa LOTOS i spółka GAZ SYSTEM jako partnerzy przemysłowi oraz Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Górnictwa Surowców Chemicznych „CHEMKOP", Politechnika Śląska i Politechnika Warszawska jako partnerzy naukowi. Celem projektu jest zbadanie możliwości zmagazynowania w kawernach solnych wodoru, uzyskanego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz dalsze jego wykorzystanie do celów energetycznych i technologicznych. Istotnym aspektem będzie określenie ekonomicznych warunków opłacalności projektu.

W projekcie wodór zostanie wytworzony na drodze elektrolizy wody z wykorzystaniem nadmiarowej energii elektrycznej z elektrowni wiatrowych i solarnych (OZE). Wytworzony i zmagazynowany w kawernie wodór będzie mógł być wykorzystany, poprawiając efektywność energetyczną do:

- procesów technologicznych w rafinerii, zmniejszając potrzebę jego produkcji z gazu ziemnego i pozwalając na zracjonalizowanie i optymalizację gospodarki wodorem i gazem ziemnym,
- celów energetycznych poprzez zastosowanie go jako paliwa zasilającego turbiny gazowe w okresach szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną.

W zakresie technologii związanych z produkcją asfaltów drogowych prace badawcze skoncentrowane były na poszukiwaniu nowych zastosowań dla innowacyjnych wyrobów asfaltowych oraz potwierdzeniu ich przydatności do budowy trwałych i ekologicznych nawierzchni asfaltowych. W szczególności pracami objęte zostały następujące produkty i ich planowane zastosowania:

- asfalty modyfikowane z dodatkiem gumy, rekomendowane do cichych i trwałych nawierzchni asfaltowych,
- asfalty wysokomodyfikowane - specjalistyczne asfalty przeznaczone na potrzeby nawierzchni o bardzo wysokich wymaganiach trwałości zmęczeniowej i bardzo dużych obciążeniach ruchem i do tzw. nawierzchni „długowiecznych",
- asfalty WMA - asfalty o bardzo szerokiej możliwości zastosowania m.in. do budowy nawierzchni „na ciepło", do budowy dróg w technologii „na gorąco" w niekorzystnych warunkach klimatycznych (wydłużenie sezonu), do budowy nawierzchni z udziałem granulatu asfaltowego pochodzącego z recyklingu nawierzchni asfaltowych.

W 2014 r. prowadzono prace rozwojowe nad produktami olejowymi wytwarzanymi przez LOTOS Oil. W ramach najważniejszych działań w dziedzinie badań i rozwoju środków smarowych należy wymienić:

- opracowanie technologii nowych olejów silnikowych do samochodów osobowych, (wystąpienie o Aprobaty - wdrożenie w I kw. 2015 r.),
- przedłużenie 72 Aprobat dla olejów smarowych,
- uzyskanie 5 Aprobat dla nowych olejów.

ZOBACZ TAKŻE:

Segment operacyjny

W segmencie operacyjnym identyfikujemy ryzyka operacyjne związane z działalnością rafineryjną oraz ryzyko środowiskowe, w tym wynikające z limitów uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-operacyjny>

Bezpieczne miejsce pracy

Zgodnie z naszą strategią bezpieczeństwo pracy i ochrona zdrowia pracowników własnych, jak i współpracujących należy do priorytetów Grupy Kapitałowej LOTOS. W 2014 r. uzyskaliśmy zmniejszenie poziomu wypadkowości o 46% w porównaniu z 2013 r.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/bezpieczne-miejsce-pracy>

Środowisko

Dążymy do ograniczania ryzyka środowiskowego w naszej działalności oraz do stałego minimalizowania stopnia oddziaływania na środowisko naturalne. Uczestniczymy w inicjatywach nakierowanych na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w sektorze energii w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa i środowiska.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/srodowisko>

Słownik terminów branżowych

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/uzyteczne-informacje/slownik-terminow-branzowych>

Działalność handlowa

WYPOWIEDŹ

Był to kolejny rok z rzędu, w którym nasz udział w rynku paliwowym przewyższył strategiczny cel 30%. Jesteśmy znaczącym dostawcą paliw dla wszystkich międzynarodowych sieci stacji działających w Polsce.

Maciej Szozda
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Handlu Grupy LOTOS

Utrzymujemy pozycję w kanale B2B oraz konsekwentnie podnosimy swój udział w rynku detalicznym. Wolumenowa sprzedaż zrealizowana została przy zapewnieniu wyższej rentowności zarówno w kanale hurtowym, jak i detalicznym, dzięki reorganizacji portfolio klientów B2B oraz dzięki poprawie efektywności i intensyfikacji sprzedaży pozapaliwowej na naszych stacjach.

Niezwykle intensywny rozwój sieci detalicznej przybliżył nas do osiągnięcia w 2015 roku celu strategicznego, jakim jest 10% udział w rynku. W minionym roku zakończony został proces wygaszania dystrybucji paliw na stacjach patronackich (DODO), na rzecz bardziej efektywnego modelu współpracy opartego o franczyzę (DOFO). Na koniec 2014 roku pod marką LOTOS i LOTOS Optima funkcjonowało 441 stacji, w tym 17 stacji przyautostradowych (MOP).

Grupa Kapitałowa LOTOS w 2014 roku utrzymała pozycję lidera sprzedaży asfaltów zaawansowanych technologicznie, pomimo stagnacji branży infrastruktury drogowej. W 2014 roku wprowadziliśmy do swojej oferty nowatorskie technologie asfaltowe: asfalty drogowe WMA (Warm Mix Asphalt) oraz asfalty wysokomodyfikowane. Potwierdzeniem jakości naszych produktów jest uczestnictwo LOTOS Asfalt w najważniejszych inwestycjach w kraju, m.in. w budowach autostrad oraz lotnisk. Jako pionier innowacyjności i odpowiedzialny partner Grupa Kapitałowa LOTOS ugruntowuje swoją przewagę konkurencyjną na rynku budownictwa drogowego.

Utrzymaliśmy także pozycję lidera na polskim rynku olejów smarowych. Działania LOTOS Oil skupione były przede wszystkim na zwiększeniu rentowności sprzedaży, między innymi poprzez reorganizację portfolio produktów i kanałów dystrybucji. W 2014 roku marka LOTOS w kategorii olejowej została uhonorowana tytułem „Laur Konsumenta – Lider Dekady".

W segmencie sprzedaży paliwa lotniczego zwiększyliśmy udział do 26% - wzrost o 10 p.p. rok do roku. Rozwój działalności został doceniony uhonorowaniem nas nagrodą „Skrzydła Sukcesu" w kategorii „Największe wydarzenie na rynku usług obsługi naziemnej" – przyznawaną przez Lotnisko Chopina w Warszawie.

W obszarze logistyki szczególnym osiągnięciem było zakończenie budowy i oddanie do użytku najnowocześniejszej w Polsce bazy paliwowej w Poznaniu. Jest to istotny element konsekwentnej budowy przewagi konkurencyjnej w standardach obsługi klienta oraz umocnienia naszej pozycji na jednym z najważniejszych w kraju rynku wielkopolskim.

Zakończono także prace związane z uruchomieniem pełnej automatyzacji i centralizacji procesu obsługi kierowców. Wprowadzenie jednolitych rozwiązań pozwoliło na standaryzację pracy i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa wydawania produktów.

W 2014 roku LOTOS Kolej utrzymała pozycję wicelidera na rynku transportu kolejowego w Polsce pod względem wykonanej pracy przewozowej - przewieziony wolumen osiągnął poziom ponad 10,6 mln ton. Był to kolejny rok wzrostu udziałów przewozów dla klientów spoza Grupy Kapitałowej LOTOS w strukturze przewozów Spółki. Zewnętrzni klienci zrealizowali ponad 50% przewiezionego przez Spółkę wolumenu.

Mimo niesprzyjającego otoczenia rynkowego rok 2014 był dla segmentu handlowego kolejnym dobrym rokiem, przybliżającym nas do realizacji celów strategicznych założonych na koniec 2015 roku.

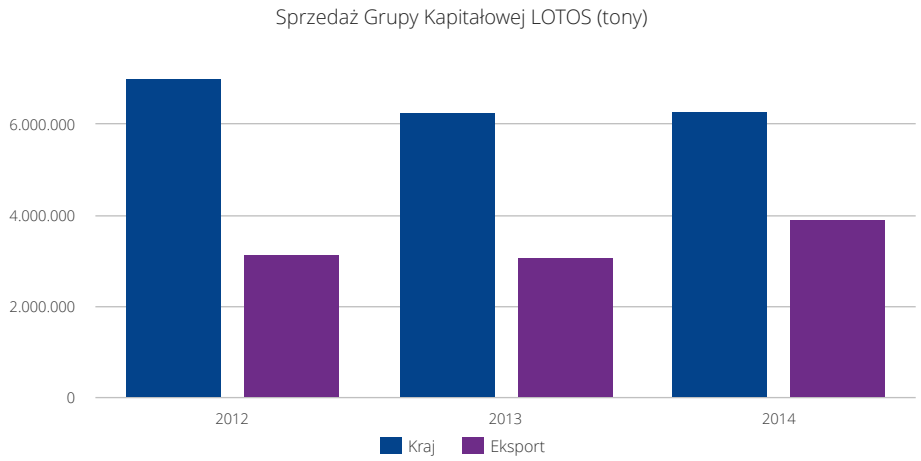
Działalność handlowa Grupy Kapitałowej LOTOS w 2014 r. prowadzona była w ramach Grupy LOTOS oraz jej spółek zależnych: LOTOS Paliwa, LOTOS Oil, LOTOS Asfalt, LOTOS-Air BP Polska. Grupa LOTOS prowadziła działalność handlową w kraju (sprzedaż do koncernów zagranicznych) oraz w eksporcie drogą morską i lądową, natomiast spółki prowadziły produkcję i sprzedaż na rzecz poszczególnych branż: paliwowej, olejowej i asfaltowej.

W 2014 r. w segmencie handlowym realizowana była również usługowa działalność logistyczna zarówno w ramach Grupy LOTOS (zarządzanie pojemnościami magazynowymi), jak i spółek zależnych: LOTOS Terminale, LOTOS Infrastruktura (zarządzanie bazami magazynowymi i mediami) oraz LOTOS Kolej (logistyka pierwotna).

Działalność w 2014 r.

Grupa Kapitałowa LOTOS w 2014 r. zrealizowała udział w rynku paliwowym (benzyna, olej napędowy i lekki olej opałowy) na poziomie 33,1%, natomiast w rynku detalicznym na poziomie 9%.

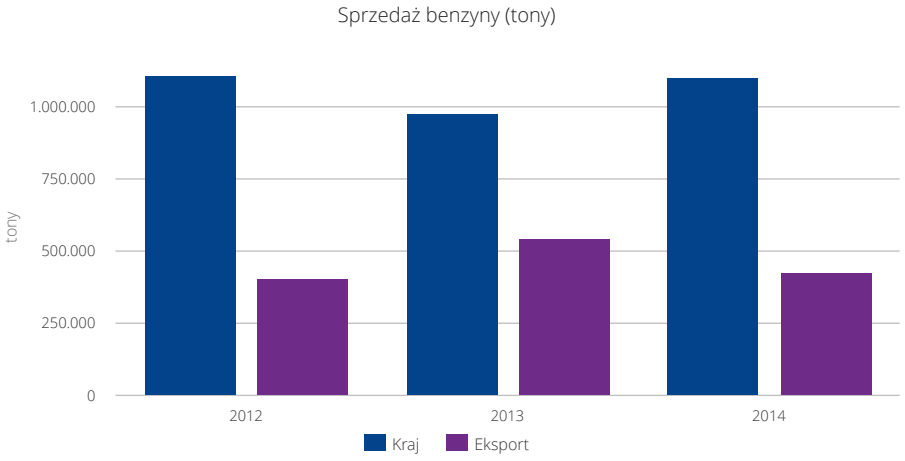
Sprzedano 10,17 mln ton produktów, o 8,9% więcej niż w 2013 r. Wzrost sprzedaży dotyczył głównie sprzedaży eksportowej, gdzie odnotowano wzrost o 26,2%, w segmencie sprzedaży krajowej wzrost był minimalny, na poziomie +0,4%. Poza sprzedażą asfaltów wzrost sprzedaży eksportowej dotyczył wszystkich grup produktowych. Wzrost sprzedaży eksportowej rok do roku jest pochodną dwóch czynników – z jednej strony korzystnych marż rafineryjnych utrzymujących się w 2014 r. – przez co opłacalne było maksymalizowanie produkcji, z drugiej strony mamy do czynienia z tzw. efektem bazy – w 2013 r. miał miejsce remont postojowy, w związku z czym sprzedaż eksportowa była mocno ograniczona. Minimalny wzrost sprzedaży na rynku krajowym jest bezpośrednio pochodną większej sprzedaży w ramach dwóch grup produktowych: benzyny i paliwo lotnicze. Rok 2014 był kolejnym okresem pogłębiającej się aktywności szarej strefy i co z tym związane, kolejnym rokiem spadku rejestrowanego popytu na olej napędowy.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

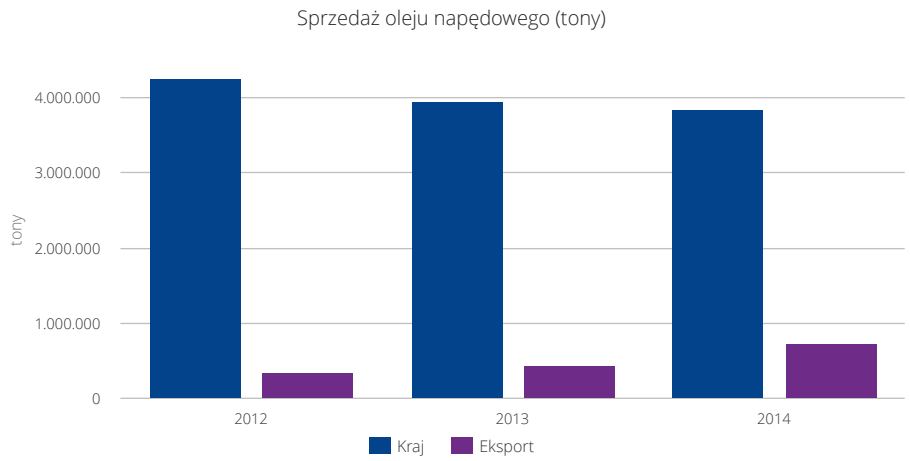
Sprzedaż paliw silnikowych

W 2014 r. Grupa Kapitałowa LOTOS sprzedała 1,5 mln ton benzyny, o 0,5% więcej niż w poprzednim roku. W stosunku do 2013 r. nastąpiła zmiana struktury sprzedaży benzyny – zdecydowanie zwiększyła się sprzedaż tego produktu na rynku krajowym – wzrost o 13%. Jest to pochodną zwiększonego zapotrzebowania ze stron koncernów międzynarodowych i PKN Orlen (podstój remontowy w PKN Orlen w 2014 r.) oraz prowadzenia przez Grupę Kapitałową LOTOS polityki intensywnego rozwoju sieci detalicznej. W eksporcie sprzedaż benzyn spadła o 22% w stosunku do 2013 r., co jest bezpośrednią konsekwencją optymalizacji procesu produkcji – wyboru bardziej rentownego kanału dystrybucji – kraju.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

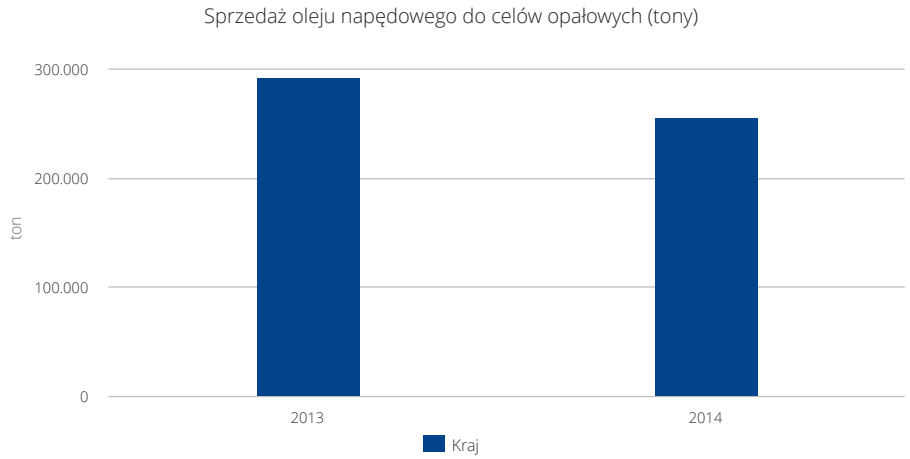
W 2014 r. całkowita sprzedaż oleju napędowego w Grupie Kapitałowej LOTOS wzrosła o 4,6% w stosunku do 2013 r. Istotny 73% wzrost sprzedaży został odnotowany w eksporcie, co było konsekwencją decyzji optymalizacyjnych – wysokich marż rafineryjnych, które przyczyniły się do maksymalizacji produkcji frakcji średnich. Należy też pamiętać o tzw. efekcie bazy – mniejszej produkcji oleju napędowego na eksport w 2013 r. w związku z przestojem remontowym w gdańskiej rafinerii. Na rynku krajowym Grupa Kapitałowa LOTOS sprzedała 2,6% mniej oleju napędowego niż w roku poprzednim. Mniejsza sprzedaż na rynku macierzystym jest konsekwencją dalszej ekspansji szarej strefy i co za tym idzie spadku rejestrowanego popytu.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Sprzedaż oleju napędowego do celów opałowych

Z uwagi na krajowy trend spadkowy w zużyciu lekkiego oleju opałowego związany z rosnącą popularnością substytucyjnych paliw grzewczych sprzedaż tego paliwa spadła w stosunku do 2013 r. o 12,5% i wyniosła 256 tys. ton.

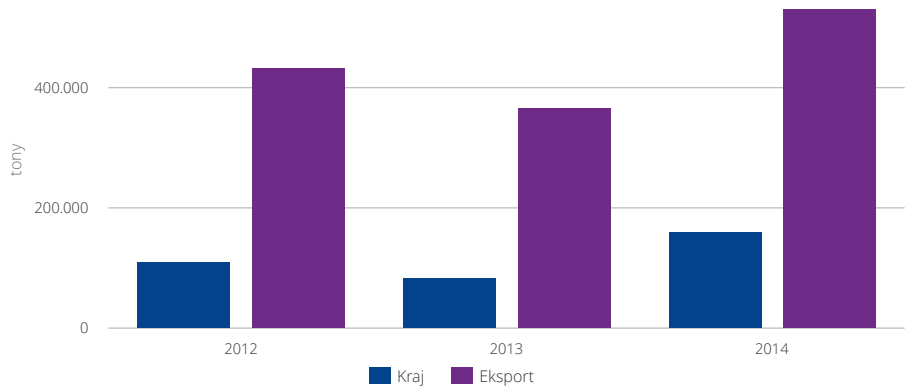

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Sprzedaż paliwa lotniczego

W 2014 r. Grupa Kapitałowa LOTOS odnotowała 54% wzrostu sprzedaży paliwa lotniczego. Wzrost ten odnotowano zarówno w kraju, jak i w eksporcie. Sprzedaż krajowa wzrosła prawie dwukrotnie - o 92%, co jest pochodną prowadzenia konsekwentnej polityki ekspansji na polskich lotniskach w segmencie „into plane". W eksporcie sprzedaż wzrosła o 45% - co jest pochodną decyzji optymalizacyjnych odnośnie wielkości produkcji ponad zapotrzebowanie krajowe. Podobnie jak w poprzednich produktach, wzrost sprzedaży eksportowej wynika jednocześnie ze wspomnianego efektu bazy.

Sprzedaż paliwa lotniczego (tony)

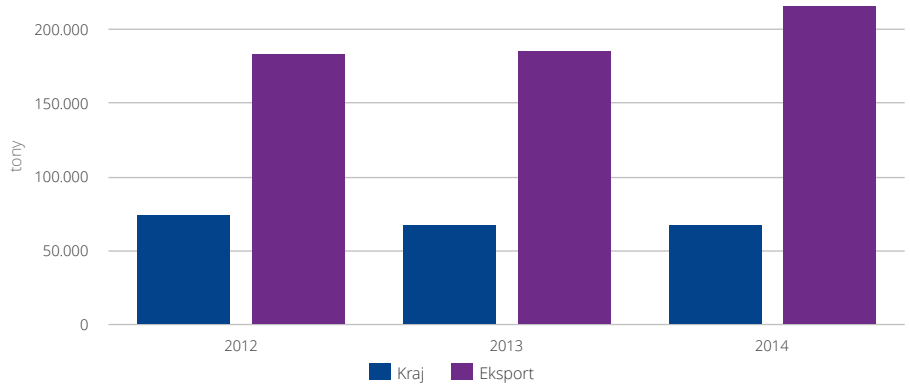

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Sprzedaż produktów olejowych

Grupa Kapitałowa LOTOS w 2014 r. sprzedała 284 tys. ton produktów olejowych – co stanowiło wzrost sprzedaży w stosunku do 2013 r. o 12%. Wzrost sprzedaży dotyczył sprzedaży eksportowej – o 16% i był efektem podpisania korzystnych kontraktów z międzynarodowymi firmami tradingowymi. Głównymi odbiorcami produktów olejowych w eksporcie były kraje Unii Europejskiej, Azji Centralnej i Środkowej, Bliskiego Wschodu i Afryki. Sprzedaż na rynku krajowym minimalnie spadła o 0,8% i prowadzona była poprzez kanał hurtowy oraz sprzedaż bezpośrednią.

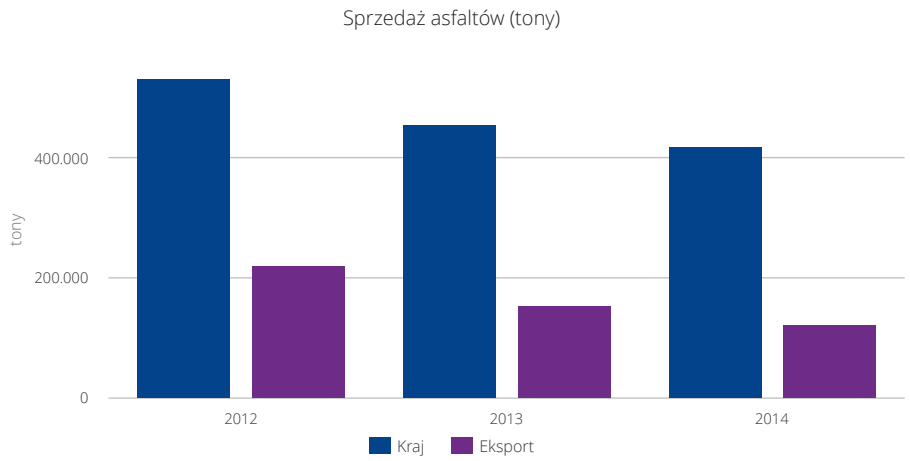
Sprzedaż produktów olejowych (tony)

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Sprzedaż asfaltów

W stosunku do 2013 r. całkowita sprzedaż asfaltów spadła w 2014 r. o 11% - spadek dotyczył zarówno sprzedaży krajowej (-8%), jak i eksportowej (-20%). Spadek ten był konsekwencją utrzymującej się kolejny rok z rzędu stagnacji w branży infrastruktury drogowej. Jest to związane z faktem, iż inwestycje przewidziane w nowej perspektywie budżetowej Unii Europejskiej są dopiero w fazie przetargów lub projektowania. Największy udział w sprzedaży w 2014 r., podobnie jak w latach poprzednich, miały asfalty drogowe (75%). Grupa Kapitałowa LOTOS realizowała również sprzedaż asfaltów modyfikowanych oraz przemysłowych. Sprzedaż eksportowa w całości dotyczyła asfaltów drogowych i realizowana była głównie na rynek europejski, a głównymi odbiorcami były Niemcy, Litwa, Szwajcaria i Wielka Brytania.

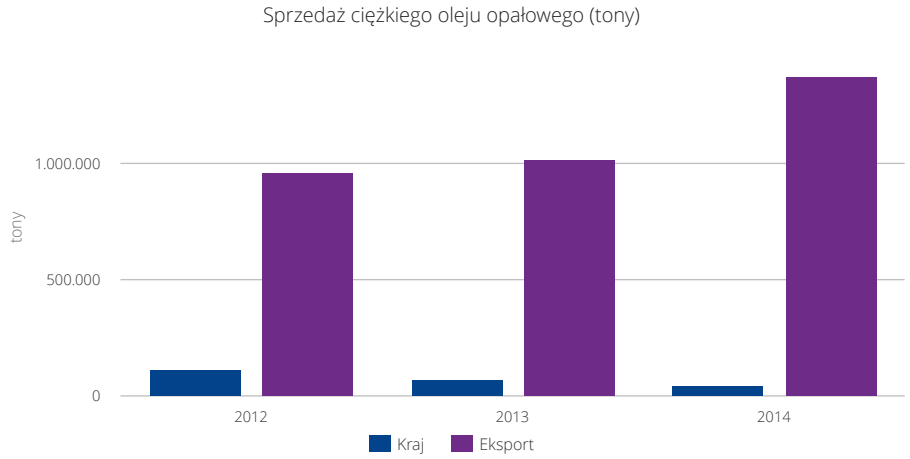

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Sprzedaż ciężkiego oleju opałowego

Rok 2014 przyniósł 31% wzrost sprzedaży ciężkiego oleju opałowego, który obok oleju napędowego i benzyny jest jednym z głównych produktów sprzedawanych przez Grupę Kapitałową LOTOS. Wzrost spowodowany był zwiększoną o 35,3% sprzedażą eksportową - co było efektem procesu optymalizacji, rodzajów przerabianej ropy i ogólnie większym przerobem niż w 2013 r. (dodatkowo również „efektem bazy"). Sprzedaż eksportowa realizowana była głównie poprzez sprzedaż do międzynarodowych firm tradingowych.

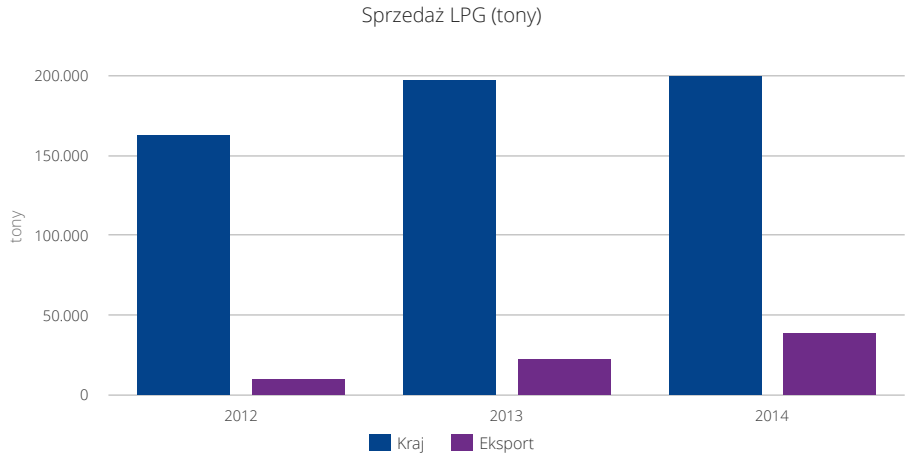
W segmencie sprzedaży krajowej głównymi odbiorcami produktu były firmy z sektora energetycznego.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Sprzedaż LPG

W 2014 r. Grupa LOTOS kolejny rok z rzędu odnotowała wzrost sprzedaży gazu płynnego o 8%. Wzrost ten dotyczył zarówno sprzedaży krajowej (+1,2%), jak i sprzedaży eksportowej (+71%). Wysoki poziom sprzedaży eksportowej był efektem procesu optymalizacji, „efektu bazy" oraz struktury przerabianej ropy. Eksport LPG w 2014 r. realizowany był do Niemiec i Serbii.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Logistyka

Grupa Kapitałowa LOTOS systematycznie dostosowuje działania logistyczne do wymogów handlowych oraz tworzy efektywny, satysfakcjonujący klientów system dystrybucji, przy jednoczesnym ograniczaniu kosztów. Celem tych działań jest tworzenie optymalnie funkcjonującego łańcucha logistycznego w zmieniającym się środowisku wewnętrznym i zewnętrznym.

Największym wyzwaniem logistycznym dla Grupy Kapitałowej LOTOS w 2014 r. było uruchomienie bazy paliw w Poznaniu po zakończeniu jej modernizacji oraz wdrożenie samoobsługowego odbioru paliw ze wszystkich baz paliw Grupy LOTOS.

Struktura zapasów obowiązkowych została odpowiednio zoptymalizowana w celu osiągnięcia minimalnego poziomu kosztów ich utrzymywania, przy uwzględnieniu przychodów z tytułu świadczenia usługi biletowej opartej o potencjał wytwórczy ropy naftowej.

W celu istotnego zwiększenia efektywności funkcjonowania logistyki w 2014 r. kontynuowana była konsolidacja własnych aktywów (baz paliw) w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS. W 2014 r. zakończono prace budowlane związane z kompleksową modernizacją bazy paliw w Poznaniu należącej do Grupy LOTOS, która została w II kw. 2015 r. powierzona LOTOS Terminale w celu sprawowania funkcji zarządczej, operatorskiej i dystrybucyjnej. Zakończenie konsolidacji aktywów w tym obszarze planowane jest na 2016 r., po przekazaniu baz paliw w Jaśle do LOTOS Terminale.

W 2014 r. zakończono prace związane z uruchomieniem pełnej automatyzacji i centralizacji procesu obsługi kierowców. Wprowadzenie jednolitych rozwiązań pozwoliło na standaryzację pracy, ujednolicenie interfejsów wymiany danych oraz raportowania procesów związanych z wydaniem produktów w bazach paliw Grupy Kapitałowej LOTOS. W ramach projektu wdrożono również elektroniczny system szkolenia kierowców z samoobsługowego odbioru paliw. Jednocześnie podniesiono poziom bezpieczeństwa na Terminalu Paliw w Gdańsku poprzez wdrożenie systemu raportowania czasu przebywania kierowców w wyznaczonych strefach Terminala.

W obszarze logistyki wtórnej podpisano umowy trójstronne z LOTOS Paliwa i przewoźnikami umożliwiające realizację dostaw paliw do klientów w całym kraju. Organizacja dostaw paliwa JET A-1 jest realizowana przez spółkę LOTOS-Air BP.

Jednocześnie w ramach przygotowań do sprzedaży detalicznej i półhurtowej paliwa LPG przez Grupę LOTOS w 2015 r. opracowano kompleksowy sposób realizacji dostaw tego produktu do klientów.

Prowadzono prace związane z pozyskaniem finansowania dla realizacji projektu budowy terminala przeładunkowego produktów naftowych na Martwej Wiśle. Projekt ma na celu umożliwienie przeładunków komponentów i produktów o jednostkowych wolumenach do 5 tys. ton w eksporcie i imporcie na własnym nabrzeżu Grupy LOTOS.

Transport kolejowy

Istotnym elementem bezpieczeństwa produkcyjnego Grupy Kapitałowej LOTOS jest ekspedycja produktów transportem kolejowym z rafinerii w Gdańsku. O kompleksową realizację logistyki kolejowej dla całej grupy kapitałowej dba wyspecjalizowana w tym obszarze spółka LOTOS Kolej.

W 2014 r. LOTOS Kolej zrealizowała następujące usługi kolejowe:

- sprawny i bezpieczny przewóz kolejowy rzeczy na terenie całego kraju,
- przewozy całopociągowe, jak również przewozy pojedynczych wagonów,
- zarządzanie bocznicami kolejowymi Grupy Kapitałowej LOTOS,
- utrzymanie infrastruktury kolejowej,
- utrzymanie taboru kolejowego,
- ekologiczne czyszczenie cystern kolejowych.

Dodatkowo, dzięki odpowiednio rozwiniętej działalności spedycyjnej spółka organizowała ekspedycję towarów transportem kolejowym poza granicami kraju.

LOTOS Kolej stale poszerza katalog usług przewozowych, wprowadzając nowatorskie i unikatowe na rynku rozwiązania technologiczne, wspierające i optymalizujące logistykę kolejową. Zarządzanie przewozami, w tym całość prac załadunkowych i rozładunkowych, kontrolowane jest poprzez narzędzie systemowe - System Logistyki Kolejowej (SLK). Wszystkie lokomotywy LOTOS Kolej zostały wyposażone w mobilne systemy informatyczne pozwalające na przesyłanie danych eksploatacyjnych i dokumentów pociągowych z dowolnego miejsca na sieci PKP, co

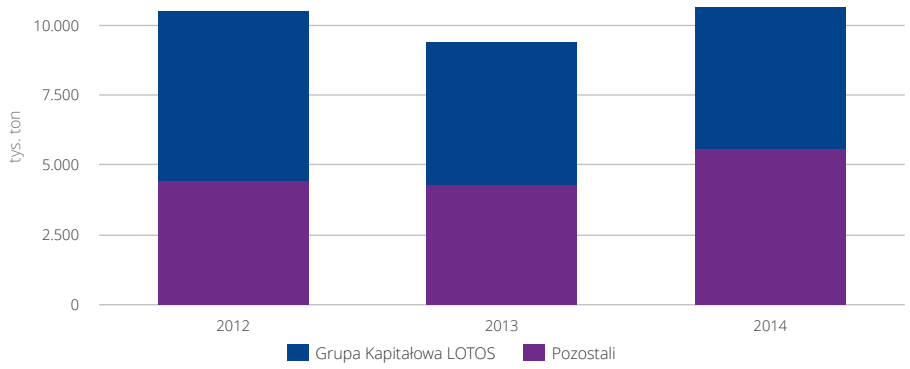
jest pionierskim rozwiązaniem w skali kraju. Pociągi są monitorowane w czasie rzeczywistym za pomocą urządzeń GPS w powiązaniu z Systemem Ewidencji Pracy Eksploatacyjnej w PKP Polskie Linie Kolejowe. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom klienci mogą na bieżąco śledzić status swoich przesyłek. W 2014 r. LOTOS Kolej rozszerzyła funkcjonalność SLK w zakresie obsługi klienta, który uzyskał dostęp on-line do swoich danych handlowych, takich jak złożone zapytania ofertowe, oferty, zlecenia, saldo należności i inne. Zmodernizowane narzędzie informatyczne, poza wprowadzeniem dodatkowych funkcji dla klienta, usprawniło pracę służb handlowych w zakresie opracowania i akceptacji dokumentów, dzięki czemu czas przygotowania oferty handlowej uległ znacznemu skróceniu.

LOTOS Kolej należy do ścisłej czołówki pod względem wykorzystywania najnowocześniejszych lokomotyw w kraju. W 2014 r. spółka poszerzyła park nowoczesnych lokomotyw, włączając do eksploatacji nowe sześcioosiowe lokomotywy elektryczne E6ACT Dragon dostarczone przez Newag Gliwice. Główna zaleta tych lokomotyw - bardzo wysoka siła pociągowa pozwalająca na prowadzenie ciężkich składów towarowych (do 4 000 ton) – ma istotny wpływ na efektywność przewozów. Spółka zleciła również przeprowadzenie modernizacji części swoich lokomotyw manewrowych. Wykorzystanie nowych lokomotyw usprawniło realizację zleconych prac manewrowych oraz przewozowych, a także przyczyniło się do zmniejszenia kosztów paliwa.

W 2014 r. LOTOS Kolej zwiększyła udział w rynku z 7,76% do 8,87% rok do roku (dane UTK wg pracy przewozowej) i tym samym utrzymała pozycję wicelidera w segmencie przewozów towarowych. W segmencie przewozów intermodalnych spółka również odnotowała wzrost udziałów z 14,83% w 2013 r. do 19,17% na koniec 2014 r.

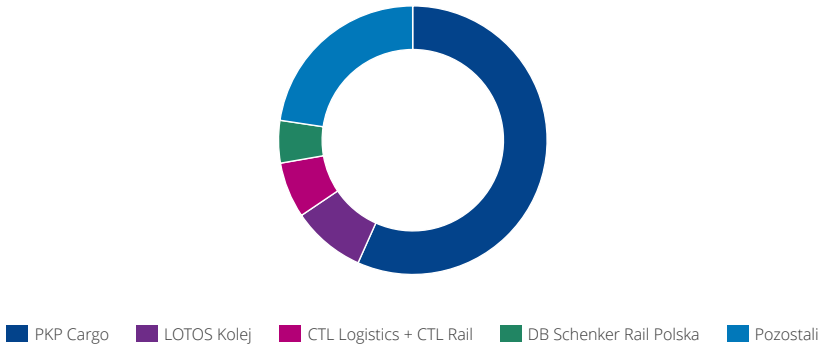
W 2014 r. spółka przewiozła ponad 10,6 mln ton. Znaczący wpływ na osiągnięte wyniki miał rozwój współpracy z klientami zewnętrznymi w zakresie przewozów krajowych i zagranicznych. Ważnym wydarzeniem było zawarcie dwuletniej umowy przewozowej z PCC Intermodal o szacunkowej wartości 54,4 mln zł.

Przewozy kolejowe zrealizowane przez LOTOS Kolej (tys. ton)

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Udział LOTOS Kolej w krajowym runku przewozów towarowych w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Transportu Kolejowego, styczeń 2015 r.

W grudniu 2014 r. nastąpiła zmiana modelu biznesowego współpracy pomiędzy Grupą LOTOS i LOTOS Kolej. Grupa LOTOS uzyskała świadectwo bezpieczeństwa dla użytkownika bocznicy kolejowej położonej w Gdańsku Olszynce. Wskutek tego LOTOS Kolej zaprzestała świadczenia usług bocznicowych na terenie tej bocznicy na rzecz wykonywania usług operatorskich. Zakres czynności LOTOS Kolej obejmuje w szczególności zapewnienie ruchu na bocznicy, podstawianie pociągów pod załadunek i rozładunek oraz przygotowywanie przesyłek do przewozu.

Podobnego typu działania planowane są do przeprowadzenia na pozostałych bocznicach Grupy Kapitałowej LOTOS.

Logistyka morska

Logistyka morska jest ważnym elementem w łańcuchu logistycznym Grupy Kapitałowej LOTOS. Połączenie rurociągami produktowymi rafinerii w Gdańsku z bazą przeładunkową paliw płynnych w Porcie Północnym pozwala Spółce osiągać znaczące korzyści dzięki obniżeniu kosztów transportu. Transport morski stanowi główną drogę wysyłek eksportowanych przez Grupę LOTOS produktów naftowych oraz istotną część dostaw surowców i komponentów do produkcji. Rok 2014 był dla Spółki kolejnym z rzędu rekordowym zarówno pod względem wolumenu

przeładowanego w portach morskich, jak też liczby obsłużonych zbiornikowców, która po raz pierwszy w historii koncernu przekroczyła liczbę 370 jednostek.

Baza Przeładunkowa Paliw Płynnych, należąca do Naftoportu, stwarza możliwości przeładunku zbiornikowców o zanurzeniu do 15 m i możliwość załadunku do 150 tys. ton ropy lub produktów naftowych. Dzięki temu Grupa LOTOS efektywnie eksportuje nadwyżki produkcyjne, lokując je głównie na rynkach krajów skandynawskich, północno-zachodniej Europy oraz krajów nadbałtyckich. Bezpośrednie połączenie z portem ułatwia także organizację i prowadzenie uzupełniającego importu dodatkowego wsadu w postaci półproduktów do dalszego pogłębionego przerobu w gdańskiej rafinerii, a także komponentów paliwowych. Nadmorska lokalizacja pozwala Grupie LOTOS szybko i elastycznie reagować na zmieniającą się sytuację rynkową. Poza Bazą Paliw Naftoportu, Spółka korzysta także z usług Morskiego Terminalu Masowego w Gdyni oraz Siarkopolu w Gdańsku, gdzie obsługiwane są ładunki o mniejszym tonażu.

Położenie rafinerii Grupy LOTOS w pobliżu morskiego terminala przeładunkowego ropy naftowej pozwala na dywersyfikację dostaw surowca, umożliwia dostawy ropy naftowej pochodzącej z własnych złóż na Bałtyku i na Litwie, a w przyszłości również z Morza Północnego.

Koncern konsekwentnie dąży do przejmowania w dostawach morskich gestii transportowej, czyli kontrolowania transportu na jak najdłuższym odcinku łańcucha dostaw, od frachtowania statków po formalną obsługę transportu morskiego. Zapewnia to większą kontrolę i usprawnia proces planowania przeładunków w portach morskich, pozwalając minimalizować przypadki przestoju statków i optymalizować związane z tym koszty.

Stacje paliw LOTOS

W 2014 r. kontynuowano rozbudowę sieci stacji paliw LOTOS poprzez włączenia nowych stacji własnych oraz sieć franczyzową. W obu tych kanałach dynamicznie rozwijano również koncept stacji LOTOS Optima, reprezentujących segment ekonomiczny. W konsekwencji podjętych w poprzednich latach decyzji, 2014 r. był ostatnim okresem likwidacji sprzedaży detalicznej poprzez kanał stacji patronackich.

W 2014 r. sieć stacji paliw LOTOS była trzecią największą, po należących do PKN Orlen i BP, siecią stacji w Polsce.

Liczba stacji paliw marki LOTOS i LOTOS Optima na koniec 2014 r.

LOTOS	LOTOS Segment premium	144 stacje własne 17 stacji MOP 111 stacje franczyzowe
LOTOS optima	LOTOS Optima Segment ekonomiczny	108 stacji własnych 61 stacji franczyzowych

Rozwój sieci stacji paliw LOTOS i wzrost efektywności sprzedaży przyczynił się do umocnienia pozycji Grupy Kapitałowej LOTOS na rynku detalicznym i zwiększenia udziału do 9% na koniec 2014 r., w stosunku do 8,5% osiągniętych w 2013 r. Obecne tempo wzrostu sprzedaży detalicznej umożliwi w 2015 r. realizację celu strategicznego, jakim jest osiągnięcie 10% udziału w rynku detalicznym paliw.

W 2014 r. położono nacisk głównie na standaryzację sieci i ujednolicenie wizerunku marki LOTOS. W minionym roku zakończył się również wieloletni proces wygaszania dystrybucji paliw na stacjach patronackich na rzecz bardziej efektywnego modelu współpracy opartego o franczyzę.

Działania efektywnościowe były prowadzone równolegle z rozbudową sieci stacji paliw - konsekwentnie rozwijano sieć w oparciu o markę LOTOS Optima, włączając w 2014 r. do niej 18 stacji paliw oraz rozwijano segment premium, skupiając się na rozbudowie oferty pozapaliwowej, w tym gastronomii i programie lojalnościowym Navigator.

Do innych dokonań w segmencie sieci stacji paliw w 2014 r. zaliczamy:

- standaryzację sieci i ujenolicenie wizerunku stacji,
- podnoszenie standardu obsługi klienta,
- konsekwentny rozwój oferty pozapaliwowej, w tym konceptu Cafe Punkt,
- realizację działań promujących aktywność sprzedażową na stacjach, w tym wprowadzenie oferty dla motocyklistów („Karta Motocyklisty Navigator") oraz dla dużych rodzin (ulgi na paliwa i ofertę pozapaliwową w ramach Karty Dużej Rodziny).
- wdrożenie aplikacji mobilnej „LOTOS dla kierowcy".

ZOBACZ TAKŻE:

Segment handlowy

W segmencie handlowym identyfikujemy ryzyka związane z zakłóceniami ciągłości dostaw lub z mniejszą podażą ropy naftowej, ryzyko zmian marż realizowanych na sprzedaży produktów oraz mniejszego popytu krajowego.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-handlowy>

Marka

W sposób strategiczny traktujemy trwałe relacje z klientami, do których dążymy poprzez zrozumienie ich potrzeb oraz zapewnienie oczekiwanej jakości i bezpieczeństwa produktów. Naszą ambicją jest kreowanie marki dynamicznej i kompetentnej, przyjaznej i opartej na zaufaniu klientów.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/marka>

Nagrody i wyróżnienia

Kapituła IX edycji konkursu „The Best Annual Report" uznała, iż „Zintegrowany Raport Roczny Grupy LOTOS 2013" to przykład publikacji, na podstawie której można podejmować decyzje inwestycyjne przy stosunkowo minimalnym ryzyku.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/nagrody-i-wyroznienia>

Giełda

Grupa LOTOS zadebiutowała na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych 9 czerwca 2005 r. Na podstawie Prospektu Emisyjnego do publicznego obrotu wprowadzono 78.700.000 akcji zwykłych Serii A o wartości nominalnej 1 zł każda oraz 35.000.000 akcji zwykłych Serii B, również o wartości nominalnej 1 zł każda. W wyniku emisji akcji serii B 28 czerwca 2005 r. nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego Grupy LOTOS do wysokości 113,700,000 zł.

Cena emisyjna została ustalona na poziomie 29 zł, a cena akcji po rozpoczęciu notowań wzrosła o 10,34% do poziomu 32 zł w dniu debiutu giełdowego Spółki.

W drodze oferty publicznej Grupa LOTOS uzyskała 1 015 000 tys. zł. Pozyskane środki zostały przeznaczone na zakup akcji Rafinerii Czechowice S.A. (80,04%), Rafinerii Jasło S.A. (80,01%), Rafinerii Nafty Glimar S.A. (91,54%), oraz Petrobalticu S.A. (69%).

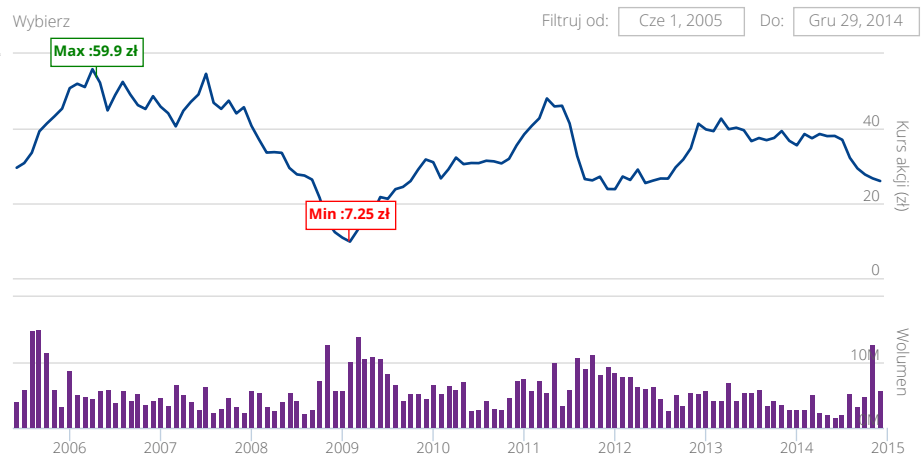
W dniu 17 lipca 2009 r. nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego Grupy LOTOS w wyniku emisji 16.173.362 akcji zwykłych Serii C pokrytych wkładami w postaci akcji spółek LOTOS Petrobaltic S.A., LOTOS Jasło S.A., LOTOS Czechowice S.A.

W 2014 r. Grupa LOTOS dokonała emisji 55.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii D w drodze oferty publicznej. Cena emisyjna Akcji Oferowanych została ustalona na poziomie 18,10 zł za 1 Akcję Oferowaną. Środki z emisji zostaną przeznaczone na współfinansowanie Projektu EFRA – budowy instalacji opóźnionego koksowania w rafinerii w Gdańsku oraz zagospodarowanie bałtyckich złóż gazowych – B4 i B6.

Łączna liczba papierów wartościowych Spółki na dzień 31 grudnia 2014 r. to 129.873.362.

W dniu 9 stycznia 2015 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Grupy LOTOS z kwoty 129,873,362 zł do kwoty 184,873,362 zł w drodze emisji 55.000.000 akcji zwykłych.

Kurs akcji Grupy LOTOS (zł) i wolumen obrotu (szt.) od dnia debiutu na GPW

Kurs akcji Grupy LOTOS na tle indeksów

Rok 2014 był okresem udanym dla inwestorów na rynkach akcji amerykańskich oraz południowoazjatyckich. Główne indeksy giełdowe w Stanach Zjednoczonych rosły o ponad 10%, tj. S&P 500 +11,4% i Nasdaq +13,4%. Wysoką stopę zwrotu indeksów amerykańskich uzasadniają pozytywne dane płynące z gospodarki tego kraju. Jednak, najlepszą inwestycją w 2014 roku okazały się akcje spółek notowanych na chińskiej giełdzie w Szanghaju. Indeks Shanghai Composite wzrósł o 52,9%, również w głównej mierze dzięki pozytywnym sygnałom i danym z tamtejszej gospodarki.

Globalny kapitał odwrócił się natomiast od rynków wschodzących. Słabszy wzrost gospodarczy, rosnące ryzyko polityczne i osłabienie lokalnych walut spowodowały, że kapitał unikał akcji z rynków wschodzących (wyjątek stanowiły Chiny). Polskie indeksy, ze względu na geograficzne usytuowanie naszego kraju (bliskość Rosji i Ukrainy) oraz zmniejszoną płynność na giełdzie, zakończyły rok niewielkimi zmianami.

Indeks obejmujący wszystkie spółki notowane na Głównym Rynku – WIG - wzrósł o 0,3%, zaś roczna zmiana indeksu WIG-20 wyniosła -3,5%. Najniższą stopę zwrotu na warszawskim parkiecie osiągnęły ceny akcji najmniejszych spółek z indeksu WIG250 – zanotował on spadek o 16,8%.

W ujęciu branżowym największy wzrost odnotował WIG-ENERGIA +23,5%, a indeks WIG-PALIWA zanotował wzrost o 5,2%.

Indeks spółek odpowiedzialnych społecznie RESPECT wzrósł o ponad 4,4% w ciągu 2014 r.

Notowania akcji Grupy LOTOS w 2014 r. poruszały się zgodnie z trendem rynkowym w pierwszej połowie roku, po czym nastąpił gwałtowny spadek wyceny akcji spowodowany ogłoszeniem przez Zarząd planowanej transakcji emisji nowych akcji serii D. Cena walorów Grupy LOTOS w

ciągu roku kształtowała się w przedziale 24,05 – 40,96 zł, a rok kalendarzowy zamknęła na poziomie 25,50 zł.

W 2014 r. podczas jednej sesji giełdowej właściciela zmieniało średnio 203 839 akcji Spółki, tj. o 11% mniej niż w poprzednim roku. Łączna wartość obrotów wyniosła ponad 1,6 mld złotych, stanowiąc 0,7% całkowitych obrotów na GPW, zaś średnia liczba transakcji na sesję wyniosła 851 transakcji.

Kapitalizacja rynkowa Grupy LOTOS na koniec 2014 r. wyniosła nieco ponad 3,3 mld zł.

Dane dotyczące akcji Grupy LOTOS

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba akcji w obrocie giełdowym (mln szt.)	**129,87**	**129,87**	**129,87**	**129,87**	**129,87**	**129,87**
Kształtowanie się kursu akcji (zł)						
Kurs minimalny	7,21	25,05	22,26	21,30	32,97	**24,05**
Kurs maksymalny	32,80	37,85	49,50	43,78	45,45	**40,96**
Kurs zamknięcia	31,80	36,35	23,30	41,20	35,45	**25,50**
Stopa zwrotu na koniec okresu (%)	166,11	14,31	-35,9	76,82	-13,96	**-28,07**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obroty na akcjach						
Wartość obrotów (mln zł)	3 642,56	3 684,33	3 299,07	2 013,15	2 211,43	**1 588,52**
Udział w obrotach (%)	1,11	0,88	1,31	1,07	1,00	**0,77**
Średni wolumen na sesję (szt.)	381 938	234 464	377 048	282 163	229 877	**203 839**
Średnia liczba transakcji na sesję	945	699	967	810	877	**851**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wycena spółki						
Kapitalizacja rynkowa na koniec okresu (mln zł)	4 130,80	4 720,80	3 026,00	5 351,00	4 603,89	**3 311,69**
Wartość księgowa (mln zł)	6 846,20	7 513,50	7 782,40	9 066,40	9 189,60	**8 258,50**
EV (mln zł)	9 513,72	10 679,70	10 232,00	11 642,30	10 319,79	**9 627,39**
Wskaźniki wyceny akcji						
Zysk na jedną akcję (zł)	7,44	5,23	5,03	7,11	0,30	**-**
P/E (x)	4,27	6,95	4,66	5,80	118,00	**-**
P/BV (x)	0,60	0,63	0,38	0,59	0,50	**0,40**
EV/EBITDA (x)	12,32	7,06	5,70	11,58	12,85	**-**

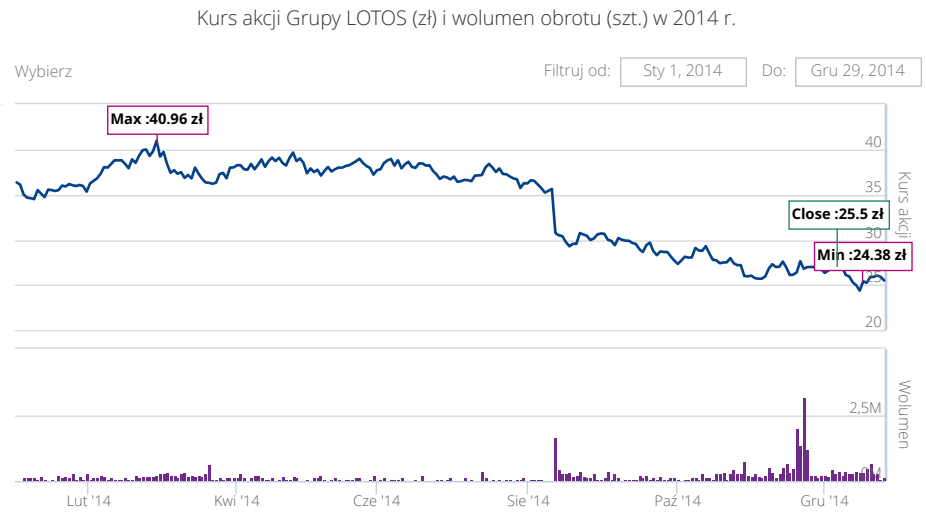
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GPW oraz Spółki.

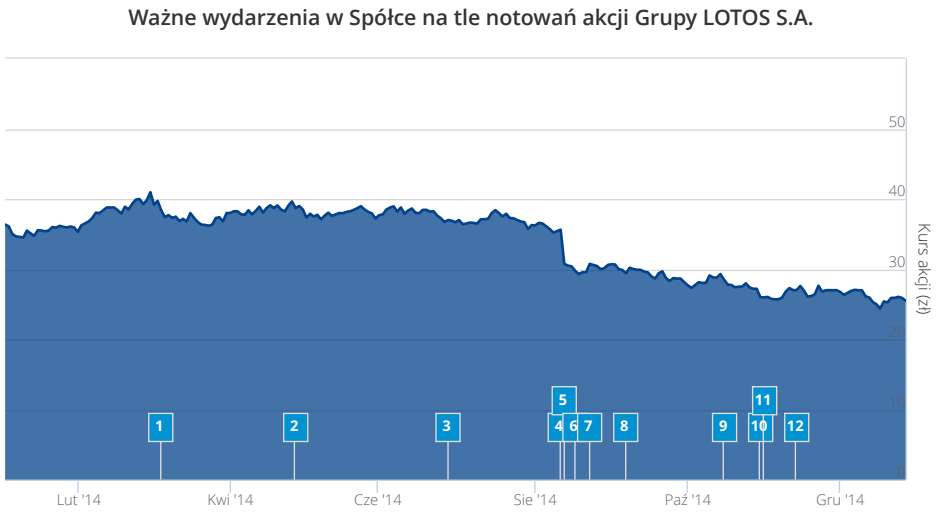
* EV (ang. Enterprise Value) tj. Wartość Przedsiębiorstwa - suma kapitalizacji rynkowej i długu, powiększona o udziały akcjonariuszy mniejszościowych i akcje uprzywilejowane oraz pomniejszona o środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

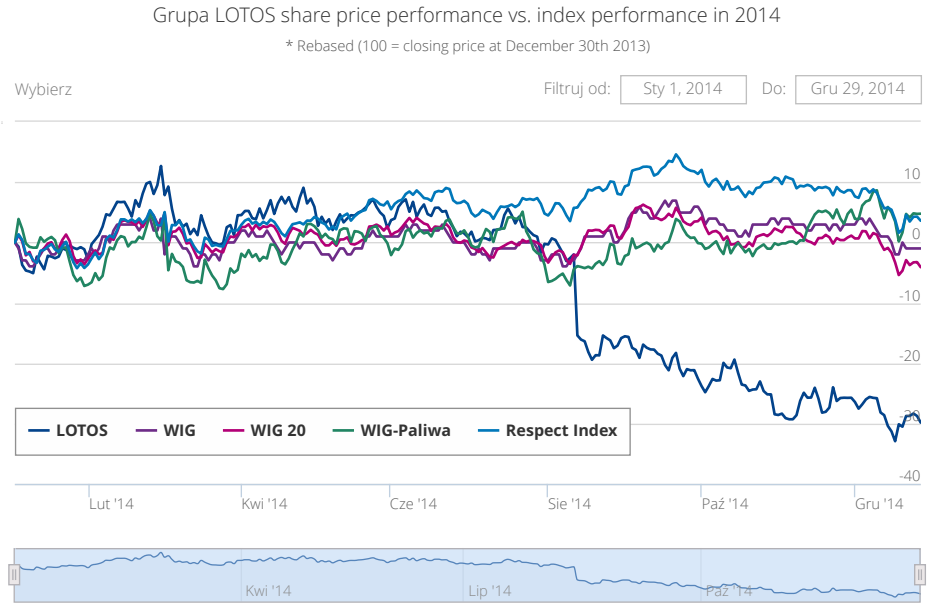
* P/E (ang. Price/Earnings) – Cena / Zysk.

* P/BV (ang. Price/Book Value) – Cena / Wartość Księgowa.

* EV/EBITDA - Wartość Przedsiębiorstwa / Zysk operacyjny powiększony o amortyzację.

Polityka dywidendy

Wypłaty dywidendy z zysków lat objętych strategią biznesową 2011–2015 podporządkowane są optymalizacji struktury finansowania Grupy Kapitałowej LOTOS. Strategia finansowa Grupy LOTOS zakłada wypłatę dywidendy na poziomie do 30% zysku netto.

Zarządu Grupy LOTOS zaproponował pokrycie straty netto za rok 2013 w wysokości 14 774 128,10 PLN w całości z kapitału zapasowego Spółki.

Uwzględniając propozycję Zarządu, dnia 30 czerwca 2014 r. Walne Zgromadzenie postanowiło o pokryciu straty netto Grupy LOTOS za rok 2013 w wysokości 14 774 128,10 PLN w całości z kapitału zapasowego Spółki.

Dywidenda i stopa dywidendy

Rok obrotowy	Dywidenda	Dywidenda na akcję	Cena akcji na koniec roku	Stopa dywidendy
2005	0,0	0,0	44,2	-
2006	40 932 000,0	0,4	49,3	0,7
2007	0,0	0,0	44,5	-
2008	0,0	0,0	12,0	-
2009	0,0	0,0	31,8	-
2010	0,0	0,0	36,4	-
2011	0,0	0,0	23,3	-
2012	0,0	0,0	41,2	-
2013	**0,0**	**0,0**	**35,5**	**-**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Spółki.

* Stopa dywidendy - stosunek wartości dywidendy przypadającej na jedną akcję do ceny akcji.

Historyczne dywidendy na akcję

Rok obrotowy	Dywidenda na akcję	% zysku netto	Dzień do dywidendy	Dzień wypłaty dywidendy
2005	0,0	0,0	-	-
2006	0,4	10,1	11.06.2007	nie później niż 31.07.2007
2007	0,0	0,0	-	-
2008	0,0	0,0	-	-
2009	0,0	0,0	-	-
2010	0,0	0,0	-	-
2011	0,0	0,0	-	-
2012	0,0	0,0	-	-
2013	**0,0**	**0,0**	**-**	**-**

* Opracowanie własne na podstawie danych Spółki.

* Dzień prawa do dywidendy - dzień, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy.

* Dzień wypłaty dywidendy - dzień, w którym wypłaca się dywidendę akcjonariuszom Spółki.

Rekomendacje analityków domów maklerskich dla akcji Grupy LOTOS S.A.

Rekomendacje dla akcji Grupy LOTOS wydaje 16 domów inwestycyjnych (w tym domy maklerskie i banki inwestycyjne):

Z siedzibą w Polsce	Z siedzibą za granicą
Citi	Deutsche Bank
DM mBanku	Erste Bank
DM BZ WBK	Raiffeisen Centrobank
DM BOŚ	Societe Generale
DM PKO BP	Wood & Co.
DM BDM	
DI Investors	
Espirito Santo Investment Bank	
ING Securities	

Ipopema Securities
Trigon Dom Maklerski

Zgodnie z wiedzą Spółki w 2014 r. wydano 18 rekomendacji biur maklerskich, w tym:

- 9 rekomendacji „Kupuj"
- 6 rekomendacji „Trzymaj"
- 1 rekomendacja „Redukuj"
- 1 rekomendacja „Sprzedaj"
- 1 rekomendacja „Neutralnie".

Dodatkowo 2 rozpoczęcie rekomendowania *(ang. coverage initiation)*.

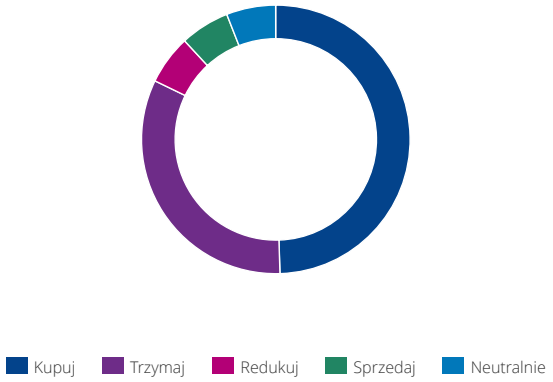
* Kupuj (ang. Buy) – całkowita oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji przekroczy 15% w ciągu dwunastu miesięcy

* Trzymaj (ang. Hold) – całkowita oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji wyniesie od -5% do +5% w ciągu dwunastu miesięcy

* Redukuj (ang. Reduce) - całkowita oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji wyniesie od -5% do -15% w ciągu dwunastu miesięcy

* Sprzedaj (ang. Sell) - całkowita oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji wyniesie powyżej -15% w ciągu dwunastu miesięcy.

Struktura rekomendacji biur maklerskich dla akcji Grupy LOTOS w 2014 r.

Cena docelowa akcji Grupy LOTOS wyceniana przez biura maklerskie wahała się w przedziale 25,80 - 54,07 zł wobec 29,50 - 56,30 zł w roku poprzednim. Akcje Grupy LOTOS w 2014 r. wyceniane były średnio na poziomie 37,90 zł wobec 37,70 rok wcześniej.

Rynkowa wycena akcji Grupy LOTOS wahała się w przedziale 24,05 – 40,96 zł. Rok 2014 walory Grupy LOTOS zamknęły na poziomie 25,50 zł.

Wydane rekomendacje oraz średnia cena docelowa na tle notowań akcji Grupy LOTOS S.A.

* Prosta średnia krocząca – średnia arytmetyczna cen docelowych z rekomendacji za 12 miesięcy (z wyłączeniem aktualizacji rekomendacji starszych niż 6 miesięcy).

Grupa LOTOS w RESPECT Index

19 listopada 2009 r. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie rozpoczęła publikację pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie - RESPECT Index *(ang. Responsibility, Ecology, Sustainability, Participation, Environment, Community,*

Transparency). Dało to początek promowaniu wśród spółek giełdowych i inwestorów zarządzania zgodnego z zasadami CSR, a tym samym budowaniu w Polsce rynku inwestycji społecznie odpowiedzialnych *(ang. Socially Responsible Investment, SRI).*
Grupa LOTOS nieprzerwanie od chwili powstania indeksu jest jego uczestnikiem, a każdy z obszarów ujętych w nazwie RESPECT znajduje odzwierciedlenie w codziennej praktyce biznesowej Spółki.

W składzie RESPECT Index mogą znaleźć się spółki notowane na warszawskiej GPW, które pozytywnie przejdą weryfikację spełniania wymogów w zakresie ładu korporacyjnego, ładu informacyjnego i relacji z inwestorami. Jest to spójne ze światowymi trendami, zgodnie z którymi przejrzystość raportowania danych dotyczących wpływu społecznego i środowiskowego organizacji oraz ładu korporacyjnego *(ang. Environmetal, Social, Governance, ESG)* pozytywnie wpływa na wycenę wartości przedsiębiorstwa.

Z początkiem 2014 r. zmianie uległa formuła kwalifikacji spółek do indeksu oraz częstotliwość badań. Obecnie spółki analizowane są z perspektywy branżowej w trzech obszarach: środowisko, społeczeństwo i zarządzanie, a aktualizacja indeksu ma miejsce raz w roku. Skład indeksu jest wyłaniany spośród największych spółek giełdowych z indeksów WIG30, mWIG40 i sWIG80, jednak zgodnie z nową formułą uczestnikami indeksu mogą być również spółki zagranicznie.

Odpowiedzialne podejście LOTOSU do prowadzenia działalności i postępowanie oparte na wartościach etycznych budują zaufanie wśród naszych sąsiadów, klientów, partnerów biznesowych i akcjonariuszy. Przynależność Grupy LOTOS do wąskiego grona uczestników RESPECT Index stanowi potwierdzenie dla naszych interesariuszy, że działamy zgodnie z najwyższymi standardami, minimalizując ryzyko inwestycyjne.

Zagadnienia podlegające weryfikacji w procesie kwalifikacji do uczestnictwa w RESPECT Index

Czynniki środowiskowe (ang. Environmental):	Czynniki społeczne (ang. Social):	Czynniki ekonomiczne (ang. Governance):
• Zarządzanie środowiskowe, • Ograniczanie oddziaływania środowiskowego, • Bioróżnorodność, • Aspekty środowiskowe produktów/usług.	• BHP, • Zarządzanie zasobami ludzkimi, • Relacje z dostawcami, • Dialog z interesariuszami, • Raportowanie społeczne.	• Zarządzanie strategiczne, • Kodeks postępowania, • Zarządzanie ryzykiem i zarządzanie ryzykiem nadużyć, • Audyt wewnętrzny i system kontroli, • Relacje z klientami.

W 2014 r. Grupa LOTOS była poddana zewnętrznej weryfikacji w celu potwierdzenia, że spełnia kryteria dopuszczające do uczestnictwa w indeksie. Od 18 grudnia 2014 r. jesteśmy zaliczeni do składu jego VIII edycji, grupującej rekordową liczbę 24 spółek.

ZOBACZ TAKŻE:

Etyka i ład korporacyjny

Fundamentalne cele wdrażania ładu korporacyjnego w Grupie LOTOS to: przejrzystość jej działania jako spółki giełdowej, zaufanie w relacjach z interesariuszami, otwartość i konsekwentne budowanie wartości Spółki dla akcjonariuszy. Swoje postępowanie w tym zakresie opieramy na systemie wartości określonym w Kodeksie etyki Grupy Kapitałowej LOTOS oraz Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW w Warszawie.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny>

Akcjonariat

Skarb Państwa posiada akcje zwykłe na okaziciela Grupy LOTOS, reprezentujące 53,19% udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na WZA Spółki. Udział ING OFE w kapitale akcyjnym Grupy LOTOS to 8,6%. W 2014 r. pozostałe 38,21% akcji pozostawało w wolnym obrocie.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/organizacja/akcjonariat>

Cele kluczowe

Cele biznesowe osiągamy z poszanowaniem idei społecznej odpowiedzialności oraz zrównoważonego rozwoju poprzez jak najlepsze wykorzystywanie naszych zasobów i kompetencji na rzecz wytwarzania wartości ekonomicznych i społecznych z korzyścią dla firmy i jej otoczenia.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/cele-kluczowe>

Zrównoważony rozwój

Odpowiedzialny pracodawca

Naszą politykę szkoleniową wyróżniają działania rozwojowe prowadzone długofalowo i konsekwentnie. W 2014 r. obchodziliśmy dziesięciolecie Akademii LOTOS - cenionego w świecie nauki i biznesu autorskiego systemu kompleksowego rozwoju pracowników.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/odpowiedzialny-pracodawca>

Bezpieczne miejsce pracy

Zgodnie z naszą strategią bezpieczeństwo pracy i ochrona zdrowia pracowników własnych, jak i współpracujących należy do priorytetów Grupy Kapitałowej LOTOS. W 2014 r. uzyskaliśmy zmniejszenie poziomu wypadkowości o 46% w porównaniu z 2013 r.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/bezpieczne-miejsce-pracy>

Wpływ środowiskowy

Uzyskane wskaźniki emisji CO_2 uległy obniżeniu do poziomu najlepszych rafinerii w UE. Zaawansowanie ekologiczne naszego największego zakładu pozwala ograniczyć oddziaływanie na środowisko, zapewniając wymierne korzyści finansowe w postaci niższych stawek opłat związanych z korzystaniem ze środowiska, będących wynikiem konsekwentnej redukcji uwalnianych zanieczyszczeń.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/wplyw-srodowiskowy>

Wpływ społeczny

Rok 2014 był przełomowy pod względem liczby zrealizowanych przez Grupę Kapitałową LOTOS programów i akcji społecznych oraz działań podjętych w modelu współpracy międzysektorowej. Był także okresem podejmowania przez nas inicjatyw służących budowaniu odpowiedzialnego łańcucha dostaw.

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/wplyw-spoleczny>

Bezpieczeństwo w sektorze energii

Przykładem dobrej praktyki, która łączy zarówno budowanie przez nas relacji międzynarodowych, jak i wspieranie inicjatyw mających na celu poprawę bezpieczeństwa w sektorze energii Europy, była w 2014 r. publikacja raportu „Scalanie Europy – od Korytarza Północ-Południe do unii energii, transportu i telekomunikacji".

Przejdź do strony »
<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/bezpieczenstwo-w-sektorze-energii>

Odpowiedzialny pracodawca

Dane podlegały weryfikacji > Zobacz pełen tekst Niezależnego Raportu Atestującego

Zgodnie z przyjętymi na rok 2014 celami strategii społecznej odpowiedzialności kontynuowaliśmy działania zmierzające do zapewnienia odpowiedniej liczby wysokokwalifikowanych pracowników niezbędnych dla skutecznej realizacji strategii biznesowej oraz doskonalenia kultury organizacyjnej w oparciu o przyjęte wartości.

WYPOWIEDŹ

Udoskonalenie kultury organizacyjnej w oparciu o przyjęte wartości to jeden z celów naszej strategii społecznej odpowiedzialności w latach 2012-2015. W znaczącym stopniu jego realizację opieramy na wnioskach i ocenach przedstawianych przez samych pracowników. Ich cennym źródłem były m.in. wyniki przeprowadzonego w latach 2013-2014 w Grupie Kapitałowej LOTOS badania zaangażowania i satysfakcji pracowników.

Iwona Stankiewicz-Dąbek
Kierownik Zespołu ds. Procesów HR w Biurze Zarządzania Zasobami Ludzkimi Grupy LOTOS

Celem badania zrealizowanego zgodnie z metodyką firmy Aon Hewitt było poznanie opinii i postaw pracowników oraz monitorowanie ich satysfakcji i zaangażowania, aby stworzyć w firmie środowisko pracy sprzyjające osiąganiu celów biznesowych.

Wyniki badania pozwoliły dokonać oceny mocnych i słabych stron organizacji oraz przygotować „Plany działań doskonalących" dla każdej ze spółek grupu kapitałowej, prowadzące do wzrostu efektywności pracowników w dłuższej perspektywie. Przeprowadzenie badania oraz opracowanie i wdrożenie „Planów działań doskonalących" to element procesu świadomego budowania organizacji opartej na nowoczesnych praktykach zarządzania i osiągającej przewagę konkurencyjną dzięki właściwemu wykorzystaniu potencjału zaangażowania pracowników. Realizacja Planów przebiega według wypracowanych wspólnie z pracownikami i kadrą kierowniczą zasad.

Ponieważ uzyskane w toku badania wyniki wskaźnika angażowania pracowników były wysokie (średnio 65%), tj. charakterystyczne dla grona najlepszych pracodawców, nasze obecne działania koncentrują się na poprawie komunikacji w zespołach i realizacji punktowych działań związanych, np. z usprawnianiem procesów czy doskonaleniem umiejętności kierowniczych.

Działania podjęte w 2014 r. dla osiągnięcia zakładanych celów:

Portal HR - Po raz pierwszy przeprowadziliśmy w Grupie LOTOS proces planowania zatrudnienia z wykorzystaniem wyłącznie wniosków elektronicznych w nowo przygotowanym portalu samoobsługi pracowniczej i menedżerskiej (system SAP HCM). Narzędzie to umożliwia wnioskującym o zatrudnienie monitorowanie ścieżki rozpatrywania wniosku, a akceptującym dostęp do wszystkich dokumentów i bieżące kontrolowanie zgłaszanych potrzeb kadrowych. W Portalu HR przygotowywany jest również m.in. proces oceny pracowniczej połączony z procesem planowania szkoleń.

Serwis www.kariera.lotos.pl - Z myślą o kandydatach do pracy doskonaliliśmy naszą profesjonalną stronę internetową – www.kariera.lotos.pl, która dostarcza wyczerpujących informacji m.in. na temat Grupy LOTOS jako pracodawcy, przebiegu procesu rekrutacji, możliwości odbywania praktyk i staży, współpracy z uczelniami i szkołami, sposobu aplikowania do pracy i na praktyki. Wychodząc naprzeciw potrzebom odbiorców wprowadziliśmy nowoczesne i przyjazne formy komunikacji z kandydatami do pracy, jak np. nowoczesna prezentacja video, któa przygotowuje do złożenia aplikacji o pracę, czy film „LOTOS – dynamiczni ludzie. APARATOWY" przybliżający specyfikę pracy na najczęściej obsadzanym

stanowisku.

Media społecznościowe - W ramach działań mających na celu budowanie marki Grupy LOTOS jako pożądanego pracodawcy, przygotowaliśmy profesjonalny profil Grupy LOTOS w portalu społecznościowym LinkedIn. Oprócz działania wizerunkowego, portal dostarcza informacji o prowadzonych specjalistycznych projektach rekrutacyjnych oraz stanowi wsparcie w poszukiwaniu pracowników posiadających wiedzę ekspercką do realizacji celów biznesowych. Ponadto w celu budowania pozytywnego wizerunku przyszłego pracodawcy wśród studentów trójmiejskich uczelni, którzy za kilka lat będą aktywni na rynku pracy, podjęliśmy współpracę z największą światową organizacją studencką AIESEC (m.in. poprzez uczestnictwo w konferencji Aim.Act.Achieve). Powołano też studenckiego Ambasadora LOTOSU promującego wartości naszej firmy oraz pełniącego rolę łącznika ze studentami - funpage na Facebooku – „Wystartuj z LOTOSEM".

E-rekrutacja - W celu zatrudniania osób o wymaganych kwalifikacjach stale podnosimy standardy rekrutacji. W 2014 r. rozwijaliśmy wdrożony w 2012 r. system e-rekrutacji, który zwiększył obiektywizm i efektywność procesów rekrutacyjnych w Grupie Kapitałowej LOTOS. Opracowaliśmy „Standardy przeprowadzania procesu rekrutacji i selekcji w Grupie Kapitałowej LOTOS" - przewodniki dla kadry kierowniczej i osób prowadzących rekrutację oraz Mapę Procesu Doboru Kadr, ponadto wdrożyliśmy Kodeks Dobrych Praktyk w Rekrutacji związany z uczestnictwem w Koalicji na rzecz Przyjaznej Rekrutacji. Dzięki tym działaniom Grupa LOTOS otrzymała ceniony przez kandydatów certyfikat „Strefa przyjaznej rekrutacji".

Wsparcie na starcie - Doskonalenie programu adaptacyjnego. W drodze konkursu przeprowadzonego wśród pracowników wybraliśmy nową nazwę dla programu – „Wsparcie na starcie", unowocześniliśmy formułę i wizualizację programu szkoleniowego dla nowych pracowników. Kontynuowaliśmy działania zmierzające do jak najszybszego uzupełniania niepożądanych wakatów oraz zwiększenia efektywności procesu adaptacji. Zmodyfikowaliśmy zakres programu szkolenia adaptacyjnego o zagadnienia dotyczące społecznej odpowiedzialności biznesu i Kodeksu etyki. Wdrożyliśmy Program adaptacyjny dla pracowników nowo zatrudnionych w kolejnych spółkach: LOTOS Paliwa, LOTOS-Air BP i LOTOS Ochrona.

W ramach programu adaptacyjnego Wsparcie na starcie z powodzeniem uczestniczyli pracownicy 50+. Mieli oni możliwość przekazania swojego doświadczenia i cennej wiedzy podczas pełnienia roli Opiekuna nowo zatrudnianych pracowników czy prelegenta/trenera podczas szkoleń wewnętrznych. Działania zmierzające do aktywizacji pracowników 50+ są zgodne z naszą strategią społecznej odpowiedzialności. Wzmacniamy kulturę dzielenia się wiedzą i korzystania z eksperckiej wiedzy pracowników 50+, angażując ich w proces rozwoju współpracowników. Miernik strategiczny, wskazujący poziom wykorzystania potencjału pracowników 50+, wzrósł w 2014 r. do 4,6% wobec 4% w 2012 r.

Doskonalenie polityki personalnej - W celu utrzymania w organizacji najbardziej wartościowych pracowników systemowo analizujemy przyczyny odejść pracowników, eliminując te spośród nich, na które mamy wpływ. W ramach doskonalenia systemu motywacyjnego przeprowadziliśmy w 2014 r. mapowanie stanowisk pracy występujących w Grupie LOTOS. Poszczególnym stanowiskom przyporządkowane zostały uniwersalne poziomy zaszeregowania, które w przyszłości pozwolą na porównanie stawek wynagrodzeń oferowanych przez naszą firmę do poziomu wynagrodzeń w Polsce, dzięki dostępowi do największej w kraju bazy wynagrodzeń Hay Group, jednego ze światowych liderów w zakresie doradztwa personalnego.

Podnoszenie kwalifikacji - Kontynuowaliśmy działania zapewniające systematyczny rozwój pracowników w zakresie wiedzy specjalistycznej. Nabywanie bądź poszerzanie wiedzy merytorycznej i podnoszenie kwalifikacji na zajmowanym stanowisku pracy odbywało się według Planu szkoleń pracowników na 2014 r., który przygotowany został w oparciu o zadania i cele rozwojowe pracowników uzgodnione podczas ostatniej oceny okresowej oraz analizę wyników niedawnego badania satysfakcji i zaangażowania pracowników. Szkolenia specjalistyczne oraz koszty nauki na studiach podyplomowych finansowane były przez pracodawcę w 100%, ponadto finansowano w 50% koszty nauki pracowników w szkołach wyższych, w ramach uzupełniania wykształcenia oraz w 50% naukę języków obcych, których znajomość wskazana jest na stanowiskach pracy. Średnio na jednego pracownika przypadło 3,5 dnia szkoleniowego (28 godzin) rocznie, nakłady na jedną osobę kształtowały się na poziomie ok. 1 600 zł, a współczynnik funduszy na szkolenia do wynagrodzeń pracowników wyniósł 1,7%.

Jako firma odpowiedzialna społecznie przywiązujemy szczególną wagę do przestrzegania praw człowieka, dlatego problematyka ta jest często omawiana w trakcie zajęć przeznaczonych dla nowo zatrudnianych pracowników, a także w podczas okresowych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i ochrony pracy. W 2014 r. Grupa LOTOS przeznaczyła 473 godziny na szkolenie pracowników na temat polityk i procedur regulujących kwestie przestrzegania praw człowieka w zakresie prowadzonej działalności, szkoląc 15,5% pracowników. Grupa Kapitałowa LOTOS przeznaczyła łącznie 1 964 godziny na szkolenie pracowników na temat praw człowieka, szkoląc 18,5% ogółu pracowników (dane bez spółek zależnych LOTOS Petrobaltic). W zajęciach uwzględniających problematykę praw człowieka uczestniczyło w 2014 r. 85% pracowników LOTOS Ochrona, spółki odpowiedzialnej w naszej grupie kapitałowej za realizację zadań z zakresu ochrony osób i mienia zatrudnionych.

Średnia liczba godzin szkoleniowych rocznie na osobę według kategorii zatrudnienia w Grupie LOTOS

Kategoria zatrudnienia	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Kierownictwo wyższego szczebla	41,9	43	44
Kierownictwo niższego szczebla	42,8	43,7	48
Administracja	25,8	25,4	30
Produkcja	17,7	12,1	19,3

Średnia liczba godzin szkoleniowych w Grupie LOTOS według płci

Płeć	Rok	Liczba zatrudnionych	Liczba godzin szkoleń	Średnia liczba godzin szkoleń
Kobiety	**2012**	417	11 096	26,6
Mężczyźni	**2012**	932	21 936	23,5
Kobiety	**2013**	416	12 039	28,9
Mężczyźni	**2013**	929	17 811	19,2

28,8

Kobiety	**2014**	420	12 084	
Mężczyźni	**2014**	930	25 300	27,2

Akademia LOTOS - wewnętrzny system szkoleniowo-rozwojowy, dzięki któremu podnosimy kompetencje pracowników, rozwijamy talenty, upowszechniamy wiedzę ekspercką oraz budujemy kulturę sprzyjającą wzrostowi satysfakcji i zaangażowania pracowników. Podczas szkoleń przygotowanych w ramach Kalendarza szkoleń Akademii LOTOS rozwijaliśmy m.in. umiejętności interpersonalne, komunikacyjne, negocjacyjne, zarządcze, informatyczne i językowe pracowników.

- Działania szkoleniowo-rozwojowe w ramach Akademii LOTOS koncentrowały się na realizacji indywidualnych planów rozwojowych uczestników **Programu Sukcesji Grupy Kapitałowej LOTOS**. Przygotowanie Sukcesorów gwarantuje realizację strategii biznesowej Grupy Kapitałowej LOTOS, m.in. poprzez zapewnienie ciągłości zarządzania na kluczowych stanowiskach, jasne określanie ścieżek awansu, zmniejszenie ryzyka doboru nieodpowiedniego kandydata do awansu. W 2014 r. koordynowaliśmy proces wyboru form i metod rozwoju Sukcesorów zgodnie z przyznanymi voucherami rozwojowymi. Ponadto monitorowano i aktualizowano indywidualne plany rozwojowe Sukcesorów. Udzielano wsparcia Opiekunom w pracy coachingowej z Sukcesorem oraz prezentowano na łamach gazety pracowników sylwetki uczestników Programu Sukcesji, ich postawy wobec rozwoju osobistego i podległych pracowników, motywację, pasje i zaangażowanie – propagowano tym samym dobre wzorce oraz możliwości rozwoju kariery zawodowej wśród pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS.
- W 2014 r. rozpoczęliśmy II edycję **Programu Mistrz**. Program ma na celu ujednolicenie standardów doboru, a następnie profesjonalne przygotowanie i szkolenie kandydatów na stanowiska mistrzów w zakładach produkcyjnych. Przeprowadziliśmy warsztaty z kierownikami zakładów produkcyjnych oraz mistrzami w celu wypracowania wzorca kompetencji dla stanowiska mistrza, w oparciu o który kierownicy wytypowali kandydatów do badań Development Center stanowiących pierwszy – selekcyjny etap działań realizowanych w ramach Programu. Realizowana obecnie druga, udoskonalona edycja Programu MISTRZ:
  - umożliwia ocenę potencjału pracowników i przygotowuje osoby o największym potencjale do objęcia stanowiska mistrza,
  - przyczynia się do wypracowania i doskonalenia standardów rekrutacji i szkolenia przyszłych mistrzów,
  - jest doskonałym elementem podwyższania motywacji pracowników,
  - pełni rolę integracyjną uczestników pracujących na różnych wydziałach produkcyjnych.
- Koordynowaliśmy realizację II edycji programu rozwojowego **Akademia Menadżera w LOTOS Kolej**. Program wspiera kierownictwo spółki w identyfikacji potencjału zatrudnionych osób, motywuje pracowników do rozwoju kompetencji istotnych z punktu widzenia pracodawcy, pozytywnie wpływa na zwiększenie efektywności pracowników oraz pomaga w przygotowaniu ich do podejmowania kluczowych funkcji.
- W LOTOS Ochrona realizowaliśmy program rozwojowy **Przełożony Liderem Zespołu**. Jego celem jest rozwinięcie kompetencji miękkich w zarządzaniu zróżnicowanym zespołem pracowników, poznanie skutecznych technik kierowania, pozwalających na przezwyciężenie problemów w pracy grupowej, w tym trudności w motywowaniu, egzekwowaniu, budowaniu lub utrzymaniu autorytetu przywódcy.

Dobra praktyka

Naszą politykę szkoleniową wyróżniają działania rozwojowe prowadzone długofalowo i konsekwentnie. W 2014 r. obchodziliśmy dziesięciolecie Akademii LOTOS, projektu szkoleniowo-rozwojowego, którego celem jest tworzenie partnerskiego zespołu oraz budowanie Grupy Kapitałowej LOTOS, jako nowoczesnej, sprawnej oraz konkurencyjnej organizacji. Akademia LOTOS zapewnia wszechstronne rozwijanie kompetencji pracowników, identyfikowanie i rozwój talentów, rozpowszechnianie wiedzy eksperckiej oraz budowanie kultury sprzyjającej wzrostowi poziomu satysfakcji i zaangażowania pracowników.

Akademia LOTOS jest cenionym w świecie nauki i biznesu systemem kompleksowego rozwoju pracowników. Cechuje ją m.in. dostępność, tj. szkolenia przeznaczone są dla wszystkich pracowników grupy kapitałowej, którzy mogą zgłosić chęć udziału w nich *(Kalendarz szkoleń)*. Ponadto rozwój pracowników odbywa się w sposób ciągły i spójny, tzn. jest powiązany z systemem okresowych ocen pracownika (SOOP), ścieżkami kariery, programami rozwojowymi dla poszczególnym grup zawodowych i planami sukcesji. Jednocześnie, nasze perspektywiczne programy cechuje elastyczność, która pozwala reagować na zmiany w otoczeniu biznesowym firmy oraz na nowe potrzeby związane z kwalifikacjami pracowników.

Nasze programy szkoleniowo-rozwojowe konsultujemy z wybitnymi autorytetami, zasiadającymi w Radzie Naukowej Akademii LOTOS. Do grona tego należą: prof. Jerzy Hausner, prof. Witold Orłowski, prof. Janusz Rachoń, dr Mirosław Gronicki, prof. Wojciech Rybowski, dr Jan Szomburg i prof. Edmund Wittbrodt.

Z okazji jubileuszu Akademii LOTOS w 2014 r. Zarządowi Grupy LOTOS, Radzie Naukowej Akademii oraz kadrze kierowniczej grupy kapitałowej zaprezentowano podsumowanie 10 lat działalności szkoleniowo-rozwojowej. Jubileusz był okazją do przedstawienia zmian zarówno w procesie szkoleniowo-rozwojowym, jak i roli HR w organizacji. Uczestnicy spotkania wysłuchali jubileuszowego wykładu członka Rady Naukowej Akademii LOTOS prof. dr hab. Jerzego Hausnera „Od czego zależy wartość firmy".

Ocena okresowa pracowników - W 2014 r. wdrożyliśmy w Grupie Kapitałowej LOTOS jednolity dla większości spółek, nowy model Systemu Oceny Okresowej Pracowników (SOOP). System obejmuje: ocenę kompetencji kluczowych i stanowiskowych menadżerskich i specjalistycznych, ocenę realizacji i wyznaczenie celów zawodowych oraz rozwojowych, planowanie szkoleń oraz ocenę końcową. Nowy SOOP stanowi autorski element programu SAP HCM. Umożliwia on skuteczniejsze monitorowanie procesu oceny oraz zaawansowane raportowanie i analizę wyników. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom informatycznym wprowadzono również elektroniczny obieg dokumentów SOOP oraz umożliwiono pracownikom dostęp do elektronicznego Arkusza oceny w Portalu HR. Od 2014 r. ujednolicono termin oceny w grupie kapitałowej, która odbywa się obecnie w III kwartale i jest ściśle powiązana z planowaniem szkoleń. W związku z wprowadzeniem nowego modelu przeszkoliliśmy 4 000 osób zarówno ocenianych, jak i oceniających. Szkoleniom towarzyszyły podręczniki dla uczestników oceny oraz film instruktażowy ułatwiający ocenę. Ocenie okresowej w Grupie Kapitałowej LOTOS podlegają wszyscy pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, którzy w terminie przeprowadzanej oceny mają co najmniej 6 miesięcy stażu w danej komórce organizacyjnej. Osoba oceniająca musi również posiadać w terminie oceny co najmniej półroczny staż pracy na danym stanowisku.

Odsetek zatrudnionych objętych System Okresowej Oceny Pracowników w 2014 r. (%)

Grupa LOTOS

Kobiety	27,71*
Mężczyźni	64,92
Łącznie	92,63
Grupa Kapitałowa LOTOS **	
Kobiety	21,94
Mężczyźni	69,95
Łącznie	91,89

* Przyczyną znacząco niższego odsetka ocenionych kobiet wobec ocenionych mężczyzn jest struktura zatrudnienia w Spółce oraz duża liczba urlopów macierzyńskich w raportowanym okresie.

** Bez LOTOS Kolej, gdzie wdrożenie nowego sposobu oceny planowane jest w 2016 r.

Procent ocenionych w relacji do podlegających ocenie w ramach Systemu Okresowej Oceny Pracowników w 2014 r. (%)

Grupa LOTOS	
Kobiety	96,65
Mężczyźni	98,10
Grupa Kapitałowa LOTOS	
Kobiety	97,81
Mężczyźni	97,77

Nowy System Okresowej Oceny Pracowników został poddany audytowi w celu wykluczenia nieprawidłowości wynikających z błędnej konstrukcji narzędzia czy też złego przygotowania osób oceniających i ocenianych. Wyniki audytu staną się też wskazówką dla ewentualnych działań doskonalących w przyszłości. Przeprowadzono również badanie opinii kadry kierowniczej na temat systemu, które pomoże w jeszcze większym stopniu dopasować SOOP do potrzeb biznesu.

Ciągłość zatrudnienia i ułatwienia w przejściu na emeryturę - Zapewniamy odpowiednie warunki do efektywnego rozwoju oraz praktycznego zastosowania nabywanej wiedzy i umiejętności wszystkich pracowników przez cały czas trwania stosunku pracy. Niezależnie od wieku oraz czasu przejścia na emeryturę pracownicy mają możliwość uczestniczenia w zdobywaniu bądź poszerzaniu wiedzy i uprawnień zawodowych oraz umiejętności ogólnorozwojowych. Dla tych pracowników, którzy w okresie dwóch lat przed dniem nabycia uprawnień emerytalnych, podejmą decyzję o przejściu na emeryturę, istnieje możliwość zmiany umowy o pracę z zapisem wzrostu o 8,5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Ponadto, w związku z przejściem na emeryturę, pracownikom przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość uzależniona jest od okresu przepracowanego przez pracownika. Odprawa pieniężna może mieć wartość od jednomiesięcznego wynagrodzenia przy stażu pracy do 15 lat do 500% podstawy wymiaru po przepracowaniu 35 lat. Prężnie działa także Koło Emerytów i Rencistów zrzeszające byłych pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS, które istnieje już 30 lat i jest wspierane finansowo przez Zarząd Grupy LOTOS. Zarząd Koła organizuje dwa razy w roku dla swoich aktywnych ruchowo członków wycieczki krajoznawcze zarówno po Polsce, jak w innych regionach Europy, podczas których emeryci nie tylko zwiedzają, ale też propagują zdrowy tryb życia. Były pracodawca zapewnia też emerytom i rencistom opiekę medyczną oraz świadczenia socjalne.

Personel EFRA - W 2014 r. rozpoczęliśmy prace nad przygotowaniem założeń Programu Personel EFRA. Celem programu będzie zapewnienie odpowiednio wykwalifikowanych pracowników do realizacji zadań w ramach projektu doskonałości operacyjnej EFRA (EFektywna RAfinacja), który jest elementem szerszego programu Grupy LOTOS „Efektywność i Rozwój". Realizacja programu przebiegać będzie w latach 2015-2017. W związku z planowaną rozbudową gdańskiej rafinerii przewidywane jest zatrudnienie z zewnętrznego rynku pracy oraz rotacja części pracowników w ramach grupy kapitałowej w obszarach związanych z przygotowaniem i realizacją inwestycji oraz utrzymaniem produkcji rafinerii.

Zagospodarowanie złoża B8 - W 2014 r. spółka LOTOS Petrobaltic rozpoczęła pozyskiwanie pracowników na potrzeby nowego centrum produkcyjnego, w celu odpowiednio wczesnego zbudowania ich kompetencji, umożliwienia zdobycia odpowiednich szkoleń, doświadczenia i wymaganych dozorów górniczych. Dodatkowym elementem budowania kompetencji załogi są szkolenia z obsługi nowych urządzeń. Bliska współpraca z firmami dostarczającymi sprzęt i usługi w branży upstream, pozwala na regularne wizyty pracowników spółki w siedzibach dostawców w celu zapoznania ze sprzętem i nowymi technologiami. Dodatkowo w 2014 r. zatrudniono osoby świadczące pracę na zakupionej platformie „LOTOS Petrobaltic" na czas jednoczesnego operowania trzech platform oraz rozpoczęto budowanie kadry koniecznej do pracy na platformie „Petrobaltic" po przebudowie, jako istotny element realizacji strategicznego projektu w obszarze upstream - zagospodarowania złoża B8.

Stacje paliw LOTOS - Stacje paliw marki LOTOS uczestniczą w realizacji strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS. Osoby tam zatrudnione są ambasadorami firmy w relacjach z otoczeniem, mimo że nie są pracownikami LOTOSU. W ramach wywierania pozytywnego wpływu na praktyki zatrudnienia, motywowania, budowania kultury pracy opartej na przyjętych wartościach na stacjach paliw marki LOTOS realizowaliśmy w 2014 r. plan działań wspierających proces rekrutacji, motywowania oraz budowania odpowiedniej kultury pracy. Opracowany został profil pracownika na stanowisku sprzedawcy oraz zarządzającego stacją paliw, który w połączeniu z wypracowanymi standardami przeprowadzania rozmów rekrutacyjnych oraz szkoleniami dla kierowników obszarów usprawnia proces oceny i wyboru osób realizujących zadania na rzecz stacji paliw. W serwisie internetowym www.lotos.pl <http://www.lotos.pl/> przygotowaliśmy przejrzystą informację na temat tego, jak ubiegać się o pracę na stacjach. Przeprowadziliśmy szkolenia dla kierowników obszarów, zarządzających i sprzedawców z zakresu profesjonalnej obsługi. W 2015 r. planujemy szkolenia e-learningowe dla pracowników stacji paliw.

Dobra praktyka

W 2014 r. zrealizowaliśmy program „Jeden dzień z życia stacji", w którym każdy pracownik spółki LOTOS Paliwa pracuje jeden dzień na stacji i aktywnie uczestniczy w obsłudze klienta, zachęca klientów do zakupu towarów w sklepie, uzupełnia towary na półkach, asystuje przy obsłudze klienta przy dystrybutorze, tym samym podkreślając istotność pracy wykonywanej na stacji. Specyfika pracy osób zatrudnionych w spółce Grupy Kapitałowej LOTOS odpowiedzialnej za stacje paliw LOTOS jest bardzo różnorodna – do ich obowiązków należy m.in. zarządzanie siecią stacji paliw i obsługa klienta (handel detaliczny i hurtowy, prowadzenie programu flotowego, opracowywanie jednolitych standardów obsługi klientów). Osoby, które nie pracują bezpośrednio na stacji paliw, nie mają dostatecznego wyobrażenia na temat tego, z jakimi wyzwaniami wiąże się obsługa klienta i na czym polega sedno działalności spółki. Jednocześnie stacje paliw stanowią ważną wizytówkę LOTOSU w relacjach z ogółem społeczeństwa. Dobra praktyka polega na podnoszeniu kwalifikacji pracowniczych i stworzeniu możliwości lepszego zrozumienia specyfiki podstawowej działalności spółki. Uczestnictwo pracowników w programie służy m.in. zdobyciu nowych doświadczeń, zbudowaniu pełniejszego obrazu działalności firmy oraz ułatwieniu zrozumienia zależności między poszczególnymi rolami w organizacji i ich wpływem na funkcjonowanie stacji paliw.

W 2014 r. w programie „Jeden dzień z życia stacji" wzięło udział 216 osób. Z badania opinii zrealizowanego wśród uczestników programu wynika, że aż 85% przeszkolonych osób przyznaje, iż poszerzył on ich wiedzę o zasadach funkcjonowania i pracy na stacji paliw. Jednocześnie ponad połowa pracowników opowiedziała się za powtarzaniem projektu w kolejnych latach.

Wolontariat - W 2014 r. rozwinęliśmy działania w zakresie wolontariatu akcyjnego. W ramach programu „Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej" zorganizowaliśmy akcję sprzątania rezerwatu Mewia Łacha dla chętnych pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS. Przeszło 50 pracowników oraz ich rodziny wspólnie porządkowało teren ze śmieci wyrzucanych przez morze oraz porzucanych na brzegu przez turystów. Dokonano renowacji znajdujących się w rezerwacie obiektów, takich jak wieża widokowa oraz tablice informacyjne na ścieżce edukacyjnej. Zebrano 2 400 litrów śmieci oraz odgrodzono tereny chronione, gdzie znajdują się gniazda rybitw czubatych oraz sieweczek obrożnych. Kontynuowaliśmy także akcję „Nakręcony LOTOS", która rozwinęła się poza teren Grupy Kapitałowej LOTOS. Nakrętki zbiera obecnie 20 placówek, w tym szkoły, przedszkola, domy kultury i sklepy, które przywożą na teren Grupy LOTOS w Gdańsku worki z plastikowymi korkami. W 2014 r. udało się zebrać 7,5 tony nakrętek, a kwota uzyskana ze sprzedaży plastiku zasiliła konto wnuczka naszej pracownicy chorego na nieuleczalną chorobę dystrofii mięśniowej.

Nasze środowisko pracy

Grupa Kapitałowa LOTOS zapewnia wszystkim pracownikom, tj. zatrudnionym na czas nieokreślony, na czas określony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy możliwość korzystania z pakietu tych samych świadczeń dodatkowych, zagwarantowanych w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników Grupy LOTOS i Regulaminie korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W Grupie LOTOS 95,6% pracowników objętych jest Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy (ZUZP). Pozostała część pracowników należy do najwyższej kadry zarządczej, której zasady zatrudniania i wynagradzania ustala Zarząd Spółki z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa pracy. Wszystkie spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej LOTOS mają Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy lub Regulaminy Wynagradzania, których zapisy są tożsame z ZUZP, a procent pracowników objętych postanowieniami tych dokumentów wynosi od 99,5% do 99,9%.

Fakt, że w Grupie LOTOS obowiązuje ZUZP sprawia, że sytuacja kadrowo-płacowa, a przede wszystkim treść indywidualnych stosunków pracy jest określona w akcie mającym oparcie w konsensusie uzyskanym przed 10 laty przez pracodawcę i reprezentację pracowniczą. Walorem tej regulacji jest możliwość dostosowywania postanowień układu do wymogów zmieniającego się otoczenia. ZUZP ustala m.in. procedurę zmian wysokości wynagrodzeń. Ustalono, że co roku w porozumieniu zostanie określony ewentualny wzrost wynagrodzeń, a organizacje związkowe zgodziły się, że negocjując o wzroście wynagrodzeń, uwzględnią istniejące w danym okresie możliwości pracodawcy. Taki zapis stanowi o wysokim poziomie zaufania i spokoju społecznego, które stanowią jedną z podstaw zbiorowego prawa pracy. W 2014 r. po konsultacjach, biorąc pod uwagę warunki makro-ekonomiczne, strony zgodziły się na zachowanie wynagrodzeń pracowników w niezmienionej wysokości.

W praktyce dialogu zakładowego w Grupie LOTOS ważny jest zwyczaj odbywania comiesięcznych spotkań z Radą pracowników, co gwarantuje zapewnienie co najmniej 30-dniowego wyprzedzenia w przekazie każdej wymaganej uzgodnienia informacji, podobnie jak w przypadku zakładowych organizacji związkowych.

Na mocy ZUZP, w ramach abonamentu medycznego opłacanego przez pracodawcę, każdy pracownik ma możliwość skorzystania z dodatkowej opieki medycznej niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej oraz z opieki stomatologicznej. Udzielane są urlopy macierzyńskie, urlopy ojcowskie oraz urlopy rodzicielskie zgodnie z przepisami prawa.

Urlopy związane z narodzinami dziecka w Grupie LOTOS

	Osoby, które odeszły na urlop związany z narodzinami dziecka		Osoby, które wróciły z urlopu związanego z narodzinami dziecka		Osoby, których stosunek pracy uległ rozwiązaniu w okresie do roku od powrotu	
Rok	**Kobiety**	**mężczyźni**	**kobiety**	**mężczyźni**	**kobiety**	**mężczyźni**
2012	19	2	14	2	-	-
2013	22	0	17	0	0	0
2014	26	2	18	2	0	0

Oferujemy pomoc socjalną w postaci pożyczek, zapomóg, dofinansowania wypoczynku pracowników i ich dzieci. Umożliwiamy pracownikom wykupienie kart członkowskich do klubów sportowych w ramach Programu Benefit oraz wykupienia kart „Multikarnet OK". Duża różnorodność zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz wybór usług zgodnie z indywidualnymi preferencjami przyczynia się do poprawy kondycji fizycznej i psychicznej pracowników.

Staramy się oferować pracownikom atrakcyjne stawki wynagrodzenia zasadniczego, jednak musimy uwzględniać specyfikę naszego rynku pracy

oraz wewnętrzne uwarunkowania działalności. W 2014 r. relacja średniego wynagrodzenia zasadniczego kobiet i mężczyzn w Grupie LOTOS wynosiła 128% z korzyścią dla mężczyzn wobec 130% w 2013 r.

Stosunek podstawowego oraz faktycznego wynagrodzenia kobiet i mężczyzn według zajmowanego stanowiska [stan na 31.12.2014 r.]

Kategoria zatrudnienia	Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn do podstawowego wynagrodzenia kobiet [%]	Stosunek średniej płacy /faktycznego wynagrodzenia/ mężczyzn do średniej płacy kobiet [%]
Grupa LOTOS		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	75	94
Kadra kierownicza niższego szczebla	83	129
Administracja	120	143
Produkcja	65	163
LOTOS Asfalt		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	60	96
Kadra kierownicza niższego szczebla	78	149
Administracja	88	146
Produkcja	63	122
LOTOS Kolej		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	100	105
Kadra kierownicza niższego szczebla	100	109
Administracja	59	131
Produkcja	100	154
LOTOS Oil		
Kadra kierownicza niższego szczebla	100	102
Administracja	111	123
Produkcja	89	152
LOTOS-Air BP		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	88	67
Kadra kierownicza niższego szczebla	80	83
Administracja	119	127
LOTOS Paliwa		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	108	138
Kadra kierownicza niższego szczebla	83	95
Administracja	100	134
LOTOS Petrobaltic		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	106	156
Kadra kierownicza niższego szczebla	131	162
Administracja	133	145
Produkcja	70	121
LOTOS Geonafta		
Kadra kierownicza wyższego szczebla	91	145

Kadra kierownicza niższego szczebla	58	81
Administracja	214	126
Produkcja	36	96
LOTOS Norge		
Kadra kierownicza niższego szczebla	90	140
Administracja	137	117
Energobaltic		
Produkcja	73	102

Pracownikom oferujemy możliwość korzystania z programów emerytalnych. Obecnie 13 spółek grupy kapitałowej korzysta z programu grupowego ubezpieczenia na życie połączonego z funduszem kapitałowym. Fundusz jest w całości opłacany przez pracodawcę, a przystąpienie do niego jest dobrowolne i obejmuje wszystkich pracowników zatrudnionych na umowę o pracę. Oszczędzanie na emeryturę w ramach III filaru jest istotnym elementem odpowiedzialnego planowania osobistej przyszłości finansowej. Pracownicy, chcąc zwiększyć liczbę zgromadzonych składek, mogą również dokonywać wpłat własnych.

Na koniec 2014 r. 80,2% pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS posiadało ubezpieczenie grupowe z funduszem inwestycyjnym, natomiast w Grupie LOTOS było to 88,2%.

Dokonane wpłaty z tytułu ubezpieczenia pracowników z funduszem inwestycyjnym (III filar) w tys. zł

	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Grupa LOTOS	3 519	3 587	3 591
Grupa Kapitałowa LOTOS	11 182	11 261	15 018

Pomocne dane

Pracownicy nowo zatrudnieni w 2014 r.

Grupa LOTOS	LOTOS Asfalt	LOTOS Kolej	LOTOS Oil	LOTOS-Air BP	LOTOS Paliwa	LOTOS Petrobaltic wraz ze spółkami zależnymi LOTOS Geonafta, LOTOS Norge, Energobaltic
68	10	74	11	11	25	181

Pracownicy zatrudnieni i zwolnieni oraz wskaźnik fluktuacji w 2014 r.

	Grupa LOTOS		LOTOS Asfalt		LOTOS Kolej		LOTOS Oil		LOTOS-Air BP		LOTOS Paliwa	
	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]
Płeć												
Kobiety	45	3,33	4	1,92	10	1,14	5	1,57	4	8	29	10,66
Mężczyźni	84	6,22	11	5,29	100	11,44	16	5,03	15	30	22	8,09
Wiek												
<30 lat	39	2,89	0	0	20	2,28	8	2,52	7	14	8	2,94
30-50 lat	65	4,81	0	0	66	7,55	9	2,83	12	24	34	12,5
>50 lat	25	1,85	0	0	24	2,75	4	1,26	0	0	9	3,31
Razem	**129**	**9,55**	**0**	**0**	**110**	**12,58**	**21**	**6,61**	**19**	**38**	**51**	**18,75**

Pracownicy zatrudnieni i zwolnieni oraz wskaźnik fluktuacji w 2014 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic

	LOTOS Petrobaltic*		LOTOS Geonafta		LOTOS Norge		Energobaltic	
	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]	liczba	fluktuacja [%]
Płeć								
Kobiety	31	7,2	5	5,4	0	0	0	0
Mężczyźni	195	45,1	9	9,72	1	4,5	2	6,06
Wiek								
<30 lat	77	17,8	4	4,32	0	0	1	3,03
30-50 lat	98	22,7	9	9,72	0	0	0	0
>50 lat	51	11,8	1	1,08	1	4,5	1	3,03

Razem	**226**	**52,3**	**14**	**14**	**1**	**4**	**2**	**6,06**

* Z uwagi na specyfikę działalności LOTOS Petrobaltic (wykonywanie pracy w ruchu ciągłym na platformach), w każdym roku pojawia się konieczność zatrudnienia osób z zewnątrz na czas zastępstw pracowników platform. Często występuje sytuacja, że dany pracownik zatrudniany jest kilkakrotnie na tych samych bądź różnych warunkach umowy o pracę. Jest to przyczyną wysokiego współczynnika fluktuacji w spółce.

Skład kadry pracowniczej w podziale na kategorie płci i wieku [stan na 31.12.2014 r.]

Wiek pracownika	Kategoria zatrudnienia	Procent ogółu pracowników	Procent ogółu w kategorii wiekowej	Procent ogółu kobie	Procent ogółu kobiet w kategorii wiekowej	Procent ogółu mężczyzn	Procent ogółu mężczyzn w kategorii wiekowej
Grupa LOTOS							
< 30 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	0,07	0,70	0,00	0,00	0,11	0,97
< 30 lat	**Administracja**	4,59	43,36	9,52	100,00	2,37	21,36
< 30 lat	**Produkcja**	5,93	55,94	0,00	0,00	8,60	77,67
< 30 lat	**ŁĄCZNIE**	10,59	100,00	9,52	100,00	11,08	100,00
30 - 50 lat	**Zarząd**	0,15	0,24	0,00	0,00	0,22	0,35
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	1,78	2,88	0,95	1,50	2,15	3,53
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	4,96	8,04	6,19	9,77	4,41	7,23
30 - 50 lat	**Administracja**	30,75	49,82	56,19	88,72	19,25	31,57
30 - 50 lat	**Produkcja**	24,07	39,02	0,00	0,00	34,94	57,32
30 - 50 lat	**ŁĄCZNIE**	61,71	100,00	63,33	100,00	60,97	100,00
> 50 lat	**Zarząd**	0,22	0,80	0,00	0,00	0,32	1,15
> 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	1,33	4,81	0,71	2,63	1,61	5,77
> 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	3,19	11,50	3,10	11,40	3,23	11,54
> 50 lat	**Administracja**	12,74	45,99	23,10	85,09	8,06	28,85
> 50 lat	**Produkcja**	10,22	36,90	0,24	0,88	14,73	52,69
> 50 lat	**ŁĄCZNIE**	27,70	100,00	27,15	100,00	27,95	100,00

Wiek pracownika	Kategoria zatrudnienia	Procent ogółu pracowników	Procent ogółu w kategorii wiekowej	Procent ogółu kobiet	Procent ogółu kobiet w kategorii wiekowej	Procent ogółu mężczyzn	Procent ogółu mężczyzn w kategorii wiekowej
LOTOS Asfalt							
< 30 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	0,48	5,88	2,17	20,00	0,00	0,00
< 30 lat	**Administracja**	4,81	58,82	8,70	80,00	3,70	50,00
< 30 lat	**Produkcja**	2,88	35,29	0,00	0,00	3,70	50,00
< 30 lat	**ŁĄCZNIE**	8,17	100,00	10,87	100,00	7,40	100,00
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	3,85	4,94	2,17	2,63	4,32	5,65
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	7,21	9,26	4,35	5,26	8,02	10,48
30 - 50 lat	**Administracja**	29,81	38,27	73,92	89,47	17,28	22,58
30 - 50 lat	**Produkcja**	37,02	47,53	2,17	2,63	46,93	61,29
30 - 50 lat	**ŁĄCZNIE**	77,89	100,00	82,61	100,00	76,55	100,00
> 50 lat	**Zarząd**	0,48	3,45	0,00	0,00	0,62	3,85
> 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	1,44	10,34	0,00	0,00	1,85	11,54
> 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	0,96	6,90	0,00	0,00	1,23	7,69
> 50 lat	**Administracja**	2,88	20,69	6,52	100	1,85	11,54
> 50 lat	**Produkcja**	8,18	58,62	0,00	0,00	10,50	65,38
> 50 lat	**ŁĄCZNIE**	13,94	100	6,52	100,00	16,05	100,00

Wiek pracownika	Kategoria zatrudnienia	Procent ogółu pracowników	Procent ogółu w kategorii wiekowej	Procent ogółu kobiet	Procent ogółu kobiet w kategorii wiekowej	Procent ogółu mężczyzn	Procent ogółu mężczyzn w kategorii wiekowej
LOTOS Kolej							
< 30 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	0,23	2,08	1,15	3,85	0,13	1,43
< 30 lat	**Administracja**	1,83	16,67	9,20	30,77	1,02	11,43
< 30 lat	**Produkcja**	8,92	81,25	19,54	65,38	7,74	87,14
< 30 lat	**ŁĄCZNIE**	10,9	100,00	29,98	100,00	8,89	100,00
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	0,11	0,20	1,15	2,13	0,00	0,00

30 - 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	2,40	4,19	8,05	14,89	1,78	3,08
30 - 50 lat	**Administracja**	4,81	8,38	17,24	31,91	3,43	5,95
30 - 50 lat	**Produkcja**	50,00	87,23	27,57	51,06	52,48	90,97
30 - 50 lat	**ŁĄCZNIE**	57,32	100,00	54,01	100	57,69	100,00
> 50 lat	**Zarząd**	0,11	0,36	0,00	0,00	0,13	0,38
> 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	0,69	2,17	1,15	7,14	0,64	1,90
> 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	1,26	3,97	1,15	7,14	1,27	3,80
> 50 lat	**Administracja**	3,43	10,83	6,90	42,86	3,05	9,13
> 50 lat	**Produkcja**	26,21	82,67	6,90	42,86	28,34	84,79
> 50 lat	**ŁĄCZNIE**	31,70	100,00	16,10	100,00	33,42	100,00

Wiek pracownika	Kategoria zatrudnienia	Procent ogółu pracowników	Procent ogółu w kategorii wiekowej	Procent ogółu kobiet	Procent ogółu kobiet w kategorii wiekowej	Procent ogółu mężczyzn	Procent ogółu mężczyzn w kategorii wiekowej
LOTOS Oil							
< 30 lat	**Administracja**	4,40	50,00	6,52	100,00	3,54	36,36
< 30 lat	**Produkcja**	4,40	50,00	0,00	0,00	6,19	63,34
< 30 lat	**ŁĄCZNIE**	8,80	100,00	6,52	100,00	9,73	100,00
30 - 50 lat	**Zarząd**	0,31	0,48	0,00	0,00	0,44	0,71
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	1,26	1,92	0,00	0,00	1,77	2,84
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	5,66	8,65	5,43	7,46	5,75	9,22
30 - 50 lat	**Administracja**	35,54	54,33	53,27	73,13	28,32	45,39
30 - 50 lat	**Produkcja**	22,64	34,62	14,13	19,40	26,11	41,84
30 - 50 lat	**ŁĄCZNIE**	65,41	100	72,83	100	62,39	100
> 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	0,63	2,44	0,00	0,00	0,88	3,17
> 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	2,52	9,76	1,09	5,26	3,10	11,11
> 50 lat	**Administracja**	5,66	21,95	11,95	57,89	3,10	11,11
> 50 lat	**Produkcja**	16,98	65,85	7,61	36,84	20,80	74,60
> 50 lat	**ŁĄCZNIE**	25,79	100,00	20,65	100,00	27,88	100,00

Wiek pracownika	Kategoria zatrudnienia	Procent ogółu pracowników	Procent ogółu w kategorii wiekowej	Procent ogółu kobiet	Procent ogółu kobiet w kategorii wiekowej	Procent ogółu mężczyzn	Procent ogółu mężczyzn w kategorii wiekowej
LOTOS Paliwa							
< 30 lat	**Administracja**	11,30	100,00	17,99	100,00	3,76	100,00
< 30 lat	**ŁĄCZNIE**	11,30	100,00	17,99	100,00	3,76	100,00
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	2,57	3,30	1,44	1,89	3,76	4,72
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	8,09	10,38	4,32	5,66	12,03	15,09
30 - 50 lat	**Administracja**	67,28	86,32	70,50	92,45	63,91	80,19
30 - 50 lat	**ŁĄCZNIE**	77,94	100,00	76,26	100,00	79,70	100,00
> 50 lat	**Zarząd**	0,00	3,33	0,00	0,00	0,75	4,55
> 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	1,47	13,33	1,44	25,00	1,50	9,09
> 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	1,10	10,00	0,00	0,00	2,26	13,64
> 50 lat	**Administracja**	8,09	73,33	4,32	75,00	12,03	72,73
> 50 lat	**ŁĄCZNIE**	11,30	100,00	5,76	100,00	16,54	100,00

Wiek pracownika	Kategoria zatrudnienia	Procent ogółu pracowników	Procent ogółu w kategorii wiekowej	Procent ogółu kobiet	Procent ogółu kobiet w kategorii wiekowej	Procent ogółu mężczyzn	Procent ogółu mężczyzn w kategorii wiekowej
LOTOS Petrobaltic							
< 30 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	0,46	3,45	1,25	5,00	0,00	2,63
< 30 lat	**Administracja**	8,10	60,34	21,25	85,00	5,11	47,37
< 30 lat	**Produkcja**	4,86	36,21	2,50	10,00	5,40	50,00
< 30 lat	**ŁĄCZNIE**	13,43	100,00	25,00	100,00	10,80	100,00
30 - 50 lat	**Zarząd**	0,00	0,69	0,00	0,00	0,57	0,84
30 - 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	4,17	6,19	8,75	13,21	3,13	4,62

30 - 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	6,48	9,62	1,25	1,89	7,67	11,34
30 - 50 lat	**Administracja**	25,00	37,11	56,25	84,91	17,90	26,47
30 - 50 lat	**Produkcja**	31,25	46,39	0,00	0,00	38,35	56,72
30 - 50 lat	**ŁĄCZNIE**	67,36	100,00	66,25	100,00	67,61	100,00
> 50 lat	**Zarząd**	0,23	1,20	0,00	0,00	0,28	1,32
> 50 lat	**Kadra kierownicza wyższego szczebla**	1,85	9,64	2,50	28,57	1,70	7,89
> 50 lat	**Kadra kierownicza niższego szczebla**	1,16	6,02	0,00	0,00	1,42	6,58
> 50 lat	**Administracja**	5,09	26,51	6,25	71,43	4,83	22,37
> 50 lat	**Produkcja**	10,88	56,63	0,00	0,00	13,35	61,84
> 50 lat	**ŁĄCZNIE**	19,21	100,00	8,75	100,00	21,59	100,00

Grupa Kapitałowa LOTOS zatrudnia wyższą kadrę menadżerską zgodnie z profilem i wymaganiami stanowiska. Osoby, którym powierzamy stanowiska kierownicze w najwyższym stopniu spełniają stawiane wymagania. Bardzo często wyższe stanowiska w firmie obejmują pracownicy w ramach awansu wewnętrznego.

W składzie wyższej kadry, w głównych lokalizacjach działalności Spółki 95,2% zatrudnionych pracowników rekrutuje się z lokalnej społeczności. Pomorze stanowi rynek lokalny także w przypadku LOTOS Kolej, w której 100% wyższej kadry kierowniczej wywodzi się ze społeczności regionu.

Przez główne lokalizacje dla działalności spółek należy rozumieć lokalizacje, w których liczba zatrudnionych pracowników stanowi istotny udział w całkowitym zatrudnieniu. Statusem rynku lokalnego objęty jest teren województwa.

Spółki LOTOS Asfalt i LOTOS Oil prowadziły w 2014 r. działalność w Polsce Południowej w Jaśle (LOTOS Asfalt), Czechowicach oraz na północy kraju w Gdańsku. W LOTOS Asfalt 100% kadry rekrutuje się z lokalnej społeczności z rejonu Jasła i Czechowic, zaś z Gdańska 82%. W LOTOS Oil w Czechowicach i Gdańsku wskaźnik ten wynosi 100%. LOTOS Paliwa, ze względu na specyficzny charakter działalności, zatrudnia osoby na stanowiskach kierowniczych w różnych miejscach Polski na podstawie aktualnego zapotrzebowania. W LOTOS Petrobaltic 62% wyższego kierownictwa pochodzi z Gdańska, w którym zlokalizowana jest siedziba spółki. W LOTOS Geonafta 82% członków kierownictwa rekrutowało się z regionu, w którym spółka prowadzi działalność, w przypadku natomiast LOTOS Norge większość kadry pochodzi z Norwegii, traktowanej jako region o dużym doświadczeniu w rozwoju działalności poszukiwawczo-wydobywczej w segmencie ropy naftowej i gazu.

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w Grupie LOTOS do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	2 500	1680	149
31.12.2013 r.	2 715	1 600	170
31.12.2012 r.	2 500	1 500	167

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS Kolej do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	1 760	1 680	105
31.12.2013 r.	2 700	1 600	169
31.12.2012 r.	2 657	1 500	177

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS Asfalt do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r. Gdańsk	2 800	1 680	167
31.12.2014 r. Czechowice-Dziedzice	2 960	1 680	176
31.12.2014 r. Jasło	2 650	1 680	158
31.12.2013 r. Gdańsk	3 160	1 600	198
31.12.2013 r. Czechowice-Dziedzice	2 960	1 600	185
31.12.2013 r. Jasło	2 400	1 600	150
31.12.2012 r. Gdańsk	2 800	1 500	187

31.12.2012 r. **Czechowice-Dziedzice**	2 500	1 500	167
31.12.2012 r. **Jasło**	1 976	1 500	132

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS Oil do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r. **Gdańsk**	2 600	1 680	155
31.12.2014 r. **Czechowice-Dziedzice**	2 652	1 680	158
31.12.2013 r. **Gdańsk**	2 700	1 600	169
31.12.2013 r. **Czechowice-Dziedzice**	2 652	1 600	166
31.12.2012 r. **Gdańsk**	2 760	1 500	184
31.12.2012 r. **Czechowice-Dziedzice**	2 491	1 500	166
31.12.2012 r. **Jasło*** (oddział działający do maja 2013 r.)	2 413	1 500	161

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS-Air BP do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	2 700	1 680	161

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS Paliwa do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	2 760	1 680	164
31.12.2013 r.	2 760	1 600	172,5
31.12.2012 r.	2 760	1 500	184

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS Petrobaltic do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	3 000	1 680	179
31.12.2013 r.	3 064	1 600	192
31.12.2012 r.	3 000	1 500	200

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w LOTOS Geonafta do najniższego wynagrodzenia na Litwie

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (LTL)	Najniższe wynagrodzenie na Litwie (LTL)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	1 036	1 035	100
31.12.2013 r.	1 000	1 000	100
31.12.2012 r.	910	850	107

Relacja najniższego wynagrodzenia zasadniczego w Energobaltic do najniższego wynagrodzenia w Polsce

	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze (zł)	Najniższe wynagrodzenie w Polsce (zł)	Relacja (%)
31.12.2014 r.	3 800	1 680	227
31.12.2013 r.	3 585	1 600	243
31.12.2012 r.	3 465	1 500	231

LOTOS Norge wskaźnik nie dotyczy. Według prawa norweskiego nie istnieje płaca minimalna.

ZOBACZ TAKŻE:

Pracownicy

Naszym celem jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanych pracowników niezbędnych dla skutecznej realizacji strategii biznesowej oraz udoskonalenie kultury organizacyjnej w oparciu o przyjęte wartości. Jako priorytetowe traktujemy podniesienie świadomości i poziomu zaangażowania pracowników i podwykonawców w poprawę bezpieczeństwa pracy.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/pracownicy>

Etyka

Od ponad dwóch lat obowiązuje Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS. Stanowi on fundament przyjętego przez nas kompleksowego Programu etycznego, ukierunkowanego na uczynienie z etyki biznesu najwyższego standardu zarządzania w organizacji.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny/etyka>

Segment zarządczy

W segmencie zarządczym identyfikujemy ryzyka polityczne, prawne, reputacyjne, społeczne oraz ryzyko nadużyć.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-zarzadczy>

Bezpieczne miejsce pracy

Dane podlegały weryfikacji > Zobacz pełen tekst Niezależnego Raportu Atestującego

WYPOWIEDŹ

Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia należą do priorytetów Grupy Kapitałowej LOTOS. Kierujemy się zasadą, w myśl której „żadna praca nie jest na tyle ważna i pilna, aby nie można jej było wykonać bezpiecznie".

Jarosław Jóźwiak
Szef Biura Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Grupy LOTOS, Lider Strategii CSR w obszarze wzmacniania sfery zdrowia i bezpieczeństwa

Systematycznie wprowadzamy nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu podniesienie poziomu świadomości i zaangażowania pracowników oraz zapewnienie bezpiecznych warunków pracy dla wszystkich osób przebywających i pracujących na terenie naszego przedsiębiorstwa.

Podejmowane przez nas działania realizujemy zgodnie z polskim prawodawstwem, ale i monitorujemy przepisy unijne oraz standardy i wytyczne międzynarodowe. Projektując i wdrażając różnorodne rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pracy, korzystamy między innymi z wiedzy i doświadczenia pracowników naszych zakładów. To właśnie oni zgłaszają pomysły poprawy stanu BHP na stanowiskach pracy i to oni proponują działania, jakie pracodawca powinien podjąć, aby zachować wysoki poziom bezpieczeństwa. Śledzimy również to, co dzieje się w przemyśle i branży rafineryjnej na całym świecie - analizujemy niebezpieczne zdarzenia, wypadki czy awarie i niezwłocznie podejmujemy działania zapobiegające wystąpieniu podobnych sytuacji w naszym przedsiębiorstwie. Korzystamy z doświadczeń innych firm i doradców w zakresie szeroko pojętego H&S (Health and Safety) celem wdrażania nowoczesnych technologii i rozwiązań podnoszących poziom bezpieczeństwa pracy. Uczymy się również przez własne doświadczenie, ponieważ analizujemy wszystkie niebezpieczne zdarzenia mające miejsce na terenie Grupy Kapitałowej LOTOS.

Od lat budujemy wysoki poziom kultury bezpieczeństwa pracy. Musimy pamiętać, że przedsiębiorstwo o wysokiej kulturze bezpieczeństwa charakteryzuje komunikacja oparta na wiedzy, doświadczeniu, wzajemnym zaufaniu oraz osobistej odpowiedzialności każdego pracownika za sprawy bezpieczeństwa przejawiającej się w codziennej pracy. W naszych działaniach stawiamy nacisk na edukację i zaangażowanie pracowników, jak i aktywizowanie naszej kadry kierowniczej, której obowiązkiem jest zapewnienie pracownikom bezpiecznych warunków pracy oraz zmotywowanie wszystkich do wspólnego budowania kultury pracy. Również dzięki ścisłej współpracy z wykonawcami oraz podejmowaniu szeregu działań Grupa Kapitałowa LOTOS w sposób bezpośredni, jak i pośredni wpływa na podnoszenie standardów bezpiecznej pracy swoich wykonawców i ich podwykonawców.

Pomimo zaufania do naszych pracowników i wykonawców stosujemy regułę „zero tolerancji" dla lekceważenia zasad i nieprzestrzegania wymagań w zakresie bezpieczeństwa pracy. Nauczeni tragicznymi wydarzeniami, wypadkami czy awariami, jakie obserwuje się w przemyśle na świecie, wyciągamy z tych zdarzeń wnioski dla siebie i staramy się ich nie powtarzać. Pamiętamy, że kulturę bezpieczeństwa pracy, którą wspólnie budujemy ciężką pracą przez wiele lat, jest bardzo łatwo zniszczyć. A zdrowie i życie ludzkie naszych pracowników, wykonawców i gości jest dla nas najcenniejsze.

Zgodnie z naszą strategią biznesową oraz strategią CSR bezpieczeństwo pracy i ochrona zdrowia pracowników własnych, jak i współpracujących należy do priorytetów Grupy Kapitałowej LOTOS. Szczególną rangę nadajemy działaniom mającym na celu utrzymywanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa, minimalizowanie występujących zagrożeń i obniżanie wypadkowości.

W spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS corocznie wyznaczane są cele i zadania do realizacji, które ukierunkowane są na podniesienie

bezpieczeństwa pracy, ujednolicenie wdrażanych standardów, wymianę doświadczeń i wiedzy specjalistów z branży bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.

Realizacja strategii CSR w obszarze wzmocnienia sfery zdrowia i bezpieczeństwa opiera się na realizacji celu kluczowego, jakim jest podniesienie świadomości i poziomu zaangażowania kadry kierowniczej i pracowników wszystkich szczebli oraz podwykonawców w poprawę bezpieczeństwa.

Miarą osiągnięcia zakładanego celu jest dla nas liczba zrealizowanych projektów poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia, liczba przeprowadzonych akcji edukacyjno-informacyjnych promujących bezpieczne warunki pracy oraz wysokość wskaźnika wypadkowości LTIF. Działania w tym obszarze realizujemy w sposób ukierunkowany na cele operacyjne zakładające:

- realizację projektów poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia,
- wzrost wpływu pracowników na bezpieczeństwo i ergonomię na własnym stanowisku pracy,
- zmniejszenie wypadkowości,
- zbudowanie kultury bezpieczeństwa w Grupie Kapitałowej LOTOS w oparciu o wzrost zaangażowania kierownictwa w propagowanie właściwych postaw.

> Jednym z najistotniejszych mierników celu kluczowego jest osiągnięcie wymaganych wartości wskaźnika wypadkowości LTIF. Obrazuje on liczbę wypadków przy pracy przypadających na milion roboczogodzin przepracowanych przez pracowników przedsiębiorstwa. W 2014 r. wskaźnik ten dla Grupy Kapitałowej LOTOS wyniósł 2,3 wobec 4,4 rok wcześniej. Zarejestrowano 21 zdarzeń wypadkowych, w tym 19 ze zwolnieniem lekarskim. Oznacza to zmniejszenie wypadkowości o ok. 46% w porównaniu z 2013 r.

W minionym roku w grupie kapitałowej nie odnotowano wypadków ciężkich i zbiorowych, wypadków na równi z wypadkami przy pracy oraz potwierdzonych przypadków chorób zawodowych. Miał miejsce natomiast jeden wypadek śmiertelny pracownika LOTOS Kolej, do którego doszło w wyniku niewłaściwego zabezpieczenia wagonów podczas wykonywania pracy manewrowej. Spółka przeanalizowała okoliczności zdarzenia oraz zwiększyła nadzór nad prawidłowością prac drużyn manewrowych i trakcyjnych.

W wypadkach uczestniczyło 4 pracowników kontraktorów wykonujących zadania na rzecz Grupy LOTOS.

Do największej liczby wypadków dochodziło w trakcie przemieszczania się po terenie instalacji produkcyjnych, na drogach ogólnodostępnych oraz po terenie budynków administracyjnych. Wypadki w tej kategorii stanowiły 38% wszystkich zdarzeń. Były to głównie potknięcia i poślizgnięcia najczęściej skutkujące urazami stawów skokowych i kolanowych. Z dodatkowej analizy przyczyn wypadkowości wynika, że przyczyny ludzkie doprowadziły do ok. 59% wypadków, zaś techniczne i organizacyjne stanowiły odpowiednio 29% i 12% wszystkich przyczyn.

Wypadki przy pracy

Grupa LOTOS	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba zatrudnionych [1/]	1 323	1 344	1 343
Wypadki przy pracy, w tym:	13 [2/]	12	3
Śmiertelne	0	0	0
Kobiety	2	1	0
Mężczyźni	11	11	3
Absencja powypadkowa (dni kalendarzowe) [3/]**, w tym:**	253	302	102
Kobiety	28	11	0
Mężczyźni	225	291	102
Choroby zawodowe	Brak	Brak	Brak
Wskaźnik wypadkowości LTIF [4/] **(na 1 mln przepracowanych godzin)**	4,3	4,5	0,9
Wskaźnik wypadkowości LDR [5/] **(na 200 tys. przepracowanych godzin)**	0,9	0,9	0,2

Grupa Kapitałowa LOTOS [6/]	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba zatrudnionych [1/]	4 795	4 773	4 788
Wypadki przy pracy, w tym:	34	39 [7/]	21 [8/]
Śmiertelne	0	0	1
Kobiety	5	7	2
Mężczyźni	29	32	19 [9/]
Absencja powypadkowa (dni kalendarzowe) [4/]**, w tym:**	1 651 [10/]	1 238	784
Kobiety	196	174	79

Mężczyźni	1 455	1 064	705 ✓
Choroby zawodowe	Brak	Brak	Brak ✓
Wskaźnik wypadkowości LTIF [4/] **(na 1 mln przepracowanych godzin)**	3,3	4,4	2,3 ✓
Wskaźnik wypadkowości LDR [5/] **(na 200 tys. przepracowanych godzin)**	0,7	0,9	0,5 ✓

[1/] Średnie zatrudnienie w roku dla spółek objętych raportowaniem wskaźników BHP.

[2/] W tym 1 wypadek na równi z wypadkiem przy pracy.

[3/] Naliczanie utraconych dni rozpoczyna się z chwilą uzyskania zwolnienia lekarskiego przez poszkodowanego pracownika.

[4/] Wskaźnik LTIF – liczba wypadków powodujących niezdolność do pracy x10 ^{6}/liczba roboczogodzin.

[5/] Wskaźnik LDR – liczba wypadków powodujących niezdolność do pracy x2*10 ^{5} /liczba roboczogodzin.

[6/] Spółki objęte raportowaniem wskaźników BHP w 2014 r.: Grupa LOTOS, LOTOS Asfalt, LOTOS Kolej, LOTOS Lab, LOTOS Oil, LOTOS Serwis, LOTOS Straż, LOTOS Ochrona, LOTOS Paliwa, LOTOS Infrastruktura, LOTOS Terminale, RCEkoenergia, LOTOS Biopaliwa, LOTOS Petrobaltic. W latach 2012-2013 uwzględniana była dodatkowo spółka LOTOS Tank (obecnie LOTOS-Air BP), która z uwagi na zmiany właścicielskie została wyłączona z zestawienia.

[7/] W 2013 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS odnotowano 39 wypadków przy pracy (w tym 5 wypadków na równi z wypadkami przy pracy), z czego 36 zakończonych zwolnieniem lekarskim.

[8/] W 2014 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS odnotowano 21 wypadków przy pracy, z czego 19 zakończonych zwolnieniem lekarskim.

[9/] W tym 1 wypadek śmiertelny w LOTOS Kolej w Gdańsku.

[10/] W tym 380 dni absencji, która była wynikiem wypadków z 2011 r.

Spadkowy trend wskaźnika LTIF w grupie kapitałowej świadczy o właściwym kierunku prowadzonych działań. Należy również zaznaczyć, że znaczna część naszych pracowników wykonuje prace szczególnie niebezpieczne m.in. na terenie warsztatów, czynnych instalacjach produkcyjnych, platformach wydobywczych na morzu, w laboratoriach chemicznych czy torowiskach kolejowych. W związku z tym traktujemy bezpieczeństwo pracy w sposób priorytetowy, podejmując szereg działań dodatkowych, wykraczających poza wymagane przepisami prawa, związanych z najlepszymi światowymi praktykami w dziedzinie BHP.

W 2014 r. założone cele realizowaliśmy poprzez m.in.:

- dokonanie przeglądu stanu bezpieczeństwa pracy w działających w Polsce spółkach grupy kapitałowej,
- prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych promujących bezpieczne warunki pracy,
- przygotowanie jednolitych standardów w zakresie zapoznawania kontraktorów i gości z zagrożeniami w naszych spółkach,
- wdrożenie Portalu BHP Grupy Kapitałowej LOTOS - elektronicznego narzędzia do monitorowania m.in. wypadków przy pracy i sytuacji niebezpiecznych zarejestrowanych w grupie kapitałowej,
- opracowanie materiałów edukacyjnych dotyczących wypadków przy pracy,
- szkolenie wewnętrzne dla kadry kierowniczej Grupy Kapitałowej LOTOS przypominające o odpowiedzialnościach i obowiązkach z zakresu BHP,
- wyróżnienie najbezpieczniejszej spółki Grupy Kapitałowej LOTOS, którą została spółka LOTOS Biopaliwa oraz najbezpieczniejszego zakładu produkcyjnego Grupy LOTOS, którym został Zakład Nalewu Cystern.

Kładziemy nacisk na działania profilaktyczne i informacyjne, w ramach których prowadzone są przedsięwzięcia edukacyjne, szkoleniowe oraz programy prewencyjne, mające na celu minimalizację skutków chorób wśród pracowników.

Corocznie Grupa LOTOS monitoruje stan zdrowia pracowników, zapewniając im jednocześnie, zgodnie z przepisami prawa, profilaktyczną opiekę medyczną. W 2014 r. w Spółce nie odnotowano żadnego przypadku podejrzenia lub zgłoszenia choroby zawodowej.

W 2014 r. podjęliśmy dodatkowe działania ukierunkowane na profilaktykę zdrowotną pracowników Grupie Kapitałowej LOTOS:

- **V Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy**, podczas którego przeprowadzono **akcję profilaktyczną z zakresu badań przeciwnowotworowych**. Chętni pracownicy wzięli udział w badaniach i konsultacjach lekarskich. Zorganizowano również warsztaty dla kobiet i mężczyzn pn. „Tajemnice i mity nowotworów" oraz „Profilaktyka nowotworu szyjki macicy i nauka samobadania piersi";
- **szkolenia z zakresu właściwego sposobu użytkowania automatycznych defibrylatorów AED** zlokalizowanych w miejscach ogólnodostępnych na terenie Grupy LOTOS w Gdańsku;
- **szkolenia praktyczne dla pracowników pionu produkcji w ramach tzw. Zespołu Ratowników Pierwszej Pomocy**. Zajęcia odbywały się w salach szkoleniowych i na terenie instalacji produkcyjnych. Pracownicy dzięki cyklicznym ćwiczeniom są przygotowani, by udzielać pomocy kolegom w momencie wystąpienia zdarzeń wypadkowych;
- **ćwiczenia gaszenia pożarów przy użyciu sprzętu gaśniczego (gaśnice, agregaty gaśnicze) oraz udzielania pierwszej pomocy** dla pracowników uczestniczących w szkoleniach okresowych BHP niezależnie od stanowiska i rodzaju wykonywanej pracy;
- **ćwiczenia właściwego reagowania na awarie**, w tym ćwiczenia z zakresu ewakuacji, co prewencyjnie pozwala na bezpieczne i szybkie opuszczenie terenu zagrożonego;
- **akcje edukacyjne** dotyczące m.in. profilaktyki cukrzycy, zdrowego trybu życia, pierwszej pomocy, aktywności i ćwiczeń fizycznych, ergonomii w biurze, organizacji prac na stanowisku pracy, bezpiecznego użytkowania chemikaliów czy ochrony pracowników przed hałasem;
- **publikacje, broszury zdrowotne oraz postery** poświęcone problematyce profilaktyki chorób nowotworowych;
- **identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy**, czyli dokładne sprawdzenie i ocenienie zagrożeń mogących wystąpić w pracy. Dzięki prowadzonej systematycznie analizie zagrożeń na bieżąco weryfikuje się, czy zastosowano na danym stanowisku pracy wystarczające środki ograniczające lub eliminujące zagrożenia;
- **zapoznanie pracowników z zagrożeniami chemicznymi**, gdy w miejscu pracy pojawia się nowa substancja chemiczna. W systematycznie aktualizowanym elektronicznym wykazie przechowywane są karty charakterystyki i informacje o produkcie zarówno dla produktów Grupy LOTOS, jak również tych zakupywanych na potrzeby funkcjonowania firmy. Tego typu rozwiązanie umożliwia niemal niezwłoczne dostarczenie niezbędnych informacji dotyczących substancji chemicznych (m.in. ich właściwości chemicznych, wymaganych środków ochrony, sposobu stosowania czy magazynowania) do pracowników, którzy mają z nimi do czynienia podczas wykonywania obowiązków służbowych. Oprócz kart charakterystyki i informacji o produkcie w wykazie znajdują się również informacje dotyczące klasyfikacji poszczególnych substancji. Dzięki temu przeglądając listę kart, w łatwy sposób można odróżnić substancje o danym zagrożeniu;
- **stosowanie odpowiednich zabezpieczeń zbiorowych i indywidualnych** na stanowiskach pracy, na których istnieje możliwość negatywnego wpływu otoczenia na stan zdrowia pracownika. Każdy z pracowników jest odpowiednio wyposażony w odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej chroniące przed zagrożeniem.

Dobra praktyka

Spółka LOTOS Paliwa dba o bezpieczeństwo swoich pracowników, dlatego w 2014 r. dla pracowników, których praca wymaga częstych podróży służbowych, np. z tytułu bieżącej współpracy z reprezentantami sieci stacji paliw LOTOS, zorganizowane zostało szkolenie z Bezpiecznej Jazdy II stopnia. W zajęciach uczestniczyło 110 osób.

Potrzeba zapewnienia wyższego poziomu bezpieczeństwa osób, od których wymagana jest nie tylko dobra technika jazdy, ale i godzenie jej z jednoczesnym wypełnianiem obowiązków służbowych, stała u podstaw organizacji specjalnie dla nich opracowanych zajęć. Program szkolenia obejmował m.in. przypomnienie podstawowych zasad bezpiecznej jazdy, naukę prawidłowej techniki pokonywania skrętu, hamowanie awaryjne, zmianę pasa ruchu w trudnych warunkach drogowych, czy wychodzenie z poślizgu. Zajęcia zakończyła próba sprawnościowa weryfikująca zdobytą przez uczestników wiedzę.

Szkolenie Bezpiecznej Jazdy II stopnia było kontynuacją pierwszego etapu szkolenia z doskonalenia techniki jazdy z 2013 r. Oba kursy były prowadzone przez Szkołę Jazdy kierowcy rajdowego Michała Kościuszko.

Zajęcia podniosły bezpieczeństwo jazdy uczestników. Od początku 2014 r. nie odnotowano w LOTOS Paliwa wypadków drogowych z udziałem pracowników spółki. W ankiecie ewaluacyjnej uczestnicy wysoko ocenili szkolenie zarówno pod względem merytorycznym, jak i organizacyjnym.

W ramach doskonalenia działań w dziedzinie BHP realizujemy szereg inicjatyw ukierunkowanych na współpracę z interesariuszami zewnętrznymi. Do inicjatyw tych można zaliczyć m.in.:

- współpracę z jednostkami naukowymi, np. poprzez realizowany projekt uczenia się ze zdarzeń mających miejsce w rafineriach Statoil Norwegia i Grupy LOTOS;
- współpracę na rzecz bezpieczeństwa pracy w przemyśle naftowym i gazowym, zgodnie z zawartą m.in. przez Grupę LOTOS i inne przedsiębiorstwa z branży deklaracją podpisaną w Głównym Inspektoracie Pracy w 2011 r. Deklaracja zawiera porozumienie o współpracy na rzecz stałego podnoszenia i utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa pracy w przemyśle naftowym i gazowym. Jej podpisanie rozpoczęło współpracę najważniejszych firm sektora: Grupy LOTOS, PKN Orlen, PGNiG, PERN i OLPP;
- wspólne, systematyczne ćwiczenia reagowania na sytuacje kryzysowe (awarie) i ewakuację z jednostkami zewnętrznymi Państwowej Straży Pożarnej czy Policji,
- wymianę doświadczeń z zakresu BHP z przedstawicielami innych firm zewnętrznych,
- udział w konferencjach zewnętrznych jako prelegenci krzewiący kulturę bezpiecznej pracy i dzielący się swoimi doświadczeniami.

W Grupie LOTOS działa **Komisja bezpieczeństwa i higieny pracy (Komisja BHP)**. Stanowi ona organ doradczy i opiniodawczy pracodawcy. Tworzą ją osoby reprezentujące pracodawcę, lekarz medycyny pracy oraz wybrani przez zakładowe organizacje związkowe przedstawiciele pracowników.

Komisja dokonuje przeglądów warunków pracy, ocenia stan bezpieczeństwa pracy i wypowiada się na temat podejmowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym.

W 2014 r. w ramach prac Komisji BHP i prowadzonych konsultacji dokonano przeglądu warunków pracy w Grupie LOTOS na terenie Zakładu Nalewu Cystern oraz Zakładu Produkcji Wodoru i Siarki. Omawiano również tematy dotyczące m.in.:

- zapisów kart oceny ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy,
- treści procedur i instrukcji, w tym m.in. w sprawie zasad prowadzenia szkoleń w zakresie bezpieczeństwa pracy, zgłaszania i badania zdarzeń wypadkowych, wytycznych eksploatacji rusztowań.

Plany doskonalenia działalności

Systematycznie wyznaczamy sobie nowe cele i zadania, dążąc do osiągnięcia przez LOTOS miana lidera bezpiecznej pracy nie tylko w branży chemicznej i rafineryjnej, ale i wśród polskich pracodawców. Do planów na najbliższy okres zaliczamy m.in.:

- wdrożenie systemu blokad Lockout-Tagout podczas prowadzenia wytypowanych prac na terenie wszystkich zakładów produkcyjnych Spółki,
- wdrożenie metodologii szacowania ryzyka dla sytuacji niebezpiecznych rejestrowanych w Grupie Kapitałowej LOTOS,
- wdrożenie systemu samokontroli stanowisk pracy w oparciu o tematyczne listy kontrolne,
- rozwijanie elektronicznego narzędzia monitorowania systemu bezpieczeństwa pracy, tzw. Portalu BHP Grupy Kapitałowej LOTOS,
- aktualizację wymagań i standardów BHP i p.poż. dla wykonawców,
- konsultacje w ramach Komisji BHP mające na celu dokonywanie przeglądu warunków pracy, okresowej oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, opiniowanie podejmowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, formułowanie wniosków dotyczących poprawy warunków pracy oraz współdziałanie z pracodawcą w realizacji jego obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- przeprowadzanie cyklicznych szkoleń dla pracowników z zasad właściwego użytkowania automatycznych defibrylatorów AED,
- modyfikację programów ćwiczeń doskonalących w zakresie właściwego reagowania pracowników w przypadku wypadku przy pracy, ogłoszenia alarmu chemicznego, ewakuacji z budynków, ćwiczenie scenariuszy awaryjnych przy użyciu nowych środków pozoracji,
- wdrożenie metodyki wyliczania kosztów wypadków przy pracy w aspekcie przyczyn technicznych, organizacyjnych i ludzkich we wszystkich spółkach grupy kapitałowej.

ZOBACZ TAKŻE:

Segment operacyjny

W segmencie operacyjnym identyfikujemy ryzyka operacyjne związane z działalnością rafineryjną oraz ryzyko środowiskowe, w tym wynikające z limitów uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-operacyjny>

Pracownicy

Naszym celem jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanych pracowników niezbędnych dla skutecznej realizacji strategii biznesowej oraz udoskonalenie kultury organizacyjnej w oparciu o przyjęte wartości. Jako priorytetowe traktujemy podniesienie świadomości i poziomu zaangażowania pracowników i podwykonawców w poprawę bezpieczeństwa pracy.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/pracownicy>

Wpływ środowiskowy

Dane podlegały weryfikacji > Zobacz pełen tekst Niezależnego Raportu Atestującego

Działalność Grupy Kapitałowej LOTOS może potencjalnie wywierać istotny wpływ na środowisko naturalne, w szczególności poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie odpadów, korzystanie z wód i odprowadzanie ścieków. Skala i charakter naszego oddziaływania regulowane są przez przepisy o ochronie środowiska. W związku z prowadzoną działalnością, spółki grupy kapitałowej, posiadają wymagane prawem pozwolenia, w tym pozwolenia zintegrowane, określające operacyjne i środowiskowe aspekty pracy instalacji.

Ograniczanie naszego oddziaływania na środowisko traktujemy w sposób strategiczny. Dzięki temu rafineria Grupy LOTOS – nasz największy zakład przemysłowy - należy obecnie do najbardziej ekologicznych rafinerii europejskich. Wprowadzenie w 2012 r. gazu ziemnego, jako podstawowego paliwa w elektrociepłowni i surowca do produkcji wodoru w rafinerii oraz zrealizowanie innych inwestycji zmniejszających energochłonność procesu produkcyjnego, takich jak m.in. instalacja zawracania gazów zrzutowych do systemu gazu opałowego oraz nowe piece na instalacjach produkcyjnych benzyn i olejów smarowych, sprawiły, że emisja siarki i pyłów znacząco spadła, a w przypadku elektrociepłowni uległa redukcji niemal do zera. Dodatkową korzyścią wspomnianych przedsięwzięć jest to, że uzyskane wskaźniki emisji CO_2 uległy obniżeniu do poziomu najlepszych unijnych rafinerii. Zaawansowanie ekologiczne rafinerii pozwala ograniczyć oddziaływanie na środowisko naturalne, zapewniając także wymierne korzyści finansowe w postaci niższych stawek opłat związanych z korzystaniem ze środowiska, będących wynikiem konsekwentnej redukcji ilości zanieczyszczeń uwalnianych przez Grupę LOTOS.

Emisja gazów do atmosfery stanowi najistotniejsze źródło wpływu na środowisko wynikające z naszej działalności, zarówno dla bezpośredniego otoczenia instalacji, jak i terenów położonych w większej odległości od rafinerii. Z tego powodu przywiązujemy największą wagę do tego, aby procesy powodujące emisję zanieczyszczeń do powietrza przeprowadzane były w oparciu o najlepsze dostępne techniki i praktyki minimalizujące oddziaływanie zakładu w tym zakresie.

Rok 2014 był kolejnym wymagającym rokiem dla europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji (EU ETS) i jego uczestników. Komisja Europejska rozpoczęła prace nad wprowadzeniem trwałego mechanizmu balansującego popyt i podaż uprawnień na rynku, co z kolei wiąże się ze zmianami strukturalnymi w EU ETS. Dyskusje i negocjacje związane z proponowaną reformą Systemu rozpoczęły się jesienią 2014 r. i są kontynuowane w 2015 r. Tymczasowe rozwiązanie, czyli zawieszenie części aukcji uprawnień do emisji CO_2 celem zwiększenia ceny uprawnień (tzw. back-loading), zostało uzgodnione w lutym 2014 r. Pierwsza aukcja ze zmniejszonym przez back-loading wolumenem odbyła się w marcu ubiegłego roku. Back-loading oraz prace legislacyjne Komisji Europejskiej związane z proponowaną reformą skutkowały wzrostem cen uprawnień EUA w 2014 r. Oznacza to, że uczestnicy Systemu, zobowiązani będą ponieść koszty umorzenia emisji przy wyższej cenie uprawnień. (zobacz więcej)

Podobnie, jak w latach poprzednich, jedynym gazem cieplarnianym wytwarzanym w Grupie LOTOS jest dwutlenek węgla, a procesami skutkującymi emisją tego gazu z naszych instalacji jest spalanie paliw w piecach i kotłach, kraking parowy lekkich węglowodorów w wytwórniach wodoru oraz spalanie węglowodorów na szczytach pochodni.

Wyznaczanie wielkości emisji odbywa się na podstawie pomiarów ilości zużytych paliw, materiałów wsadowych, a także węglowodorów wysłanych do spalenia na pochodniach, odniesionych do odpowiednich współczynników emisyjnych, wyliczanych na podstawie przeprowadzanych analiz laboratoryjnych lub wartości referencyjnych.

Raportowana przez Grupę LOTOS wielkość emisji za 2014 r. jest wyraźnie większa niż w 2013 r. Powodem tego jest przeprowadzony miesięczny postój remontowy w pierwszej połowie 2013 r.

Rodzaj emisji CO_2 w Grupie LOTOS - emisja [tys. ton/rok]

Rodzaj emisji	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Bezpośrednia	1 979	1 689	1 820 ✓
Pośrednia	400	373	411 ✓
Razem	2 379	2 062	2 231 ✓

Jedynym istotnym źródłem emisji pośrednich w Grupie LOTOS jest zakup i wykorzystywanie energii elektrycznej.

Źródłem emisji gazów cieplarnianych w działalności platform należących do LOTOS Petrobaltic jest spalanie oleju napędowego i innych paliw w systemach energetycznych, kotłach parowych i silnikach dźwigów. Podczas eksploatacji na platformie Petrobaltic cały gaz spalany jest w spalarkach, które zostały tak zaprojektowane, aby przy spalaniu powstawało jak najmniej szkodliwych związków. Całość emisji CO_2 pochodzi ze spalania gazu ziemnego oraz oleju opałowego w procesie produkcji energii elektrycznej i ciepła. Gaz ziemny pochodzący z dna Morza Bałtyckiego nie zawiera w swoim składzie związków chemicznych i substancji mogących podczas jego spalania powodować emisje gazów cieplarnianych innych niż CO_2. Metan wchodzący w skład gazu opałowego ulega spaleniu i nie jest emitowany do atmosfery. Pozostałe produkty separacji gazu nie zawierają gazów cieplarnianych, a ich używanie przez odbiorców końcowych nie prowadzi do emisji innych gazów niż CO_2 .

Emisje gazów powstałych w wyniku działalności poszukiwawczo-wydobywczej nie są normowane zarówno w prawie polskim, jak i międzynarodowym, tym samym nie podlegają obowiązkowi monitorowania.

Emisja CO_2 w 2014 r.	Ilość (tony)

LOTOS Petrobaltic - bez działalności morskiej *	1 076
Energobaltic (elektrociepłownia we Władysławowie)	12 747

* Działalność w rejonie Polskiej Strefy Ekonomicznej nie podlega raportowaniu KOBiZE.

Rok 2014 był kolejnym, w którym nie używaliśmy substancji zubożających warstwę ozonową. Jedyną substancją zaliczaną do takich jest Halon 1302 znajdujący się w stałej instalacji p.poż. na platformie LOTOS Petrobaltic. Halon 1302 znajduje się w zaplombowanych butlach nie jest uwalniany do powietrza. Na jego wwóz i używanie została wydana przez Komisję Europejską licencja. Tego rodzaju substancji można używać w instalacjach takich jak platforma LOTOS Petrobaltic do 2020 r.

Zarówno w minionym roku, jak i obecnie nie sprzedajemy również produktów, których stosowanie wiązałoby się z powstawaniem lub emitowaniem związków zubożających warstwę ozonową do środowiska.

W 2014 r. w rafinerii i elektrociepłowni w Gdańsku kontynuowaliśmy działania mające na celu maksymalne możliwe zastąpienie ciężkiego oleju opałowego gazem opałowym i gazem ziemnym. Wykorzystywaliśmy gaz ziemny jako wsad do instalacji produkcji wodoru. Dalsza redukcja emisji dwutlenku węgla z instalacji Grupy LOTOS była możliwa dzięki modernizacji czwartego i tym samym ostatniego kotła w elektrociepłowni. Oznacza to, że od tego momentu wszystkie kotły są przystosowane do spalania paliw gazowych.

Działania te umożliwiły zmniejszenie emisyjności naszych instalacji, wyrażonej w kg CO_2/CWT do 30,0, przy wartości tego wskaźnika wynoszącej 30,4 w 2013 r. Warto zaznaczyć, że w 2014 r. jeszcze bardziej zbliżyliśmy się do współczynnika wzorcowego, tzw. benchmarku unijnego, charakteryzującego 10% najmniej emisyjnych rafinerii w Europie, który równy jest 29,5 kg CO_2/CWT. (zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/srodowisko>)

Pozwolenie zintegrowane udzielone Grupie LOTOS wymaga monitorowania wielkości emisji zorganizowanej do powietrza dla dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x) oraz pyłu zawieszonego (PM). Wspomniane pozwolenie określa dopuszczalne wielkości emisji oddzielnie dla dwóch instalacji pracujących w naszym zakładzie w Gdańsku – elektrociepłowni i rafinerii.

W elektrociepłowni, zgodnie z wymaganiami prawnymi dla tego typu instalacji, pracuje system pomiarów ciągłych emisji zanieczyszczeń, który pozwala na bieżąco śledzić stężenia zanieczyszczeń w gazach odlotowych i na tej podstawie wylicza wielkość emisji do powietrza.

Rafineria z kolei podlega łagodniejszym wymaganiom prawnym. W obrębie każdego z emitorów technologicznych, dwa razy w roku, w okresie grzewczym i pozagrzewczym, specjalistyczna firma przeprowadza pomiary emisji.

Mimo przeprowadzonego w 2013 r. postoju remontowego, w 2014 r. mieliśmy do czynienia ze spadkiem emisji w zakresie dwutlenku siarki, który wynikał z zaprzestania od lipca spalania ciężkiego oleju opałowego w elektrociepłowni i minimalnego zużycia tego paliwa w rafinerii. Głównym źródłem energii w elektrociepłowni stał się gaz ziemny, a w rafinerii gaz opałowy.

Emisje zanieczyszczeń w Grupie LOTOS [tony/rok]:

Substancja	2012 E_s	2012 E_d	2013 E_s	2013 E_d	2014 E_s	2014 E_d
SO_2	3 370	6 342	548	5 169	313	5 169
NOx	1 308	2 501	843	2 264	927	2 264
PM	264	461	91	366	96	366

E_s - rzeczywista wielkość emisji z instalacji Grupy LOTOS.

E_d - dopuszczalna wielkość emisji.

W Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic emisja substancji zanieczyszczających powstaje w procesie spalania paliw.

Emisje zanieczyszczeń w Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic* [tony/rok]

Substancja	2012 r.	2013 r.	2014 r.
LOTOS Petrobaltic			
SO_2	0,007 **	4,53	572,47
NO_x	0,3 **	26,88	2458,70
Pył	-	2,88	452,16
LOTOS Geonafta			
SO_2	0,4	0,46	0,39
NO_x	4	2,95	2,50
VOC (lotne związki organiczne)	100	69,54	68,84
Pył	3	0,29	0,24
Energobaltic			
SO_2	0,1	0,004	0,013

NO_x	11,9	11,23	12,20
Pył	0,2	0,005	0,11

* Spółka LOTOS Norge nie prowadziła działalności operacyjnej.

** Emisje bez działalności morskiej.

W 2014 r. członkowie lokalnej społeczności obserwujący pochodnie naszej gdańskiej rafinerii mogli zauważyć, że regularny płomień na ich szczytach pojawiał się tylko sporadycznie. Szereg mniejszych inwestycji i udoskonaleń przeprowadzonych podczas postoju remontowego oraz uruchomienie instalacji odzysku gazów zrzutowych w 2013 r. sprawiło, że znacząco zmniejszyliśmy objętość gazów spalanych na pochodniach.

Wielkość zrzutu – ilość gazów skierowanych do spalenia w Grupie LOTOS [tys. m^3/rok]

Źródło	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Pochodnia 3500	19 388	16 363	5 594
Pochodnia 3550	3 603	5 499	4 069
Razem	**22 991**	**21 862**	**9 663**

W lipcu 2014 r. zrealizowaliśmy w rafinerii działania optymalizacyjne na terenie instalacji Zakładu Hydrokrakingu, których efektem było wyłączenie jednego z trzech pieców technologicznych tej instalacji. Działania te umożliwiły wykorzystanie w procesie technologicznym ciepła procesowego zamiast energii dostarczanej w spalanych paliwach. Na podstawie danych procesowych szacujemy spadek zużycia paliwa w tej instalacji o ok. 10%.

Dzięki oddaniu do użytku, na terenie rafinerii, nowych punktów pomiarowych, podjęto także działania korygujące w miejscach wysokiego zużycia powietrza remontowego. Dzięki nim w krótkim czasie osiągnięto zmniejszenie zapotrzebowania rafinerii na to medium o ok. 50% (900 Nm^3/h). W wyniku podjętych działań trwała redukcja elektrycznej mocy czynnej pobieranej przez sprężarki wyniosła 126 KW.

W 2014 r. opracowaliśmy i wprowadziliśmy do stosowania wytyczne w zakresie efektywności energetycznej w procesie planowania wszystkich działań inwestycyjnych. Dokument pn. *Kryteria energetyczne w projektach, remontach oraz zakupach towarów i usług w Grupie LOTOS* został włączony w strukturę Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii w Grupie LOTOS w 2014 r. (GJ)

Wyszczególnienie	Bezpośrednie, zakupione źródła energii	Bezpośrednie, wyprodukowane źródła energii	Bezpośrednie, sprzedane źródła energii	Bezpośrednie, całkowite zużycie energii
Gaz ziemny	9 606 628			**9 606 628**
Gaz opałowy		10 761 377	141 164	**10 620 213**
Gazy resztkowe		3 527 961		**3 527 961**
Olej opałowy HSFO+Bleed		0		**0**
Olej opałowy LSFO	0	885 398		**885 398**
Olej opałowy lekki (HON)		2 931		**2 931**
Energia elektryczna			0	**0**
Energia cieplna			106 290 *	**-106 290**
Razem	**9 606 628**	**15 177 667**	**247 454**	**24 536 841**

* - 106 290 GJ odnosi się do energii pierwotnej zużytej na potrzeby produkcji sprzedanej energii cieplnej (energii użytecznej) w ilości 89 103 GJ.

Pośrednie zużycie energii w Grupie LOTOS według pierwotnych źródeł energii - ilość energii zakupionej z KSE [GJ]	2012 r.	2013 r.	2014 r.
	4 407 590	4 036 944	4 342 487

Ilość zakupionej energii elektrycznej	MWh	491 666
	GJ	1 769 998
Ilość energii pierwotnej zużytej na potrzeby produkcji zakupionej energii elektrycznej (pośredniej)	GJ	4 342 487

Otrzymywany na platformie wydobywczej w procesie separacji płynu złożowego gaz jest przetłaczany gazociągiem do elektrociepłowni gazowej spółki Energobalic, gdzie zamieniany jest na energię.

Źródłem energii wykorzystywanej na platformach wiertniczych jest olej napędowy dostarczany jednostkami dostawczymi, a na platformie wydobywczej również gaz ziemny wydobywany wraz z ropą. Energia wytwarzana jest przez zespół silników i generatorów prądu, w których spalany olej zawiera mniej niż 1% siarki spełniając wymóg prawny obowiązujący od stycznia 2015 r.

Tak wytworzona energia, poprzez urządzenia elektryczne, rozdzielana jest na potrzeby całej platformy. Na platformie Baltic Beta energia wytwarzana jest dodatkowo przez turbiny gazowe napędzane gazem odseparowanym z wydobywanego płynu złożowego, którego głównym składnikiem jest ropa naftowa. Turbina energetyczna służy do zasilania całej platformy Baltic Beta i platformy głowicowej PG-1, natomiast druga turbina służy do napędzania pompy wtłaczającej wodę do złoża. Jednostki morskie LOTOS Petrobaltic już w 2014 r. stosowały paliwo o zawartości siarki 0,1%. W LOTOS Geonafta energia na wiertniach wytwarzana jest przez generator zasilany paliwem diesla.

Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii w LOTOS Petrobaltic w 2014 r. (GJ)

Wyszczególnienie	Bezpośrednie, zakupione źródła energii	Bezpośrednie, wyprodukowane źródła energii	Bezpośrednie, sprzedane źródła energii	Bezpośrednie, całkowite zużycie energii
Gaz ziemny	5 023	941 873	663 615	283 281
Olej napędowy	153	0	0	153
Razem	**5 176**	**941 873**	**663 615**	**283 434**

Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii w LOTOS Geonafta w 2014 r. (GJ)

Wyszczególnienie	Bezpośrednie, zakupione źródła energii	Bezpośrednie, wyprodukowane źródła energii	Bezpośrednie, sprzedane źródła energii	Bezpośrednie, całkowite zużycie energii
Gaz ziemny	2 559	0	0	2 559
Gaz opałowy	0	17 606	0	17 606
Olej napędowy	20 987	0	0	20 987
Razem	**23 546**	**17 606**	0	**41 152**

W Energobaltic paliwo gazowe zużywane jest do produkcji energii cieplnej w kotłach ciepłowniczych. Gaz ziemny opałowy powstaje w wyniku separacji gazu ziemnego odpadowego. Jest on paliwem do produkcji energii cieplnej i elektrycznej w kogeneracji oraz do produkcji energii cieplnej w kotłach ciepłowniczych. Nośnikiem energii cieplnej, która odpłatnie jest przekazywana do odbiorców miejskiej sieci ciepłowniczej we Władysławowie, jest gorąca woda.

Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii w Energobaltic w 2014 r. (GJ)

Wyszczególnienie	Bezpośrednie, zakupione źródła energii	Bezpośrednie, wyprodukowane źródła energii	Bezpośrednie, sprzedane źródła energii	Bezpośrednie, całkowite zużycie energii
Gaz ziemny typu E (GZ 50)	10 353	0	0	10 353
Gaz ziemny opałowy (suchy)	0	297 538	0	297 538
Olej opałowy lekki	357	0	0	357
Energia elektryczna	0	62 215	59 582	2 633
Energia cieplna	0	131 888	103 055	28 833
Razem	**10 710**	**491 641**	**162 637**	**339 714**

Pośrednie zużycie energii w Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic według pierwotnych źródeł energii (GJ)

	2012 r.	2013 r.	2014 r.
LOTOS Petrobaltic			
Energia zakupiona na potrzeby funkcjonowania bazy lądowej	6 398	5 948	6 085
LOTOS Geonafta			
Energia zakupiona na potrzeby administracyjne	4 465	1 256	1 224
Energia na cele produkcyjne	12 071	11 826	13 493
Razem	**16 536**	**13 082**	**14 717**
Energobaltic			
Zakupiona energia elektryczna	25 776	26 539	29 165

Zużyte surowce

Do głównych surowców wykorzystywanych podczas wierceń w działalności poszukiwawczo-wydobywczej należą: komponenty wchodzące w skład płuczki wiertniczej oraz cement używany do zespojenia rur z calizną przewierconych skał. LOTOS Petrobaltic do prowadzonych wierceń nie stosuje płuczek olejowych. Używane płuczki są przygotowywane na bazie wody.

Do głównych surowców wykorzystywanych podczas eksploatacji należą substancje chemiczne dodawane do systemu zatłaczania wody złożowej i produkowanej oraz materiały wykorzystywane jako wkład do filtrów w systemach. Woda złożowa to nasycona solanka, głównie chlorkowo-sodowo-wapniowa.

W celu ochrony morza LOTOS Petrobaltic zatłacza produkowaną wodę złożową z powrotem do złoża. Takie rozwiązanie nie narusza ekologii środowiska morskiego oraz warstw złożowych. Bałtyk jest obszarem szczególnie wrażliwym i obowiązują tu rygorystyczne wymagania. Dlatego parametry wody w okolicach platform są na bieżąco monitorowane w celu potwierdzenia zgodności z wymaganiami środowiskowymi.

Wykorzystane surowce i materiały w Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic według wagi i objętości

LOTOS Petrobaltic			
Surowce/materiały	**2012 r.** [t]	**2013 r.** [t]	**2014 r.** [t]
Woda zatłaczana i złożowa			
Biocydy	8,90	10,17	5,57
Koagulanty	2,11	1,69	2,60
Deemulgatory	6,55	8,84	5,23
Pozostałe	2,35	15,16	48,41
Razem	**19,91**	**35,9**	**61,81**
Płuczka			
Bentonit	4,66	19,3	3,50
Sole (płuczka i płyn nadpakerowy)	54,39	78,8	55,00
Wodorotlenki	3,09	2,9	2,60
Pozostałe do utrzymania odpowiednich właściwości (lepkość, filtracja itp.)	18,17	22,8	34,39
Razem	**80,31**	**123,8**	**95,49**
Zaczyn cementowy			
Cement	217,45	430,6	224,16
Środki obrabiające	1,84	14,4	29,97
Razem	**219,29**	**445,0**	**254,13**
Zużycie całkowite	**319,51**	**604,7**	**411,42**
Substancje zużyte w procesie tłoczenia gazu z platformy rurociągiem do Władysławowa			
Metanol	5,66	8,08	9,18
LOTOS Geonafta			
Substancje wykorzystywane w procesie wiercenia	**2012 r.** [t]	**2013 r.** [t]	**2014 r.** [t]
Inhibitory kwasów	3,83	6,95	3,66
Dodatki płuczkowe	60,03	111,40	136,34
Polimery	30,56	48,31	57,65
Blokery	54,95	29,25	48,80
Lubrykanty	2,03	1,40	1,20
Cement	62,02	162,42	200,12
Dodatki ekstrakcyjne	25,21	111,40	0,00
Razem	**238,63**	**471,13**	**447,77**
Substancje wykorzystywane w procesie eksploatacji			
Inhibitory korozji	0,88	2,16	1,71

Deemuglatory	23,42	29,28	25,11
Utleniacze	0,60	0,20	0,20
Razem	**24,90**	**31,65**	**27, 02**
Zużycie całkowite	**263,53**	**502,78**	**474,78**
Energobaltic			
Etap I - Stacja Sprężania Gazu	**2012 r.**	**2013 r.**	**2014 r.**
Surowiec wejściowy: gaz odpadowy [Nm³]	10 350 433	9 790 352	10 884 082
Materiał pośrednio produkcyjny: metanol [l]	11 400	10 200	11 600
Etap II - Stacja Separacji Gazu z Surowca Wejściowego			
Surowiec wejściowy: gaz ziemny odpadowy (mokry) do produkcji LPG [t]	5 332,4	4 966,58	5 474
Surowiec wejściowy: kondensat gazu naturalnego [t]	1 550,5	1 613,51	1 719
Uzyskany gaz ziemny opałowy (suchy) jako paliwo do produkcji energii cieplnej i elektrycznej [Nm³]	5 572 326	5 250 374	5 950 766

Wykorzystane surowce i materiały w Grupie LOTOS według wagi i objętości

Surowce	2012 r. (t)	2013 r. (t)	2014 r. (t)
Ropa naftowa	9 673 647	8 702 622	9 545 307
Surowce i komponenty	833 610	834 114	909 379
Dodatki uszlachetniające	2 091	1 994	1 980

Zużycie wody

Źródłem wody do celów technologicznych rafinerii w Gdańsku jest rzeka Motława. Pobór odbywa się w pierwszej kolejności do zbiornika retencyjnego o objętości 350.000 m³, wykonanego w starorzeczu Motławy, skąd woda przepompowywana jest na teren zakładu. Woda podziemna pobierana jest z otworów kredowych i czwartorzędowych. Wśród wód podziemnych istotnym strumieniem jest woda z poziomów kredowych, wykorzystywana na cele socjalno-bytowe. Woda z poziomów czwartorzędowych jest wykorzystywana jedynie na cele przemysłowe i ze względu na niewielkie zapotrzebowanie nie jest kwalifikowana jako źródło istotne.

Korzystanie z zasobów wody odbywa się w oparciu o posiadane pozwolenia wodnoprawne i zintegrowane. Analizy wpływu poboru wody na środowisko potwierdzają, że nasza działalność z tym związana nie wpływa w sposób istotny na funkcjonowanie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo, a pobierana ilość wody utrzymywana jest dużo poniżej dopuszczalnych wielkości.

Całkowity pobór świeżej wody w Grupie LOTOS wg źródeł [m³/rok]

Źródło wody	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Podziemna	189 217	162 511	156 161
Powierzchniowa	3 532 113	3 574 791	3 454 532
Razem	3 721 330	3 737 302	3 610 693

Procesy w Grupie LOTOS zużywające duże ilości wody

Źródło wody	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Elektrociepłownia - produkcja mediów	2 936 080	2 778 592	3 053 329
Rafineria - woda chłodnicza obiegowa	1 503 995	1 418 925	1 444 183

Działalność spółek Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic nie wpływa na zubożenie źródeł wody z powodu jej poboru.

Ze złoża wydobywany jest płyn złożowy, który następnie w procesie separacji daje takie składniki jak ropa, gaz i wody złożowe. Wody złożowe, do chwili zainstalowania na platformie wydobywczej Baltic Beta na Morzu Bałtyckim systemu do zatłaczania wód złożowych, były oczyszczane z oleju do poziomu poniżej 15 ppm (parts per milion) i zrzucane do morza. Dla podtrzymania ciśnienia w złożu, zatłaczano odpowiednią ilość wody morskiej. Obecnie dla spełnienia wymogów stawianych w Bałtyckim Planie Działania *(Baltic Sea Action Plan)* nie zrzucamy wód zaolejonych (wód złożowych) do morza, a po ich uzdatnieniu zatłaczamy do złoża w tym samym celu, w jakim stosowano poprzednio wodę morską. Wody złożowej jest jednak niewystarczająca ilość, dlatego zatłacza się nadal wodę morską.

Pobór świeżej wody w LOTOS Petrobaltic według źródła

			Ilość pobranej wody (m³)
Źródło	**2012 r.**	**2013 r.**	**2014 r.**
Słodka woda – ujęcie własne	19 988	27 645	32 631
Słodka woda – sieć miejska	1 392	2 467	4 127
Morska woda	311 972	303 121	411 188
Woda złożowa	75 712	94 366	166 752
Razem	**409 064**	**427 599**	**614 814**

Pobór świeżej wody w LOTOS Geonafta w według źródła

			Ilość pobranej wody (m³)
Źródło	**2012 r.**	**2013 r.**	**2014 r.**
Słodka woda	2 553	3 012	3 335
Woda na cele technologiczne	1 146	1 855	2 968
Razem	**3 699**	**4 867**	**6 303**

Pobór świeżej wody w Energobaltic według źródła

			Ilość pobranej wody (m³)
Źródło	**2012 r.**	**2013 r.**	**2014 r.**
Woda z sieci miejskiej	5 538	4 853	4 755

Naszym celem jest stałe zmniejszanie ilości wody pobieranej ze środowiska m.in. poprzez utrzymanie tendencji wzrostowej w zakresie odzysku wody. W 2014 r. w ramach gospodarki wodno-ściekowej Grupy LOTOS procent wody poddanej recyklingowi był – podobnie jak w minionych latach - wysoki.

Objętość wody podlegającej w Grupie LOTOS recyklingowi [m³]

	2012 r.	**2013 r.**	**2014 r.**
Produkcja wody gospodarczej z oczyszczonych ścieków	1 254 556	1 368 844	1 374 123
Ilość oczyszczonego kondensatu	2 207 217	2 237 300	2 412 540

Łączna objętość wody podlegającej w Grupie LOTOS recyklingowi

	j.m.	**2012 r.**	**2013 r.**	**2014 r.**
Całkowita objętość wody z recyklingu	**m³**	3 461 773	3 606 144	3 786 663
Procent wody podlegającej recyklingowi	**%**	48,2	49,1	51,2

Odbiornikami oczyszczonych wód i ścieków z terenu Grupy LOTOS są Martwa Wisła (dla ścieków procesowych, zaolejonych i sanitarnych) oraz Rozwójka (dla wód drenażowych i opadowych). Wody Martwej Wisły na wysokości rafinerii są sklasyfikowane jako morskie wody wewnętrzne, natomiast Rozwójka stanowi element systemu melioracyjnego Żuław Gdańskich i jest dopływem Martwej Wisły.

W 2014 r. nie zaszły żadne zmiany w klasyfikacji przyrodniczej naszych odbiorników. Żaden z nich nie jest objęty formą ochrony przyrody ani nie posiada w rejonie zrzutów znaczącej wartości dla bioróżnorodności. Wieloletnie badania monitoringowe potwierdzają, że ścieki odprowadzane przez Grupę LOTOS nie oddziałują w sposób istotny na ich wody. Nie zaobserwowano również, aby funkcjonowanie rafinerii wpływało negatywnie na siedliska znajdujące się w pobliżu zrzutów. Wręcz przeciwnie – wykształcona została specyficzna równowaga przyrodnicza.

Rozdzielne ciągi oczyszczania pozwalają nam na prawie całkowite zawracanie oczyszczonych wód opadowych zaolejonych do produkcji wody gospodarczej w celu jej ponownego wykorzystania w zakładzie. Jedynie nadmiar oczyszczonych wód opadowych zaolejonych zrzucany jest z oczyszczonymi ściekami procesowymi i sanitarnymi do odbiornika.

Jakość oczyszczonych ścieków od lat utrzymywana jest na wysokim poziomie. Regularnie prowadzone badania potwierdzają, że odprowadzane ścieki spełniają wymagane warunki. Większość z oznaczanych wskaźników nie przekracza 50% wartości dopuszczalnych, określonych w naszym pozwoleniu.

Całkowita objętość oczyszczonych wód i ścieków z Grupy LOTOS według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia [m³]

	2012 r.	**2013 r.**	**2014 r.**
Rozwójka	4 305 910	4 220 723	3 684 925

Martwa Wisła	1 293 596	1 273 851	1 198 759 ✓
Razem	**5 599 506**	**5 494 574**	**4 883 684** ✓

Parametry oczyszczonych ścieków z Grupy LOTOS zrzucanych do Martwej Wisły

Wskaźnik	j. m.	2012 W_r	2013 W_r	2014 W_r	2012-2014 W_d
pH	-	7,79	7,56	7,49	6,50-9,00
BZT	mg O_2/dm^3	2,56	2,99	3,68	25,00
ChZT	mg O_2/dm^3	30,20	44,10	60,0	125,00
Zawiesiny ogólne	mg/dm^3	6,38	7,89	6,61	35,00
Fenole lotne	mg/dm^3	<0,005*	<0,005*	<0,005*	0,1
Substancje ekstrahujące się eterem naftowym	mg/dm^3	0,74	0,73	1,64	50,00
Węglowodory ropopochodne	mg/dm^3	1,93	0,23	0,08	5,00
Azot ogólny	mg/dm^3	2,40	4,30	5,10	30,00
Fosfor ogólny	mg/dm^3	1,03	0,57	0,69	3,00
Siarczki	mg/dm^3	0,006	0,009	0,008	0,200
Nikiel	mg/dm^3	0,0102	0,0175	0,0033	0,5000
Wanad	mg/dm^3	0,0289	0,0191	0,0037	2,000
Glin	mg/dm^3	0,0624	0,0690	0,0588	3,000

Parametry oczyszczonych wód z Grupy LOTOS zrzucanych do Rozwójki

Wskaźnik	j. m.	2012 W_r	2013 W_r	2014 W_r	2012-2014 W_d
Zawiesiny ogólne	mg/dm^3	10,71	9,50	7,12	35,00
Węglowodory ropopochodne	mg/dm^3	2,15	0,74	0,20	5,00

W_r - wartość zmierzona, średnioroczna

W_d - wartość dopuszczalna w próbie średniodobowej (dla azotu $_{og}$ i fosforu $_{og}$ w próbie średniorocznej)

* wynik poniżej granicy oznaczalności stosowanej w danym roku metody analitycznej

Na platformach LOTOS Petrobaltic do morza zrzucane są wyłącznie oczyszczone ścieki oraz wody chłodnicze, zaś stan wody morskiej wokół obiektów jest codziennie monitorowany. Także w LOTOS Geonafta żadne ze ścieków nie są odprowadzane z obszaru działalności wiertni bezpośrednio do naturalnych zbiorników wodnych. Wszystkie ścieki technologiczne oraz socjalno-bytowe są magazynowane, a następnie transportowane do oczyszczalni.

Objętość ścieków w Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic według miejsca przeznaczenia [m^3]

	2012 r.	2013 r.	2014 r.
LOTOS Petrobaltic			
Ścieki socjalno-bytowe	7 365	7 546	13 497 ✓
LOTOS Geonafta			
Ścieki socjalno-bytowe	2 553	3 012	2 842 ✓
Energobaltic			
Ścieki socjalno-bytowe	1 231	617	958 ✓

W LOTOS Petrobaltic cała woda złożowa powstała w procesie produkcji jest wstrzykiwana z powrotem do miejsca pochodzenia, zaś w LOTOS Geonafta jest magazynowana na terenie wiertni i przekazywana w całości do utylizacji.

Objętość i sposób pozbywania się wody złożowej i wody powstałej w procesie produkcji (m^3)

	2012 r.	2013 r.	2014 r.
LOTOS Petrobaltic			
Woda zatłoczona z powrotem do złoża	47 227	94 366	165 634 ✓
LOTOS Geonafta			

Woda złożowa	180	246 333	255 081

Gospodarka odpadami

Grupa LOTOS realizuje postanowienia decyzji oraz przepisów prawa unijnego i krajowego, dokładając starań, aby gospodarka odpadami prowadzona była w sposób bezpieczny dla środowiska.

W 2014 r. odnotowaliśmy większą ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych oraz mniejszą ilość wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne. Stałe pogłębianie przerobu ropy oraz okresowe czyszczenie zbiorników na terenie oczyszczalni ścieków spowodowało zwiększenie ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych. Różnica w stosunku do 2013 r. w odniesieniu do drugiego strumienia odpadów związana była z zakończeniem prac remontowych na terenie rafinerii.

Odpady wytworzone w Grupie LOTOS - ilość [t/rok]

Odpady wytworzone w Grupie LOTOS	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Odpady zmagazynowane na koniec roku poprzedniego	2 195	1 777	1 409
Wytworzone odpady niebezpieczne	6 784	6 478	8 282
Wytworzone odpady inne niż niebezpieczne	5 574	6 659	5 886
Suma wytworzonych odpadów	**12 358**	**13 137**	**14 168**
Wartości dopuszczone w pozwoleniu zintegrowanym	89 627	89 627	89 627
Odpady wytworzone przez wykonawców usług	4 154	3 170	1 512

Sposób postępowania z odpadami w Grupie LOTOS - ilość [t/rok]

Sposób postępowania	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Odpady poddane odzyskowi	12 749	13 504	14 342
Odpady unieszkodliwione	28	0	0,14
Spalanie	27	0	0
Usunięcie na składowisko	1	0	0,14
Odpady zmagazynowane na miejscu na koniec roku	1 777	1 410	1 235
Niebezpieczne	1 503	1 376	1 224
Inne niż niebezpieczne	274	34	11

Jedynym odpadem niebezpiecznym wysyłanym przez Grupę LOTOS poza granicę kraju są zużyte katalizatory. W 2014 r. procent odpadów niebezpiecznych przemieszczonych transgranicznie nie uległ znaczącej zmianie. Zużyte katalizatory zostały przekazane firmie, w której mają zostać poddane procesom odzysku.

Rodzaj odpadów niebezpiecznych w Grupie LOTOS (t)	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Odpady niebezpieczne transportowane ze źródeł zewnętrznych (spoza grupy kapitałowej) do rafinerii	0	0	0
Odpady niebezpieczne transportowane z rafinerii do źródeł zewnętrznych w kraju	7 258	6 352	8 159
Odpady niebezpieczne transportowane z rafinerii do źródeł zewnętrznych poza granicami kraju	0	253	275
Suma transportowanych odpadów niebezpiecznych	7 258	6 605	8 433
Procent odpadów niebezpiecznych przemieszczanych transgranicznie	0	3,8	3,3

W 2014 r. w działalności spółek Grupy Kapitałowej LOTOS nie doszło do wycieków mogących mieć istotny wpływ na środowisko naturalne.

W czasie procesu wiercenia głównym odpadem są zwierciny (rozdrobniona skała podczas drążenia świdrem), które po wyniesieniu na powierzchnię są kierowane do systemu oczyszczania płuczki. W swoim składzie nie zawierają one substancji wymienionych w załączniku nr 1 do Konwencji Helsińskiej. Zwierciny z płuczką z I i II stopnia oczyszczania, po separacji i przemyciu ich w systemie oczyszczania, są zrzucane na dno morza. Natomiast zwierciny z III stopnia oczyszczania są wywożone na ląd i przekazywane do odpowiedniego odbiorcy odpadów. Każda partia wywożonych zwiercin podlega badaniu na zawartość składników toksycznych. Płuczka jest tak obrabiana, aby mogła być wykorzystana podczas wiercenia następnych odwiertów. Jeżeli nie nadaje się już do dalszego wykorzystania, przewożona jest na ląd i kierowana do odpowiedniego odbiorcy.

Na platformach LOTOS Petrobaltic powstaje kilka rodzajów odpadów, które można podzielić na odpady wydobywcze i pozostałe. Pozostałe są

przekazywane na ląd do uprawnionego odbiorcy.

Odpady wytworzone w LOTOS Petrobaltic - ilość [t/rok]

Odpady wytworzone*	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Wytworzone odpady niebezpieczne	11	38	189
Wytworzone odpady inne niż niebezpieczne	451	644	984
Suma wytworzonych odpadów	**462**	**682**	**1 173**

* nie zawierają odpadów komunalnych

Odpady wytworzone w LOTOS Geonafta - ilość [t/rok]

Odpady wytworzone	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Wytworzone odpady niebezpieczne	5	22	41
Wytworzone odpady inne niż niebezpieczne	9,6	3 966	55
Suma wytworzonych odpadów	**14,6**	**3 988**	**96**

Odpady wytworzone w Energobaltic - ilość [t/rok]

Odpady wytworzone	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Odpady zmagazynowane na koniec roku poprzedniego	-	0,07	0,146
Wytworzone odpady niebezpieczne	0,2	0,42	0,277
Wytworzone odpady inne niż niebezpieczne	0,1	0,808	0,178
Suma wytworzonych odpadów	**0,3**	**1,30**	**0,455**

Sposób postępowania z odpadami [t/rok]

LOTOS Petrobaltic	2013 r.	2014 r.
Odpady poddane odzyskowi	141	89,932
Usunięcie na składowisko	541	20,42
Odpady zmagazynowanie na miejscu na koniec roku	0	0
LOTOS Geonafta	**2013 r.**	**2014 r.**
Odpady unieszkodliwione	3 988	4 288
Usunięcie na składowisko	0	0
Odpady zmagazynowane na miejscu na koniec roku	0	0
Energobaltic	**2013 r.**	**2014 r.**
Odpady unieszkodliwione	**0,65**	**0**
Odpady poddane odzyskowi	**0,40**	**0**
Usunięcie na składowisko	**0,25**	**0,231**
Odpady zmagazynowane na miejscu na koniec roku, w tym:	**0,146**	**0,370**
- niebezpieczne	**0,101**	**0,242**
- inne niż niebezpieczne	**0,045**	**0,128**

Używane w procesie wiercenia płuczki są płuczkami na bazie wody. Nie stosujemy na Morzu Bałtyckim płuczek olejowych. Płuczka pracuje w obiegu zamkniętym. Proces wiercenia powoduje również powstanie zwiercin, w skład których wchodzą okruchy przewiercanej skały z domieszką 5-10% płuczki. Ilość zwiercin jest różna w zależności od głębokości wierconego otworu oraz jego średnicy.

Płuczki zostały przebadane pod względem ich wpływu na środowisko morskie (opracowanie Politechniki Gdańskiej pt. Określenie potencjalnego wpływu płuczki wiertniczej na środowisko wód Bałtyku) i uznane jako nietoksyczne dla środowiska.

W swoim składzie nie zawierają one substancji wymienionych w załączniku nr 1 do Konwencji Helsińskiej. Zwierciny z I i II stopnia oczyszczania, po separacji i przemyciu ich w systemie oczyszczania z płuczki są zrzucane na dno morza. Natomiast zwierciny z III stopnia oczyszczania są wywożone na ląd i składowane na wysypisku miejskim. Każda partia wywożonych zwiercin podlega badaniu na zawartość składników toksycznych. W wyjątkowych wypadkach z przyczyn techniczno-technologicznych niewielkie ilości płuczki mogą przedostać się do morza. Są

one jednak nietoksyczne i mają mało istotny wpływ na środowisko. Płuczki i zwierciny zagospodarowywane były przez odbiorcę zewnętrznego.

Całkowita waga odpadów [t]

LOTOS Petrobaltic	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Zwierciny:			
przekazane jako odpad	-	94	170
zrzucone do morza	-	1 054	1 507
Razem	**68**	**1 148**	**1 677**
Płuczka:			
w obiegu	-	1 141	2 127
przekazana jako odpad	-	340	410
przekazana do ponownego wykorzystania	-	144	447
Razem	**237**	**1 625**	**2 984**
LOTOS Geonafta	**2012 r.**	**2013 r.**	**2014 r.**
Zwierciny	669	1 601	1 934
Płuczka i wody technologiczne	1 561	2 322	2 259
Razem	**2 230**	**3 924**	**4 193**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w poszczególnych spółkach grupy kapitałowej zlecono organizacjom odzysku wykonywanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu opakowań wprowadzanych na rynek krajowy. Łączne wskaźniki odzysku odpadów opakowaniowych były zgodne z wymaganiami ustawowymi.

Zrównoważony transport

Dążymy do minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko usług transportowych wykonywanych przez nas lub świadczonych na naszą rzecz.

Do podjętych przez nas działań mających na celu minimalizację wpływu transportu drogowego produktów paliwowych na środowisko, niezależnie od wymagań prawnych, zaliczyć można:

- opracowanie wymagań z zakresu bezpieczeństwa dla miejsc realizacji dostaw,
- opracowanie procedur bezpiecznego załadunku, transportu i rozładunku paliw oraz systematyczna kontrola ich przestrzegania,
- opracowanie procedur określających zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych,
- nadzór nad środkami transportu usługodawców pod kątem spełnienia stawianych wymagań technicznych,
- nadzór nas systemem doboru i szkoleń pracowników zatrudnionych przy transporcie produktów.

Transport drogowy i kolejowy produktów paliwowych jest ściśle regulowany przez polskie i międzynarodowe przepisy o transporcie materiałów niebezpiecznych (ADR i RID), których celem jest m.in. minimalizacja negatywnego oddziaływania transportu na środowisko.

Transport asfaltu i ciężkiego oleju opałowego w kraju w całości koordynowany jest przez LOTOS Asfalt. W 2014 r. autocysterny przewiozły produkty w ilości blisko 445 tys. ton, przejeżdżając przy tym ponad 5 mln km ładownych. Na potrzeby transportu naszych produktów pojazdy zużyły ok. 2 mln litrów paliwa.

W celu ograniczenia emisji szkodliwych spalin produkty spółki są w pierwszej kolejności dostarczane do baz dystrybucyjnych koleją, skąd trafiają do poszczególnych odbiorców przy użyciu autocystern. Przeładunek produktów w bazach LOTOS Asfalt odbywa się w nowoczesnych terminalach załadunkowo-rozładunkowych, które do minimum zmniejszają emisję szkodliwych oparów do atmosfery. Stanowiska nalewu autocystern są hermetyzowane, dzięki czemu uwalnianie się do atmosfery szkodliwych gazów, takich jak siarkowodór zostało zredukowane do minimum. Hermetyzacja połączeń między nalewakiem i cysterną zwiększyła również znacząco bezpieczeństwo pracy osób napełniających autocysterny. Ilość załadowanego towaru jest precyzyjnie kontrolowana za pomocą przepływomierzy masowych, co pozwala na wyeliminowanie przypadków przekraczania przez pojazdy określonej przepisami dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu. Dowóz asfaltu z oddziałów LOTOS Asfalt do klientów jest realizowany przez specjalistyczne firmy przewozowe. Każda z nich spełnia najwyższe normy jakościowe ochrony środowiska oraz standardy obsługi. Dysponują nowoczesną flotą transportową dostosowaną do wymogów europejskich, co gwarantuje bezpieczny i ekonomiczny, jak również ekologiczny dowóz produktów do miejsca przeznaczenia.

Flota LOTOS Asfalt jest systematycznie odnawiana, nowe ciągniki siodłowe spełniające normy czystości spalin Euro 6 zużywają mniej paliwa oraz w znacznym stopniu ograniczają emisję szkodliwych związków do atmosfery. Jednostki transportowe świadczące usługi w międzynarodowym transporcie drogowym posiadają certyfikaty potwierdzające spełnianie wymagań dotyczących niskiej emisji hałasu.

Wykorzystanie innowacyjnych zastosowań przy produkcji cystern i użycie wysokiej jakości materiałów izolacyjnych skutecznie ogranicza spadek temperatury asfaltu w czasie transportu. Dzięki temu odbiorcy unikają podgrzewania surowca do produkcji, co ma znaczący wpływ na zmniejszenie energochłonności oraz zanieczyszczenia środowiska.

W 2014 r. ekspediowane drogą morską asfalty osiągnęły wagę ponad 21,5 tys. ton. Udział transportu morskiego przy wykorzystaniu efektu skali pozwala na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska oraz zużycia paliwa w przeliczeniu na jednostkę transportowanego towaru.

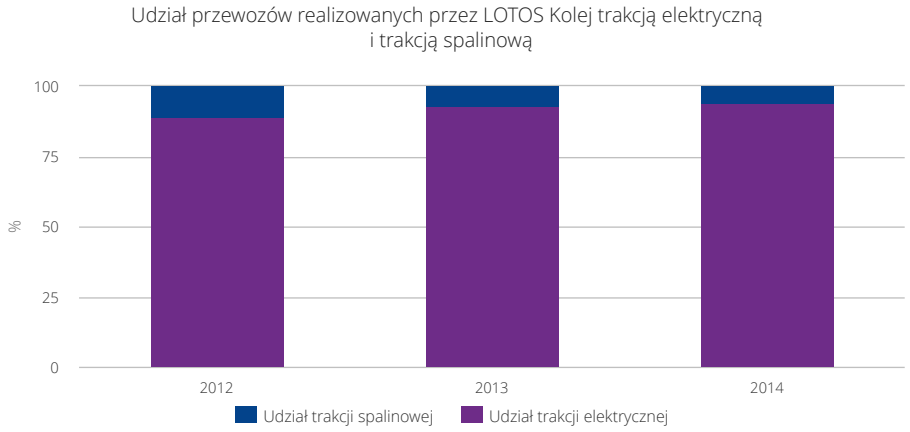
Własnego parku transportowego nie posiada inna spółka segmentu handlowego – LOTOS Oil, która wykonuje przewozy wyłącznie za pośrednictwem wyselekcjonowanych firm przewozowych. Spółka przy ich wyłanianiu zwraca szczególną uwagę na posiadanie przez przewoźnika niezbędnych certyfikatów gwarantujących spełnienie norm m.in. w zakresie ochrony środowiska oraz jakość posiadanego taboru. Obecnie firmy te w większości posiadają ciągniki z normą spalania EURO 6, co oznacza, iż samochody przewożące produkty olejowe mają najwyższe standardy europejskie dotyczące emisji spalin.

Podobnie realizacja transportu paliw ciekłych sprzedawanych przez LOTOS Paliwa została zlecona specjalistycznym firmom. W ogólnej ilości sprzedanych paliw w 2014 r. przetransportowano cysternami kolejowymi 213 tys. m^3, a cysternami drogowymi 1 190 tys. m^3, co stanowi odpowiednio 5% i 28% ogółu sprzedanych paliw.

Pozostałe sprzedane paliwa zostały odebrane z baz magazynowych transportem własnym klientów.

W 2014 r. nie odnotowano przypadków wycieku paliwa w transporcie drogowym ani kolejowym.

Usługi transportu kolejowego m.in. na rzecz Grupy Kapitałowej LOTOS świadczy LOTOS Kolej. Spółka w trosce o środowisko naturalne z roku na rok zwiększa udział przewozów realizowanych trakcją elektryczną w miejsce lokomotyw spalinowych. LOTOS Kolej pod koniec 2014 r. eksploatowała ponad 100 lokomotyw, z czego niemal 60% stanowiły lokomotywy elektryczne.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

Ze względu na uwarunkowania trakcyjne nadal część pracy przewozowej i manewrowej wykonuje się przy zastosowaniu lokomotyw spalinowych. W 2014 r. w stosunku do 2013 r. nastąpił spadek ilości zużytego paliwa przez lokomotywy spalinowe. Zużycie oleju napędowego przez nie wyniosło 4 229 tys. l, tj. 13% mniej niż rok wcześniej. Zużycie elektrycznej energii trakcyjnej przez lokomotywy elektryczne wykonujące pracę przewozową w spółce wyniosło 85 925 MWh.

Ograniczanie wpływu na środowisko

Wszystkie produkowane przez Grupę LOTOS paliwa spełniają wymagania jakościowe wynikające z przepisów prawa. Jednak w niektórych aspektach, istotnych z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, paliwa z naszej rafinerii są lepsze od standardów wymaganych prawnie.

Najważniejsze produkty paliwowe Grupy LOTOS - zarówno benzyny jak i oleje napędowe produkowane w rafinerii w Gdańsku - charakteryzują się zawartością siarki na poziomie dużo niższym niż wymagania prawne. Średnioroczna zawartość siarki w benzynach motorowych to 3,3 ppm, a w olejach napędowych 6,2 ppm. Są to wartości znacznie niższe niż wymagane prawem 10 ppm. W konsekwencji oznacza to zmniejszenie emisji dwutlenku siarki do atmosfery.

Zawartość substancji mających wpływ na środowisko i zdrowie ludzi w paliwach produkowanych w Grupie LOTOS

Substancja	j.m.	2012 r. – ilość	2012 r. - ilość (średnio)	2013 r. - ilość	2013 r. - ilość (średnio)	2014 r. - ilość	2014 r. - ilość (średnio)
Benzen (w benzynach)	% V/V	0,5 - 1,0	0,8	0,4 - 1,0	0,9	0,5 - 1,0 ✓	0,8 ✓
Siarka (w benzynach)	mg/kg	1,0 - 9,9	3,9	0,1 - 7,9	3,3	0,1 - 8,7 ✓	3,3 ✓
Siarka (w oleju napędowym)	mg/kg	1,4 - 9,5	5,5	2,0 - 10,0	5,5	2,7 - 9,9 ✓	6,2 ✓

Stosowanym od lat sposobem zmniejszania wpływu paliw na środowisko jest używanie do ich produkcji biokomponentów, które mają znamiona odnawialnych źródeł energii. Tym samym zmniejszają całkowity wpływ na środowisko wynikający ze spalenia jednostki paliwa.

Paliwa produkowane w rafinerii Grupy LOTOS komponowane są z wykorzystaniem nośników biokomponentów, co wynika z wymagań określonych w Ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

W benzynach używanymi biokomponentami są etanol oraz eter etylowo-tert-butylowy, natomiast w olejach napędowych stosowane są estry metylowe kwasów tłuszczowych. Obecne wymagania jakościowe dla paliw płynnych dopuszczają w benzynie zawartość etanolu na poziomie do 5% obj. oraz eteru etylowo-tert-butylowego na poziomie do 15% obj., natomiast w oleju napędowym zawartość estrów metylowych kwasów tłuszczowych na poziomie do 7% obj.

Całkowita wymagana zawartość biokomponentów w paliwach motorowych określana jest przez państwo. W 2013 r. wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych (NCW) do 2018 r., w którym na lata 2013-2016 określono NCW na 7,10%, co oznacza, że 7,10% wartości energetycznej paliw wprowadzonych na rynek musi pochodzić z biokomponentów.

W 2014 r. Grupa LOTOS skorzystała z możliwości realizacji obniżonego NCW na poziomie 6,035% przy spełnieniu wymagań ustawowych - użycie biokomponentów do produkcji paliw lub biopaliw ciekłych, wytworzonych przez wytwórców zarejestrowanych w Agencji Rynku Rolnego na poziomie minimum 70% ogółu zapotrzebowania.

Szczegółowe informacje na temat właściwości i składu produktów paliwowych udostępniamy klientom w serwisie www.lotos.pl <http://www.lotos.pl> , gdzie są dostępne opisy poszczególnych produktów oraz ich Karty Charakterystyk. (zobacz więcej <http://www.lotos.pl/126/dla_biznesu/reach>)

Karty są także udostępniane na życzenie na stacjach paliw LOTOS.

Asfalty

LOTOS Asfalt dąży do ograniczenia emisji węglowodorów z procesów produkcji, magazynowania oraz ekspedycji asfaltów, które powodują uciążliwość zapachową zwłaszcza w obrębie zakładów produkcyjnych. Większość inwestycji zastała zakończona w 2013 r. W 2014 r. zrealizowano II etap hermetyzacji zbiorników w Jaśle oraz podłączenie mieszalnika wstępnego instalacji modyfikacji asfaltów do systemu odciągu oparów w Gdańsku.

Przeprowadzono również inwestycje mające na celu zmniejszenie energochłonności procesu w przeliczeniu na jednostkę produkcji. W wyniku tych działań w Zakładach Produkcyjnych Jasło i Czechowice zamontowano falowniki na pompach cyrkulacyjnych zmniejszające zużycie energii elektrycznej, co ma dać roczne oszczędności na poziomie 94 tys. zł.

Dobra praktyka

Asfalty i lepiszcza asfaltowe są to produkty, których długość życia po wyprodukowaniu dochodzi do kilkudziesięciu lat, dlatego też istotna jest ocena wpływu wyrobu na zdrowie i bezpieczeństwo na każdym etapie cyklu życia. Każdy projekt, który dotyczy wprowadzenia do obrotu nowego wyrobu, uwzględnia analizę potencjalnych zagrożeń dla środowiska i użytkownika, związaną z jego stosowaniem.

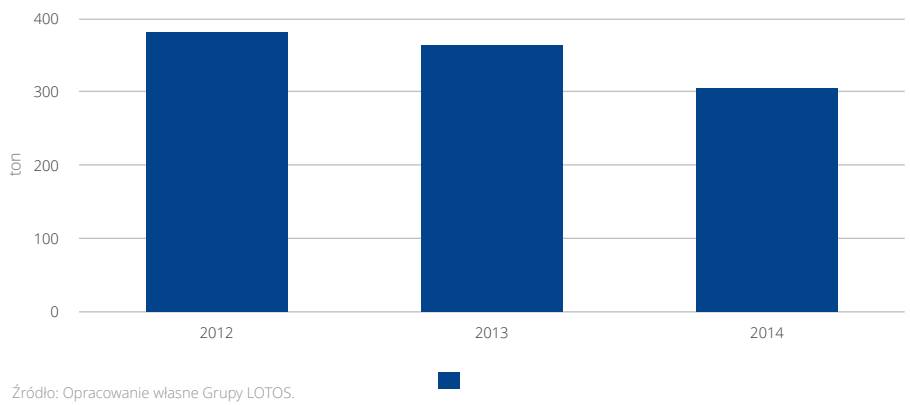
W 2014 r. spółka wprowadziła nową gamę wyrobów - Asfalty WMA - które są przeznaczone do budowy dróg w technologii na ciepło, tj. technologii umożliwiającej redukcję energochłonności, emisyjności i poprawę warunków pracy. Skład nowego asfaltu również uwzględniał wytyczne, aby nie wprowadzać do frakcji naftowych dodatków o negatywnym działaniu dla środowiska i bezpieczeństwa ludzi.

Przy produktach asfaltowych kwestią poruszaną w branży jest szkodliwość oparów asfaltu powstałych w czasie stosowania produktu w wysokich temperaturach. Choć obecnie brak jest naukowych dowodów na szkodliwość tego czynnika, a według obowiązujących rozporządzeń asfalty naftowe nie są zaliczane do substancji niebezpiecznych, LOTOS Asfalt w swoich materiałach (Karty Informacji o substancji lub składnikach mieszaniny, dla której nie jest wymagana Karta Charakterystyki) prezentuje najnowsze rekomendacje związane z bezpiecznym postępowaniem z wyrobem. Aby zapewnić bezpieczeństwo stosowania produktów, objęliśmy zakresem działań podnoszących bezpieczeństwo także procesy transportu i dystrybucji. W spółce funkcjonują instrukcje oraz materiały filmowe dotyczące bezpiecznej pracy z asfaltami w trakcie ich załadunku, transportu i rozładunku. Prowadzi się także weryfikację spełnienia standardów bezpieczeństwa przez dostawców usług transportowych.

Kolej

W 2014 r. LOTOS Kolej usprawniła proces czyszczenia wagonów. Skrócony został o około 30% czas mycia oraz obniżono temperaturę wody myjącej, co pozwoliło zmniejszyć zużycie energii i emisję odpadów. W celu ograniczenia zużycia energii elektrycznej dokonano wymiany źródeł światła na parasolach oświetlających bocznicę kolejową w Gdańsku. W wyniku wymiany oświetlenia zużycie energii zmniejszyło się o 30%.

Ilość wytworzonych odpadów w LOTOS Kolej (tony)

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

W wyniku dobrze funkcjonującej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i przemysłowych, popartej wzrastającą świadomością pracowników, ilość wytworzonych odpadów w 2014 r. była o 16% mniejsza niż rok wcześniej.

Dla LOTOS Kolej zapewnienie bezpieczeństwa stanowi jedno z kluczowych zagadnień ze względu na charakter wykonywanych usług i związaną z tym stałą styczność z chemicznymi substancjami niebezpiecznymi. Spółka stara się minimalizować zidentyfikowane zagrożenia, wprowadzając różnego rodzaju zabezpieczenia i monitoring. Wszystkie użytkowane lokomotywy wyposażone są w urządzenia monitorujące i minimalizujące ryzyko wystąpienia wypadku.

Do największych zagrożeń należą przypadki związane z ruchem kolejowym. Dzięki podejmowanym działaniom prewencyjnym w 2014 r. LOTOS Kolej odnotowała jedynie dwa przypadki zagrożenia bezpieczeństwa procesowego stopnia drugiego - wyciek oleju opałowego z urządzeń grzewczych cysterny stojącej przy nalewaku kolejowym oraz wyciek gazu (butanu) podczas załadunku cysterny gazowej znajdującej się na terenie nalewaka kolejowego LPG. W celu minimalizacji negatywnych skutków zdarzeń wdrożono procedury awaryjne i dodatkowe środki bezpieczeństwa.

Oleje

W przypadku produktów i opakowań wytwarzanych przez LOTOS Oil ich wpływ na środowisko po zakończeniu użytkowania jest większy niż w trakcie procesu produkcji. W 2014 r. organizacja odzysku przeprowadziła w imieniu spółki publiczne kampanie edukacyjne w tym zakresie. Przystąpiliśmy także do porozumienia z Marszałkiem Województwa Pomorskiego w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych.

W 2014 r. na terenie Oddziału w Czechowicach-Dziedzicach kontynuowane były prace mające na celu poprawę zabezpieczeń przed przedostawaniem się surowców lub produktów do gruntu oraz wód powierzchniowych i gruntowych. Dodatkowo zmniejszono emisję ciepła na instalacjach produkcyjnych. W Oddziale w Gdańsku wymieniono źródło chłodzenia instalacji produkcji opakowań.

Dobra praktyka

Niektóre produkty smarowe i olejowe są traktowane jako uciążliwe dla środowiska, a czasami jako szkodliwe dla zdrowia. Podlegają w związku z tym obowiązkowej, z mocy prawa, klasyfikacji i oznakowaniu. Najobszerniejszym dokumentem opisującym całość tych zagadnień jest *Karta Charakterystyki Produktu / Substancji lub Informacja o składnikach mieszaniny* (dla produktów niestwarzających zagrożenia). Obowiązek stosowania powyższych dokumentów wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (tzw. REACH).

Producenci substancji oraz mieszanin chemicznych są zobowiązani w łańcuchu dostaw do przekazywania sobie tej dokumentacji oraz rejestracji w Europejskiej Agencji Chemikaliów (ang. ECHA) produkowanych w przedsiębiorstwie substancji chemicznych. Ponadto etykiety produktów konfekcjonowanych zawierają symbole (tzw. piktogramy) określające charakter zagrożeń, jakie produkt może posiadać.

Zgodnie z tymi wymogami obecnie ok. 40% produktów LOTOS Oil jest specjalnie oznakowanych.

Polityka produktowa spółki obejmuje także wprowadzanie produktów odpowiadających wyższym niż dyktowane przepisami prawa wymaganiom w zakresie ochrony środowiska i zdrowia. Przykładem jest wprowadzenie w ostatnich trzech latach plastyfikatorów QUANTILUS T50 i QUANTILUS 60, dla których spełnione są i potwierdzone badaniami niezależnych laboratoriów wymagania co do poziomu mutagenności i zawartości kancerogenów. Innym przykładem jest modernizowanie, np. linii olejów silnikowych zgodnie z wymaganiami specyfikacji ACEA narzucającymi zgodność z systemami oczyszczania spalin *(ang. After Treatment)* w samochodach osobowych i ciężarowych.

W LOTOS Oil wszelkie nieprawidłowości w działaniu instalacji produkcyjnych, które w wyniku eskalacji mogłyby spowodować wystąpienie awarii, są zgłaszane i na bieżąco likwidowane, zgodnie z przyjętą praktyką bieżącego utrzymania ruchu. W spółce obowiązuje procedura reagowania na awarie i sytuacje kryzysowe, której celem jest zapewnienie sprawnego i skutecznego zarządzania sytuacją kryzysową, w tym ograniczenie i zminimalizowanie wpływu awarii na zdrowie i życie ludzi oraz środowisko.

W 2014 r. zarejestrowano jeden przypadek niekontrolowanego wydostania się substancji do otoczenia. Dokonano przeglądu wszystkich urządzeń i instalacji, pod kątem występowania takiego zagrożenia i podjęto działania zmierzające do zlikwidowania niebezpieczeństwa w przyszłości. Zarejestrowano także 22 przypadki zagrożeń bezpieczeństwa procesowego stopnia drugiego.

Paliwa

Spółka LOTOS Paliwa w 2014 r. kontynuowała inwestycje na rzecz ograniczenia wpływu działalności na środowisko naturalne na terenie stacji paliw sieci LOTOS. W celu zabezpieczenia środowiska stacji przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu i wód gruntowych wymieniono zużyte dystrybutory paliwowe na wybranych obiektach. Przeprowadzono także szereg modernizacji infrastruktury stacji, mających wpływ m.in. na ograniczenie emisji do środowiska.

LOTOS Paliwa dbając o dostęp do informacji dotyczących oddziaływania oferowanych produktów na środowisko oraz zdrowie klientów udostępnia Karty charakterystyk, stanowiące zbiór informacji o niebezpiecznych właściwościach substancji lub mieszaniny oraz zasadach i zaleceniach ich bezpiecznego stosowania. Dotyczy to także towarów sprzedawanych na stacjach paliw. Produkty z wymaganymi Kartami charakterystyk stanowią od 5% do 15% całkowitej liczby produktów sprzedawanych na stacjach.

Spółka realizuje dostawy i sprzedaż paliw dla potrzeb handlu detalicznego (stacje paliw) oraz klientów hurtowych. Dostawy paliw transportem drogowym do klientów są nadzorowane i koordynowane przez pracowników LOTOS Paliwa, natomiast wykonanie dostaw jest realizowane przez podwykonawców. W 2014 r. nie odnotowano przypadków zagrożenia bezpieczeństwa procesowego w transporcie paliw realizowanym na zlecenie spółki.

Bezpieczeństwo sprzedaży paliw na stacjach jest nadzorowane, monitorowane i poddawane ocenie na każdym z etapów. Dotyczy to projektowania, budowy, przebudowy lub zakupu stacji paliw, nadzoru technicznego nad infrastrukturą stacji własnych, monitorowania i zgłaszania sytuacji niebezpiecznych na stacjach, postępowania w przypadku awarii i wypadków oraz obsługi klienta i sprzedaży paliw.

Monitorowanie i ocena bezpieczeństwa sprzedaży paliw na stacjach są realizowane m.in. w trakcie kontroli BHP, audytów technicznych, przeglądów bezpieczeństwa, audytów stacji paliw przeprowadzanych przez Kierowników Obszarów nadzorujących pracę stacji, działania systemu zgłoszeń i weryfikacji sytuacji niebezpiecznych. Efektem dokonywanych ocen są udoskonalane i wdrażane nowe procedury oraz działania korygujące i zapobiegawcze mające zmniejszyć ryzyko wystąpienia zagrożeń i ograniczenia ich skutków na stacjach paliw.

W 2014 r. w LOTOS Paliwa stwierdzono jeden przypadek poważnego zagrożenia bezpieczeństwa procesowego, który dotyczył uszkodzenia instalacji LPG na stacji paliw, oraz 29 przypadków zagrożenia stopnia drugiego. Wszystkie sytuacje niebezpieczne zostały przeanalizowane przez zarządzających stacjami i zgłoszone do Zespołu BHP w spółce w celu podjęcia działań zapobiegawczych.

Wydobycie

W działalności poszukiwawczo-wydobywczej jednym z najważniejszych działań jest zabezpieczenie środowiska naturalnego przed jego skażeniem produktami tej działalności. Nasze starania mają na celu wyeliminowanie jakichkolwiek rozlewów, a także ograniczenie do minimum konsekwencji, jakie mogą wywołać dla środowiska środki chemiczne używane podczas wiercenia. Podejmujemy także inicjatywy ukierunkowane na wyeliminowanie ryzyka powstania awarii oraz ograniczenie do minimum skutków ewentualnego ich zaistnienia. Dla zapewnienia bezpieczeństwa przed zanieczyszczeniami prowadzimy stały monitoring. Na zawartość węglowodorów i innych zanieczyszczeń badane są osady denne i woda morska w obszarze oddziaływania platformy.

LOTOS Petrobaltic corocznie przeprowadza ćwiczenia w reagowaniu na rozlewy. Często są one organizowane przy udziale Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa - SAR, a także Urzędu Morskiego w Gdyni. W 2014 r. ćwiczenia były przeprowadzone na polu B3 i miały za zadanie sprawdzenie możliwości działania przy zaistnieniu rozlewu podczas operacji przeładunku ropy ze zbiornikowca na tankowiec.

Podejmowane przez nas działania są zgodne ze skonsultowanym z SAR i zatwierdzonym przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni „Planem zwalczania rozlewów olejowych powstałych w następstwie prac poszukiwawczych i wydobywczych prowadzonych przez LOTOS Petrobaltic w obszarze koncesji", który w 2014 r. został zaktualizowany. Dodatkowo mamy procedury dotyczące postępowania w sytuacjach awaryjnych, jak np. erupcja, a platformy posiadają tzw. „Oil Pollution Emergency Plan".

Dążąc do minimalizowania ryzyka związanego z wyciekami lub ulatnianiem się gazu, wykonujemy cykliczne przeglądy prewencyjne. Dla wyeliminowania lub ograniczenia skutków związanych z otwarciem nadciśnieniowego zaworu bezpieczeństwa prowadzony jest przez załogi platform stały dozór parametrów pracy użytkowanej instalacji. W przypadku przekroczenia dopuszczalnych parametrów, podejmowane są przez operatorów systemów odpowiednie działania zapobiegawcze.

W celu zapobiegania pożarom wprowadzono zasady minimalizujące ryzyko zaprószenia ognia zarówno podczas wykonywania obowiązków, jak i odpoczynku po pracy na platformie. Zasadą obowiązującą podczas pracy jest m.in. wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych wyłącznie na podstawie wydawanych zezwoleń. Zarówno na platformach, jak i na terenie obiektu portowego obowiązuje zakaz palenia tytoniu, oprócz miejsc do tego wyznaczonych oraz całkowity zakaz używania otwartego ognia w budynkach. Wszystkie zasady obowiązujące w obiektach zebrane są w specjalnym informatorze. Dodatkowo w celu minimalizacji ryzyka związanego z działaniami podwykonawców wprowadziliśmy do łączących nas umów Załącznik Bezpieczeństwo, który obowiązuje wszystkich przedstawicieli wykonujących prace na terenie obiektu portowego oraz na platformach.

Przeprowadziliśmy ponadto analizę instalacji, które w przyszłości mają pracować na przebudowywanej platformie Petrobaltic. Pozwoliło to na identyfikację zagrożeń związanych z nieplanowanym uwolnieniem substancji na zewnątrz i wprowadzeniem rozwiązań minimalizujących to ryzyko już na etapie projektowania i późniejszego montażu.

W 2014 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS Petrobaltic nie odnotowano zdarzeń związanych z przypadkami zagrożenia bezpieczeństwa procesowego wywołanych nieplanowanym lub niekontrolowanym wydostaniem się w trakcie procesu jakiejkolwiek substancji, w tym materiałów nietoksycznych i niepalnych do bezpośredniego otoczenia.

Ocena i zapobieganie

Działalność w naszych kluczowych lokalizacjach oraz produkty Grupy LOTOS spełniają bardzo rygorystyczne wymagania prawne, w tym wymagania związane ze stosowaniem najlepszych dostępnych technik (tzw. BAT) dla sektora rafineryjnego oraz normy produktowe. W normalnych warunkach eksploatacji nasze produkty nie wywierają wpływu na bioróżnorodność obszarów chronionych i innych powierzchni uznanych za wartościowe ze względu na dużą bioróżnorodność. Podobnego wpływu nie wywiera także działalność samej rafinerii, gdyż obszary wartościowe pod tym względem leżą w znacznej odległości od zakładu.

Do istotnych lokalizacji w sieci powiązań przyrodniczych w naszym otoczeniu można zaliczyć Martwą Wisłę, Czarną Łachę oraz Motławę wraz z jej starorzeczem. W pewnej odległości od rafinerii zlokalizowane są również obszary prawnie chronione. Nasz zbiornik retencyjny w Przejazdowie leży w sąsiedztwie Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich, a na wschód od rafinerii zlokalizowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej. W otoczeniu zakładu znajdują się także rezerwaty – „Ptasi Raj" i „Mewia Łacha" oraz obszary Natura 2000 – „Zatoka Pucka", „Ujście Wisły" i „Ostoja w Ujściu Wisły".

Dobra praktyka

Do niedawna nie byliśmy w posiadaniu informacji na temat różnorodności biologicznej na obszarze rafinerii i na terenach ją otaczających. Doraźne inwentaryzacje przeprowadzane były na potrzeby postępowań inwestycyjnych, ale nie dostarczały reprezentatywnych danych na temat stanu przyrody w obszarze bezpośredniego oddziaływania firmy. Nie było też szczegółowej informacji na temat wpływu działalności rafinerii na otaczającą zakład, ożywioną część środowiska.

W 2014 r. zleciliśmy przeprowadzenie kompleksowej, wielkoobszarowej i – co ważne – fakultatywnej inwentaryzacji przyrodniczej na terenach w obrębie gmin Gdańsk i Pruszcz Gdański, na których Grupa LOTOS prowadzi działalność oraz na obszarach będących pod potencjalnym, bezpośrednim wpływem tej działalności.

Inwentaryzacją objęte były: rafineria (2,5 km^2), obszary otaczające rafinerię (ok. 12,1 km^2) oraz teren zbiornika retencyjnego Grupy LOTOS w Przejazdowie (2,4 km^2, 2,5 km od granic zakładu). Wynikiem przedsięwzięcia jest raport, w którym zestawione zostały wszystkie zinwentaryzowane gatunki grzybów, porostów, roślin i zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków i siedlisk chronionych prawem krajowym i unijnym.

W raporcie dokonano oceny wpływu prowadzonej działalności na komponenty z różnych względów istotne lub cenne. Przedstawione zostały także ścieżki minimalizowania negatywnego oddziaływania na wartościowe komponenty przyrodnicze. Wśród tych szczególnie cennych i wrażliwych na presję antropogeniczną wytypowano też miejsca, które inwentaryzowane będą cyklicznie w celu monitorowania zmian wpływu zakładu na otoczenie.

Dobrowolne przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na taką skalę, według wykonawców przedsięwzięcia, którzy posiadają bardzo duże doświadczenie w tym zakresie, jest jeśli nie pierwszym, to jednym z pierwszych tego typu przedsięwzięć wykonanych w

Polsce. Opracowanie dostarczyło informacji, w których posiadaniu nie były nawet urzędy i organy zajmujące się ochroną środowiska na terenie gmin miast Gdańsk i Pruszcz Gdański. Zinwentaryzowano gatunki objęte ochroną, wpisane do Polskich Czerwonych Ksiąg oraz takie, które nie były wcześniej obserwowane w tej części regionu lub nawet kraju.

Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej i sporządzenie wstępnej oceny wpływu rafinerii na otaczającą przyrodę otwiera nowy rozdział w umacnianiu odpowiedzialności środowiskowej jako jednego z filarów strategii społecznej odpowiedzialności firmy. Pozwoli to na zidentyfikowanie tych najcenniejszych i najbardziej wrażliwych komponentów przyrody w otoczeniu rafinerii. Komponenty te będzie można monitorować lub zainicjować proces objęcia ich ochroną. Warto zaznaczyć, że dla jednego obszaru w otoczeniu rafinerii już taką procedurę zainicjowano – prawdopodobnie powstanie tam użytek ekologiczny.

Jesteśmy przekonani, że nasze działania wprowadzają nową jakość w dobrych praktykach z zakresu ochrony środowiska w dużych zakładach przemysłowych i jednocześnie mamy nadzieję, że zainspirują one inne organizacje do bardziej dogłębnego zainteresowania się przyrodą w ich otoczeniu.

Przeprowadzona w 2014 r. inwentaryzacja przyrodnicza utwierdziła nas w przekonaniu, że otoczenie rafinerii – pomimo tego, że mamy do czynienia z obszarami przemysłowymi – tętni życiem. Wokół naszego zakładu w Gdańsku i zbiornika retencyjnego w Przejazdowie swoje miejsce bytowania znaleźli liczni przedstawiciele gatunków chronionych. W sumie na inwentaryzowanych terenach zidentyfikowano: 118 gatunków zwierząt, w tym 3 gatunki objęte stopniem zagrożenia na Czerwonej Liście Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) i 4 gatunki roślin objętych ochroną ścisłą oraz 50 gatunków zwierząt i 11 gatunków roślin objętych ochroną częściową.

WYPOWIEDŹ

Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy wykonał na zlecenie Grupy LOTOS inwentaryzację przyrodniczą na terenie rafinerii w Gdańsku i w jej otoczeniu. Inwentaryzacją objęte były cenne zasoby przyrodnicze terenu, w tym siedliska przyrodnicze, gatunki roślin oraz gatunki grzybów i porostów, awifauna, owady, ryby, mięczaki, płazy i gady, ssaki (w tym nietoperze).

dr Agnieszka Kuśmierz i dr Jan Borzyszkowski
Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy

W ramach pracy określono zagrożenia dla zidentyfikowanych siedlisk i gatunków ze strony działalności rafinerii oraz użytkowania terenu w otoczeniu zakładu, a także działania mające na celu ochronę zinwentaryzowanych siedlisk i gatunków przed negatywnym oddziaływaniem rafinerii oraz działania minimalizujące stwierdzane uciążliwości.

Zasady ochrony siedlisk przyrodniczych oraz ochrony gatunkowej roślin i zwierząt określa Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz jej akty wykonawcze. Natomiast obowiązki zakładu w zakresie ochrony środowiska regulują przede wszystkim przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

Działania podjęte przez Grupę LOTOS w związku z wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczej nie są typowymi działaniami, jakie podejmują firmy, których funkcjonowanie może znacząco wpływać na stan środowiska w ich rejonie. Mało jest bowiem firm, które wykonują działania mające na celu ochronę środowiska w rejonie prowadzonej przez nie działalności, a wychodzące zakresem poza obowiązki wynikające z przepisów prawa czy wydanych decyzji i postanowień. Zwykle działania takie ograniczają się do nakazanych w decyzjach: stosowania urządzeń ograniczających emisje zanieczyszczeń do środowiska, prowadzenia monitoringu czy naliczania stosownych opłat za korzystanie ze środowiska.

Wykonane rozpoznanie zasobów przyrodniczych elementów środowiska i ich zinwentaryzowanie pozwoliło określić aktualną bioróżnorodność otoczenia zakładów i daje możliwość śledzenia kierunków jej przyszłego rozwoju lub zmian. Takie rozpoznanie jest szczególnie cenne i ważne w uprzemysłowionych strefach miast, gdzie najczęściej dochodziło do zjawiska degradacji stanu środowiska.

Ważnym efektem przeprowadzonych prac inwentaryzacyjnych jest stwierdzenie występowania cennych słonaw w rejonie Wiślinki. Już w trakcie trwania badań Grupa LOTOS podjęła działania zmierzające do objęcia tego stanowiska ochroną w formie użytku ekologicznego.

Przeprowadzona inwentaryzacja i podjęte na jej podstawie inicjatywy, a także wcześniejsze inicjatywy (stanowisko sokoła wędrownego na kominie zakładowej ciepłowni) Grupy LOTOS wskazują na wysoką świadomość ekologiczną pracowników firmy.

Rozpoznane w przeprowadzonej inwentaryzacji siedliska oraz gatunki roślin i zwierząt świadczą o stosunkowo dużej bioróżnorodności obszaru sąsiadującego z dużym zakładem przemysłowym, jakim jest rafineria. Jest to pozytywny przykład funkcjonowania dużego zakładu przemysłowego w środowisku przyrodniczym.

Działalność stacji paliw LOTOS – podobnie jak naszych zakładów produkcyjnych – nie wywiera istotnego wpływu na obszary chronione. Stacje są projektowane, budowane i eksploatowane w sposób, który ogranicza ich oddziaływanie do granicy nieruchomości, na której znajduje się instalacja, a większość z nich zlokalizowana jest na terenach zurbanizowanych.

W celu ograniczenia ryzyka niekontrolowanego oddziaływania stacji na środowisko spółka LOTOS Paliwa zaplanowała monitorowanie oddziaływania zarządzanych obiektów na środowisko w sposób wykraczający poza obowiązkowe działania w tym zakresie. Zgodnie z założeniami strategii CSR na lata 2012-2015 przeprowadzono przegląd dokumentacji archiwalnej wszystkich eksploatowanych obiektów. Dla wytypowanych przypadków zaplanowano wykonanie oceny lokalizacji względem obszarów chronionych, która pozwoli na identyfikację takich obszarów oraz ewentualnych zagrożeń powodowanych przez stacje. W 2014 r. wykonano pierwszy etap prac, tj. przegląd 50% wytypowanych obiektów. W 2015 r. będzie wykonana ocena lokalizacji dla pozostałych stacji ujętych w projekcie. Dodatkowo takim samym działaniom zostaną poddane obiekty włączone do sieci LOTOS z rynku wtórnego, dla których nie przeprowadzono oceny oddziaływania na środowisko na etapie ich projektowania i budowy.

W 2014 r. nie prowadziliśmy działań związanych z aktywną ochroną lub rewitalizacją siedlisk. Warto zaznaczyć jednak, że w partnerstwie z organizacjami proekologicznymi i urzędami, wspieramy różnego rodzaju duże projekty, w ramach których takie działania są realizowane.

- Współpracujemy ze **Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzikich Zwierząt „Sokół"**, którego celem jest restytucja sokoła wędrownego w Polsce. Współpraca ta zacieśniła się 2 lata temu, gdy w specjalnie w tym celu zamontowanej budce na kominie naszej gdańskiej elektrociepłowni swoje gniazdo na stałe założyła para sokołów.
- Swoje efekty przynosić zaczęła zlecona przez nas w zeszłym roku wielkoobszarowa, kompleksowa inwentaryzacja przyrodnicza na terenie rafinerii i w jej otoczeniu. Na wschód od rafinerii **zlokalizowano wartościowe pod względem bioróżnorodności zbiorowiska roślin słonolubnych**. W 2014 r. odbyliśmy w tej sprawie spotkanie z przedstawicielami Gminy Pruszcz Gdański i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku. Planowane jest ustanowienie na wartościowym obszarze użytku ekologicznego, objęcie go monitoringiem przyrodniczym, regularne wykaszanie, ogólne uprzątnięcie terenu, skanalizowane ruchu pieszego i kołowego oraz wykonanie infrastruktury turystyczno-edukacyjnej umożliwiającej korzystanie z walorów tego terenu, przy jednoczesnym zachowaniu optymalnych warunków w siedlisku.
- W 2014 r. zaangażowaliśmy się w sprawę rannych dzikich zwierząt na terenach Trójmiasta. Efektem było nawiązanie współpracy z OTOZ Animals, które w gdańskich Górkach Zachodnich tworzy **Centrum Pomocy Dzikim Zwierzętom**. Mamy nadzieję, że dzięki temu przedsięwzięciu w północnej Polsce postanie wkrótce ośrodek, w którym każde ranne dzikie zwierzę będzie mogło uzyskać profesjonalną pomoc weterynaryjną. W ramach współpracy wsparliśmy finansowo projekt **„Falco gedanense, czyli pustułka z gdańskiego zaułka"**, realizowanego przez OTOZ Animals razem ze Stowarzyszeniem Ptaki Polskie. Celem projektu było stworzenie pustułkom miejsc do gniazdowania w obrębie miasta, co ma dać efekt w postaci zwiększenia różnorodności biologicznej na terenie aglomeracji.

Kierunek Bałtyk

Nadbałtyckie położenie naszej rafinerii powoduje, iż dużą wagę przykładamy do współpracy z partnerami specjalizującymi się w problemach charakterystycznych dla środowiskowych uwarunkowań regionu. Należą do nich: Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego (FRUG) i Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego (SMIOUG) w Helu, z którymi od lat realizujemy projekty na rzecz ochrony walorów przyrodniczych Morza Bałtyckiego pod nazwą „LOTOS pomaga Bałtyckiej przyrodzie". Drugim, kluczowym dla nas programem, realizowanym na cennych przyrodniczo terenach należących do obszarów NATURA 2000 jest długofalowy projekt pn. „Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej" realizowany w partnerstwie z Grupą Badawczą Ptaków Wodnych KULING, Stacją Ornitologiczną MIIZ PAN, Stowarzyszeniem Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej oraz Stacją Biologiczną Uniwerstytetu Gdańskiego, a od 2015 r. także z Gdańskim Archipelagiem Kultury "Wyspa Skarbów".

Od 2014 r., w ścisłym partnerstwie merytorycznym, dzieląc się potencjałem zasobów ludzkich, finansowych i posiadanych umiejętności, realizujemy projekt Kierunek Bałtyk – który niejako klamrą spina całą naszą aktywność ekologiczną realizowaną zarówno w ramach programu „LOTOS pomaga bałtyckiej przyrodzie", jak również „Chronimy Naturę na Wyspie Sobieszewskiej".

Kierunek Bałtyk powstał z potrzeby zebrania w jednym miejscu wszystkich informacji - przede wszystkim materiałów audiowizualnych - jakie są w posiadaniu partnerów i stworzeniu bazy informacyjnej oraz kalendarium dotyczącego szeroko pojętej tematyki związanej z Morzem Bałtyckim. To właśnie wokół niej koncentruje się działalność partnerstw, jak również jeden z kluczowych obszarów kompetencyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS określony w Strategii CSR firmy na lata 2012-2015.

Program „LOTOS pomaga bałtyckiej przyrodzie"

Głównym celem realizowanego już od 6 lat programu jest restytucja i ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków fauny morskiej – a przede wszystkim ssaków: morświna i foki szarej. Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego prowadzi badania biologii i ekologii ryb strefy przybrzeżnej Bałtyku oraz ssaków morskich, ich siedlisk, a także interakcji z działalnością człowieka.

Sprzęt zakupiony w ramach naszej współpracy wykorzystany został do wsparcia badań nad występowaniem morświnów, w ramach działania pn. „Biologiczne i ekologiczne badania organizmów oraz siedlisk morskich pod kątem wdrażania skuteczniejszych metod zarządzania ich zasobami i ochroną". Podejmowane wspólnie działania na rzecz ochrony naturalnych zasobów Morza Bałtyckiego zaowocowały również zakupem na potrzeby testowania klatek do połowu dorszy (tzw. cod pots) bezpiecznych dla morświnów i fok oraz pozwalających na pozyskiwanie żywych ryb podczas połowu. Wsparcie koncernu poprzez dofinansowanie wyposażenia oraz modernizację pływającej jednostki Zelint znacząco wspomogły badania nad obecnością, rozmieszczeniem oraz preferencjami siedliskowymi bałtyckich morświnów. Jeszcze w pierwszej połowie XX w. były one tak liczne, że władze wprowadziły premie za złowienie lub zabicie morświna. W latach 1922-1933 w polskich wodach złowiono min. 600 osobników.

Pod koniec 2014 r. zostały opublikowane badania, które wskazują, iż obecnie w Morzu Bałtyckim znajduje się ok. 450 osobników tego gatunku,

których liczba przed wykonaniem badań szacowana była na ok. 100 sztuk. To wciąż dramatycznie niska liczebność, a my staramy się wnieść wkład w jej podniesienie.

Dzięki naszemu wsparciu powstała także platforma edukacyjna Kierunek Bałtyk, dająca możliwość oglądania drugiego zagrożonego gatunku ssaków morskich, jakimi są foki. Towarzyszy jej profil na Facebooku o tej samej nazwie. W Helu została zainstalowana kamera, która na żywo emituje do internetu obraz fokarium. Dzięki temu można podpatrywać dorastające zwierzęta podczas nabywania przez nie nowych umiejętności potrzebnych do przetrwania w Bałtyku. Edukacyjny Fanpage na Facebooku w 2014 r. zasukbskrybowało ponad 35 tys. osób. Stronę www.kierunekbaltyk.pl – odwiedziło 81 605 użytkowników, w tym podstrona www.sledzfoki.pl ze streamingiem live z fokarium została odwiedzona przez 56 450 użytkowników.

„Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej"

Drugi program wchodzący w skład projektu Kierunek Bałtyk to działanie wieloletnie, w którym partycypują organizacje ekologiczne: GBPW Kuling, Instytut Zoologii PAN, Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej oraz od 2014 r. Stacja Biologiczna Uniwersytetu Gdańskiego.

Program zakłada ochronę przyrody - szczególnie zagrożonych gatunków ptaków (m.in. rybitwa czubata, sieweczka obrożna) i edukację społeczeństwa na temat różnorodności biologicznej w znajdujących się w obrębie gdańskiej Wyspy Sobieszewskiej rezerwatach przyrody. Zlokalizowane tam rezerwaty „Ptasi Raj" i „Mewia Łacha" są elementami bardzo istotnego, międzynarodowego węzła ekologicznego, który przez cały rok stanowi przystanek podczas wędrówek ogromnych ilości ptaków wodnych i błotnych.

Efektem programu, który trwa od 2009 r. jest wybudowanie infrastruktury ochronnej, w tym stworzenie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej w rezerwacie „Mewia Łacha". Specjalnie wytyczona trasa, przebiegająca z dala od terenów gdzie znajdują się lęgowiska ptaków oraz chroniona roślinność, opatrzona tablicami edukacyjno-informacyjnymi, pozwala na zwiedzanie rezerwatu przez cały rok.

W ramach programu przez wszystkich partnerów realizowana jest systematyczna edukacja ekologiczna mieszkańców i turystów. GBPW Kuling, obok edukacji ekologicznej podczas takich wydarzeń jak: „Bioróżnorodność – poznaj, by zachować", „Bałtycki Festiwal Nauki" czy „Edupiknik", podczas stałego monitoringu rezerwatu „Mewia Łacha" w 2014 r. odnotowała wejście 2,2 tys. osób, które zostały poinformowane o walorach przyrodniczych rezerwatu, gatunkach chronionych oraz miejscach ich występowania. Kuling, jako opiekun rezerwatu przeprowadza badanie ankietowe wśród odwiedzających rezerwat na temat wiedzy o tym terenie oraz znajdujących się tam chronionych gatunków zwierząt. Poziom znajomości walorów przyrodniczych w rezerwacie był wysoki, aż 84% spośród respondentów odpowiedziało, iż słyszało i było w tym miejscu. 72% ankietowanych słyszało i potrafiło wymienić działania, jakie są podejmowane na rzecz ochrony przyrody w ramach programu „Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej".

W ramach współpracy ze Stacją Ornitologiczną od lat prowadzone są dla uczniów z gdańskich szkół bezpłatne wykłady „Wyspa Sobieszewska a Obszar Natura 2000. Ochrona ptaków i ich siedlisk". Zajęcia mają na celu m.in. zainteresowanie ich ekologią i ochroną przyrody, propagowanie Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem roli, jaką odgrywają dla zachowania bioróżnorodności tereny chronione na Wyspie Sobieszewskiej.

W 2014 r. z oferty edukacyjnej programu „Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej" na terenie rezerwatu przyrody „Mewia Łacha" skorzystało ponad 2,5 tys. osób. Zaś w zajęciach edukacyjnych, prowadzonych w Stacji Ornitologicznej MiIZ PAN wzięło udział 2 000 uczniów z 31 trójmiejskich szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Nakłady na ochronę środowiska

			Koszty i nakłady [tys. zł]
Pozycja	**2012**	**2013**	**2014**
Grupa LOTOS			
Koszty			
Koszty związane z zarządzaniem środowiskiem	3 143	2 137	2 852
Wydatki na ochronę środowiska	23 555	22 336	22 569
Finansowanie działań pro środowiskowych instytucji zewnętrznych	525	509	544
Nakłady			
Inwestycje proekologiczne	67 606	63 012	16 040
Inwestycje rzeczowe	141 913	202 314	134 572
Grupa Kapitałowa LOTOS			
Koszty			
Koszty związane z zarządzaniem środowiskiem	4 729	4 695	4 442
Wydatki na ochronę środowiska	26 716	28 336	33 254
Finansowanie działań prośrodowiskowych instytucji zewnętrznych	547	509	544
Ubezpieczenie środowiskowe *	105	194	0
Nakłady			
Inwestycje proekologiczne	75 515	66 348	17 665

Inwestycje rzeczowe	814 264	1 130 446	980 174

* Opłata za ubezpieczenie środowiskowe wnoszona była dla całej grupy kapitałowej. Konstrukcja umowy ubezpieczeniowej obowiązującej w 2014 roku nie pozwala jednoznacznie określić części składki obejmującej ubezpieczenie środowiskowe. W związku z tym nie podaje się kosztów poniesionych na rzecz ubezpieczenia środowiskowego za 2014 rok.

			Wydatki [tys. zł]
Pozycja	**2012**	**2013**	**2014**
Grupa LOTOS			
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	2 980	1 256	1 265
Pobór wody	140	162	150
Odprowadzanie ścieków	298	316	333
Składowanie odpadów	0	0	0
Razem	**3 418**	**1 734**	**1 748**
Grupa Kapitałowa LOTOS			
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	3 218	1 651	1 622
Pobór wody	173	240	220
Odprowadzanie ścieków	388	511	537
Składowanie odpadów	0	0	0
Razem	**3 779**	**2 402**	**2 379**

ZOBACZ TAKŻE:

Środowisko

Dążymy do ograniczania ryzyka środowiskowego w naszej działalności oraz do stałego minimalizowania stopnia oddziaływania na środowisko naturalne. Uczestniczymy w inicjatywach nakierowanych na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w sektorze energii w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa i środowiska.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/srodowisko>

Cele kluczowe

Cele biznesowe osiągamy z poszanowaniem idei społecznej odpowiedzialności oraz zrównoważonego rozwoju poprzez jak najlepsze wykorzystywanie naszych zasobów i kompetencji na rzecz wytwarzania wartości ekonomicznych i społecznych z korzyścią dla firmy i jej otoczenia.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/cele-kluczowe>

Segment operacyjny

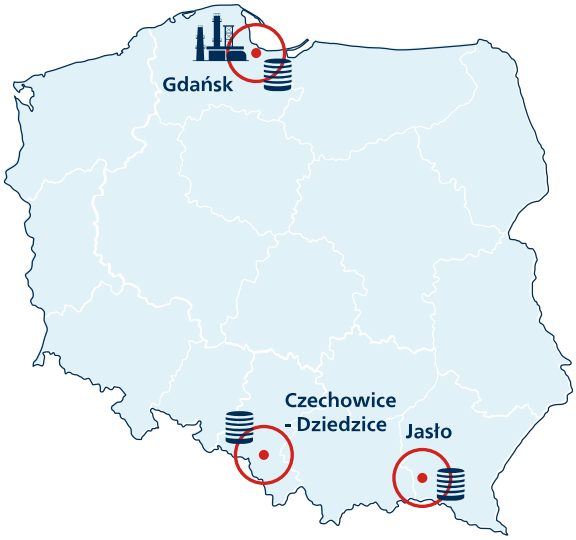
W segmencie operacyjnym identyfikujemy ryzyka operacyjne związane z działalnością rafineryjną oraz ryzyko środowiskowe, w tym wynikające z limitów uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/szanse-i-ryzyka/segment-operacyjny>

Wpływ społeczny

W 2014 r. przeprowadziliśmy obszerne badania, których celem było zaangażowanie interesariuszy w dokonanie oceny efektywności i skuteczności działań podejmowanych przez Grupę Kapitałową LOTOS w ramach obowiązującej strategii społecznej odpowiedzialności biznesu. Badaniami objęliśmy mieszkańców i przedsiębiorców w kluczowych dla naszej działalności regionach, tj. na terenie Jasła i Czechowic-Dziedzic na południu kraju oraz województwa pomorskiego na północy.

Zakres terytorialny badania

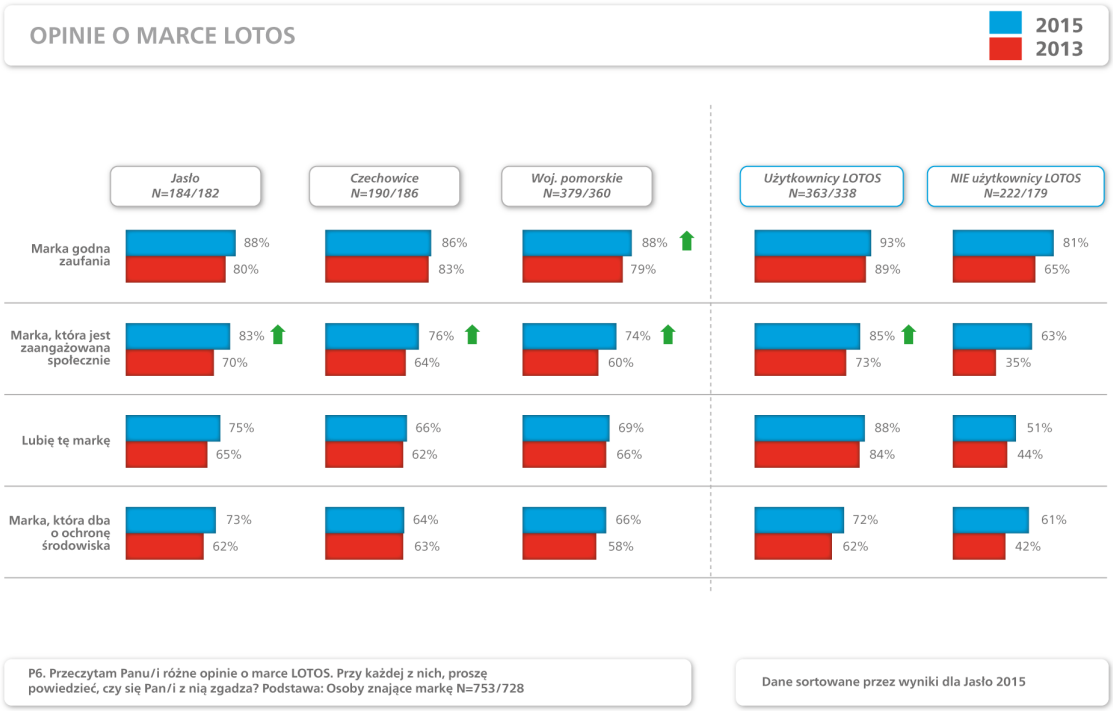

Kluczowi interesariusze Grupy Kapitałowej LOTOS

Otoczenie wewnętrzne	Otoczenie społeczne	Otoczenie rynkowe
Pracownicy	Społeczności lokalne	Wykonawcy i podwykonawcy
Spółki grupy kapitałowej	Organizacje pozarządowe	Dostawcy
Organizacje związkowe	Jednostki samorządu terytorialnego	Odbiorcy i klienci
Rada Pracowników	Administracja rządowa	Partnerzy biznesowi
	Instytuty naukowo-badawcze i ośrodki edukacyjne	Firmy konkurencyjne
	Organizacje pracodawców	Organizacje branżowe i instytucje międzynarodowe
	Media	Organizacje kontrolne i monitorujące
	Środowisko przyrodnicze	Uczestnicy rynku kapitałowego

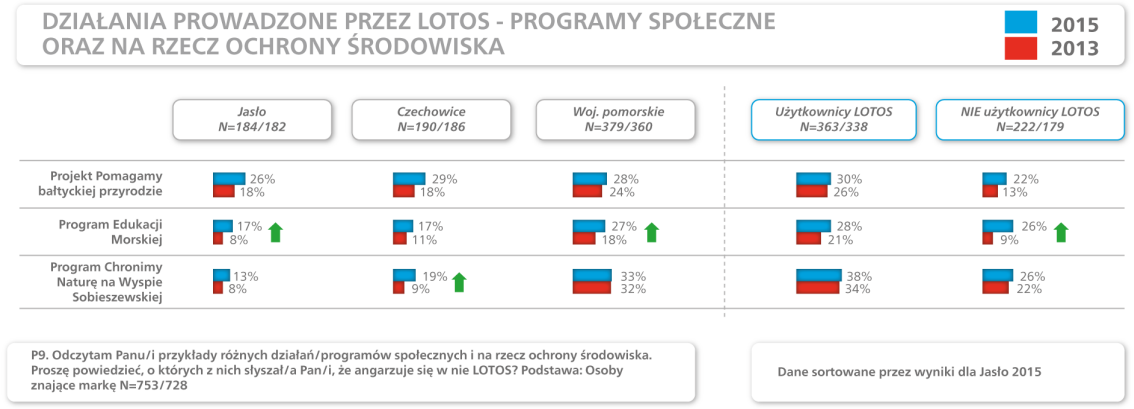
(zobacz więcej <http://2012.raportroczny.lotos.pl/organizacja-i-jej-raport/interesariusze/angazowanie-interesariuszy>)

Opinie o marce LOTOS, bezpośrednio związane z misją społecznego zaangażowania firmy, osiągnęły wyższe notowania niż w 2013 r. Na pytania dotyczące postrzegania społecznego i środowiskowego wymiaru zaangażowania Grupy LOTOS 83% badanych mieszkańców Jasła, 76% mieszkańców Czechowic-Dziedzic oraz 74% mieszkańców Pomorza odpowiedziało twierdząco. W każdej z grup interesariuszy zanotowaliśmy ponad 10% wzrost pozytywnych wskazań w stosunku do poprzedniego roku.

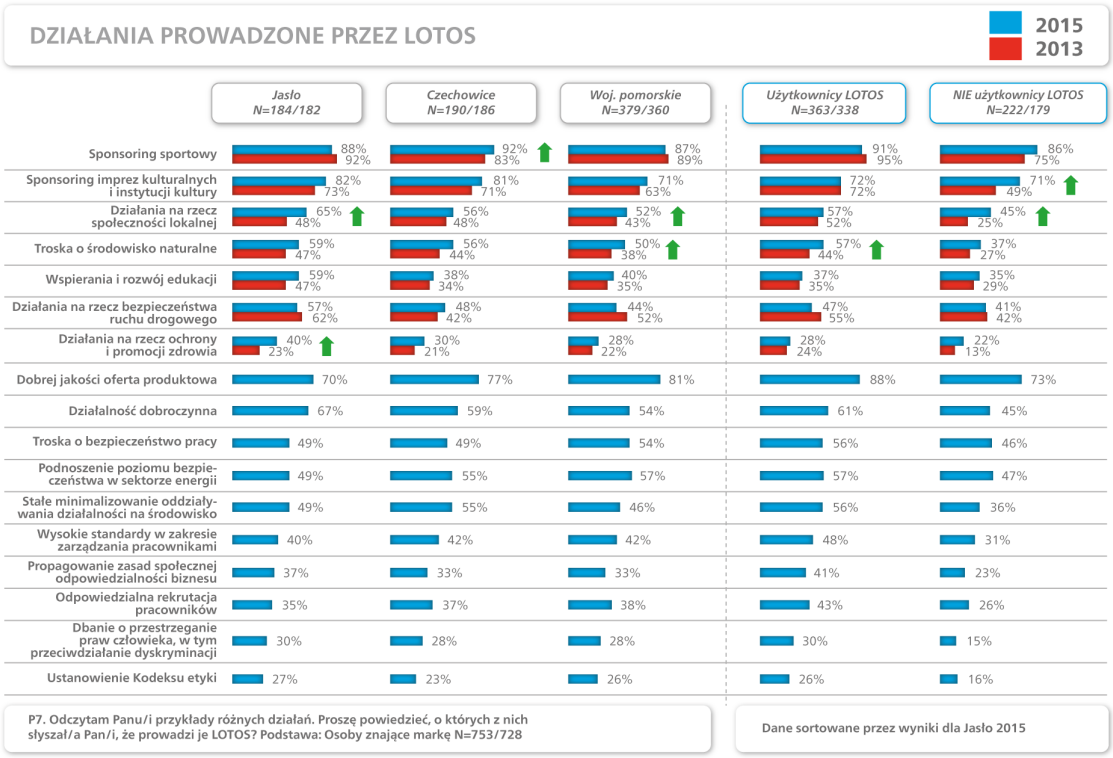
Programy społeczne oraz na rzecz ochrony środowiska

Znajomość realizowanych przez nas programów ukierunkowanych na ochronę środowiska wzrosła w stosunku do lat ubiegłych, co oznacza, iż działania koncernu w tym obszarze zostały zauważone i docenione przez mieszkańców regionów, na rzecz których w największym stopniu są one podejmowane.

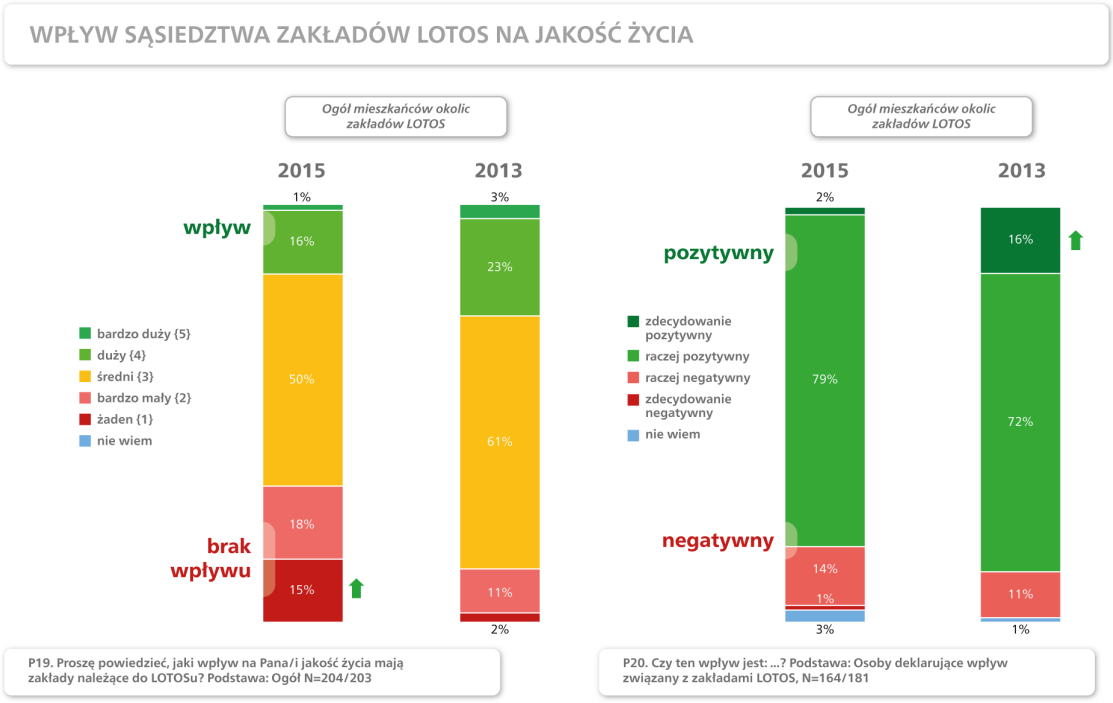
Rozpoznawalność działań prowadzonych przez Grupę LOTOS

Konsultacjom z interesariuszami poddaliśmy szeroką znajomość działań z obszaru CSR podejmowanych przez Grupę LOTOS. W stosunku do 2013 r. dostrzegany jest zdecydowany wzrost świadomości mieszkańców województwa pomorskiego, Jasła oraz Czechowic-Dziedzic w kontekście kluczowych programów społecznych mieszczących się w obszarach działania na rzecz społeczności lokalnej (wzrost średnio o 10% w każdej z badanych grup). Widoczny jest również wzrost w obszarze rozwoju edukacji.

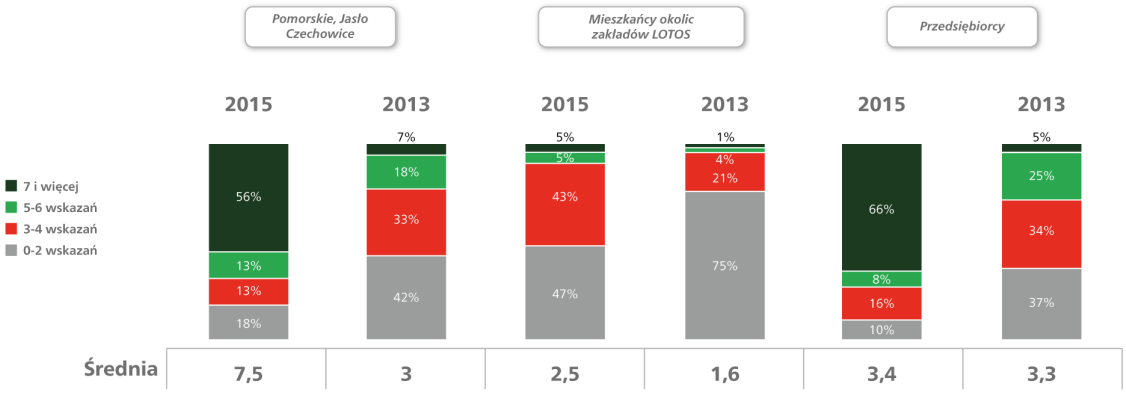
Wpływ sąsiedztwa zakładów na jakość życia

W ocenie sąsiedztwa zakładów produkcyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS w 2014 r. odnotowaliśmy zwiększenie negatywnego wpływu, jaki odczuwają mieszkańcy. Wyniki te stanowią dla nas wyzwanie do dalszych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz edukacji dotyczącej realnego, minimalizowanego wpływu naszej działalności produkcyjnej na jakość ich życia.

Spośród wszystkich badanych grup zdecydowanie najmniejszą świadomość podejmowanych przez LOTOS działań CSR deklarują mieszkańcy bezpośrednich okolic naszych zakładów. Wynik ten utrzymuje się od 2011 r. Interesariusze ci postrzegają LOTOS częściej w kontekście uciążliwości związanych z mieszkaniem w okolicy dużego zakładu. Wśród ogółu mieszkańców poszczególnych regionów wzrosła natomiast znajomość podejmowanych przez nas działań na rzecz społeczności lokalnej oraz środowiska naturalnego.

WSKAŹNIK:
ŚWIADOMOŚĆ PODEJMOWANYCH PRZEZ LOTOS **DZIAŁAŃ CSR**

Mimo że działalność zakładów prowadzonych przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS nie wywiera istotnego negatywnego wpływu na środowisko i społeczność lokalną, nieustannie prowadzimy działania, które ograniczają nasze ogólne oddziaływanie i zapewniają szybkie reagowanie w razie wystąpienia incydentów. Wszystkie spółki posiadają też niezbędne zezwolenia z zakresu ochrony środowiska i z dużym wyprzedzeniem spełniają wyznaczone w nich warunki. W naszej firmie działa specjalnie przeszkolona grupa ratownictwa chemicznego, która pozostaje w gotowości na wypadek różnego rodzaju zdarzeń z udziałem substancji chemicznych. Jesteśmy też w ciągłym kontakcie z odpowiednimi urzędami, przedstawicielami obiektów użyteczności publicznej i osobami reprezentującymi naszych sąsiadów, udzielając im odpowiednich informacji w przypadku zdarzeń, które w jakikolwiek sposób mogą mieć negatywny wpływ na otoczenie – zarówno tych zaplanowanych, jak i niespodziewanych. Reagujemy też na każde zgłoszenie z zewnątrz związane z występującymi uciążliwościami (np. zapachowymi lub hałasem), których przyczyną mogły być nasze zakłady. Zawsze przeprowadzamy wizję lokalną terenu, którego dotyczy zgłoszenie i szukamy przyczyn uciążliwości, informując na bieżąco zgłaszającego o postępach prac. W przypadku, gdy zgłoszenie okaże się zasadne, podejmujemy niezbędne działania, aby usunąć źródło problemu lub przynajmniej zminimalizować jego oddziaływanie.

W 2014 r. zakończyliśmy prace związane z oceną oddziaływania na środowisko dla kompleksu przerobu ciężkich pozostałości po destylacji ropy naftowej, którego uruchomienie w naszej rafinerii w Gdańsku planujemy na 2018 r. Procedura w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia wymagała zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W celu uzyskania nałożonych ustawą opinii i uzgodnień do raportu o oddziaływaniu na środowisko od wszystkich grup interesariuszy przeprowadziliśmy serię konsultacji społecznych z naszymi sąsiadami, urzędnikami i przedstawicielami otaczających nas przedsiębiorstw.

W styczniu 2015 r. przeprowadziliśmy także konsultacje wśród kluczowych partnerów, z którymi realizujemy programy i akcje społeczne. Dotyczyły one poziomu zadowolenia z prowadzonego dialogu, częstotliwości spotkań, jasnej i częstej komunikacji. Ponad 30 interesariuszy, wśród których znaleźli się przedstawiciele organizacji pozarządowych, samorządów, uczelni oraz instytucji kultury, w większości (93%) ocenili poziom komunikacji i przepływu informacji we współpracy z Grupą LOTOS jako bardzo dobry. Uzyskaliśmy również blisko 100% odpowiedzi pozytywnych na pytanie o ocenę wywiązania się przez nas z poczynionych ustaleń i zobowiązań dotyczących warunków współpracy w 2014 r.

Satysfakcja klientów

Zgodnie ze strategią społecznej odpowiedzialności biznesu naszym kluczowym celem jest zbudowanie trwałych relacji z klientami - poprzez koncentrację na zrozumieniu ich potrzeb oraz zapewnieniu im wysokiej jakości i bezpieczeństwa produktów - mierzonych poziomem satysfakcji klientów w obszarze współpracy ze spółkami segmentu handlowego Grupy Kapitałowej LOTOS. Monitorowaniu postępów w tym zakresie służą regularnie przeprowadzane badania. Ich zakres obejmuje m.in. czynniki wyboru dostawcy, współpracę z personelem, jego dostępność i kompetencje, jakość i dostępność produktów, czas reakcji na zapytania ofertowe, poziom cen na tle innych firm oraz wizerunek.

Badania opinii i satysfakcji klientów Grupy Kapitałowej LOTOS

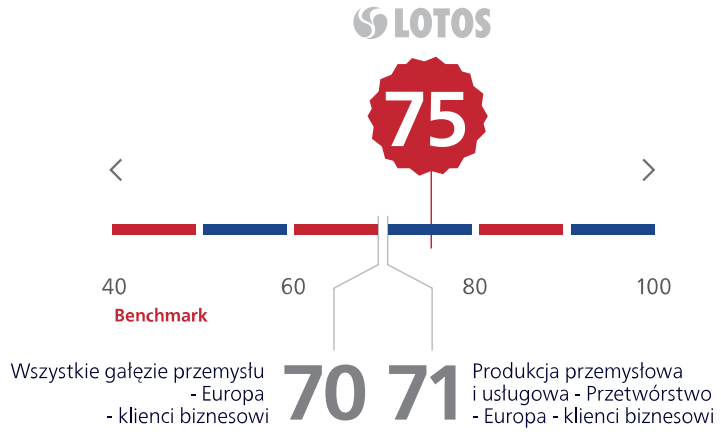
Spółka	Częstotliwość badania (liczba / rok)	Segmenty klientów
Grupa LOTOS	1	B2B
LOTOS Asfalt	1	B2B – asfalt i ciężki olej opałowy
LOTOS Kolej	2	Grupa Kapitałowa LOTOS, firmy spedycyjne, odbiorcy bezpośredni
LOTOS Oil	1	B2B
LOTOS Paliwa	1	B2B

W większości spółek segmentu handlowego badanie satysfakcji ma charakter wywiadu internetowego (CAWI). Analiza wyników opiera się na metodyce TRI*M firmy TNS Polska. TRI*M Index to syntetyczna miara satysfakcji i lojalności klientów. Pytania wchodzące w skład TRI*M Index to: ogólna ocena, prawdopodobieństwo polecenia, prawdopodobieństwo ponownego wyboru/skorzystania oraz przewaga konkurencyjna. TRI*M Index jest wskaźnikiem mierzącym poziom retencji klientów. Im wyższa wartość Indeksu, tym bardziej klienci są przywiązani do marki.

Ocena zadowolenia klientów ze współpracy w 2014 r. została wyrażona wartością TRI*M Index, który kształtuje się na poziomie 75, co świadczy

o wysokim poziomie satysfakcji. Wynik ten jest minimalnie wyższy od osiągniętego w 2013 r.

TRI*M Index

* Zagregowany wskaźnik dla Grupy Kapitałowej LOTOS powstał w oparciu o wskaźniki poszczególnych spółek i skorygowany o liczbę ich klientów.

W 2014 r. wskaźnik relacji i lojalności klientów **Grupy LOTOS** wskazał na wysoki stopień zadowolenia. W porównaniu do poprzednich lat wzrosła skłonność do rekomendacji usług Spółki i obecnie 84% osób zdecydowanie poleciłoby tę współpracę innym kontrahentom. Dodatkowo większy odsetek klientów deklaruje, że zdecydowanie wybrałby ponownie Grupę LOTOS na swojego dostawcę. Klientów cechuje bardzo wysoka lojalność i przywiązanie do marki. Tym samym zmalał odsetek kontrahentów kierujących się w swoich wyborach głównie ceną.

Tegoroczny pomiar badania klientów **LOTOS Asfalt** został poszerzony o próbę klientów zagranicznych. Dodatkowo odsetek osób, które wzięły udział w badaniu wzrósł niemal czterokrotnie. Obecnie, wskaźnik satysfakcji i lojalności TRI*M wskazuje na wysoki poziom zadowolenia klientów ze współpracy z LOTOS Asfalt i wynosi 77, co daje wynik wyższy niż w 2013 r. o 3 p.p. Klienci są zadowoleni oraz lojalni. Niemal połowa z nich to osoby emocjonalnie związane z marką. O wysokim poziomie lojalności świadczy także fakt, że większość klientów zarówno poleciłoby współpracę z LOTOS Asfalt swoim partnerom biznesowym, jak i ponownie wybrałaby spółkę na swojego dostawcę. Według klientów największym atutem LOTOS Asfalt jest terminowość dostaw. Dodatkowo to firma pewna i godna zaufania (ocena 8,8/10), która ma kompleksową ofertę (8,5/10) i traktuje klientów uczciwie (8,4/10). Dodatkowo klienci postrzegają spółkę, jako firmę dbającą o ekologię i ochronę środowiska.

Badania satysfakcji klientów **LOTOS Oil** były prowadzone w dwóch podstawowych obszarach aktywności spółki, tj. sprzedaży pośredniej i bezpośredniej. Analiza tegorocznego poziomu wskaźnika TRI*M wskazuje, że klienci LOTOS Oil wykazują wysoki poziom satysfakcji i relacji. Wysoko kształtuje się wynik zarówno dla sprzedaży bezpośredniej, jak i pośredniej. Wszystkie wskaźniki TRI*M (ogólne i w podziale na kanały sprzedaży) są wyższe w odniesieniu do 2013 r. O wyższym poziomie lojalności klientów LOTOS Oil świadczy wzrost liczby tych, którzy zdecydowanie rekomendowaliby współpracę z firmą innym podmiotom (wzrost o 13% do 53%) oraz deklarujących, że zdecydowanie wybraliby ponownie spółkę na swojego dostawcę. LOTOS Oil dostarcza produkty o wysokiej jakości. Klienci są również bardzo zadowoleni z dostępności towaru. Pozytywnie oceniany jest także wizerunek spółki.

Przeprowadzone badania klientów instytucjonalnych **LOTOS Paliwa** wykazały znaczne polepszenie obsługi klientów. Obserwowany jest duży wzrost ocen niemal wszystkich wymiarów obsługi, a dodatkowo wynik jest wyższy w porównaniu z klientami konkurencji. Klienci wykazujący wysoki poziom zadowolenia ze współpracy, stanowią grupę przywiązaną do marki i są skłonni do polecenia współpracy innym kontrahentom. Ponadto klienci wykazują zadowolenie w zakresie zgodności dostaw z zamówieniem, dostępności paliwa oraz jasności informacji zawartych na fakturach.

Badania opinii klientów indywidualnych, w tym pomiaru znajomości marek paliwowych i korzystania zarówno ze stacji paliw, jak i paliw wzbogaconych przeprowadzone w 2014 r. przez LOTOS Paliwa zostały wykonane techniką pomiaru OMNIBUS. Z przeprowadzonych badań wynika, że znajomość marki LOTOS utrzymuje się na podobnym poziomie do 2013 r. +/-5% w stosunku do głównych koncernów paliwowych,

posiadających zbliżoną liczbę stacji paliw. Nadal odnotowywana jest tendencja wzrostowa znajomości marki LOTOS Optima, a korzystanie ze stacji w segmencie ekonomicznym utrzymuje się na stabilnym poziomie. Stopień znajomości, jak i korzystania z paliwa wzbogacanego Dynamic jest niezmienny w stosunku do 2013 r.

Dla **LOTOS Kolej** najwyższa jakość świadczonych usług przewozowych ma kluczowe znaczenie. Na poziom zadowolenia klientów wpływają głównie: wyspecjalizowana kadra, terminowa realizacja i przewidywalność dostaw, jakość obsługi, aktualne i wiarygodne informacje o stanie przesyłki, zorientowanie na zaspokojenie potrzeb kontrahenta, elastyczne i dopasowane do potrzeb klienta warunki ofert handlowych.

Informacje o satysfakcji klienta pracownicy spółki uzyskują podczas bezpośrednich kontaktów. Jako dodatkowy element monitoringu satysfakcji wprowadzono system oceny współpracy oparty na badaniach ankietowych. Uzyskane wyniki podlegają analizie podczas corocznego przeglądu Zintegrowanego Systemu Zarządzania funkcjonującego w firmie.

W 2014 r. wprowadzono nową formę ankiety badania satysfakcji klienta, bardziej systematyzując i porządkując poszczególne zagadnienia związane z działalnością spółki. W ogólnej ocenie LOTOS Kolej otrzymała ocenę 8,55 (dobrze - bardzo dobrze). W poszczególnych obszarach oceny kształtowały się następująco: usługi przewozowe 8,69; obsługa handlowa 8,34; tabor, serwis techniczny 8,64. W badaniu uczestniczyło 12 klientów.

Wyniki wskazują, iż mimo problemów związanych ze średnią prędkością handlową i licznymi zamknięciami na trasach kolejowych w Polsce, jakość usług jest wciąż mocną stroną spółki. Elastyczność, dostosowanie do potrzeb klienta, uzgadnianie harmonogramów i zakres usług są atutami, za którymi idą dobre relacje z kontrahentami, powiększanie zamówień i pozytywna opinia na rynku. W latach 2013-2014 LOTOS Kolej przejęła wiele przewozów realizowanych wcześniej przez innych przewoźników, mimo że poziom cen za usługi spółki był wyższy niż u konkurentów. Kluczowym aspektem jest utrzymanie wysokiej jakości usług oraz terminowości dostaw. Mocną stroną spółki jest dostępność i jakość taboru.

Społeczny wymiar działalności

W minionym roku zrealizowaliśmy szereg działań służących rozwojowi lokalnych społeczności oraz przedsiębiorczości w bliskości zakładów Grupy Kapitałowej LOTOS. Mają one charakter programowy i są systematycznie prowadzone już od kilku lat. Dzięki temu, że są zgodne z obszarami naszych kompetencji, wyznaczonymi w toku konsultacji z interesariuszami, mają szanse w sposób realny przyczynić się do poprawy sytuacji w ważnych dla lokalnych społeczności dziedzinach życia.

Rok 2014 był:

- **przełomowy pod względem liczby zrealizowanych programów i akcji społecznych oraz działań podjętych w modelu współpracy międzysektorowej z uwzględnieniem współdziałania z podmiotami ekonomii społecznej oraz ośrodkami dydaktycznymi i naukowymi;**
- **okresem podejmowania przez nas inicjatyw służących budowaniu odpowiedzialnego łańcucha dostaw;**
- **ważny dla umacniania reputacji LOTOSU, jako marki społecznie odpowiedzialnej.**

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Zaangażowanie w poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym od zawsze było jednym z najważniejszych elementów strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS.

Problem społeczny

Polska należy do czołówki krajów o największym zagrożeniu wypadkami w ruchu drogowym. W ubiegłym roku odnotowano blisko 3,5 tys. wypadków z udziałem dzieci do lat 14, w których było blisko 3,9 tys. ofiar, w tym 90 śmiertelnych. W 72% wszystkich zdarzeń uczestniczyli pasażerowie do 6. roku życia, którzy jednocześnie stanowią aż 58% ofiar spośród wszystkich dzieci poszkodowanych w wypadkach. Badania prowadzone przez instytuty badawcze, jak również kontrole prowadzone przez Policję, wskazują na duże nieprawidłowości w poprawności zapinania pasów bezpieczeństwa czy przewożeniu dzieci w fotelikach ochronnych.

Partnerzy

Partnerami społecznymi programu „LOTOS - Mistrzowie w pasach" są: Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz portal fotelik.info. Patronat nad programem objęli: Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, Pomorski Komendant Wojewódzki Policji, Wojewoda Pomorski, Instytut Transportu Samochodowego, Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Cel

Program „LOTOS - Mistrzowie w pasach" ma określać i utrwalać dobre nawyki odpowiedniego zapinania pasów bezpieczeństwa oraz przypominać o tym, jak ważne dla życia dziecka jest przewożenie go w dobrze zamontowanym foteliku. Poprzez działania prewencyjne i edukacyjne chcemy zainteresować nim wszystkich użytkowników samochodów – zarówno kierowców, jak i pasażerów.

Działania

Pilotażowa edycja tego programu, przeprowadzona w 2014 r. na terenie Pomorza, pokazała jak potrzebna jest ta inicjatywa. Świadczą o tym przede wszystkim inspekcje przeprowadzone w tak zwanych pit-stopach, które postawiliśmy m.in. przy wybranych stacjach paliw LOTOS. Ponad 70% osób, które skorzystały z porad ekspertów, miało źle zapięte pasy bezpieczeństwa. Dodatkowo, przeprowadziliśmy szereg seminariów. Dzięki temu blisko 4 tys. osób dowiedziało się, jak prawidłowo zapinać pasy oraz właściwie dobierać i montować foteliki. Postanowiliśmy też dotrzeć do najmłodszych pasażerów. W ogłoszonym przez nas konkursie plastycznym na projekt znaku drogowego „Zapnij pasy" udział wzięło 2,2 tys. uczniów z ponad 100 szkół.

Wyrównywanie różnic społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu

Wyrównywanie różnic społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, to zagadnienie, któremu od lat poświęcamy uwagę.

Program „Dobry Sąsiad"

Cel

Poczuwamy się do odpowiedzialności za los dzieci i młodzieży wychowujących się w bezpośredniej bliskości naszych zakładów, zwłaszcza rafinerii w Gdańsku. Celem programu jest niwelowanie różnic społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu, aktywizacja i integracja lokalnych społeczności oraz wspomaganie edukacji najmłodszych poprzez umożliwienie równego dostępu do niej.

Wybrane działania

Naukowy Dzień Dziecka

W 2014 r. w sąsiadującej z rafinerią w Gdańsku dzielnicy Przeróbka zorganizowaliśmy rodzinny festyn pn. „Naukowy Dzień Dziecka". Tematyka wydarzenia była związana z eksperymentami, nowymi technologiami oraz przybliżała procesy zachodzące podczas przerobu ropy naftowej w rafinerii. W wydarzeniu uczestniczyło ok. tysiąc osób.

Partnerzy

W realizację wydarzenia włączyła się spółka LOTOS Lab, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Gdańsku, koszykarze z LOTOS Trefl oraz Szkoła Podstawowa nr 11 na gdańskiej Przeróbce.

Wyniki

Niemal wszyscy uczestniczący w wydarzeniu rodzice, nauczyciele i mieszańcy okolicznych dzielnic (95%) wyrazili ogólne zadowolenie z jego jakości. 88% przyznało, że Grupa LOTOS dba o najbliższe otoczenie, a 80%, że wydarzenie odpowiada potrzebom i oczekiwaniom społecznym.

Wsparcie potrzebujących

W ramach programu „Dobry Sąsiad" współpracujemy z organizacjami pozarządowymi, które w naszym najbliższym sąsiedztwie działają na rzecz ludzi potrzebujących, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży. Do kluczowych projektów zrealizowanych w 2014 r. w tym zakresie należały nasze działania na rzecz podopiecznych projektu „Osiedle Sitowie".

Dobra praktyka

„Osiedle Sitowie" to program realizowany w położonej niedaleko od rafinerii Grupy LOTOS gdańskiej dzielnicy Rudniki. Polega na kompleksowym wsparciu w aktywizacji społecznej i zawodowej oraz na zapewnieniu pobytu ponad 40 osobom wykluczonym społecznie z powodu czasowej niezdolności do pracy, utraty środków do życia, trudności w dostosowaniu się do społeczeństwa oraz niepełnosprawności. Mieszkańcami Osiedla są bezdomne matki z dziećmi, usamodzielniająca się młodzież opuszczająca ośrodki opiekuńczo-wychowawcze oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Projekt realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Gdańsku we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób wykluczonych społecznie. Każda z organizacji zatrudnia koordynatora, który nadzoruje daną grupę osób. Celem nadrzędnym projektu jest przygotowanie w ciągu 2 lat jego uczestników do samodzielnego życia, stworzenia im miejsc pracy zarówno w podmiotach ekonomii społecznej, jak i na otwartym rynku pracy.

Grupa LOTOS włączyła się w program w 2013 r. nie tylko poprzez przekazywanie darowizn rzeczowych (używany sprzęt komputerowy), czy darowizn pieniężnych na finansowanie letniego wypoczynku dla dzieci będących pod opieką projektu, ale przywróciła 5 osób pozostających trwale bezrobotnymi na rynek pracy poprzez współpracę z firmą Ambra (podwykonawca Grupy LOTOS, który od lat zajmuje się kompleksowym utrzymaniem porządku na terenie Grupy Kapitałowej LOTOS) oraz z koordynatorami Osiedla.

Karta Dużej Rodziny

Staramy się wspierać osoby o niskich dochodach poprzez zwiększanie dostępności swoich produktów dla uboższej części społeczeństwa. Jednym z działań podjętych w 2014 r. było przystąpienie do rządowego programu Karta Dużej Rodziny. To pierwszy ogólnopolski projekt wspierający

duże rodziny. Dzięki współpracy rządu oraz firm i instytucji każda rodzina z co najmniej trójką dzieci może korzystać ze zniżek i ulg przygotowanych specjalnie dla nich. Dzięki zaangażowaniu sieci stacji paliw LOTOS w tę inicjatywę możemy zaoferować prawie 630 tys. wielodzietnych rodzin w Polsce, wśród których liczną grupę stanowią użytkownicy samochodów, wysokiej jakości produkty i usługi w atrakcyjnych cenach.

Inwestycje prospołeczne

Wspieramy inicjatywy służące poprawie jakości życia społeczności, z którymi sąsiadujemy. Wybór projektów jest zazwyczaj poprzedzony konsultacjami z władzami samorządowymi lub partnerami społecznymi.

Przekazane przez nas w 2014 r. środki zostały zainwestowane m.in. w sprzęt medyczny dla instytucji zdrowia publicznego, sprzęt niezbędny do prowadzenia działań związanych z ochroną środowiska i ekologią, sprzęt dydaktyczny do szkół, inwestycje mające na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Inwestycje te były działaniami pro publico bono.

Zaangażowanie Grupy Kapitałowej LOTOS w 2014 r. w inicjatywy służące rozwojowi lokalnych społeczności

Lp.	Podmiot	Miejscowość	Cel wsparcia
1	Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego	Gdańsk	Dofinansowanie działań statutowych związanych z celami badawczymi
2	Stacja Ornitologiczna Muzeum i Instytut Zoologii PAN	Gdańsk	Dofinansowanie działań statutowych, w tym zakup materiałów dydaktycznych do celów edukacyjnych
3	Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej	Gdańsk	Dofinansowanie kosztów zakupu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
4	Uniwersyteckie Centrum Kliniczne	Gdańsk	Zakup sprzętu medycznego
5	Copernicus Sp. z o.o.	Gdańsk	Zakup sprzętu medycznego
6	Spółdzielnia Mieszkaniowa Długie Ogrody	Gdańsk	Dofinansowanie kosztów zakupu i montażu platformy do transportu osób niepełnosprawnych
7	Fundacja z pompą – pomóż dzieciom z białaczką	Gdańsk	Zakup sprzętu medycznego
8	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Gdańsku	Gdańsk	Zakup sprzętu dydaktycznego
9	Fundacja Bezpieczni w Ruchu Drogowym	Gdańsk	Zakup specjalistycznego wyposażenia
10	Fundacja innowacji Społecznej	Gdańsk	Zakup wyposażenia do hostelu w ramach projektu ekonomii społecznej
11	Szkoła Podstawowa nr 29	Bielsko-Biała	Zakup sprzętu dydaktycznego
12	Publiczne Gimnazjum nr 1	Czechowice-Dziedzice	Zakup sprzętu dydaktycznego
13	Publiczne Gimnazjum w Przejazdowie	Przejazdowo	Dofinansowanie kosztów remontu infrastruktury szkolnej
14	Fundacja Dla Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja”	Słupsk	Zakup wyposażenia do prowadzenia zajęć terapeutycznych
15	Ochotnicza Straż Pożarna	Szymbark	Zakup specjalistycznego wyposażenia

Budowa kapitału intelektualnego

Z uwagi na specyfikę naszej działalności i istotną rolę, jaką odgrywamy w budowaniu bezpieczeństwa energetycznego kraju, dzielimy się wiedzą i doświadczeniem ze studentami, dając tym samym wyraz troski o przyszłość kolejnych pokoleń specjalistów w branży. Projekty w tym zakresie realizujemy w ok. 40% miejsc prowadzenia naszej działalności w ramach grupy kapitałowej.

Od 2013 r. realizujemy projekt pod wspólną nazwą „Zdolni z LOTOSEM”, w którego skład wchodzą dwa programy realizowane w województwie pomorskim („Zdolni z Pomorza”) oraz powiecie jasielskim („Jasielska Liga Naukowa z LOTOSEM”).

„Jasielska Liga Naukowa z LOTOSEM” to wyjątkowy w skali kraju projekt edukacyjny, którego celem jest wyłonienie najzdolniejszych uczniów i umożliwienie im rozwijania swoich talentów. Dzięki Lidze uczniowie samodzielnie poszukują odpowiedzi na postawione wcześniej pytania poprzez szereg działań naukowo-badawczych prowadzonych pod kierunkiem nauczycieli, a ich prace ocenia zespół ekspertów i autorytetów naukowych. Do „Jasielskiej Ligii Naukowej z LOTOSEM” w roku szkolnym 2013/2014 przystąpiło 248 uczniów z 10 jasielskich szkół podstawowych i 5 gimnazjów, 8 przedszkoli miejskich, 496 rodziców oraz 45 nauczycieli, którzy zgłosili w sumie 93 projektów badawczych.

Celem programu „Zdolni z Pomorza” jest wsparcie nauczycieli oraz niemal 1,2 tys. uczniów województwa pomorskiego, którzy posiadają wybitne uzdolnienia w zakresie matematyki, fizyki i informatyki, poprzez zapewnienie im możliwości wszechstronnego rozwoju. Uczniowie uczestniczą m.in. w zajęciach pozaszkolnych, spotkaniach na uczelniach oraz w parkach naukowo-technologicznych, biorą udział w konkursach czy ligach zadaniowych. Najwybitniejsi objęci są opieką mentorską ze strony kadry naukowej szkół wyższych. W ramach projektu realizowane były w 2014 r. m.in. takie działania, jak letni obóz naukowy, zajęcia pozalekcyjne, doskonalenie nauczycieli, opieka mentorska czy spotkania akademickie.

Elementem naszej współpracy z uczelniami są bezpłatne praktyki oraz staże standardowe i wakacyjne. W ich trakcie studenci mogą pogłębiać wiedzę pod opieką patrona – specjalisty z danej dziedziny. W 2014 r. kontynuowaliśmy współpracę z takimi uczelniami, jak Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański, Akademia Górniczo-Hutnicza, Akademia Ekonomiczna w Krakowie i Politechnika Krakowska. Wydziały, z którymi najczęściej współpracowaliśmy z uwagi na profili działania firmy, to: Wydział Chemiczny, Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu, Wydział Elektrotechniki i Automatyki, Wydział Elektryczny, Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki, Wydział Mechaniczny, a także Finanse i Rachunkowość.

W latach 2012-2014 zorganizowaliśmy 512 praktyk i staży. Odbyły się one głównie w spółkach: Grupa LOTOS, LOTOS Petrobaltic, LOTOS Serwis, LOTOS Lab, a także LOTOS Oil, LOTOS Kolej i LOTOS Asfalt.

Praktyki i staże w Grupie Kapitałowej LOTOS	2012 r.	2013 r.	2014 r.
PRAKTYKI STUDENCKIE	135	145	131
STAŻE REALIZOWANE POZA PROGRAMAMI	8	16	15
GRASZ O STAŻ	-	-	3
WAKACYJNY STAŻ	12	20	23
AKADEMIA ENERGII	-	2	2
RAZEM	**155**	**183**	**174**

W latach 2011-2013 ufundowaliśmy stypendia naukowe oraz nagrody studentom i doktorantom Politechniki Gdańskiej i Akademii Górniczo-Hutniczej w łącznej wysokości 195 tys. zł.

Współpracujemy ze szkołami zawodowymi oraz organizacjami studenckimi i naukowymi w celu rozwoju kształcenia na kierunkach technicznych oraz wsparcia młodych ludzi w wejściu na rynek pracy. Działania zrealizowane w tym zakresie w 2014 r. to m.in.:

- program stażowy Grupy LOTOS z Fundacją Gospodarki i Administracji Publicznej (GAP) przy Katedrze Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie;
- objęcie przez LOTOS Serwis patronatem klasy automatyka przemysłowa w Zespole Szkół Łączności w Gdańsku;
- objęcie patronatem LOTOS Kolej klas kształcących uczniów na kierunku technik transportu kolejowego w Technikum nr 3 w Zespole Szkół im. Kazimierza Kałużewskiego i Juliusza Sylli w Zduńskiej Woli;
- współpraca Grupy LOTOS z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Gdańsku.

Dobra praktyka

Grupa LOTOS w ramach współpracy z Kaszubskim Uniwersytetem Ludowym przeprowadziła w 2014 r. warsztat „Jak poradzić sobie na rynku pracy? Tajemnice rekrutacji", adresowany do uczestników projektu „Mój cel – praca". Celem projektu było podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia w wieku do 30 lat, głównie z powiatu kartuskiego i kościerskiego.

Wizyta umożliwiła przedstawienie Spółki jako pracodawcy, przybliżenie kultury pracy w firmie oraz wymagań stawianych kandydatom do pracy. Warsztat stał się dla uczestników okazją do zdobycia wiedzy na temat rekrutacji - na co warto zwrócić uwagę, czytając ofertę pracy, jak napisać CV i list motywacyjny, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Uczestnicy warsztatów wzięli udział w ciekawych ćwiczeniach, a w trakcie dyskusji chętnie dzielili się swoimi doświadczeniami i problemami, z jakimi spotykają się w poszukiwaniu pracy. Wiedza ta pomoże im odnaleźć się na rynku pracy.

(zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazony-rozwoj/odpowiedzialny-pracodawca>)

E(x)plory

Festiwal E(x)plory

Cel

Ogólnopolski Festiwal E(x)plory to program rozwijający innowacje naukowe, kreatywność i ciekawość świata. Przedsięwzięcie popularyzuje osiągnięcia nauki wśród dzieci i młodzieży, odpowiadając jednocześnie na współczesne wyzwania, jakimi m.in. jest potrzeba rozwoju innowacji i zapewnienie kadr w przyszłości.

Działania

W 2014 r. Grupa LOTOS była mecenasem festiwalu, w ramach którego odbyły się m.in. konkurs dla młodych naukowców, targi technologiczne, pokazy projektów technologicznych, warsztaty dla uczniów i nauczycieli, wykłady dla świata nauki i biznesu oraz konferencje naukowe. Festiwal wpływa na rozwój polskiej nauki oraz stymuluje współpracę biznesu i świata nauki.

Wyniki

W festiwalu uczestniczyło dotychczas ponad 12 tys. osób. Laureaci konkursu E(x)plory dla młodych naukowców odnoszą sukcesy na konkursach międzynarodowych, promując przy tym polską naukę. W 2014 r. siedemnastoletnia laureatka E(x)plory zajęła 4. miejsce w prestiżowym konkursie naukowym dla młodzieży Intel ISEF w Stanach Zjednoczonych.

WYPOWIEDŹ

Nasze Koło to około czterdziestu studentów różnych kierunków, a nawet różnych uczelni. Od wielu lat znaczna część naszej aktywności skoncentrowana jest na realizacji projektów społecznych.

Robert Sterniński, prezes Koła Naukowego Strateg w latach 2013-2014 i Piotr Wróbel, opiekun Koła Naukowego Strateg
uczestnicy programu ENACTUS Poland, laureaci konkursu grantowego „Odpowiedzialnie z LOTOSEM"

Studenci są zatem wyczuleni na potrzeby społeczne w swoim otoczeniu. Z drugiej strony, nawet jeżeli wydaje nam się, że dostrzegamy problem wymagający rozwiązania, to zanim zaczniemy działać, staramy się dobrze zrozumieć sytuację osób dotkniętych problemem. Nierzadko zdarza się, że to, co wydaje się oczywiste z zewnątrz, od środka wygląda zupełnie inaczej.

Dobrym przykładem jest projekt „Daj odpadom drugą szansę!". Nasze działania polegały na zbieraniu w szkołach butelek PET, a następnie ich przetworzeniu na 300 kołder i 300 poduszek, które trafiły do trójmiejskich noclegowni. Przed rozpoczęciem projektu konsultowaliśmy się z Urzędem Miejskim w Gdańsku oraz Zakładem Utylizacyjnym w Gdańsku, aby lepiej poznać wyzwania związane z promowaniem selektywnej zbiórki odpadów w społeczeństwie. Równolegle rozmawialiśmy z przedstawicielami Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, aby zrozumieć sytuację i rzeczywiste potrzeby osób bezdomnych.

Warto jeszcze podkreślić, iż w większości naszych projektów pozyskujemy wsparcie partnerów merytorycznych, najczęściej organizacji pozarządowych. Zdajemy sobie sprawę, że złożone problemy wymagają współpracy różnych podmiotów. Ważnym partnerem jest dla nas Grupa LOTOS, która w 2014 roku współfinansowała realizację projektu „Daj odpadom drugą szansę!". Co więcej, pracownicy Spółki dzieląc się swoimi doświadczeniami i pomysłami, pomogli nam udoskonalić projekt.

Niesłychanie ważny jest dla nas dialog z beneficjentami i uczestnikami projektów. W szkołach opowiadaliśmy dzieciom o zaletach selektywnej zbiórki śmieci. Nasza akcja miała charakter konkursu, w który angażowały się całe rodziny, zbierając butelki PET. W ten sposób promowaliśmy postawy proekologiczne. W czasie gali kończącej projekt dzieci miały spotkanie z przedstawicielem Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, który opowiadał im o sytuacji osób bezdomnych.

Program ENACTUS Poland

Cel

W roku akademickim 2013/2014 Grupa LOTOS rozpoczęła współpracę przy programie ENACTUS Poland. ENACTUS jest międzynarodową organizacją, która zrzesza studentów, opiekunów naukowych oraz przedstawicieli biznesu. Studenci działający w ramach programu realizują projekty o charakterze biznesowym, wspierające rozwój społeczności lokalnych. Prowadzone przez nich działania odpowiadają na wyzwania ekonomiczne, ekologiczne i społeczne, a ich celem jest poprawa warunków oraz standardu życia grupy docelowej. Najlepsze projekty uczestniczą w polskim finale konkursu i mają szansę wystartować w światowych rozgrywkach. Studenci w prowadzonej przez siebie działalności sięgają po pomoc i radę opiekunów naukowych oraz menedżerów, reprezentantów biznesu, którzy pełnią role mentorów.

Działania

W Polsce funkcjonuje obecnie 15 zespołów uczelnianych realizujących ok. 40 projektów w czasie roku akademickiego. W 2014 r. w polskim konkursie uczestniczyło blisko 60 jurorów i 200 studentów.

W ramach współpracy ogłosiliśmy konkurs grantowy pod nazwą „Odpowiedzialnie z LOTOSEM". Celem konkursu było wyłonienie najlepszych projektów realizowanych przez studentów polskich uczelni w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu, które będą wpisywać się w założenia Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS. W 2014 r. nastąpiło rozstrzygnięcie I edycji konkursu oraz realizacja zwycięskiego projektu. Nasze zaangażowanie pozwoliło rozwinąć skrzydła studentom z Koła Naukowego Strateg z Uniwersytetu Gdańskiego,

którzy w ramach przyznanego w konkursie grantu zrealizowali projekt Ekorywalizacja. Inna nazwa projektu to SLOW – Second Life Of Waste (Daj Odpadom Drugą Szansę!), a jego główne założenie to promowanie postaw proekologicznych wśród dzieci z gdańskich szkół podstawowych. Studenci zorganizowali dla nich lekcje i konkursy dotyczące segregowania i dalszego przetwarzania odpadów. Zebrany plastik i makulatura posłużyły do przetworzenia ich na wypełnienia do kołder, które studenci przekazali najbardziej potrzebującym osobom i organizacjom. Z zebranego plastiku udało się wyprodukować przeszło 200 kołder, które trafiły do gdańskich noclegowni.

II edycja konkursu została ogłoszona w listopadzie 2014 r. Jury konkursowe przyznało grant o łącznej wartości 10 000 zł ex aequo dwóm organizacjom studenckim: Grupie ENACTUS Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na realizację projektu Aphasia oraz ENACTUS Uniwersytetu Gdańskiego, którzy przygotowali międzysektorowy projekt „Meble od Nowa".

Dobra praktyka

Warszawskie koło studentów SGGW tematem swojego projektu w ramach konkursu grantowego „Odpowiedzialnie z LOTOSEM" uczyniło afazję, a odbiorcami afatyków oraz ich najbliższe otoczenie. Afazja to utrata uprzednio nabytej umiejętności mówienia i/lub upośledzenie rozumienia języka, czytania i pisania, będąca najczęściej skutkiem udaru mózgu. Największą barierą osób cierpiących na afazję jest brak możliwości komunikowania się ze światem zewnętrznym. W tym celu studenci stworzyli prototyp aplikacji, która pozwoli afatykowi komunikować się za pomocą prostych symboli i znaków. Program pozwala na tworzenie prostych notatek, a następnie udostępnianie ich na specjalnej, okrojonej wersji Facebook'a. Aplikacja będzie darmowa i będzie można ją pobrać w oficjalnych sklepach mobilnych na wszystkie platformy. Ponadto projekt zakłada budowę i promocję wielojęzycznej strony internetowej, która będzie podwaliną wiedzy dla rodzin i najbliższych afatyków. Tylko w Polsce ok. 50 tys. osób każdego roku doznaje wylewu, z czego jedna trzecia cierpi na afazję.

Drugi, wybrany przez Grupę LOTOS projekt konkursowy należy do studentów zrzeszonych w kole ENACTUS Uniwersytet Gdański. Łączy on aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, recykling tworzyw sztucznych oraz zużytych mebli z edukacją najmłodszych mieszkańców Pomorza w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Studenci nawiązali kontakt z koordynatorami projektu „Osiedle Sitowie", który jest realizowany przez MOPR w Gdańsku przy współpracy Grupy LOTOS. Jego celem jest aktywizacja zawodowa i społeczna kilku grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym: osób z zaburzeniami psychicznymi, samotne matki z dziećmi oraz trudną młodzież. Aby zwiększyć aktywizację zawodową mieszkańców „Osiedla Sitowie", studenci zaplanowali długofalowe działanie polegające na stworzeniu pracowni renowacji starych mebli oraz tworzenia nowych pod okiem doświadczonego fachowca oraz kreatywnych studentów z gdańskiej ASP. Ponadto uczestnicy projektu z dostarczonych produktów recyklingowych będą wytwarzać materiały odblaskowe zwiększające bezpieczeństwo najmłodszych na drogach. Odblaski zostaną przekazane szkołom znajdującym się w mniejszych gminach i miejscowościach Pomorza.

Forum Inicjowania Rozwoju

Cel

W 2014 r. kontynuowaliśmy współpracę w zakresie Forum Inicjowania Rozwoju (FIR), które wspiera rozwój regionu pomorskiego, gdzie zlokalizowana jest działalność przeważającej części spółek Grupy Kapitałowej LOTOS. FIR to inicjatywa zrodzona z doświadczeń oraz zapotrzebowania przedstawicieli trzech sektorów: samorządu, biznesu i organizacji pozarządowych. Celem jest efektywny rozwój społeczny i gospodarczy regionu, polegający na realizacji projektów międzysektorowych. Elementem spajającym wszystkie działania podejmowane w ramach inicjatywy jest konferencja organizowana raz w roku.

W 2014 r. uruchomiony został konkurs grantowy – Fundusz Inicjowania Rozwoju. Ideą Funduszu jest wspieranie projektów międzysektorowych, które odpowiadają na faktyczne potrzeby regionu i tym samym mają szansę przyczynić się do jego rozwoju. Współpraca z Fundacją Inicjowania Rozwoju przy Forum Inicjowania Rozwoju przy Funduszu Grantowym będącym częścią programu zaowocowała przyznaniem łącznie kwoty 140 000 zł na realizację projektów międzysektorowych. Trzech z pięciu grantobiorców to przedsiębiorstwa społeczne, które zatrudniają osoby wykluczone.

Działania

FIR jest przedsięwzięciem długofalowym, realizowanym z powodzeniem od 2011 r. Kluczowe efekty osiągnięte w ramach programu to partnerstwo międzysektorowe skupiające ok. 20 podmiotów, które reprezentuje Rada Programowa zrzeszająca przedstawicieli NGO, biznesu i instytucji publicznych; 3 konferencje poświęcone współpracy międzysektorowej, (edycja 2014 zgromadziła 300 uczestników), kilkanaście partnerstw międzypodmiotowych.

50 projektów, które zostały złożone w ramach Konkursu Grantowego FIR w 2014 r. są dowodem na to, że aktywność społeczna i współpraca międzysektorowa w naszym województwie rozwija się. Udział Grupy LOTOS zgodnie z ideą międzysektorowości polegał nie tylko na wsparciu finansowym, ale przede wszystkim na wsparciu merytorycznym na etapie trwania konkursu, w tym podczas oceny wniosków.

Dobra praktyka

Fundusz Inicjowania Rozwoju, którego inauguracja odbyła się w październiku 2014 r., skierowany jest do partnerstw międzysektorowych, czyli przedstawicieli biznesu, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych. Liderem partnerstwa i jednocześnie wnioskodawcą musiał być podmiot z sektora pozarządowego. Nagrodą było pozyskanie na realizację projektu środków w kwocie do 25 tys. zł. Kapituła

Funduszu postanowiła przekazać Granty FIR następującym podmiotom: Spółdzielnia Socjalna „Dalba" z Pucka, Fundacja Mamy z Morza z Gdyni, Pomorski Inkubator Przedsiębiorczości z Kościerzyny, Stowarzyszenie Grupa Kolarska Starogard Gdański oraz Spółdzielnia Socjalna Kooperacja z Sopotu.

Oznacza to, że dzięki wsparciu Funduszu Inicjowania Rozwoju w 2015 r. zrealizowane zostaną niezwykle interesujące i ważne z punktu widzenia wspólnot lokalnych, jak i całego województwa pomorskiego inicjatywy międzysektorowe. Dzięki Funduszowi odbędzie się w kolejna edycja Maratonu MTB Kociewskim Szlakiem, który jest unikatowym przedsięwzięciem z obszaru sportu, turystyki i dziedzictwa kulturowego. Fundusz zasili także działania na rzecz młodych rodziców pod nazwą Pomorskie Kluby Rodziców, które pojawią się dzięki temu na terenach wcześniej niedostępnych dla inicjatorów pomysłu - w Pucku, Kartuzach i Kościerzynie. Kapituła uznała wsparcie inicjatywy za szczególnie istotne w kontekście wyzwań demograficznych, jakie stoją przed naszym regionem. Kapituła FIR uznała także, że Fundusz zasili inicjatywy z obszaru przedsiębiorczości oraz aktywizacji zawodowej i społecznej. Projekty, które w szczególnie ciekawy i efektywny sposób mają szansę zmierzyć się z tymi wyzwaniami to „Kaszubska Akademia Przedsiębiorczości", w ramach której partnerzy międzysektorowo będą starali się rozwijać ducha przedsiębiorczości na Kaszubach. Natomiast na wyjątkowe uznanie zasłużyły dwa projekty mające na celu aktywizację społeczną i zawodową osób długotrwale bezrobotnych oraz osób z niepełnosprawnościami. To: „Luk Luk Sklep Charytatywny" oraz „Browar Spółdzielczy - kooperatywa, która warzy więcej".

Odpowiedzialność w łańcuchu dostaw

Zarządzanie łańcuchem dostaw w Grupie LOTOS oznacza koordynację zakupu surowców i komponentów do produkcji, planowania produkcji oraz operacji logistycznych związanych z dostawami surowców oraz dystrybucją produktów. Wspomniane procesy biznesowe tworzą podstawę łańcucha wartości przedsiębiorstwa. Grupa LOTOS kieruje się filozofią zintegrowanego zarządzania łańcuchem dostaw. Filozofia ta jest realizowana w taki sposób, aby przy dążeniu do maksymalizacji zintegrowanych efektów ekonomicznych z działalności operacyjnej, możliwie maksymalnie uwzględniać oczekiwania wszystkich interesariuszy.

Łańcuch dostaw stanowi międzynarodowe środowisko współpracy pomiędzy dostawcami, Grupą LOTOS oraz odbiorcami jej produktów. Ze względu na dużą skalę działalności nasza sieć powiązań z dostawcami oraz klientami jest złożona i obejmuje wiele aspektów współpracy zarówno na poziomie operacyjnym, jak i w przypadku wybranych partnerów także na poziomie strategicznym. Grupa LOTOS kieruje się w istotnym stopniu pozycją rynkową oraz stosowaniem w praktyce zasad społecznej odpowiedzialności biznesu przez partnerów, z którymi decyduje się na długoterminową współpracę biznesową. Wielu naszych kooperantów to międzynarodowe koncerny naftowe będące branżowymi prekursorami we wdrażaniu zasad społecznej odpowiedzialności oraz etyki biznesu.

Jako pionowo zintegrowany koncern naftowy podejmujemy aktywne działania, aby kontrolować w ramach własnej grupy kapitałowej przepływ surowców, produktów, informacji oraz środków finansowych od momentu wydobycia surowca, poprzez produkcję i dystrybucję, aż do momentu konsumpcji wyrobu gotowego przez użytkownika końcowego. Zwiększanie pionowej integracji jest realizowane m.in. przez dążenie do osiągnięcia kluczowych celów strategicznych i umacniania pozycji zarówno w segmencie wydobywczym, jak i w rynku detalicznym paliw. Pozwala to w coraz większym stopniu zapewniać jednolicie wysokie standardy społecznej odpowiedzialności biznesu na każdym istotnym etapie łańcucha dostaw.

Rozumiemy znaczenie współpracy z lokalną bazą dostawców oraz dążymy do korzystania z oferty kooperacji z przedsiębiorstwami spełniającymi oczekiwane przez nas kompetencje oraz standardy współpracy. Na przykład dążąc do minimalizacji negatywnego wpływu wykorzystywania paliw kopalnych w transporcie, stosujemy w produkcji paliw biokomponenty (bioetanol oraz FAME) pochodzące w 72% od dostawców krajowych.

Stosujemy najwyższe normy jakościowe i bezpieczeństwa. Dostawcom, również z lokalnego otoczenia, realizującym prace na terenie naszych instalacji produkcyjnych, przekazujemy standardy techniczne wykonywania robót, które precyzują technologię wykonawstwa. Pracownicy tych firm cyklicznie i obowiązkowo są szkoleni także z zakresu zasad bezpieczeństwa. Nasi kontrahenci zapraszani są ponadto na spotkania, podczas których dowiadują się o standardach i wartościach, którymi się kierujemy oraz o obowiązujących w Grupie Kapitałowej LOTOS zasadach postępowania. (zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny/etyka/system-wartosci>)

Przykładem takich działań były w 2014 r. spotkania ze średnimi i małymi przedsiębiorcami w Parkach Naukowo-Technologicznych Pomorza, przy których często działają tzw. Start-up'y. Spotkania te miały na celu pokazanie, że jako największa firma w regionie jesteśmy otwarci na współdziałanie z firmami o mniejszym potencjale, a nasze relacje budujemy w sposób partnerski. Dodatkowo dzielimy się dobrymi praktykami oraz informacjami podczas postępowań wyboru kontrahenta i bieżących kontaktów handlowych.

W 2014 r. konsekwentnie rozszerzaliśmy zakres swojej działalności m.in. poprzez dynamiczny rozwój sieci stacji paliw LOTOS, kreując w ten sposób zapotrzebowanie na nowe miejsca pracy. Rozwój sieci realizowany był poprzez budowę nowych stacji, jak i przejmowanie stacji paliw już działających na rynku. Przejmując istniejące obiekty, odpowiedzialna za rozwój sieci spółka LOTOS Paliwa znacznie rozszerza zakres ich działalności, w tym m.in. poprzez oferowanie dodatkowych usług, wprowadzając nowoczesne metody zarządzania oraz podnosząc jakość obsługi klienta. Wszystkie te działania znajdują swoje odzwierciedlenie we wzroście zatrudnienia na tych stacjach, co jest szczególnie istotne w regionach dotkniętych problemem bezrobocia.

Na stacjach własnych pracownicy są zatrudniani przez Ajenta, z którym LOTOS Paliwa ma podpisaną umowę na zarządzanie stacją, a na stacjach partnerskich pracownicy są zatrudniani przez Partnera prowadzącego stację. Na stacjach istniejących, jak i stacjach nowo włączanych, zatrudnieni pracownicy przechodzą cykl szkoleń podnoszących ich kwalifikacje.

Od 4 lat rozwijana jest także sieć stacji segmentu ekonomicznego, oferującego korzystniejsze ceny paliw. W 2014 r. włączono do niej 17 kolejnych stacji. Łącznie od 2011 r. uruchomiliśmy 169 stacji LOTOS Optima zarówno własnych, jak i stacji w systemie Partnerstwa Handlowego. Na stacjach tych zatrudnionych jest około 1.440 osób.

Tak znaczny rozwój sieci wpływa również na wzrost popytu na usługi związane z prowadzonymi przez nas w kraju pracami ogólnobudowlanymi.

Zarówno uwarunkowania prawne, jak i proceduralne, w tym zasada równego traktowania podmiotów gospodarczych, powodują, że o wyborze dostawcy decyduje przede wszystkim profil prowadzonej działalności, potencjał wykonawczy, posiadana wiedza i doświadczenie, czas realizacji przedmiotu zamówienia oraz ceny oferowane przez dostawców. Zgodnie z polskim prawem preferencje w wyborze lokalnych dostawców, przez których rozumiemy kontrahentów mających siedzibę w województwach, w których znajdują się główne lokalizacje Grupy Kapitałowej LOTOS z

województwem pomorskim na czele, nie mogą mieć wprost zastosowania. Lokalni dostawcy, którzy przystępują do Procesów Wyboru Kontrahenta oraz konkursów ofert przystępują na równi z innymi oferentami. Prowadzimy jednak stałą analizę rynku, w tym i lokalnego, efektem czego jest zapraszanie i wybieranie do współpracy lokalnych dostawców. Na podstawie wykonanej pracy na naszą rzecz dokonujemy ich oceny, w wyniku której powstaje lista kwalifikowanych dostawców towarów i usług spełniających nasze wymagania.

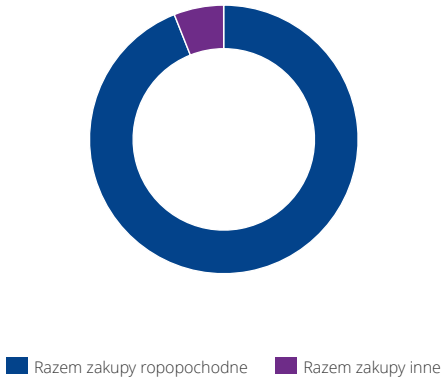
W Grupie LOTOS kontraktacja towarów i usług obejmuje swym zakresem wszystkich dostawców, w tym lokalną gospodarkę obejmującą województwo pomorskie. Zakupy dokonane u lokalnych dostawców stanowiły w 2014 r. 4,69 % ogółu zamówień, w tym zakupy od jednostek powiązanych z terenu województwa stanowiły 58,42% zakupów od jednostek powiązanych ogółem. Należy podkreślić jednocześnie, że produkty, które stanowią podstawę działalności koncernu i największy udział wartościowy w jego zakupach (94%), są niedostępne na rynku lokalnym rozumianym jako teren województwa (ropa i produkty ropopochodne, specjalistyczne urządzenia). Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku działalności takich spółek segmentu handlowego, jak LOTOS Asfalt, LOTOS Oil, czy LOTOS Kolej (w przypadku taboru kolejowego), czy poszukiwawczo-wydobywczego, jak LOTOS Petrobaltic. Spółki te pozyskują z rynku lokalnego produkty i usługi inne niż strategiczne.

Udział przedsiębiorczości lokalnej województwa pomorskiego w zakupach w 2014 r. (%)	
Grupa LOTOS (główna lokalizacja)	
Jednostki pozostałe	1,40
Jednostki powiązane	58,42
Razem	4,69
LOTOS Kolej (główna lokalizacja)	13,00
LOTOS Petrobaltic *	42,00

* Dane pozyskiwane z systemu SAP od 2014 r.

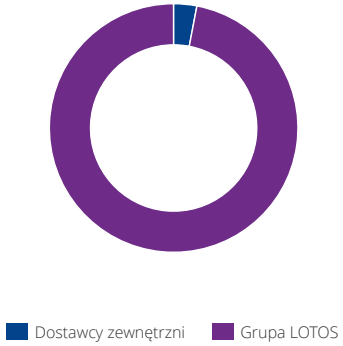
W sprawie zakupu mediów energetycznych takich, jak energia elektryczna i gaz, podstawowym czynnikiem, który ma wpływ na wybór dostawców, są korzystne warunki handlowe. Warto zwrócić uwagę, iż istotną kwotę stanowi tu zakup energii elektrycznej, w tym wypadku jest ona dostarczana do Grupy LOTOS w 100% poprzez spółkę Energa Obrót z lokalizacją w województwie pomorskim, zaś zakup gazu, związany ze spółką PGNiG obejmował w 100% województwo mazowieckie.

Zakupy Grupy LOTOS w 2014 r.

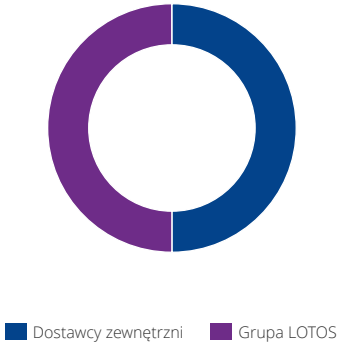

Z uwagi na specyfikę działalności dostawcy spółek LOTOS Asfalt i LOTOS Oil to firmy mające siedziby na terenie całej Polski lub Unii Europejskiej.

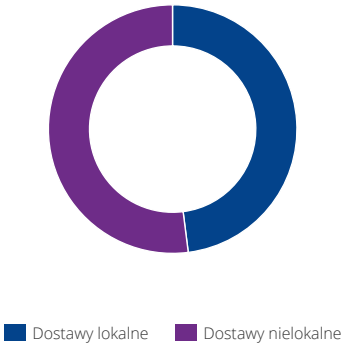
Struktura zakupionego w 2014 r. komponentu asfaltowego przez LOTOS Asfalt z uwzględnieniem pochodzenia surowca

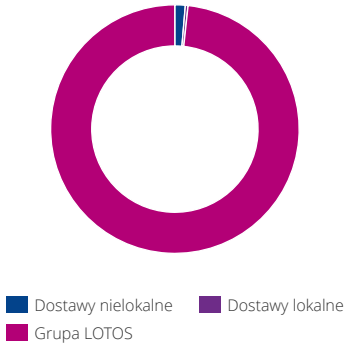
Udział dostawców LOTOS Asfalt w zakupach ciężkiego oleju opałowego w 2014 r.

Struktura dostaw do LOTOS Oil surowców i opakowań do produkcji z wyłączeniem Grupy LOTOS

Struktura dostaw surowców strategicznych do LOTOS Oil w 2014 r. z uwzględnieniem Grupy LOTOS

W przypadku spółki LOTOS Paliwa zakup 100% sprzedawanych przez nią paliw ma miejsce w Grupie LOTOS, z czego zdecydowana większość pochodzi z produkcji krajowej rafinerii w Gdańsku. Transport kolejowy paliw jest realizowany w 100% przez spółkę LOTOS Kolej z siedzibą w Gdańsku. Natomiast transport drogowy paliw jest w 100% realizowany przez podmioty zewnętrzne. W przypadku transportu paliw na stacje sieci LOTOS współpraca jest podejmowana z dużymi podmiotami o zasięgu krajowym (wyspecjalizowanymi w zaopatrzeniu sieci stacji benzynowych). W przypadku transportu paliw do odbiorców hurtowych LOTOS Paliwa współpracuje także z lokalnymi dostawcami usług transportowych z uwagi na ich znajomość regionu i lokalnych warunków przewozowych. Taka współpraca została podjęta w województwach: dolnośląskim, podkarpackim, pomorskim, zachodniopomorskim oraz warmińsko-mazurskim, gdzie w całości jest realizowana przez firmy lokalne.

Prowadzimy działalność biznesową w otoczeniu, w którym obowiązuje system prawny regulujący kwestie praw człowieka. Utrzymujemy relacje z kontrahentami, którzy działają legalnie i są zobowiązani do przestrzegania regulacji prawnych, w tym również w zakresie praw człowieka, a wśród nich również praw pracownika. Za istotne uznajemy umowy, które spełniają jedną z poniższych przesłanek:

- współpraca z kontrahentem ma charakter długofalowy,
- z podpisaną umową wiążą się dodatkowe ryzyka, np. dostęp do wrażliwych danych,
- wartość kontraktu zależna od danej kategorii zakupowej,
- umowa dotyczy istotnego dla firmy obszaru.

W 2014 r. dążyliśmy do tego, aby wszystkie umowy zawierane z naszymi dostawcami zawierały zapisy gwarantujące odpowiednie przestrzeganie przepisów prawa i najwyższych standardów w tym zakresie. Spółka dokonała również zmian w swoich wewnętrznych przepisach, wprowadzając klauzulę umożliwiającą audyt kontrahentów pod tym względem. Przepisy te zostały również rekomendowane wszystkim spółkom w grupie kapitałowej.

Z uwagi na priorytetowe traktowanie przez nas zagadnień dotyczących bezpieczeństwa pracy, ochrony p.poż. oraz bezpieczeństwa fizycznego, w umowach zawieranych z dostawcami zamieszczane są obligatoryjne klauzule dotyczące przestrzegania przepisów dotyczących tych zagadnień. W przeprowadzanych Procesach Wyboru Kontrahenta wymagamy od kontrahentów dokumentów poświadczających m.in. opłacanie składek ZUS za zatrudnianych pracowników. Wymagania te zostały w 2014 r. spełnione przez wszystkich kontrahentów, których realizacja kontraktów odbywa się na terenie naszych głównych zakładów produkcyjnych.

W 2014 r. przeprowadziliśmy 18 audytów u naszych dostawców. Każdy z nich zakończył się przekazaniem raportu, który zawierał również nasze ewentualne uwagi w tym zakresie. W wyniku przeprowadzonych audytów, zauważone uchybienia w zakresie ochrony praw człowieka nie miały charakteru rażącego. Wszystkie uwagi zostały przekazane kontrahentom wraz z rekomendacjami.

Grupa LOTOS planuje w 2015 r. zwiększyć liczbę przeprowadzanych audytów dostawców. Służy temu m.in. obligatoryjna klauzula zawierana w podpisywanych przez nas umowach. (**zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny/podejscie-do-zarzadzania/system-zarzadzania>**)

WYPOWIEDŹ

Działalność biznesowa Grupy Kapitałowej LOTOS jest nierozerwalnie związana z jej kontrahentami. Traktujemy naszych kontrahentów jako równorzędnych partnerów.

Halina Stasiewicz
Dyrektor Biura Zarządzania Procesami Grupy LOTOS

Chcemy, by wartości, które są dla nas istotne, takie jak wzajemny szacunek i zrozumienie zarówno potrzeb, jak i celów biznesowych, wzajemne wsparcie zwłaszcza w momencie pogorszenia koniunktury, wartości etyczne, w tym zachowanie zasad uczciwej konkurencji oraz przestrzeganie praw człowieka, były również priorytetem dla firm z nami współpracujących.

Nie mniej istotnym elementem jest spełnienie przez kontrahenta naszych wymagań jakościowych. Naszym celem jest też zapewnienie i propagowanie bezpieczeństwa pracy oraz ochrony środowiska. Już na etapie zapytania ofertowego przekazujemy kontrahentom nasze wymagania, tym samym budując dobre praktyki na rynku. Chcemy współpracować tylko z tymi podmiotami, które dokładają odpowiedniej staranności w przestrzeganiu przyjętych zasad postępowania. Sami sobie w tych obszarach stawiamy poprzeczkę bardzo wysoko. Chcemy, aby również nasi kontrahenci mieli w tym swój udział, dlatego na bieżąco monitorujemy podmioty wykonujące prace zlecone na terenie naszej firmy.

Propagujemy bezpieczny sposób wykonania pracy, stąd też odpowiednie klauzule w zakresie spełnienia przepisów wewnętrznych Spółki znajdują się w umowach zawieranych z kontrahentami. O naszych wymaganiach informujemy klientów w sposób otwarty, udostępniamy kontrahentom nasze wymagania poprzez portal Wymagania Grupy LOTOS dla kontrahentów. Staramy się, aby te wymagania poprzez ich publikację oraz prowadzone przez nas dla naszych kontrahentów szkolenia z tego zakresu, były popularyzowane, a przede wszystkim przestrzegane, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poziomu bezpieczeństwa i poprawy oddziaływania na środowisko. Chcemy być propagatorem i promotorem dobrych, sprawdzonych już u nas praktyk. Istotnym narzędziem wykorzystywanym w tym celu są audity, poprzez ich realizację oceniamy naszych dostawców, wskazujemy obszary do doskonalenia, uzgadniamy z kontrahentami konieczne do wykonania prace. Wspieramy ich w tych działaniach. Praktyka ta wywiera wpływ na rynek lokalny i buduje prawidłowe zachowania w naszym łańcuchu dostaw.

Marka społecznie zaangażowana

Budowa wizerunku i siły marki LOTOS jest jednym z priorytetów Grupy LOTOS. Naszym celem jest wzrost wartości marki LOTOS poprzez budowę jej wizerunku jako:

- marki opartej na kluczowych wartościach: nowoczesności, rozwoju i partnerstwie,
- marki działającej w skali międzynarodowej,
- marki wysokiej jakości produktów,
- marki odpowiedzialnej społecznie.

Prowadzone działania mają na celu wzrost świadomości marki w opinii społecznej oraz pozycjonowanie Grupy LOTOS, jako firmy profesjonalnie zarządzanej, stawiającej na jakość i innowacyjność, ekologię oraz bezpieczeństwo. Osiągnięciu zakładanego celu służy m.in. długofalowe zaangażowanie sponsoringowe Spółki. (zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/marka>)

Zgodnie z zasadami sponsoringu w Grupie LOTOS i jej spółkach zależnych współpraca na warunkach sponsoringu z beneficjentami odbywa się przede wszystkim w powiatach i województwach, gdzie zlokalizowane są siedziby i prowadzona jest działalność spółek Grupy Kapitałowej LOTOS. Współpraca taka może być prowadzona także za granicą na terenie oddziaływania grupy kapitałowej lub jej kluczowych partnerów społecznych i biznesowych.

Sponsoring kultury i działań społecznych

Angażujemy się w inicjatywy najważniejsze dla społeczności i regionów, na terenie których zlokalizowane są podmioty Grupy Kapitałowej LOTOS, tj. w regionie pomorskim, powiecie jasielskim i powiecie bielskim. Wydarzenia te często wykraczają swym oddziaływaniem poza dany region. Podstawowym kryterium naszego zaangażowania w sponsorowanie kultury jest społeczny, artystyczny i promocyjny wymiar wspieranych działań.

Większość zrealizowanych w 2014 r. wydarzeń kulturalnych stanowiło kontynuację współpracy sponsorskiej z lat poprzednich. To dawało gwarancję skutecznej i konsekwentnej realizacji zakładanych celów oraz pozwalało wzmocnić i utrwalić przekaz promocyjny adresowany do konkretnych, kluczowych dla rozwoju koncernu grup interesariuszy.

Podejmowane przez nas działania przyczyniają się do budowania i wzmacniania wizerunku LOTOSU, jako firmy społecznie zaangażowanej, inwestującej w przyszłość i relacje z otoczeniem społecznym. Sponsorowanie kultury i sztuki oraz prowadzenie działań społecznych i ekologicznych związane jest z realizacją Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS. Jednym z głównych jej celów jest dążenie, poprzez podejmowanie działań przyczyniających się do trwałego rozwiązywania problemów społecznych i środowiskowych, do integracji z otoczeniem lokalnym, w tym zapewnienie jego przychylności oraz wzmocnienia reputacji przedsiębiorstwa społecznie zaangażowanego.

Nasza działalność społeczna i ekologiczna koncentruje się na trzech kluczowych obszarach określonych w strategii społecznej odpowiedzialności, tj.:

- **ochronie środowiska i ekologii ze szczególnym uwzględnieniem ochrony walorów przyrodniczych Morza Bałtyckiego oraz terenów sąsiadujących z naszymi zakładami,**
- **bezpieczeństwie w ruchu drogowym,**
- **wyrównywaniu różnic społecznych poprzez działania na rzecz dzieci i młodzieży narażonej na wykluczenie.**

W 2014 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS zrealizowanych zostało łącznie 29 projektów z zakresu sponsoringu kultury i sztuki. Do najważniejszych inicjatyw w regionie pomorskim, a przede wszystkim w Gdańsku, Sopocie i Gdyni zaliczamy: współpracę w charakterze Partnera Strategicznego Opery Bałtyckiej oraz Nadbałtyckiego Centrum Kultury w Gdańsku, Festiwal Solidarity of Arts, Zjazd Gdańszczan, Siesta Festival, Sopot ulica Artystów, Festiwal Polskiego Radia i Telewizji Polskiej „Dwa Teatry", „Cuda Wianki – Lato zaczyna się w Gdyni".

Najważniejsze inicjatywy z zakresu sponsoringu kultury zrealizowane w regionie południowym to: LOTOS Jazz Festival – Bielska Zadymka Jazzowa, Dni Jasła, Dni Czechowic-Dziedzic, Jesienne spotkania z Teatrem, Międzynarodowe Obchody Święta Kultury Łemkowskiej „Łemkowska Watra".

Ponadto, w 2014 r. Grupa LOTOS we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza realizowała projekt pn. „I, CULTURE Orchestra". To zespół wybitnie uzdolnionych młodych muzyków z Polski i krajów Partnerstwa Wschodniego. Projekt stworzony został w 2011 r. i od samego początku skupia się na kulturze jako medium do pogłębiania relacji między Unią Europejską, a krajami Partnerstwa Wschodniego. Dodatkowo w grupie kapitałowej wspierane są aktywności z zakresu sponsoringu kultury realizowane na Litwie przez spółkę LOTOS Petrobaltic.

Sponsoring sportu

W odbiorze otoczenia zewnętrznego konsekwentny sponsoring sportu oraz projektów i wydarzeń społeczno-sportowych udowadnia zrozumienie i zaangażowanie firmy w różne dziedziny życia, nie tylko sportowego. Założeniem tej aktywności jest przenoszenie wartości i plasowanie koncernu w zestawieniu z dynamiką, akcją, rozwojem, zwycięstwem, a więc aspektami związanymi z marką. Efektem takiej strategii jest uwiarygodnienie cech produktów, znacząco bardziej wymierne niż tradycyjne formy reklamy. Bardzo istotne dla marki i jej postrzegania jest budowanie poczucia empatii i bliskości, prezentacja firmy, która rozwija swój biznes w sposób odpowiedzialny, stawiając człowieka w centrum zainteresowania.

Poprzez swoją aktywność sponsoringową, w myśl idei CSR, upowszechniamy rozwój sportu i zdrowia, pasji sportowych, czy edukację sportową młodego pokolenia. W kontekście komercyjnym, dzięki silnemu efektowi medialnem,u uzyskujemy korzyści na poziomie finansowym (np. poprzez ekwiwalent reklamowy).

Prowadzone przez Grupę LOTOS działania w dziedzinie sponsoringu sportowego służą eksponowaniu misji i wartości koncernu oraz wzmocnieniu jakościowych konotacji marek produktowych. Działalność w tym obszarze skupiona jest na sponsorowaniu sportów, które utożsamiają wartości istotne dla rynkowego i społecznego pozycjonowania marki LOTOS.

Aktywność sponsoringowa, prowadzona za pośrednictwem sportu, jest zgodna z kierunkami Strategii marki LOTOS i Strategii Społecznej Odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS. Tym samym wpisuje się w całokształt działań komunikacyjnych i promocyjnych podejmowanych przez Spółkę.

W 2014 r. kontynuowaliśmy budowę i rozwój wizerunku marki LOTOS przez współpracę sponsoringową w sporcie kwalifikowanym i amatorskim, a także angażowaliśmy się w projekty o charakterze społeczno-sportowym. Byliśmy również obecni na najważniejszych wydarzeniach sportowych rozgrywanych w Polsce, Europie i na świecie. W porównaniu do 2013 r. nasza aktywność w sponsoringu sportu zmniejszyła z 27 do 25 projektów, a aktywności sponsoringowe zostały podzielone na następujące obszary:

- **Rajdy samochodowe** – kontynuacja części projektów z zakresu sportów motorowych, przede wszystkim w oparciu o współpracę z Robertem Kubicą, którego LOTOS był Oficjalnym Partnerem w ramach Mistrzostw Świata (WRC). Kolejny projekt rajdowy to LOTOS Rally Team, w którego składzie wystąpił Kajetan Kajetanowicz, startujący w Mistrzostwach Europy (ERC). Obok wspierania kierowców rajdowych byliśmy sponsorami największej imprezy motoryzacyjnej w Polsce „71. LOTOS Rajd Polski" - eliminacji Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Świata, a także Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski i Rajdu Barbórki.
- **Projekty sportowe o charakterze ogólnopolskim i regionalnym** – podobnie jak w latach ubiegłych realizowaliśmy projekty związane z zaangażowaniem w piłkę nożną przy współpracy z Lechią Gdańsk oraz piłkę siatkową i koszykówkę wspólnie z LOTOS Trefl Gdańsk i Trefl Sopot. Byliśmy też Generalnym sponsorem Polskiego Narciarstwa, największej imprezy kolarskiej Tour de Pologne, Polskiego Związku Rugby i turniejów golfowych. W ramach projektów lokalnych wspieraliśmy m.in. Międzynarodowy Festiwal Tańca LOTOS Baltic Cup, Sopocki Klub Lekkoatletyczny, Memoriał Małgorzaty Dydek i Bieg Świętego Dominika.
- **Szkolenie dzieci i młodzieży** – jako spółka społecznie zaangażowana, kontynuowaliśmy współpracę przy projektach o charakterze społeczno-sportowym, skierowanych do dzieci i młodzieży. Dotyczy to przede wszystkim: piłki nożnej - projekt „Biało-zielona przyszłość z LOTOSEM", realizowany wspólnie z Akademią Piłkarską Lechia Gdańsk; sportów zimowych, poprzez Narodowy Projekt Rozwoju Skoków Narciarskich "Szukamy Następców Mistrza" realizowany wspólnie z Polskim Związkiem Narciarskim; koszykówki, w ramach projektu „Gdyńskie Talenty Koszykówki"; mini żużla w GKŻ Wybrzeże oraz Gdańskiego Klubu Żeglarskiego.

W działaniach sponsoringowych przestrzegamy standardów określonych w dobrowolnych kodeksach postępowania opracowanych m.in. przez organizacje zrzeszające przedsiębiorców, których jesteśmy członkiem. Jakość naszej komunikacji z rynkiem podlega także normom postępowania określonym w Kodeksie etyki Grupy Kapitałowej LOTOS. Nie angażujemy się w wydarzenia, które mogłyby narazić na uszczerbek obiekty o znaczeniu historycznym lub artystycznym, jak również w wydarzenia, które mogłyby mieć negatywny wpływ na środowisko. Wszystkie działania realizowane są bez używania treści dyskryminujących i kontrowersyjnych, mogących obrażać grupy społeczne lub nadużywać zaufanie odbiorców oraz bez negatywnych emocji.

Korporacyjne zasady postępowania w komunikacji marketingowej obowiązują w Grupie LOTOS oraz w tych spółkach handlowych grupy kapitałowej, które z racji charakteru działalności kierują komunikację swoich produktów i usług do szerszych grup społeczeństwa.

ZOBACZ TAKŻE:

Cele kluczowe

Cele biznesowe osiągamy z poszanowaniem idei społecznej odpowiedzialności oraz zrównoważonego rozwoju poprzez jak najlepsze wykorzystywanie naszych zasobów i kompetencji na rzecz wytwarzania wartości ekonomicznych i społecznych z korzyścią dla firmy i jej otoczenia.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/cele-kluczowe>

Marka

W sposób strategiczny traktujemy trwałe relacje z klientami, do których dążymy poprzez zrozumienie ich potrzeb oraz zapewnienie oczekiwanej jakości i bezpieczeństwa produktów. Naszą ambicją jest kreowanie marki dynamicznej i kompetentnej, przyjaznej i opartej na zaufaniu klientów.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/marka>

Nagrody i wyróżnienia

Kapituła IX edycji konkursu „The Best Annual Report" uznała, iż „Zintegrowany Raport Roczny Grupy LOTOS 2013" to przykład publikacji, na podstawie której można podejmować decyzje inwestycyjne przy stosunkowo minimalnym ryzyku.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/nagrody-i-wyroznienia>

Bezpieczeństwo w sektorze energii

WYPOWIEDŹ

Grupa LOTOS aktywnie uczestniczy we wspieraniu realizacji polityki państwowej dotyczącej sektora energii. Przedstawiciele Spółki biorą udział w eksperckich zespołach powoływanych przez administrację państwową, których celem jest wypracowywanie nowych rozwiązań legislacyjnych w obszarze sektora energii oraz czynnie uczestniczą w konsultacjach społecznych projektów ustaw regulujących działalność sektora.

Marcin Bodio
Dyrektor Biura Relacji Międzynarodowych Grupy LOTOS, Lider Strategii CSR w obszarze bezpieczeństwa w sektorze energii

Na bieżąco wspieramy informacyjnie i ekspercko Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Środowiska i Ministerstwo Spraw Zagranicznych przy organizacji spotkań na najwyższym szczeblu rządowym i państwowym w zakresie funkcjonowania sektora energii.

Przedstawiciele Grupy LOTOS uczestniczyli w 2014 roku w roli ekspertów w posiedzeniach sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw energetyki i surowców energetycznych oraz Komisji Skarbu Państwa, podczas których były poruszane istotne kwestie dotyczące sektora naftowego w Polsce. W czasie tych posiedzeń mieliśmy możliwość zapoznania przedstawicieli władzy ustawodawczej z obecną sytuacją branży i kluczowymi wyzwaniami wynikającymi z przyjętych i planowanych regulacji UE.

Grupa LOTOS stale monitoruje regulacje Unii Europejskiej dotyczące sektora energii i współpracuje z organami rządowymi przy tworzeniu dokumentów implementujących dyrektywy unijne w Polsce, a poprzez Central Europe Energy Partners (CEEP) czy FuelsEurope także regulacje europejskie.

W 2014 roku za pośrednictwem CEEP braliśmy udział we wspieraniu procesu negocjacyjnego między UE a USA dotyczącego Transatlantyckiego Partnerstwa w dziedzinie Handlu i Inwestycji (TTIP). Zabiegamy o swobodny dostęp do amerykańskiego rynku surowcowego, co powinno wpłynąć na utrzymanie konkurencyjności rafinerii w UE w stosunku do tych spoza Unii, które mają dostęp do tańszego gazu i ropy naftowej.

Przed nami kolejne wyzwania związane z otwierającą się ponownie debatą dotyczącą przyszłości odnawialnych źródeł energii w transporcie. Debata będzie toczyła się w trzech obszarach. Pierwszy ma na celu zmianę dyrektywy RED (Renewable Energy Directive) dotyczącej energii odnawialnej. Drugi obszar to dyskusja na forum UE nad miejscem odnawialnych źródeł energii w transporcie w perspektywie roku 2030. A trzeci to krajowa debata nad rozwiązaniami dotyczącymi wykonania do 2020 roku udziału 10% OZE w transporcie.

Odrębnym pakietem zagadnień są propozycje UE dotyczące reformy systemu handlu emisjami (ETS) oraz wprowadzenie mechanizmu Rynkowej Rezerwy Stabilizacyjnej (MSR) polegającej na administracyjnym utrzymywaniu wysokich cen uprawnień CO_2. Monitorujemy również sektor energii na Wschodzie, gdzie działają odbiorcy naszych produktów naftowych (Rosja, Białoruś, Ukraina, Kazachstan, Azerbejdżan). Bierzemy udział w pracach Komisji Międzyrządowych dotyczących krajów tego regionu, które określają możliwości i kierunki bilateralnej współpracy ekonomicznej.

Jednym z najważniejszych ubiegłorocznych wydarzeń, w jakich uczestniczyliśmy, było opublikowanie raportu „Scalanie Europy – od Korytarza Północ–Południe do unii energii, transportu i telekomunikacji", przygotowanego przez CEEP i amerykański think tank Atlantic Council. Wzrost gospodarczy i bezpieczeństwo w sektorze energii decydują o sile Unii Europejskiej. Powinniśmy dążyć do tego, aby wzmocnić konkurencyjność i stabilność europejskich gospodarek poprzez budowę odpowiedniej infrastruktury, która zapewni Europie możliwość skutecznego konkurowania z innymi gospodarkami świata.

Uważamy za priorytetowe inwestycje w Korytarz Północ–Południe, czyli zintegrowaną sieć połączeń w sektorze energii, transportu i telekomunikacji, łączącą Bałtyk z Adriatykiem i Morzem Czarnym oraz z resztą UE.

Grupa Kapitałowa LOTOS – zgodnie ze strategią biznesową oraz celami w dziedzinie społecznej odpowiedzialności biznesu – dąży do zwiększania swojej roli w umacnianiu bezpieczeństwa w sektorze energii Polski. Wyzwania te realizujemy przede wszystkim poprzez intensyfikację projektów związanych ze wzrostem wydobycia węglowodorów, zwiększenie konwersji przerobu ropy oraz poprawę bilansu paliwowego kraju i wykorzystanie efektu synergii między przemysłem rafineryjnym a branżą energetyczną.

W 2014 r. aktywnie uczestniczyliśmy w umacnianiu bezpieczeństwa w sektorze energii poprzez różne obszary działalności.

Rozwój segmentu poszukiwawczo-wydobywczego

Kontynuowaliśmy prace nad zagospodarowaniem złoża ropy naftowej B8 zlokalizowanego w Polskiej Wyłącznej Strefie Ekonomicznej na Morzu Bałtyckim w kierunku rozpoczęcia komercyjnego wydobywania ropy naftowej. Realizacja inwestycji umożliwi nam dywersyfikację źródeł dostaw ropy naftowej. 25 sierpnia 2014 r. zostały podpisane odpowiednie umowy w ramach Programu Emisji Obligacji Senioralnych z Bankiem Pekao S.A. i Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Programu Emisji Obligacji Podporządkowanych z Polskimi Inwestycjami Rozwojowymi i Bankiem Pekao S.A.

Trwały także prace prowadzone przez LOTOS Petrobaltic we współpracy z CalEnergy Resources Poland nad zagospodarowaniem złóż gazowych B4 i B6 zlokalizowanych w Polskiej Wyłącznej Strefie Ekonomicznej na Bałtyku. Celem projektu jest rozpoczęcie komercyjnego wydobywania gazu ziemnego z tych złóż do 2018 r., z udziałem LOTOS Petrobaltic w wydobyciu wynoszącym 51%. Realizacja projektu umożliwi m.in. dywersyfikację źródeł dostaw gazu ziemnego do Grupy LOTOS. W 2014 r. opracowywany był projekt inżynieryjny na lata 2015-2017 oraz analizowane było etapowe włączenie złóż do eksploatacji (B6, B4).

W maju 2014 r. LOTOS Norge oraz PGNiG Upstream International podpisały list intencyjny dotyczący współpracy na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, zgodnie z którym obie spółki planują wspólnie analizować i realizować potencjalne akwizycje oraz wspólnie występować w tzw. rundach koncesyjnych organizowanych przez Ministerstwo Ropy Naftowej i Energii w Norwegii.

W minionym roku projekt zagospodarowania złoża Heimdal był w fazie przygotowawczej, na etapie analiz jak najkorzystniejszego wariantu realizacji zagospodarowania złóż. Zagospodarowanie odkrytych złóż węglowodorów nabytych przez LOTOS Norge w ramach pakietu Heimdal, tj. złóż Fulla, Frigg Gamma Delta oraz Rind, pozwoli na zwiększenie wydobycia węglowodorów na Norweskim Szelfie Kontynentalnym i zwiększenie przychodów ze sprzedaży zagranicznej surowców.

Rozwój działalności związanej z zagospodarowaniem lądowych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce przebiegał m.in. we współpracy z PGNiG. Celem działań jest zwiększenie wydobycia węglowodorów ze złóż konwencjonalnych oraz dalsza dywersyfikacja źródeł dostaw surowców do rafinerii Grupy LOTOS. Projekt, realizowany na mocy zawartej w 2013 r. przez LOTOS Petrobaltic i PGNiG umowy w sprawie wspólnych operacji na koncesji lądowej Kamień Pomorski, był w 2014 r. w fazie poszukiwawczo–rozpoznawczej, w ramach której przeprowadzano badania sejsmiczne. (zobacz więcej <http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-poszukiwawczo-wydobywcza>)

Kształtowanie polityki polskiej i europejskiej w sektorze energii

W 2014 r. Grupa LOTOS aktywnie uczestniczyła w promowaniu polityki bezpieczeństwa w sektorze energii. Działania w tym zakresie w znacznej mierze prowadzone były w ramach naszego członkostwa w stowarzyszeniu FuelsEurope i organizacji Central Europe Energy Partners (CEEP).

Cenną inicjatywą Ministerstwa Gospodarki było rozpoczęcie prac na Polityką Energetyczną Polski do 2050 r. Do współpracy zostały zaproszone organizacje branżowe, w tym także CEEP, którego członkiem założycielem jest nasza Spółka. W maju 2014 r., podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego (EKG) w Katowicach, Grupa LOTOS razem z CEEP zorganizowały panel dyskusyjny pn. „Wspólny rynek Energii w Europie". Jego celem było przedstawienie idei i wyzwań związanych z tworzeniem wspólnego rynku energii na naszym kontynencie europejskim.

Kontynuacją tematyki zapoczątkowanej podczas EKG w Katowicach był panel dyskusyjny pn. „Unia energii dla Europy – konkurencyjność, wzrost, bezpieczeństwo i solidarność", zorganizowany przez CEEP oraz Grupę LOTOS podczas wrześniowego Forum Ekonomicznego w Krynicy-Zdrój.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w 2014 r. w Unii Europejskiej była zorganizowana w kwietniu w Budapeszcie debata „29 +1" (przedstawiciele 29 wiodących firm sektora energii z Europy Centralnej oraz Komisarz UE ds. Energii). Inicjatywa została objęta patronatem Premiera Rumunii Victora Ponty. Ideą, która przyświeca cyklicznym spotkaniom „29+1", jest praca na rzecz współkształtowania przez firmy sektora energii Europy Centralnej wspólnego stanowiska UE i polityki bezpieczeństwa w sektorze energii.

Godny odnotowania był także mający miejsce w listopadzie 2014 r. szczyt energetyczno-gospodarczy w Stambule w Turcji, podczas którego zaprezentowany został raport Atlantic Council i CEEP „Scalanie Europy – od Korytarza Północ-Południe do unii energii, transportu i telekomunikacji" („Completing Europe. From the North-South Corridor to Energy, Transportation, and Telecommunications Union").

Dobra praktyka

Przykładem dobrej praktyki, która łączy zarówno budowanie relacji międzynarodowych, jak i wspieranie inicjatyw mających na celu poprawę bezpieczeństwa w sektorze energii Europy, była publikacja raportu „Scalanie Europy – od Korytarza Północ-Południe do unii energii, transportu i telekomunikacji".

Ten strategiczny dokument powstał dzięki współpracy CEEP i Atlantic Council, przy zaangażowaniu merytorycznym Grupy LOTOS, PERN „Przyjaźń" oraz Kulczyk Investment. Atlantic Council (Rada Atlantycka) została utworzona w latach 60. XX wieku i jest szczególnym, ponadpartyjnym amerykańskim think thankiem zaangażowanym w promowanie współpracy transatlantyckiej i bezpieczeństwa międzynarodowego.

Raport skupia się na roli interkonektorów naftowych, gazowych, elektrycznych, transportowych i telekomunikacyjnych w umacnianiu bezpieczeństwa w sektorze energii Europy, poprawie jej konkurencyjności oraz tworzeniu wspólnego rynku energii.

Pierwsza prezentacja raportu miała miejsce w Stambule w listopadzie 2014 roku podczas Szczytu Energetyczno-Gospodarczego.

Dokument jest dostępny w serwisie internetowym organizacji Central Europe Energy Partners www.ceep.be.

W 2015 r. Grupa LOTOS planuje kontynuację działań związanych z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów. Ponadto przewidujemy dalsze zaangażowanie w prace nad Polityką Energetyczną Polski do 2050 r. oraz w proces legislacyjny w Polsce i UE w kwestiach dotyczących sektora energii.

ZOBACZ TAKŻE:

Członkostwo w organizacjach

Przedstawiciele Grupy LOTOS biorą udział w pracach organizacji, w których członkostwo traktujemy w sposób strategiczny. Ich celem jest m.in. wypracowywanie nowych rozwiązań legislacyjnych w obszarze sektora energii oraz uczestnictwo w konsultacjach społecznych projektów ustaw regulujących działalność naszego sektora.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/czlonkostwo-w-organizacjach>

Cele kluczowe

Cele biznesowe osiągamy z poszanowaniem idei społecznej odpowiedzialności oraz zrównoważonego rozwoju poprzez jak najlepsze wykorzystywanie naszych zasobów i kompetencji na rzecz wytwarzania wartości ekonomicznych i społecznych z korzyścią dla firmy i jej otoczenia.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/cele-kluczowe>